

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-54-23

Druk nr 3281
Warszawa, 19 maja 2023 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Rodziny i Polityki Społecznej.

Z poważaniem

Mateusz Morawiecki

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6 pkt 15 otrzymuje brzmienie:

„15) średni miesięczny koszt utrzymania w domu pomocy społecznej – kwotę rocznych kosztów działalności domu wynikającą z utrzymania mieszkańców, o których mowa w art. 55 ust. 1, z roku poprzedniego, bez kosztów inwestycyjnych i wydatków na remonty, powiększoną o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy, podzieloną przez liczbę miejsc, ustaloną jako sumę rzeczywistej liczby mieszkańców w poszczególnych miesiącach roku poprzedniego, w domu;”;

2) w art. 13 dodaje ust. 3–5 w brzmieniu:

„3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się w zakresie świadczenia w formie pracy socjalnej. Praca socjalna może być świadczona na rzecz osoby, której pozostało nie więcej niż 3 miesiące do planowanego opuszczenia zakładu karnego lub aresztu śledczego.

4. Praca socjalna na rzecz osoby, o której mowa w ust. 3, jest świadczona przez pracownika socjalnego zatrudnionego w zakładzie karnym, areszcie śledczym lub w gminie właściwej miejscowo ze względu na deklarowane przez tę osobę miejsce jej zamieszkania. W przypadku osoby bezdomnej stosuje się art. 101 ust. 2.

5. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, na wniosek pracownika socjalnego gminy właściwej do świadczenia pracy socjalnej na rzecz osoby opuszczającej zakład karny lub areszt śledczy, pracownik socjalny gminy właściwej ze względu na miejsce

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 26 października 1995 r. o społecznych formach rozwoju mieszkalnictwa, ustawę z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, ustawę z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu niektórych przedsięwzięć mieszkaniowych, ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości, ustawę z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw oraz ustawę z dnia 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku.

położenia zakładu karnego lub aresztu śledczego jest obowiązany do udzielenia pomocy temu pracownikowi.”;

- 3) użyte w art. 17 w ust. 1 w pkt 12, w art. 19 w pkt 11, w art. 36 w pkt 2 w lit. n i q, w art. 88 w ust. 1 w pkt 3, w art. 90 w ust. 2 i 3, w art. 93 w ust. 1 w pkt 1 w lit. c oraz w art. 97 w ust. 1 i 5, w różnej liczbie i różnym przypadku, wyrazy „mieszkanie chronione” zastępuje się użytymi w odpowiedniej liczbie i odpowiednim przypadku wyrazami „mieszkanie treningowe lub wspomagane”;
- 4) w art. 17:
 - a) w ust. 1 pkt 11 otrzymuje brzmienie:

„11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz usług sąsiedzkich;”;
 - b) w ust. 2:
 - po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich;”;
 - po pkt 3a dodaje się pkt 3b w brzmieniu:

„3b) przyznawanie i realizacja usług wsparcia krótkoterminowego w domach pomocy społecznej;”;
- 5) w art. 19 po pkt 10 dodaje się pkt 10a w brzmieniu:

„10a) realizacja usług wsparcia krótkoterminowego w domach pomocy społecznej;”;
- 6) w art. 22 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) prowadzenie rejestru domów pomocy społecznej, mieszkań treningowych i wspomaganych, placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, w tym prowadzonych na podstawie przepisów o działalności gospodarczej, miejsc udzielania tymczasowego schronienia oraz jednostek specjalistycznego poradnictwa;”;

- 7) w art. 23a w ust. 1 w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:
„6) każdym zdarzeniu, o którym mowa w art. 222, art. 223 lub art. 226 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, z późn. zm.²⁾), wobec pracownika socjalnego.”;
- 8) w art. 36 w pkt 2:
- a) lit. l otrzymuje brzmienie:
„l) usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia i w rodzinnych domach pomocy oraz usługi sąsiedzkie,”;
- b) lit. o otrzymuje brzmienie:
„o) pobyt i usługi w domu pomocy społecznej, w tym usługi wsparcia krótkoterminowego,”;
- 9) w art. 50:
- a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
„1a. Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania mogą być przyznane w formie usług sąsiedzkich.”;
- b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a i 3b w brzmieniu:
„3a. Usługi sąsiedzkie mogą obejmować pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, prostą podstawową opiekę higieniczno-pielęgniacyjną, przez którą należy rozumieć formy wsparcia niewymagające specjalistycznej wiedzy i kompetencji oraz, w miarę potrzeb i możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.
3b. Organizatorem usług sąsiedzkich jest gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania osoby korzystającej z usług sąsiedzkich lub podmiot uprawniony.”;
- c) po ust. 4 dodaje się ust. 4a i 4b w brzmieniu:
„4a. Osobą wykonującą usługi sąsiedzkie może być osoba, która:
1) jest pełnoletnia;
2) nie jest członkiem rodziny;
3) nie jest oddzielnie zamieszkującym małżonkiem, wstępnym i zstępnym;

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 1726, 1855, 2339 i 2600 oraz z 2023 r. poz. 289, 818 i 852.

- 4) złożyła organizatorowi usług sąsiedzkich oświadczenie o zdolności pod względem psychofizycznym do świadczenia takich usług;
- 5) zamieszkuje w najbliższej okolicy osoby, na rzecz której są świadczone usługi sąsiedzkie;
- 6) ukończyła szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy;
- 7) została zaakceptowana przez osobę, na rzecz której są świadczone usługi sąsiedzkie;
- 8) została zaakceptowana przez organizatora usług sąsiedzkich.

4b. W przypadku nieukończenia szkolenia, o którym mowa w ust. 4a pkt 6, organizacja szkolenia należy do organizatora usług sąsiedzkich.”,

- d) po ust. 6 dodaje się ust. 6a i 6b w brzmieniu:

„6a. W przypadku organizowania przez gminę usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich, rada gminy w uchwale, o której mowa w ust. 6, określa także szczegółowe warunki przyznawania usług sąsiedzkich, wymiar i zakres usług sąsiedzkich oraz sposób rozliczania wykonywania takich usług.

6b. Rada gminy może postanowić o rozszerzeniu katalogu osób, o których mowa w ust. 1 i 2, o osoby, dla których wsparcie w postaci usług sąsiedzkich będzie miało charakter uzupełniający opiekę sprawowaną przez rodzinę, a także wspólnie niezamieszkującego małżonka, wstępnych i zstępnych.”;

- 10) w art. 51b po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W przypadku ubiegania się o usługi, o których mowa w ust. 2, a także przy sporządzaniu aktualizacji rodzinnego wywiadu środowiskowego, w przypadku korzystania z tych usług, nie ustala się sytuacji dochodowej i majątkowej osób i rodzin.”;

- 11) art. 53 otrzymuje brzmienie:

„Art. 53. 1. Osobie pełnoletniej, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie bezdomnej, osobie opuszczającej pieczę zastępczą w rozumieniu przepisów o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, okręgowy ośrodek wychowawczy, zakład poprawczy, schronisko dla nieletnich, a także cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa

w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, może być przyznane wsparcie w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym.

2. Mieszkania, o których mowa w ust. 1, są formą pomocy społecznej przygotowującą, przy wsparciu specjalistów, osoby w nich przebywające do prowadzenia niezależnego życia lub wspierającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu.

3. Mieszkania, o których mowa w ust. 1, mogą być prowadzone przez:

- 1) każdą jednostkę organizacyjną pomocy społecznej;
- 2) organizację pozarządową, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, oraz podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 tej ustawy, prowadzące działalność w zakresie pomocy społecznej, pieczy zastępczej oraz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym – na zasadach określonych w art. 25.

4. W mieszkaniu treningowym świadczy się usługi bytowe, pracę socjalną oraz naukę w obszarze rozwijania lub utrwalania niezależności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia prowadzenia niezależnego życia.

5. W mieszkaniu wspomaganym świadczy się usługi bytowe, pracę socjalną oraz pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w codziennym funkcjonowaniu i realizacji kontaktów społecznych, w celu utrzymania lub rozwijania niezależności osoby na poziomie jej psychofizycznych możliwości.

6. Mieszkanie wspomagane jest przeznaczone w szczególności dla:

- 1) osoby niepełnosprawnej, w tym osoby niepełnosprawnej fizycznie lub osoby z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) osoby w podeszłym wieku lub przewlekle chorej.

7. Mieszkanie treningowe i wspomagane powinno spełniać minimalne standardy usług i minimalne standardy pomieszczeń, w tym w zakresie odpowiedniej powierzchni użytkowej, warunków mieszkalnych i sanitarnych oraz wyposażenia, określone w przepisach wydanych na podstawie ust. 24.

8. Wsparcie w mieszkaniu treningowym jest przyznawane na czas określony.

9. Wsparcie w mieszkaniu wspomaganym jest przyznawane na czas określony, a w przypadku osób, które posiadają orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu

niepełnosprawności, a także w szczególnie uzasadnionych przypadkach w stosunku do innych osób – może zostać przyznane na czas nieokreślony.

10. Udzielenie wsparcia w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym prowadzonym przez gminę albo powiat, inne niż gmina albo powiat właściwe do wydania decyzji, o której mowa w ust. 11, albo na ich zlecenie jest możliwe po zawarciu porozumienia między gminą kierującą albo powiatem kierującym z gminą prowadzącą albo powiatem prowadzącym mieszkanie treningowe lub wspomagane lub zlecającymi ich prowadzenie.

11. Podstawą przyznania wsparcia w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym jest decyzja, wydawana po dokonaniu ustaleń między podmiotem kierującym do tej formy wsparcia, podmiotem prowadzącym mieszkanie treningowe lub wspomagane oraz osobą ubiegającą się o pobyt w tym mieszkaniu lub jej przedstawicielem ustawowym, zwanych dalej „kontraktem mieszkaniowym”.

12. Kontrakt mieszkaniowy ma formę pisemną i obejmuje:

- 1) cel pobytu;
- 2) okres pobytu;
- 3) rodzaj i zakres świadczonego wsparcia;
- 4) odpłatność osoby korzystającej ze wsparcia;
- 5) poziom partycypacji w kosztach udzielonego wsparcia przez podmiot kierujący do tej formy wsparcia, jeżeli nie jest to podmiot prowadzący mieszkanie treningowe lub wspomagane lub zlecający ich prowadzenie;
- 6) uprawnienia osoby korzystającej ze wsparcia;
- 7) sposób zgłaszania planowanej nieobecności w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym;
- 8) zobowiązanie się osoby ubiegającej się o pobyt w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym do przestrzegania regulaminu pobytu w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym;
- 9) zasady i sposób realizacji programu usamodzielniania osoby korzystającej ze wsparcia; w przypadku gdy stan osoby wskazuje na brak możliwości usamodzielniania, programu usamodzielniania nie sporządza się;
- 10) skutki nieprzestrzegania postanowień kontraktu mieszkaniowego, o których mowa w pkt 6–8.

13. Kwalifikacja osoby ubiegającej się o pobyt w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym odbywa się na podstawie dokumentów potwierdzających spełnianie przesłanek, o których mowa w ust. 1. Rodzinnego wywiadu środowiskowego nie przeprowadza się.

14. Wsparcie świadczone w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym nie stanowi zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osób lub rodzin.

15. Korzystanie ze wsparcia w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym, prowadzonym przez podmioty inne niż gmina, powiat lub na ich zlecenie, odbywa się na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z osobą korzystającą z pobytu w takim mieszkaniu lub jej przedstawicielem ustawowym. W tym przypadku nie stosuje się ust. 8–14.

16. Wojewoda właściwy ze względu na miejsce położenia mieszkania prowadzi rejestr mieszkań treningowych i wspomaganych prowadzonych przez gminę, powiat lub na ich zlecenie, zwany dalej „rejestrem”, w celu usprawnienia udzielania świadczeń z pomocy społecznej oraz upowszechnienia informacji o prowadzonych mieszkaniach treningowych i wspomaganych.

17. Rejestr zawiera:

- 1) rodzaj i nazwę mieszkania treningowego lub wspomaganego, pod którą jest ono prowadzone;
- 2) dane identyfikujące gminę lub powiat zlecający prowadzenie mieszkania treningowego lub wspomaganego;
- 3) dane identyfikacyjne podmiotu prowadzącego mieszkanie treningowe lub wspomagane:
 - a) nazwę i adres siedziby podmiotu prowadzącego mieszkanie treningowe lub wspomagane,
 - b) formę organizacyjno-prawną podmiotu prowadzącego mieszkanie treningowe lub wspomagane;
- 4) liczbę miejsc w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym;
- 5) w przypadku mieszkania treningowego lub wspomaganego, w którym przebywają osoby skierowane na podstawie zawartego porozumienia, o którym mowa w ust. 10 – dane identyfikujące gminę lub powiat, z którymi zawarto porozumienie, oraz liczbę miejsc w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym, których dotyczy porozumienie.

18. Zgłoszenia do rejestru dokonuje podmiot prowadzący mieszkanie treningowe lub wspomagane.

19. Podmiot prowadzący mieszkanie treningowe lub wspomagane zgłasza wojewodzie wszelkie zmiany danych objętych rejestrem w terminie 14 dni od dnia ich powstania.

20. Wojewoda na bieżąco aktualizuje zgłoszone dane w rejestrze.

21. Rejestr jest jawny. Dane z rejestru udostępnia się na stronie internetowej urzędu wojewódzkiego.

22. Organizacja pozarządowa, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, oraz podmiot wymieniony w art. 3 ust. 3 tej ustawy, prowadzące mieszkania treningowe lub wspomagane z wyłączeniem trybu określonego w art. 25, zgłaszają fakt prowadzenia takiego mieszkania wojewodzie właściwemu ze względu na miejsce położenia tego mieszkania.

23. Listę mieszkań, o których mowa w ust. 22, wojewoda publikuje na stronie internetowej urzędu wojewódzkiego w celu upowszechnienia informacji o tych mieszkaniach. Lista zawiera dane, o których mowa w ust. 17 pkt 1, 3 i 4.

24. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) minimalne standardy usług świadczonych w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych,
- 2) minimalne standardy pomieszczeń w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych

– kierując się potrzebą zapewnienia właściwych usług i wsparcia oraz uwzględniając indywidualne potrzeby i możliwości psychofizyczne osób korzystających ze wsparcia w mieszkaniu treningowym lub wspomagany.”;

12) po art. 55 dodaje się art. 55a–55c w brzmieniu:

„Art. 55a. 1. Dom pomocy społecznej, o którym mowa w art. 56 pkt 1–4 i 6, może świadczyć usługi wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego lub w formie dziennej osobom pełnoletnim wymagającym wsparcia z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niebędącym mieszkańcami domu.

2. Podmiot prowadzący dom pomocy społecznej zgłasza wojewodzie informację o zamiarze świadczenia przez dom usług wsparcia krótkoterminowego, o których mowa

w ust. 1, ze wskazaniem liczby miejsc przeznaczonych na usługi wsparcia dziennego i całodobowego, w terminie 14 dni od dnia ich powstania.

3. Usługi wsparcia krótkoterminowego mogą być przyznane osobie, która ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymaga doraźnej pomocy w formie pobytu całodobowego lub w formie dziennej, ze względu na czasowe ograniczenie możliwości zapewnienia właściwego wsparcia w miejscu zamieszkania przez osoby na co dzień sprawujące opiekę nad tą osobą.

4. Rodzaj i zakres usług wsparcia krótkoterminowego jest uzależniony od sytuacji osoby wymagającej wsparcia oraz jej indywidualnych potrzeb.

5. Usługi wsparcia krótkoterminowego realizowane w formie pobytu całodobowego są adekwatne do zakresu usług realizowanych przez dom pomocy społecznej na rzecz jego mieszkańców, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb osób korzystających z tej formy wsparcia.

6. Usługi wsparcia krótkoterminowego realizowane w formie dziennej obejmują usługi, o których mowa w ust. 5, z wyłączeniem pobytu całodobowego.

Art. 55b. 1. Usługi wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego mogą być przyznane na czas określony nie dłuższy niż 30 dni w roku kalendarzowym, z możliwością przedłużenia pobytu w szczególnie uzasadnionych przypadkach, nie dłużej niż o kolejne 30 dni w roku kalendarzowym.

2. Usługi wsparcia krótkoterminowego w formie dziennej mogą być przyznane w wymiarze nie mniejszym niż 4 godziny dziennie i nie większym niż 12 godzin dziennie, nie dłuższym niż 30 dni w roku kalendarzowym, z możliwością przedłużenia wsparcia w szczególnie uzasadnionych przypadkach, nie dłużej niż o kolejne 30 dni w roku kalendarzowym.

3. Osoba może korzystać z usług wsparcia krótkoterminowego w danym roku kalendarzowym zarówno w formie pobytu całodobowego, jak i w formie dziennej, jednak łącznie dla obydwu form nie dłużej niż 60 dni w roku kalendarzowym.

4. Wniosek o przyznanie pomocy w formie usług wsparcia krótkoterminowego składa się w ośrodku pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – centrum usług społecznych, właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osoby wymagającej wsparcia.

5. Do wniosku, o którym mowa w ust. 4, dołącza się oświadczenie o sytuacji osobistej i dochodowej osoby ubiegającej się o usługi wsparcia krótkoterminowego, dokumenty umożliwiające stwierdzenie okoliczności, o których mowa w art. 55a ust. 3, oraz wskazujące na rodzaj i zakres wsparcia, którego wymaga ta osoba.

6. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 5, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie zawiera w nim klauzulę o następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

7. W postępowaniu o przyznanie prawa do usług wsparcia krótkoterminowego nie przeprowadza się rodzinnego wywiadu środowiskowego, chyba że powstaną wątpliwości co do zgodności ze stanem faktycznym treści oświadczenia, o którym mowa w ust. 5.

8. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o usługi wsparcia krótkoterminowego deklaruje ponoszenie pełnej odpłatności za te usługi, sytuacji dochodowej nie ustala się.

9. Kierownik ośrodka pomocy społecznej lub dyrektor centrum usług społecznych, o których mowa w ust. 4, wydaje decyzję przyznającą prawo do usług wsparcia krótkoterminowego po dokonaniu uzgodnień z konkretnym domem pomocy społecznej prowadzonym przez gminę, powiat lub na ich zlecenie, który będzie realizował usługi. Wydaną decyzję ośrodek pomocy społecznej lub centrum usług społecznych przekazuje do gminy, powiatu prowadzącego lub zlecającego prowadzenie domu pomocy społecznej.

10. Decyzja przyznająca prawo do usług wsparcia krótkoterminowego określa wymiar i zakres usług, odpłatność, miejsce świadczenia usług oraz okres, na jaki zostały one przyznane.

11. Obowiązani do wnoszenia opłaty za korzystanie z usług wsparcia krótkoterminowego są w kolejności:

- 1) osoba korzystająca z usług wsparcia krótkoterminowego,
 - 2) gmina, która przyznała usługi wsparcia krótkoterminowego
- przy czym gmina określona w pkt 2 nie ma obowiązku wnoszenia opłaty, jeżeli osoba korzystająca z usług wsparcia krótkoterminowego ponosi pełną odpłatność.

12. Do świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego nie stosuje się art. 58–64b oraz art. 65 ust. 2.

Art. 55c. 1. Dyrektor lub kierownik domu pomocy społecznej prowadzi rejestr zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych dotyczących mieszkańców domu.

2. Rejestr, o którym mowa w ust. 1, zawiera zgłoszenia o następujących zdarzeniach nadzwyczajnych dotyczących mieszkańców domu, związanych z zagrożeniem życia lub zdrowia tych mieszkańców:

- 1) wypadkach;
- 2) samouszkodzeniach;
- 3) obrażeniach ciała.

3. Rejestr, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) imię i nazwisko osoby zgłaszającej;
- 2) datę zgłoszenia;
- 3) opis i miejsce zdarzenia;
- 4) informację o podjętych działaniach następczych.

4. Organizacja przyjmowania i weryfikacji zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych, podejmowania działań następczych oraz związanego z tym przetwarzania danych osobowych powinna uniemożliwiać uzyskanie dostępu do informacji nieupoważnionym osobom oraz zapewniać ochronę poufności tożsamości osoby dokonującej zgłoszenia.

5. Do przyjmowania i weryfikacji zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych oraz podejmowania działań następczych mogą być dopuszczone wyłącznie osoby posiadające pisemne upoważnienie dyrektora lub kierownika domu pomocy społecznej.

6. Zanonimizowane informacje, o których mowa w ust. 2 i 3, dyrektor lub kierownik domu pomocy społecznej przekazuje wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta), staroście jednostki samorządu terytorialnego prowadzącej dom pomocy społecznej lub zlecającej jego prowadzenie, lub w przypadku regionalnych domów pomocy społecznej – marszałkowi województwa, nie rzadziej niż raz na kwartał.

7. Wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta lub marszałek województwa po otrzymaniu informacji, o których mowa w ust. 6, niezwłocznie weryfikuje przekazane informacje, w celu analizy i oceny zasadności podjętych działań następczych.

8. Wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta lub marszałek województwa przekazuje wojewodzie informację zbiorczą o zgłoszeniach o zdarzeniach nadzwyczajnych i podjętych działaniach następczych, nie rzadziej niż raz na kwartał.

9. Informacja zbiorcza o zgłoszeniach o zdarzeniach nadzwyczajnych i podjętych działaniach następczych jest przekazywana przez wojewodę ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego, nie rzadziej niż raz na kwartał, za pomocą systemu teleinformatycznego do rejestru centralnego, o którym mowa w art. 23 ust. 4a.”;

13) w art. 57:

a) w ust. 3a pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) nazwę podmiotu, jego siedzibę, adres i numer telefonu, a w przypadku osoby fizycznej także dane osobowe (imię i nazwisko, adres zamieszkania, numer telefonu, numer PESEL, o ile osoba taki posiada);”

b) ust. 5 i 6 otrzymują brzmienie:

„5. Zezwolenie na prowadzenie domu pomocy społecznej wydaje się na czas nieokreślony, z zastrzeżeniem art. 57b.

6. Wojewoda prowadzi rejestr domów pomocy społecznej. Rejestr jest jawny, na bieżąco aktualizowany i udostępniany w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej urzędu wojewódzkiego.”

c) po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. Rejestr domów pomocy społecznej, o którym mowa ust. 6, zawiera:

- 1) numer w rejestrze;
- 2) nazwę, adres i numer telefonu domu pomocy społecznej;
- 3) typ domu pomocy społecznej;
- 4) nazwę podmiotu prowadzącego lub imię i nazwisko osoby prowadzącej dom pomocy społecznej;
- 5) liczbę miejsc przeznaczonych dla mieszkańców domu;
- 6) czas, na jaki zostało wydane zezwolenie na prowadzenie domu pomocy społecznej;
- 7) numer decyzji i datę wydania zezwolenia na prowadzenie domu pomocy społecznej;
- 8) informację o świadczeniu przez dom pomocy społecznej usług wsparcia krótkoterminowego, o których mowa w art. 55a ust. 1, ze wskazaniem liczby miejsc przeznaczonych na usługi wsparcia dziennego i całodobowego;
- 9) nazwę jednostki samorządu terytorialnego zlecającej prowadzenie domu pomocy społecznej.”;

14) po art. 57a dodaje się art. 57b i art. 57c w brzmieniu:

„Art. 57b. Podmiotowi, któremu cofnięto zezwolenie na prowadzenie domu pomocy społecznej z przyczyn, o których mowa w art. 57a ust. 1, w przypadku wystąpienia po raz kolejny z wnioskiem o wydanie zezwolenia na prowadzenie domu pomocy społecznej, zezwolenie wydaje się na czas określony – 1 roku.

Art. 57c. Wojewoda wydaje zgodę na przekształcenie miejsc, o których mowa w art. 57 ust. 3a pkt 6, w miejsca przeznaczone na świadczenie usług wsparcia krótkoterminowego dziennego lub całodobowego oraz utworzenie nowych miejsc przeznaczonych na usługi wsparcia dziennego i całodobowego. Do wydania zgody art. 57 stosuje się odpowiednio.”;

15) w art. 65:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Do domów pomocy społecznej prowadzonych przez podmioty niepubliczne, o których mowa w art. 57 ust. 1 pkt 2–4, jeżeli nie są one prowadzone na zlecenie organu jednostki samorządu terytorialnego, nie stosuje się art. 55b, art. 55c ust. 6–8 oraz art. 59–64b.”,

b) po ust. 1a dodaje się ust. 1b w brzmieniu:

„1b. Zanonimizowane informacje, o których mowa w art. 55c ust. 2 i 3, podmioty prowadzące domy pomocy społecznej, o których mowa w ust. 1, przekazują wojewodzie nie rzadziej niż raz na kwartał.”;

16) w art. 67:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Wojewoda prowadzi rejestr placówek, o których mowa w ust. 1. Rejestr jest jawny, na bieżąco aktualizowany i udostępniany w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej urzędu wojewódzkiego. Rejestr zawiera:

- 1) numer w rejestrze;
- 2) nazwę, adres i numer telefonu placówki;
- 3) nazwę podmiotu prowadzącego lub imię i nazwisko osoby prowadzącej placówkę;
- 4) przeznaczenie placówki;
- 5) liczbę miejsc przeznaczonych dla mieszkańców placówki;
- 6) czas, na jaki zostało wydane zezwolenie na prowadzenie placówki;
- 7) numer decyzji i datę wydania zezwolenia na prowadzenie placówki.”,

b) po ust. 3c dodaje ust. 3d w brzmieniu:

„3d. Podmiotowi, któremu cofnięto zezwolenie na prowadzenie placówki z przyczyn, o których mowa w ust. 3a, w przypadku wystąpienia po raz kolejny z wnioskiem o wydanie zezwolenia na prowadzenie placówki, zezwolenie wydaje się na czas określony – 1 roku.”;

17) w art. 68a w pkt 3 w lit. b średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. c–e w brzmieniu:

„c) numeru w rejestrze placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku,

d) numerów alarmowych,

e) danych teleadresowych organów, właściwych miejscowo instytucji i organizacji działających w zakresie wolności i praw człowieka oraz instytucji kontrolnych, w szczególności:

– Rzecznika Praw Obywatelskich,

– Rzecznika Praw Pacjenta,

– państwowego powiatowego inspektora sanitarnego,

– właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego,

– właściwego ze względu na miejsce położenia placówki ośrodka pomocy społecznej,

– prokuratury rejonowej,

– sądu opiekuńczego;”;

18) po art. 68a dodaje się art. 68aa w brzmieniu:

„Art. 68aa. 1. Podmiot prowadzący placówkę zapewniającą całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku prowadzi rejestr zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych dotyczących osób przebywających w placówce.

2. Rejestr, o którym mowa w ust. 1, zawiera zgłoszenia o następujących zdarzeniach nadzwyczajnych dotyczących osób przebywających w placówce, związanych z zagrożeniem życia lub zdrowia tych osób:

1) wypadkach;

2) samouszkodzeniach;

3) obrażeniach ciała.

3. Rejestr, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

1) imię i nazwisko osoby zgłaszającej;

2) datę zgłoszenia;

3) opis i miejsce zdarzenia;

4) informację o podjętych działaniach następczych.

3. Organizacja przyjmowania i weryfikacji zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych, podejmowania działań następczych oraz związanego z tym przetwarzania danych osobowych powinna uniemożliwiać uzyskanie dostępu do informacji nieupoważnionym osobom oraz zapewniać ochronę poufności tożsamości osoby dokonującej zgłoszenia.

4. Do przyjmowania i weryfikacji zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych oraz podejmowania działań następczych mogą być dopuszczone wyłącznie osoby posiadające pisemne upoważnienie podmiotu prowadzącego placówkę zapewniającą całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku.

5. Zanonimizowane informacje, o których mowa w ust. 2 i 3, podmiot prowadzący placówkę zapewniającą całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku przekazuje wojewodzie, nie rzadziej niż raz na kwartał.

6. Informacja zbiorcza o zgłoszeniach o zdarzeniach nadzwyczajnych i podjętych działaniach następczych jest przekazywana przez wojewodę ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego, nie rzadziej niż raz na kwartał, za pomocą systemu teleinformatycznego do rejestru centralnego, o którym mowa w art. 23 ust. 4a.”;

19) po art. 97 dodaje się art. 97a w brzmieniu:

„Art. 97a. 1. W przypadku prowadzenia przez dom pomocy społecznej usług wsparcia krótkoterminowego, rada gminy lub rada powiatu prowadząca lub zlecająca prowadzenie domu pomocy społecznej określa, w drodze uchwały, wysokość opłat za godzinę usług, w przypadku usług wsparcia krótkoterminowego świadczonego w formie dziennej oraz za dzień pobytu, w przypadku usług wsparcia krótkoterminowego świadczonego w formie pobytu całodobowego, świadczonych przez ten dom.

2. Rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi wsparcia krótkoterminowego świadczonego w formie dziennej i w formie pobytu całodobowego oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania.

3. Usługi wsparcia krótkoterminowego są odpłatne do wysokości opłat, o których mowa w ust. 1. Osoba korzystająca z usług wsparcia krótkoterminowego nie ponosi opłat, jeżeli dochód takiej osoby nie przekracza kwoty kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej.

4. Różnicę między ustaloną odpłatnością osoby korzystającej z usług wsparcia krótkoterminowego a opłatą za usługi, o której mowa w ust. 1, ponosi gmina, która przyznała osobie usługi wsparcia krótkoterminowego.”;

20) w art. 100 w ust. 3 wyrazy „mieszkaniach chronionych i” zastępuje się wyrazami „mieszkaniach treningowych i wspomaganych oraz”;

21) w art. 105 w ust. 1 po wyrazach „a także kuratorzy sądowi,” dodaje się wyrazy „komornicy,”;

22) w art. 107:

a) w ust. 4 po wyrazach „przebywających w domach pomocy społecznej” dodaje się wyrazy „oraz w ośrodkach wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi”,

b) w ust. 5b:

– pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) zaświadczenia albo oświadczenia o wysokości wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia, zawierającego informacje o wysokości potrąconej zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, kosztów uzyskania przychodu, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w części finansowanej przez ubezpieczonego oraz składki na ubezpieczenie chorobowe;”,

– pkt 21 otrzymuje brzmienie:

„21) prawomocnego orzeczenia sądu o pozbawieniu władzy rodzicielskiej albo o skazaniu za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego popełnione na szkodę osoby obowiązanej do wnoszenia opłaty za pobyt mieszkańca domu w domu pomocy społecznej, jej zstępnego, małoletniego lub pełnoletniego nieporadnego ze względu na wiek, stan psychiczny lub fizyczny rodzeństwa lub jej rodzica.”;

23) w art. 121:

a) po ust. 2b dodaje się ust. 2ba w brzmieniu:

„2ba. Każde zdarzenie, o którym mowa w art. 222, art. 223 lub art. 226 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, wobec pracownika socjalnego jest rejestrowane w rejestrze centralnym, o którym mowa w art. 23 ust. 4a, w terminie 3 dni od zaistnienia.”,

b) po ust. 2c dodaje się ust. 2d–2k w brzmieniu:

„2d. Pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w samorządowej jednostce organizacyjnej pomocy społecznej, pokrzywdzonemu przestępstwem, o którym mowa w art. 222, art. 223 lub art. 226 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, w związku z wykonywaniem czynności służbowych, przysługuje, na jego wniosek, bezpłatna ochrona prawna w postępowaniu karnym, w którym uczestniczy w charakterze poszkodowanego lub oskarżyciela posiłkowego.

2e. Ochronę prawną, o której mowa w ust. 2d, zapewnia samorządowa jednostka organizacyjna pomocy społecznej, w której jest zatrudniony pracownik socjalny, a jeżeli jednostka ta nie ma zapewnionej obsługi prawnej realizowanej przez radców prawnych lub adwokatów, ochronę prawną zapewnia właściwy miejscowo urząd gminy, starostwo powiatowe lub urząd marszałkowski.

2f. W przypadku braku możliwości zapewnienia ochrony prawnej przez podmioty, o których mowa w ust. 2e, pracownikowi socjalnemu przysługuje zwrot kosztów ochrony prawnej, o której mowa w ust. 2d, w wysokości do 50% faktycznie poniesionych kosztów.

2g. Podmiotem właściwym w sprawach zwrotu kosztów ochrony prawnej, o których mowa w ust. 2f, jest samorządowa jednostka organizacyjna pomocy społecznej, w której jest zatrudniony pracownik socjalny.

2h. Zwrot kosztów ochrony prawnej, o których mowa w ust. 2f, następuje na wniosek pracownika socjalnego, który poniósł te koszty.

2i. Koszty ochrony prawnej pracownika socjalnego, o których mowa w ust. 2f, dokumentuje się za pomocą faktur, w tym elektronicznych, rachunków lub dokumentów sporządzonych na piśmie, potwierdzających datę ich poniesienia oraz ich wysokość, a także pozwalających na jednoznaczne ustalenie podmiotu świadczącego ochronę prawną na rzecz pracownika socjalnego.

2j. Dokumenty, o których mowa w ust. 2i, dołącza się do wniosku o zwrot kosztów ochrony prawnej pracownika socjalnego.

2k. Zwrot kosztów ochrony prawnej, o których mowa w ust. 2f, następuje w terminie 30 dni od dnia wpływu wniosku o zwrot tych kosztów.”;

24) w art. 121b po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. Organem nadzorującym jednostkę organizacyjną pomocy społecznej, o którym mowa w ust. 6, jest odpowiednio wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta lub marszałek województwa.”;

25) art. 134t otrzymuje brzmienie:

„Art. 134t. Do wyboru przez instytucję zarządzającą beneficjentów-organizacji partnerskich stosuje się odpowiednio przepisy art. 45–49, art. 51 ust. 1 pkt 3, 4 i 6–9, ust. 2 pkt 2 i 4, ust. 3–6 i ust. 8, art. 53, art. 54 ust. 1, art. 55, art. 56, art. 57 ust. 1 zdanie pierwsze, ust. 2–4, art. 58, art. 59, art. 63–65, art. 68, art. 69 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 oraz art. 70–78 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027, przy czym instytucją właściwą do wyboru beneficjentów-organizacji partnerskich oraz do rozpatrzenia protestu jest minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 26 października 1995 r. o społecznych formach rozwoju mieszkalnictwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 790) użyte w art. 30a w ust. 1 w pkt 2 i w ust. 2 w pkt 1 wyrazy „mieszkania chronionego” zastępuje się wyrazami „mieszkania treningowego lub wspomaganego”.

Art. 3. W ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1385, z późn. zm.³⁾) użyte w art. 62b w ust. 1 w pkt 2 w lit. d w tiret 13 wyrazy „mieszkaniami chronionymi” zastępuje się wyrazami „mieszkaniami treningowymi lub wspomaganymi”.

Art. 4. W ustawie z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu niektórych przedsięwzięć mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 788) użyte w art. 1 w pkt 1 w lit. b, w art. 2 w pkt 4 i w pkt 5 w lit. b, w art. 6 w ust. 1 i 2 oraz w ust. 3 w pkt 1–3, w art. 15 w ust. 2 oraz w art. 21 w ust. 1 w pkt 1, w ust. 6 w pkt 1 i w ust. 10 w pkt 1–3, w różnej liczbie i różnym przypadku, wyrazy „mieszkanie chronione” zastępuje się użytymi w odpowiedniej liczbie i odpowiednim przypadku wyrazami „mieszkanie treningowe lub wspomagane”.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 1723, 2127, 2243, 2370 i 2687 oraz z 2023 r. poz. 295.

Art. 5. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.⁴⁾) art. 207 ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Przepisu ust. 4 nie stosuje się do podmiotów, które na podstawie odrębnych przepisów realizują zadania interesu publicznego, jeżeli spowoduje to niemożność wdrożenia działania w ramach programu lub znacznej jego części, do jednostek samorządu terytorialnego i samorządowych osób prawnych, instytutów badawczych prowadzących działalność leczniczą, podmiotów leczniczych utworzonych przez organy administracji rządowej oraz podmiotów leczniczych utworzonych lub prowadzonych przez uczelnie medyczne, a także do beneficjentów, o których mowa w art. 134b ust. 2 pkt 2 i art. 134o ust. 2 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (Dz. U. z 2021 r. poz. 1961, z 2022 r. poz. 807 i 1561 oraz z 2023 r. poz. 185) użyte w art. 52 w ust. 2 w pkt 1 wyrazy „mieszkań chronionych” zastępuje się wyrazami „mieszkań treningowych lub wspomaganych”.

Art. 7. W ustawie z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz. U. poz. 1967, z późn. zm.⁵⁾) użyte w art. 4 w ust. 1 w pkt 4 w lit. m wyrazy „mieszkaniami chronionymi” zastępuje się wyrazami „mieszkaniami treningowymi lub wspomaganimi”.

Art. 8. W ustawie z dnia 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku (Dz. U. poz. 2243 i 2687 oraz z 2023 r. poz. 295) użyte w art. 2 w pkt 2 w lit. e w tiret 18 wyrazy „mieszkaniami chronionymi” zastępuje się wyrazami „mieszkaniami treningowymi lub wspomaganimi”.

Art. 9. 1. Podmioty prowadzące w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy mieszkania chronione są obowiązane do przekształcenia tych mieszkań w mieszkania treningowe lub mieszkania wspomagane w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Podmioty prowadzące w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy mieszkania chronione, które przekształciły je w mieszkania treningowe lub mieszkania wspomagane, dostosują te

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 1692, 1725, 1747, 1768, 1964 i 2414 oraz z 2023 r. poz. 412, 497, 658 i 803.

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 2127, 2185, 2236, 2243 i 2687 oraz z 2023 r. poz. 295 i 877.

mieszkania do wymagań określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 53 ust. 24 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

3. Decyzje o skierowaniu osoby do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym wydane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy zachowują moc do dnia w nich wskazanego, nie dłużej niż przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

4. Do postępowań o skierowanie osoby do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy art. 53 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

5. Podmioty prowadzące w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy mieszkania chronione, które przekształciły je w mieszkania treningowe lub mieszkania wspomagane, zgłoszą w terminie 2 miesięcy od dnia przekształcenia prowadzone przez siebie mieszkania do rejestru, o którym mowa w art. 53 ust. 16 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

6. Pierwsze udostępnienie danych z rejestru, o którym mowa w art. 53 ust. 16 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nastąpi nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 10. Przepisy:

- 1) art. 30a ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 2,
- 2) art. 62b ust. 1 pkt 2 lit. d tiret 13 ustawy zmienianej w art. 3,
- 3) art. 1 pkt 1 lit. b, art. 2 pkt 4 i pkt 5 lit b, art. 6 ust. 1 i 2 oraz ust. 3 pkt 1–3, art. 15 ust. 2 oraz art. 21 ust. 1 pkt 1, ust. 6 pkt 1 i ust. 10 pkt 1–3 ustawy zmienianej w art. 4,
- 4) art. 52 ust. 2 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 6,
- 5) art. 4 ust. 1 pkt 4 lit. m ustawy zmienianej w art. 7,
- 6) art. 2 pkt 2 lit. e tiret 18 ustawy zmienianej w art. 8

– stosuje się również do prowadzonych w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy mieszkań chronionych do dnia ich przekształcenia w mieszkania treningowe lub mieszkania wspomagane, nie dłużej jednak niż przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 11. Do spraw o wydanie zezwolenia na prowadzenie domu pomocy społecznej, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 12. Do spraw o wydanie zezwolenia na prowadzenie placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 13. Wojewoda dostosuje rejestr, o którym mowa w art. 57 ust. 6 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, do wymogów, o których mowa w art. 57 ust. 6a ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 14. Wojewoda dostosuje rejestr, o którym mowa w art. 67 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą do wymogów, o których mowa w tym przepisie, w terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 15. Ustawa wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie 2 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 12 w zakresie dodawanego art. 55c, pkt 15 lit. b oraz pkt 18, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.

UZASADNIENIE

Głównym celem projektu ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw jest wprowadzenie do regulacji ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901), zwanej dalej „ustawą o pomocy społecznej”, zmian w zakresie:

- 1) mieszkań chronionych – projektowanych mieszkań treningowych i wspomaganych;
- 2) usług opiekuńczych – świadczonych w formie usług sąsiedzkich;
- 3) usług świadczonych przez domy pomocy społecznej – usług wsparcia krótkoterminowego;
- 4) wprowadzenia regulacji obligujących kierowników lub dyrektorów domów pomocy społecznej oraz podmioty prowadzące placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku do prowadzenia rejestru zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych dotyczących mieszkańców lub osób przebywających w placówce związanych z zagrożeniem życia lub zdrowia tych osób, podejmowania działań następczych oraz przekazywania informacji właściwym organom;
- 5) udzielania zezwolenia na prowadzenie domu pomocy społecznej i placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym oraz osobom w podeszłym wieku, w przypadku gdy wcześniejsza decyzja została uchylona w wyniku zaprzestania spełniania przesłanek do jej prowadzenia.

Ad. 1. Mieszkania chronione a mieszkania treningowe i mieszkania wspomagane
(art. 1 pkt 3, 6, 11 i 20, art. 2–4 oraz art. 6–10 projektu ustawy)

Wprowadzenie formy mieszkań wspomaganych zgodne jest z kierunkami Strategii rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.), przejętej uchwałą nr 135 Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2022 r. (M.P. poz. 767). Proponowane zmiany przewidują odejście od obecnie funkcjonującego nazewnictwa mieszkań określonych jako „chronione” i zmianę ich formuły. Nazwa „mieszkania chronione” zastąpiona zostanie nazwą „mieszkania treningowe i wspomagane”. Sformułowanie „mieszkania chronione” było odbierane w sposób negatywny przez środowisko osób z niepełnosprawnościami oraz osoby związane z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz tej grupy osób. Celem powyższej zmiany jest także podkreślenie podmiotowości osób z niepełnosprawnościami. Uznano także, że różnice między dwoma typami mieszkań chronionych są na tyle istotne, że warto podkreślić ich odrębność, dokonując wyraźnego podziału na dwie formy wsparcia.

Mieszkania treningowe i wspomagane funkcjonujące na gruncie ustawy o pomocy społecznej pozostaną formą pomocy przygotowującą przy wsparciu specjalistów osoby w nich przebywające do prowadzenia niezależnego życia lub wspierającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu. Mieszkania te nie będą stanowiły zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osób i rodzin. Mieszkania treningowe i wspomagane będą stanowić odrębne formy wsparcia.

Tym samym wsparcie w mieszkaniu treningowym lub wspomaganim będzie mogło zostać przyznane osobie pełnoletniej, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność czy chorobę potrzebuje wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, ale nie

wymaga usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie bezdomnej, osobie opuszczającej pieczę zastępczą w rozumieniu przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, okręgowy ośrodek wychowawczy, zakład poprawczy, schronisko dla nieletnich, a także cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2023 r. poz. 519, z późn. zm.).

W mieszkaniu treningowym świadczone będą usługi bytowe, praca socjalna oraz nauka w obszarze rozwijania lub utrwalania niezależności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia prowadzenia niezależnego życia.

W mieszkaniu wspomaganym świadczone będą usługi bytowe, praca socjalna oraz pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w codziennym funkcjonowaniu i realizacji kontaktów społecznych, w celu utrzymania lub rozwijania niezależności osoby na poziomie jej psychofizycznych możliwości.

Kierowanie do mieszkań treningowych i wspomaganym należeć będzie do kompetencji gminy lub powiatu (podmiotu kierującego), tak jak ma to miejsce na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów, w zależności od podstawy i okoliczności udzielanego wsparcia. Objęcie wsparciem w formie pobytu w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym poprzedzać będzie zawarcie kontraktu mieszkaniowego (swoistego rodzaju ustaleń) między podmiotem kierującym do tej formy wsparcia, podmiotem prowadzącym mieszkanie treningowe lub wspomaganie a osobą ubiegającą się o pobyt w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym (lub jej przedstawicielem ustawowym – gdy osoba ta nie ma zdolności do czynności prawnych). Projektodawca pozostawia stronom kontraktu mieszkaniowego pewną dowolność w ustalaniu jego postanowień w granicach wskazanych w projektowanej ustawie, wskazując m. in. iż kontrakt mieszkaniowy zawiera uprawnienia osoby korzystającej ze wsparcia, tworząc możliwość wyboru czy indywidualizacji wsparcia oraz wpływu na kulturę organizacyjną pobytu w mieszkaniu, tj. np. zasady dotyczące przyjmowania gości w takim mieszkaniu, dokonywania przemeblowań, posiadania zwierząt, palenia tytoniu. Jednocześnie wskazano na konieczność uregulowania kwestii sposobu zgłaszania planowanej nieobecności w mieszkaniu oraz na konieczność zobowiązania się osoby ubiegającej się o pobyt w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym do przestrzegania regulaminu pobytu w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym. Kontrakt mieszkaniowy stanowi również o skutkach nieprzestrzegania jego postanowień.

Przyznanie wsparcia, tak jak dotychczas, będzie następowało w drodze decyzji administracyjnej.

Projektowane zmiany zakładają poszerzenie katalogu podmiotów uprawnionych do prowadzenia mieszkań treningowych i wspomaganym. Na gruncie obecnie obowiązujących przepisów mieszkania chronione mogą być prowadzone przez każdą jednostkę organizacyjną pomocy społecznej lub podmiot uprawniony, którym zgodnie z ustawą jest organizacja pozarządowa, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571), oraz podmiot wymieniony w art. 3 ust. 3 tej ustawy, prowadzące działalność w zakresie pomocy społecznej. Projekt

ustawy wprowadza możliwość prowadzenia mieszkań treningowych i wspomaganych przez każdą jednostkę organizacyjną pomocy społecznej, organizację pozarządową, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, oraz podmiot wymieniony w art. 3 ust. 3 tej ustawy, prowadzące działalność w zakresie pomocy społecznej, pieczy zastępczej oraz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (na zasadach zlecenia realizacji zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej). Należy podkreślić, że w 2020 r. na terenie Polski aktywnie działało 95,2 tys. rejestrowych organizacji non-profit (tj. mających osobowość prawną stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych, fundacji, społecznych podmiotów wyznaniowych, kół gospodyń wiejskich oraz organizacji samorządu gospodarczego i zawodowego)¹. Ww. zmiana jest podyktowana chęcią zwiększenia dostępności przedmiotowych usług przez zapewnienie szerszego kręgu podmiotów, które mogą prowadzić mieszkania treningowe i wspomagane. Rozwiązanie to ułatwi także gminom i powiatom realizację zadania polegającego na prowadzeniu mieszkań, które przy obecnych przepisach nie mają możliwości zlecenia realizacji tego zadania (brak organizacji prowadzących działalność w zakresie pomocy społecznej). Z doświadczeń wynika, że wiele organizacji pozarządowych posiada zarówno odpowiednią infrastrukturę, jak i zasoby kadrowe do prowadzenia tego typu działalności.

Projektowane zmiany przewidują, iż kwalifikacja osoby ubiegającej się o pobyt w mieszkaniu treningowym lub wspomaganim odbywa się na podstawie dokumentów lub oświadczeń potwierdzających przesłanki do udzielenia ww. wsparcia.

W celu odformalizowania procesu kwalifikacji osoby ubiegającej się o pobyt w mieszkaniu treningowym lub wspomaganim przeprowadzanie rodzinnego wywiadu środowiskowego nie będzie wymagane.

Mieszkania wspomagane będą przeznaczone w szczególności dla osób niepełnosprawnych, w tym osób niepełnosprawnych fizycznie lub osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz osób w podeszłym wieku lub przewlekle chorych. Pobyt w mieszkaniu wspomaganim będzie miał charakter czasowy, a w przypadku osób, które posiadają orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a także w szczególnie uzasadnionych przypadkach w stosunku do innych osób, będzie mógł mieć również charakter stały. W przypadku mieszkań wspomaganych odbiorcami wsparcia mogą być wszystkie osoby wymienione w art. 53 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem osób z niepełnosprawnością oraz osób starszych.

Tak jak dotychczas w stosunku do mieszkań chronionych, korzystanie ze wsparcia w mieszkaniu treningowym lub wspomaganim prowadzonym przez podmioty inne niż gmina, powiat lub na ich zlecenie odbywa się na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z osobą korzystającą z pobytu lub jej przedstawicielem ustawowym.

Projekt ustawy przewiduje również regulację stanowiącą, iż udzielenie wsparcia w mieszkaniu treningowym lub wspomaganim prowadzonym przez gminę albo powiat, inne niż gmina albo powiat właściwe do wydania decyzji, albo na ich zlecenie jest możliwe po zawarciu porozumienia między gminą kierującą albo powiatem kierującym z gminą prowadzącą albo

¹) Działalność stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych, fundacji, społecznych podmiotów wyznaniowych oraz samorządu gospodarczego i zawodowego w 2018 r. – wyniki wstępne. GUS. 2021.

powiatem prowadzącym mieszkanie treningowe lub wspomagane, lub zlecającymi ich prowadzenie.

Projekt ustawy przewiduje nałożenie obowiązku prowadzenia przez wojewodę rejestru mieszkań treningowych i wspomaganych prowadzonych przez gminę i powiat lub na ich zlecenie, znajdujących się na terenie danego województwa. Rejestr ten ma zawierać rodzaj i nazwę mieszkania treningowego lub wspomagane, pod którą jest ono prowadzone, dane identyfikujące gminę lub powiatu zlecającego prowadzenie takiego mieszkania, dane identyfikacyjne podmiotu prowadzącego mieszkanie, nazwę i adres siedziby podmiotu prowadzącego mieszkanie oraz jego formę organizacyjno-prawną, liczbę miejsc w mieszkaniu, a w przypadku mieszkania treningowego lub wspomagane, w którym przebywają osoby skierowane na podstawie zawartego na podstawie ustawy porozumienia, dane identyfikujące gminę lub powiat, z którymi zawarto porozumienie, oraz liczbę miejsc w mieszkaniu treningowym lub wspomagany, których dotyczy porozumienie. Zgłoszenia do rejestru dokonywać będzie podmiot prowadzący mieszkanie treningowe lub wspomagane, który zobligowany będzie także do zgłoszenia wojewodzie wszelkich zmian danych objętych rejestrem w terminie 14 dni od dnia ich powstania. Wojewoda na bieżąco będzie aktualizować zgłoszone dane w rejestrze. Rejestr będzie jawny – dane udostępniane będą na stronie internetowej urzędu wojewódzkiego. Powyższa regulacja pozwoli podmiotom zainteresowanym uzyskać dostęp do informacji na temat funkcjonujących mieszkań treningowych i wspomaganych, a jednocześnie umożliwi wojewodom kontrolę nad spełnianiem odpowiednich standardów przez podmioty prowadzące te mieszkania. Obecnie nie wszystkie gminy i powiaty informują o prowadzeniu mieszkań chronionych za pośrednictwem lokalnych form przekazu. Utrudnia to potencjalnym odbiorcom tej usługi dotarcie do informacji o tej formie wsparcia realizowanej w ich miejscu zamieszkania.

Dodatkowo w projekcie przewidziano prowadzenie listy mieszkań, które nie są prowadzone przez gminę i powiat lub na ich zlecenie. Organizacje pozarządowe, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 tej ustawy, prowadzące mieszkania treningowe lub wspomagane z wyłączeniem trybu określonego w art. 25 ustawy o pomocy społecznej będą zgłaszać fakt prowadzenia takiego mieszkania wojewodzie właściwemu ze względu na miejsce położenia mieszkania. Listę ww. mieszkań wojewoda publikuje na stronie internetowej urzędu wojewódzkiego. Mając na uwadze fakt, iż wojewoda nie posiada kompetencji nadzorczych w stosunku do tego typu mieszkań i podmiotów je prowadzących w zakresie tej działalności, projektodawca, nie chcąc nakładać kolejnego obowiązku zarówno na wojewodę, jak i podmioty prowadzące mieszkania, nie przewidział regulacji stanowiącej o zgłoszeniu faktu prowadzenia mieszkań w konkretnym terminie, ani bieżącej aktualizacji danych zawartych w przedmiotowej liście. Projektowana regulacja ma ułatwić potencjalnym odbiorcom dotarcie do informacji o tej formie wsparcia realizowanej w ich miejscu zamieszkania.

Z uwagi na wprowadzane zmiany projektowana regulacja zawiera również delegację dla ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego do wydania rozporządzenia określającego minimalne standardy usług świadczonych w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych oraz minimalne standardy pomieszczeń w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych. Nie planuje się wprowadzenia znaczących różnic w standardzie mieszkań

wspomaganych i treningowych w stosunku do standardu obecnych mieszkań chronionych. Zasadniczo różnice w zakresie standardu między mieszkaniami wspomaganyymi i treningowymi będą dotyczyć większego zróżnicowania zakresu wsparcia i oddziaływań oferowanych przez nowe formy mieszkań. Nie przewiduje się wprowadzenia nowych standardów skutkujących koniecznością poniesienia dodatkowych nakładów finansowych. Rozporządzenie to wejdzie w życie wraz z projektowanymi zmianami ustawy o pomocy społecznej.

Projekt ustawy w zakresie zmian dotyczących mieszkań treningowych i wspomaganych zawiera szereg przepisów przejściowych mających na celu przekształcenie dotychczasowych mieszkań chronionych w mieszkania treningowe oraz wspomagane, co wiązać się będzie z dostosowywaniem kwestii prawno-administracyjno-organizacyjnych ze strony podmiotów prowadzących, dostosowaniem tych mieszkań do nowotworzonych standardów związanych z możliwością świadczenia szerszego zakresu usług, dostosowaniem do nowych wymogów związanych z liczbą osób mogących przebywać w takich mieszkaniach, jak również ewentualną zmianą wyposażenia oraz uregulowaniem sytuacji prawnej osób korzystających z tego rodzaju wsparcia w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy. W projekcie ustawy przewidziano także regulację przejściową dotyczącą sytuacji wszczęcia i niezakończenia procedury przyznania wsparcia, jak również przepisy mające na celu umożliwienie stworzenia i pierwszego udostępnienia rejestrów mieszkań treningowych i wspomaganych.

Ad. 2. Usługi opiekuńcze świadczone w formie usług sąsiedzkich (art. 1 pkt 4 lit. a i lit. b tiret pierwsze, pkt 8 lit. a i pkt 9 projektu ustawy)

W projekcie ustawy zaproponowano doprecyzowanie kwestii świadczenia usług sąsiedzkich, jako formy usług opiekuńczych.

Samopomoc sąsiedzka oraz świadczone w jej ramach usługi sąsiedzkie nie są „nowością”, jeśli chodzi o pomoc społeczną. Aktualnie usługi sąsiedzkie są lub były realizowane w ramach różnego rodzaju projektów, także współfinansowanych ze środków unijnych, a także programów takich, jak np. „Korpus Wsparcia Seniorów”. Realizując postulat zgłaszany przez organizacje zajmujące się stosowaniem przepisów dotyczących pomocy społecznej w praktyce, proponuje się wprowadzenie do ustawy o pomocy społecznej podstaw – ram prawnych dotyczących usług sąsiedzkich, jako formy realizacji usług opiekuńczych. Organizacje działające w obszarze pomocy społecznej zwracają uwagę na zmiany demograficzne związane ze starzeniem się społeczeństwa, niedostosowanie oferty usługowej do obecnych potrzeb oraz ograniczone zasoby kadry opiekuńczej, co powoduje konieczność systemowego i środowiskowego rozwoju usług społecznych w imię idei deinstytucjonalizacji. Wprowadzenie usług sąsiedzkich przyczyni się do rozwoju usług społecznych, głównie dla osób starszych, które wymagają np. pomocy przy zrobieniu zakupów, sprzątaniu mieszkania, a jeszcze nie wymagają pomocy w formie usług opiekuńczych świadczonych przez opiekunki.

Znaczny zakres spraw pozostawiono jednak w gestii samorządu terytorialnego, który podejmując decyzję, o tym czy będzie realizować usługi opiekuńcze w tej formie, przesądzi jednocześnie o szczegółach realizacji tej usługi, biorąc pod uwagę potrzeby i możliwości występujące na danym terenie.

W przypadku realizacji przez gminę usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich, rada gminy w uchwale określającej szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze (w tym także świadczone w formie usług sąsiedzkich) i specjalistyczne usługi opiekuńcze (z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi) oraz szczegółowe warunki zwolnienia od opłat i tryb ich pobierania, określi także dodatkowo szczegółowe warunki przyznawania usług sąsiedzkich (np. czy będą to usługi „uzupełniające” usługi świadczone przez opiekunki środowiskowe, czy będą one przyznawane w pierwszej kolejności osobom pozbawionym usług opiekuńczych w ogóle), wymiar (który może zostać wskazany także jako minimalny lub maksymalny) i zakres usług sąsiedzkich (przy założeniu, że czynności wykonywane w ramach tej usługi nie będą wymagały specjalnych kwalifikacji), a także szczegółowy sposób rozliczania wykonywania usług sąsiedzkich (np. przez wskazanie, czy wynagrodzenie będzie płacone ryczałtowo, czy za godzinę pracy).

Tak jak przy pozostałych zadaniach gmina będzie mogła zdecydować, czy organizując na swoim terenie usługę sąsiedzką będzie korzystać z możliwości jej zlecenia organizacjom społecznym. W projektowanej ustawie doprecyzowano, iż organizatorem usług sąsiedzkich jest gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania osoby korzystającej z usług sąsiedzkich lub podmiot uprawniony. W zależności od indywidualnych potrzeb i możliwości będzie decydować też o formie podejmowania współpracy z opiekunami-sąsiadami (w większości przypadków podstawą takiej współpracy będzie umowa zlecenia).

Świadczenie usług opiekuńczych przez osoby z najbliższego otoczenia osoby wymagającej wsparcia zagwarantuje także większą elastyczność udzielanej pomocy, która nie musi być ograniczona konkretnymi dniami i godzinami, a może być świadczona adekwatnie do zaistniałych potrzeb. Co istotne, projekt ustawy przewiduje także przyznanie radzie gminy kompetencji do rozszerzenia katalogu osób, którym będzie mogło być świadczone wsparcie w formie usług sąsiedzkich o osoby, dla których wsparcie w postaci usług sąsiedzkich będzie miało charakter uzupełniający w stosunku do opieki sprawowanej przez rodzinę, a także wspólnie niezamieszkującego małżonka, wstępnych i zstępnych. Będzie to stanowiło odciążenie członków rodziny i osób, które na co dzień sprawują opiekę nad np. osobą niepełnosprawną lub seniorem.

Poza doprecyzowaniem, że usługi sąsiedzkie są nieobligatoryjną formą świadczenia usług opiekuńczych, w projekcie ustawy zaproponowano minimum regulacji, która w ocenie projektodawcy ma zagwarantować odpowiedni poziom świadczenia usług i bezpieczeństwa beneficjentów tych usług, jak i osób je wykonujących. Projekt ustawy przewiduje, że usługi sąsiedzkie mogą obejmować pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, prostą podstawową opiekę higieniczno-pielęgnacyjną, przez którą należy rozumieć formy wsparcia niewymagające specjalistycznej wiedzy i kompetencji oraz, w miarę potrzeby i możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Natomiast usługi te może wykonywać osoba pełnoletnia, zamieszkująca w najbliższej okolicy osoby, której jest udzielane wsparcie. Celowo projektodawca nie zaproponował doprecyzowania sformułowania „najbliższej okolicy”, gdyż może być ono różnie pojmowane, w zależności od miejscowości, której będzie dotyczyć. W gminie wiejskiej najbliższą okolicą może okazać się inne gospodarstwo rolne oddalone o parę kilometrów, w małych miastach za najbliższą okolicą możemy rozumieć granicę danego miasta, w dużych miastach – granice osiedla.

Z możliwości świadczenia usług sąsiedzkich wykluczono członków rodziny w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej, tj. osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące, jak również oddzielnie zamieszkujących małżonków, wstępnych i zstępnych.

Organizator usługi, niezależnie czy będzie nim gmina, czy inny podmiot realizujący zlecone przez gminę zadanie, będzie obowiązany do przeprowadzenia szkoleń z zakresu udzielania pierwszej pomocy dla osób wykonujących usługi sąsiedzkie. Proponowana regulacja przewiduje także, że osoba świadcząca usługę sąsiedzką ma zostać zaakceptowana przez beneficjenta tej usługi, co docelowo ma usprawnić świadczenie tego rodzaju wsparcia, jednak nie oznacza to bezwzględnej konieczności „zatrudnienia” osoby wskazanej przez beneficjenta tej formy pomocy. Osoba wykonująca usługi sąsiedzkie musi zostać również zaakceptowana przez organizatora usług sąsiedzkich. Mając na uwadze, iż usługi sąsiedzkie są specyficzną formą wsparcia opartą na relacjach i więziach międzyludzkich, to projektowana regulacja ma na celu uniknięcie sytuacji, w której posiadający doświadczenie organizator usługi miałby wziąć odpowiedzialność za świadczenie usług przez osobę wskazaną przez osobę korzystającą z tej formy wsparcia, co do której kompetencji posiada wątpliwości. Jednocześnie osoba korzystająca może nie zgodzić się, aby wskazana przez organizatora usług osoba świadczyła usługi na jej rzecz. W praktyce proponowana regulacja oznacza wyrażenie zgody na świadczenie usług przez konkretną osobę przez obie ze stron.

Osoba wykonująca usługi sąsiedzkie będzie zobligowana do złożenia organizatorowi usług sąsiedzkich oświadczenia o zdolności do świadczenia takich usług pod względem psychofizycznym.

Dodatkowo będzie możliwe wsparcie dla jednostek samorządu terytorialnego, które zdecydują się na realizację usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich, w postaci możliwości skorzystania z programu mającego na celu dofinansowanie tych usług – w ramach wskazanego wcześniej „Korpusu Wsparcia Seniorów”. Należy zaznaczyć, że usługi sąsiedzkie są formą usług opiekuńczych, a obecnie samorządy przeznaczają środki finansowe na realizację usług opiekuńczych.

Ad. 3. Usługi wsparcia krótkoterminowego świadczone przez domy pomocy społecznej (art. 1 pkt 4 lit. b tiret drugie, pkt 5, pkt 8 lit. b, pkt 12 w zakresie dodawanego art. 55a i art. 55b, pkt 13 lit. c, pkt 14 w zakresie dodawanego 57c, pkt 19 oraz art. 13 projektu ustawy)

Analiza obecnie funkcjonujących rozwiązań w obszarze wsparcia osób starszych i osób z niepełnosprawnościami czy długotrwale chorych wskazuje na potrzebę wprowadzenia rozwiązań umożliwiających doraźne i czasowe zapewnienie opieki, w przypadku gdy opiekunowie na co dzień świadczący opiekę nad osobą niesamodzielną z różnych względów nie są w stanie przez pewien czas tej opieki świadczyć. Powyższe jest zgodne z kierunkiem zmian przyjętych w Strategii rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.) (przejętej uchwałą nr 135 Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2022 r.).

Mając na względzie powyższe proponuje się wprowadzenie do ustawy o pomocy społecznej regulacji umożliwiającej świadczenie usług wsparcia krótkoterminowego przez domy pomocy społecznej. Usługi wsparcia krótkoterminowego świadczone w formie pobytu

całodobowego lub w formie dziennej nie są w rzeczywistości zupełnie nowym świadczeniem – są pewną modyfikacją, elastycznym połączeniem dotychczasowych usług świadczonych przez ośrodki wsparcia i domy pomocy społecznej. Wprowadzenie możliwości świadczenia przez domy pomocy społecznej usług wsparcia krótkoterminowego pozwoli na pełniejsze wykorzystanie potencjału zarówno lokalowego (infrastruktury), jak i kadrowego domów pomocy społecznej, jednocześnie pozostając w zgodzie z ideą deinstytucjonalizacji usług społecznych (osoby te dzięki czasowemu wsparciu dłużej będą mogły funkcjonować w swoim dotychczasowym środowisku, nie będą od razu na stałe przenoszone do opieki instytucjonalnej sprawowanej przez dom pomocy społecznej). Zgodnie z obowiązującymi przepisami domy pomocy społecznej mogą świadczyć usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób niebędących mieszkańcami, jak również możliwe jest kierowanie do domów pomocy społecznej na czas określony. Jednak nie bez znaczenia jest fakt, że większość domów pomocy społecznej jest prowadzonych przez samorząd powiatowy, a świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania lub ośrodkach wsparcia jest jednak zadaniem gminnym. Podobnie jeśli chodzi o kierowanie osób do domów pomocy społecznej na czas określony, w szczególności na okres nieprzekraczający miesiąca, obowiązujące przepisy, procedury oraz czas zniechęcają osoby, a także same podmioty udzielające świadczeń do korzystania z tych, nieadekwatnych często do potrzeb, rozwiązań.

Należy również zwrócić uwagę na fakt, że liczba ośrodków wsparcia prowadzących miejsca całodobowe okresowego pobytu w skali kraju wynosi 67 (w przypadku gdy podmiotem prowadzącym jest gmina) oraz 155 (inny podmiot prowadzący na zlecenie gminy), w których jest odpowiednio 1952 oraz 6530 miejsc². Jak wynika z przedstawionych danych, z uwagi na niewielką liczbę ww. ośrodków oraz miejsc całodobowego okresowego pobytu w tych ośrodkach, zasadnym jest wsparcie rozwoju infrastruktury w domach pomocy społecznej przeznaczonej na miejsca świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego pobytu. Jednocześnie należy wskazać, że wprowadzenie usług wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego nie powinno negatywnie wpływać na możliwości uzyskania pomocy przez osoby, które tej pomocy potrzebują stale, a nie tylko krótkoterminowo.

Z kolei ze sprawozdania MRiPS-05, które zawiera wybrane informacje o domach pomocy społecznej o zasięgu gminnym, powiatowym i regionalnym, wynika, że 827 domów pomocy społecznej prowadzonych przez lokalne samorządy lub na ich zlecenie, według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r., dysponowało 80 784 miejscami. Przy czym liczba mieszkańców domów według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. wynosiła 76 716 osób, zatem ponad 5% miejsc w domach pomocy społecznej pozostawała niewykorzystana. Jednocześnie należy wskazać, że liczba mieszkańców domów pomocy społecznej w 2021 r. spadła w stosunku do 2020 r. o 2,43% (tendencja spadkowa miała miejsce również w roku wcześniejszym - spadek liczby mieszkańców domów w 2020 r. w stosunku do 2019 r. wyniósł 1,67%).

Wsparcie krótkoterminowe w domach pomocy społecznej jest planowane do realizacji jako zadanie fakultatywne, a nie obligatoryjne. Przystąpienie do realizacji zadania będzie zależne od decyzji jednostki samorządu terytorialnego. W przypadku gdy dom pomocy społecznej będzie dysponował zasobami infrastrukturalnymi i kadrowymi do świadczenia

² Sprawozdanie MRiPS-06 za I-XII 2021 r. Wybrane jednostki organizacyjne pomocy społecznej i inne jednostki pomocy społecznej oraz zatrudnienie w systemie pomocy społecznej.

wsparcia krótkoterminowego w domu pomocy społecznej, będzie miał możliwość realizacji zadania.

Podmiot prowadzący dom pomocy społecznej będzie obowiązany zgłosić wojewodzie informację o zamiarze świadczenia przez dom usług wsparcia krótkoterminowego ze wskazaniem liczby miejsc przeznaczonych na usługi wsparcia dziennego i całodobowego w terminie 14 dni od dnia ich powstania. Wojewoda natomiast wydaje zgodę na przekształcenie istniejących miejsc przeznaczonych dla mieszkańców domu w miejsca przeznaczone na świadczenie usług wsparcia krótkoterminowego dziennego lub całodobowego oraz wydaje zgodę na utworzenie nowych miejsc przeznaczonych na usługi wsparcia dziennego i całodobowego. W praktyce oznacza to zmianę wydanego zezwolenia na prowadzenie domu pomocy społecznej.

Usługa wsparcia krótkoterminowego, zgodnie z projektem ustawy, jest ograniczona czasowo. Usługa wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego będzie mogła zostać przyznana na czas określony nie dłuższy niż 30 dni w roku kalendarzowym, z możliwością przedłużenia pobytu, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, nie dłużej niż o kolejne 30 dni w roku kalendarzowym. Natomiast usługa wsparcia krótkoterminowego w formie dziennej będzie mogła zostać przyznana w wymiarze nie mniejszym niż 4 godziny dziennie i nie większym niż 12 godzin dziennie, nie dłuższym niż 30 dni w roku kalendarzowym, z możliwością przedłużenia wsparcia, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, nie dłużej jednak niż o kolejne 30 dni w roku kalendarzowym. Łącznie usługa wsparcia krótkoterminowego niezależnie od formy nie będzie mogła przekroczyć 60 dni w roku kalendarzowym.

Ograniczono także do minimum formalności związane z przyznaniem usług. Nie będzie przeprowadzany rodzinny wywiad środowiskowy, a podstawą wydania decyzji administracyjnej w sprawie przyznania usług wsparcia krótkoterminowego będzie oświadczenie o sytuacji osobistej i dochodowej, złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń, oraz dokumenty potwierdzające istnienie przesłanek uzasadniających przyznanie tej usługi oraz wskazujące na rodzaj i zakres wsparcia, którego wymaga osoba ubiegająca się o przyznanie świadczenia. Powyżej wskazane dokumenty są niezwykle istotne ze względu na konieczność oceny i zapewnienia właściwej opieki i pielęgnacji osobie, której ma być udzielone wsparcie. W przypadku gdy osoba deklaruje ponoszenie pełnej odpłatności za przyznane usługi, odstępuje się również od ustalenia sytuacji dochodowej i majątkowej tej osoby. W takim przypadku decyzja przyznająca świadczenie wskazuje, że osoba ponosi cały koszt przyznanego świadczenia.

Wydaną decyzję ośrodek pomocy społecznej lub centrum usług społecznych przekazuje do gminy, powiatu prowadzącego lub zlecającego prowadzenie domu pomocy społecznej.

Usługi wsparcia krótkoterminowego, zarówno świadczone w formie pobytu całodobowego, jak i formie dziennej, mają na celu elastyczne podejście do potrzeb osób wymagających pomocy przez krótki okres czasu (np. po pobycie w szpitalu), a także tych, którymi na co dzień opiekuje się rodzina. Działanie to, poza doraźnym wsparciem osób potrzebujących pomocy, ma także na celu odciążenie stale opiekujących się tymi osobami członków rodziny, tak aby mieli oni czas na odpoczynek, rehabilitację czy możliwość zajęcia się innymi sprawami.

Rodzaj i zakres usług wsparcia krótkoterminowego będzie uzależniony od osobistej sytuacji oraz indywidualnych potrzeb osoby, której wsparcie będzie udzielane. W celu organizacji ww. usług jest wymagane podjęcie odpowiednich działań w zakresie organizacji pracy domu pomocy społecznej, w szczególności wydzielenia pomieszczeń do świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego oraz zapewnienia kadr świadczących te usługi. W związku z wprowadzeniem nowego rodzaju usług w ramach usług świadczonych przez dom pomocy społecznej, uzupełnione zostanie odpowiednio w tym zakresie rozporządzenie w sprawie domów pomocy społecznej, m. in. o warunki, jakie powinny spełniać pomieszczenia, w których będą wykonywane ww. usługi (projektowana regulacja nie zawiera w tym zakresie przepisów przejściowych; projektowane zmiany będą wchodzić w życie w tym samym czasie, co regulacje projektu ustawy).

Usługi wsparcia krótkoterminowego realizowane w formie pobytu całodobowego będą adekwatne do zakresu usług realizowanych przez dom na rzecz jego mieszkańców, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb osób korzystających z tej formy wsparcia. Prowadzenie tej dodatkowej działalności przez dom pomocy społecznej nie w każdym przypadku będzie możliwe (ze względu np. na warunki lokalowe, infrastrukturę uniemożliwiająca spełnienie standardów wymaganych do tego rodzaju działalności). Jednak fakt świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego nie może mieć negatywnych konsekwencji na jakość świadczenia usług oraz nieuzasadniony wzrost ponoszonej odpłatności ustalonej dla mieszkańców domów pomocy społecznej. Dlatego odpowiednio zmodyfikowano definicję średniomiesięcznego kosztu utrzymania, od którego jest uzależniona maksymalna odpłatność za pobyt i usługi w domu pomocy społecznej, doprecyzowując, iż przepis dotyczy jedynie mieszkańca domu.

Rada gminy lub rada powiatu prowadząca lub zlecająca prowadzenie domu pomocy społecznej określi, w drodze uchwały, wysokość opłat za godzinę usług, w przypadku usług wsparcia krótkoterminowego świadczonych w formie dziennej, oraz za dzień pobytu, w przypadku usług wsparcia krótkoterminowego świadczonych w formie pobytu całodobowego. Rada gminy określi również, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi wsparcia krótkoterminowego świadczonego w formie dziennej i w formie pobytu całodobowego oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania.

Osoby korzystające z tego rodzaju wsparcia nie ponoszą opłat, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej nie przekracza kwoty kryterium dochodowego. Różnicę między ustaloną odpłatnością osoby a opłatą za usługi wsparcia krótkoterminowego ponosi gmina, która przyznała te usługi. Jak do wszystkich opłat, tak i do opłat za usługi wsparcia krótkoterminowego, zastosowanie będzie miał art. 104 ustawy o pomocy społecznej.

Możliwe będzie wsparcie dla jednostek samorządu terytorialnego, które zdecydują się na realizację usług wsparcia krótkoterminowego, w postaci możliwości skorzystania z programu mającego na celu dofinansowanie tych usług (np. Program Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa”).

Ad. 4. Rejestr zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych dotyczących mieszkańców domu pomocy społecznej lub osób przebywających w placówkach zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w

podeszłym wieku związanych z zagrożeniem ich życia lub zdrowia (art. 1 pkt 12 w zakresie dodawanego art. 55c, pkt 18 oraz art. 15 projektu ustawy)

Projekt ustawy przewiduje wzmocnienie działań nadzorczych przez wprowadzenie obowiązku prowadzenia przez dyrektora lub kierownika domu pomocy społecznej oraz podmiotu prowadzącego placówkę zapewniającą całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym oraz osobom w podeszłym wieku rejestru zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych dotyczących mieszkańców domu pomocy społecznej lub osób przebywających w placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym oraz osobom w podeszłym wieku, związanych z zagrożeniem ich życia lub zdrowia, dotyczących wypadków, samouszkodzeń, obrażeń ciała. Przez zdarzenie nadzwyczajne należy rozumieć każde zdarzenie, które w sposób negatywny wpływa na mieszkańca placówki lub domu i którego następstwa wiążą się z potencjalnym lub faktycznym pogorszeniem stanu zdrowia lub wręcz zagrażają życiu mieszkańca.

Wprowadzenie regulacji w tym zakresie stanowi realizację postulatów zgłaszanych przez Rzecznika Praw Obywatelskich w ramach Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur. Projektowane zmiany mają również na celu ograniczenie skali nieprawidłowości w domach pomocy społecznej i placówkach zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, a tym samym zwiększenie poczucia bezpieczeństwa osób starszych i niepełnosprawnych przebywających w takich domach lub placówkach. Organy nadzorujące ww. podmioty zyskają dodatkowe źródło informacji o sytuacji w domach i placówkach, co pozwoli na podejmowanie na bieżąco działań naprawczych oraz kontrolnych.

Organizacja przyjmowania i weryfikacji zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych, podejmowania działań następczych oraz związanego z tym przetwarzania danych osobowych powinna umożliwić uzyskanie dostępu do informacji nieupoważnionym osobom oraz zapewniać ochronę poufności tożsamości osoby składającej skargę lub dokonującej zgłoszenia.

Do przyjmowania i weryfikacji zgłoszeń oraz podejmowania działań następczych mogą być dopuszczone wyłącznie osoby posiadające pisemne upoważnienie dyrektora lub kierownika domu pomocy społecznej. Gromadzone powinny być wyłącznie dane niezbędne do obsługi zgłoszenia, tj. imię i nazwisko osoby zgłaszającej, data zgłoszenia, opis i miejsce zdarzenia. Dodatkowo jednostka przyjmująca zgłoszenie będzie obowiązana zawrzeć w rejestrze informację o podjętych odpowiednich działaniach następczych wobec zgłoszenia.

Projekt przewiduje procedurę przekazywania informacji w celu podjęcia interwencji oraz działań naprawczych przez odpowiednie organy. W projekcie nie przewidziano odrębnych regulacji dotyczących działań naprawczych i nadzorczych podejmowanych przez odpowiednie organy na podstawie informacji pozyskanych z rejestrów.

Na podstawie obowiązujących przepisów organy mogą podjąć działania – tytułem przykładu wojewoda może w ramach realizacji zadań opisanych w art. 22 pkt 3, 8 i 10 w związku z art. 126 ustawy o pomocy społecznej przeprowadzić kontrole w domach pomocy społecznej oraz placówkach zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku również pod kątem realizacji obowiązku prowadzenia rejestrów zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych dotyczących mieszkańców ww. domów lub osób przebywających w ww. placówkach oraz realizacji działań naprawczych

będących odpowiedzią na zgłoszenia. Wojewoda w wyniku przeprowadzonych przez zespół inspektorów czynności może wydać jednostce organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostce zalecenia pokontrolne. W przypadku niepodjęcia lub niewykonania czynności wynikających z zaleceń pokontrolnych, mających na celu ograniczenie lub likwidację stwierdzonych istotnych uchybień lub nieprawidłowości w zakresie działań i usług objętych standardami, świadczonych przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej albo kontrolowane jednostki, wojewoda może orzec o czasowym lub stałym cofnięciu zezwolenia na prowadzenie placówki.

Dyrektor lub kierownik domu pomocy społecznej przekazuje zanonimizowane informacje z rejestru wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta), staroście lub marszałkowi województwa nie rzadziej niż raz na kwartał.

Wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta lub marszałek województwa po otrzymaniu ww. informacji niezwłocznie weryfikuje je i analizuje w celu oceny zasadności podjętych działań następczych, które, co do zasady, powinny przeciwdziałać niepożądanym zdarzeniom dotyczącym mieszkańców domów pomocy społecznej.

Wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta lub marszałek województwa przekazuje wojewodzie informację zbiorczą o zdarzeniach nadzwyczajnych i podjętych działaniach następczych nie rzadziej niż raz na kwartał.

W przypadku prywatnych domów pomocy społecznej (tj. prowadzonych nie przez jednostkę samorządu terytorialnego, ani nie na jej zlecenie) dyrektor lub kierownik domu pomocy społecznej będzie przekazywał ww. zanonimizowane informacje z rejestru oraz o podjętych działaniach następczych bezpośrednio właściwemu wojewodzie. Analogiczne regulacje będą dotyczyły podmiotu prowadzącego placówkę zapewniającą całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym oraz osobom w podeszłym wieku.

Z uwagi na fakt, iż zadania w zakresie nadzoru nad realizacją zadań samorządu gminnego, powiatowego i województwa, w tym nad jakością działalności jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz nad jakością usług, dla których minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określił standardy, wykonuje wojewoda, informacja zbiorcza o zdarzeniach nadzwyczajnych i podjętych działaniach następczych jest przekazywana przez wojewodę ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego za pomocą udostępnionego przez ministra systemu teleinformatycznego do rejestru centralnego, o którym mowa w art. 23 ust. 4a ustawy o pomocy społecznej.

Projektowana regulacja nie przewiduje uwzględniania osób korzystających z usług wsparcia krótkoterminowego w rejestrze zdarzeń nadzwyczajnych z uwagi na fakt, iż osoby korzystające z ww. usług będą mogły przebywać w domu pomocy społecznej np. tylko przez kilka dni – a proponowana regulacja przewiduje również procedurę przekazywania informacji w celu podjęcia interwencji oraz działań naprawczych przez odpowiednie organy. Nieuwzględnianie osób korzystających z usług wsparcia krótkoterminowego w rejestrze zdarzeń nadzwyczajnych nie oznacza, iż w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia tych osób nie należy podejmować stosownej interwencji.

Ad. 5. Zmiany regulacji dotyczącej udzielania zezwolenia na prowadzenie domu pomocy społecznej i placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom

niepełnosprawnym, przewlekle chorym oraz osobom w podeszłym wieku (art. 1 pkt 13 lit. b, pkt 14, pkt 16 lit. b projektu ustawy)

Projekt ustawy przewiduje również uregulowanie kwestii dotyczącej czasu, na jaki jest wydawane zezwolenie na prowadzenie domu pomocy społecznej lub placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku po uprzednim cofnięciu zezwolenia. Podmiotowi, któremu cofnięto zezwolenie z powodów wskazanych w art. 57a ust. 1 obowiązującej ustawy o pomocy społecznej, wydaje się je na czas określony – 1 roku.

Wydanie zezwolenia na okres 1 roku (po jego uprzednim cofnięciu) będzie stanowiło okres próbny, który pozwoli ocenić organowi nadzoru – wojewodzie, czy prowadzona działalność danego podmiotu jest zgodna ze standardami przewidzianymi dla domów pomocy społecznej lub placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku. Z uwagi na osoby przebywające w ww. domach i placówkach (m.in. osoby starsze, z niepełnosprawnościami, przewlekle chore, a więc osoby wymagające szczególnej troski ze strony Państwa), niezwykle istotne jest zadbanie o komfortowe, zgodne z obowiązującymi standardami, warunki przebywania osób i świadczenia usług na ich rzecz, weryfikacja spełniania warunków prowadzenia omawianej działalności.

Uzasadnieniem powyższej zmiany jest wzmocnienie nadzoru nad domami pomocy społecznej i placówkami zapewniającymi całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, którym cofnięto wcześniej uzyskane zezwolenie wojewody. Na gruncie obowiązujących przepisów kontrole domów przeprowadzane są dopiero po czterech latach działalności. Z kolei kontrolę doraźną przeprowadza się w każdym czasie w celu zbadania prawidłowości organizacji i funkcjonowania jednostki podlegającej kontroli w określonym zakresie, także w celu zbadania, czy i w jakim zakresie są zrealizowane zalecenia pokontrolne, po upływie czasu przeznaczonego na ich realizację.

Pozostałe zmiany:

- w art.1 pkt 2 projektu ustawy zaproponowano umożliwienie osobom odbywającym karę pozbawienia wolności (w tym w systemie dozoru elektronicznego) oraz osobom tymczasowo aresztowanym korzystanie ze świadczenia pomocy społecznej, jakim jest praca socjalna. Praca socjalna może być świadczona jedynie na rzecz osób, którym pozostało nie więcej niż 3 miesiące do planowanego opuszczenia zakładu karnego lub aresztu śledczego. Zastosowanie pracy socjalnej z więźniami dałoby możliwość wspierania osadzonych jeszcze w momencie odbywania kary pozbawienia wolności oraz ich rodzin i społeczności lokalnej, do której więźniów po odbyciu kary powraca. Jednocześnie doprecyzowano, iż praca socjalna na rzecz ww. osoby świadczona jest przez pracownika socjalnego zatrudnionego w zakładzie karnym, areszcie śledczym lub w gminie właściwej miejscowo ze względu na deklarowane przez tę osobę miejsce jej zamieszkania. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, na wniosek pracownika socjalnego gminy właściwej do udzielenia wsparcia osobie opuszczającej zakład karny lub areszt śledczy, pracownik socjalny gminy właściwej ze względu na miejsce położenia

- zakładu karnego lub aresztu śledczego jest obowiązany do udzielenia pomocy temu pracownikowi,
- w art. 1 pkt 7 projektu ustawy do katalogu zanonimizowanych informacji gromadzonych w rejestrze centralnym prowadzonym przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego dodano każde naruszenie nietykalności, czynną napaść i znieważenie funkcjonariusza publicznego, jakim jest pracownik socjalny,
 - w art. 1 pkt 10 projektu ustawy doprecyzowano, że w przypadku ubiegania się o świadczenia nie będące usługami całodobowymi w ośrodkach wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi nie ustala się sytuacji dochodowej i majątkowej. Podobnie przy aktualizacji rodzinnego wywiadu środowiskowego, ze względu na fakt, iż przyznanie tych świadczeń jest nieodpłatne – nie ma potrzeby ustalania ani aktualizowania informacji na temat sytuacji dochodowej i majątkowej osób i ich rodzin,
 - doprecyzowano dane w rejestrach prowadzonych przez wojewodów – rejestrach domów pomocy społecznej oraz placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym oraz osobom w podeszłym wieku. W przypadku ww. placówek dane wskazane w art. 1 pkt 13 lit. a projektu ustawy są już wymagane we wniosku o wydanie zezwolenia na prowadzenie tego typu działalności, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 sierpnia 2020 r. w sprawie wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie w ramach działalności statutowej placówki zapewniającej całodobową opiekę (Dz. U. poz. 1532) oraz rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 sierpnia 2020 r. w sprawie wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia placówki zapewniającej całodobową opiekę (Dz. U. poz. 1562). W przypadku domów pomocy społecznej, poza koniecznością uzupełnienia rejestru o wskazane w ustawie dane, zgodnie z art. 1 pkt 13 lit. c (w większości przypadków publikowane rejestry zawierają większość danych doprecyzowanych w przepisie dotyczącym rejestrów – zmiany mają więc charakter doprecyzowujący i sankcjonujący dotychczasową praktykę), niezbędna będzie wynikowa zmiana wzoru wniosku o wydanie zezwolenia na prowadzenie domu pomocy społecznej określonego w rozporządzeniu w sprawie domów pomocy społecznej (przewiduje się, że odpowiednie regulacje zmieniające wejdą w życie wraz z projektowanymi przepisami),
 - w art. 1 pkt 17 projektu ustawy przewiduje się dodanie do katalogu informacji umieszczanych na tablicy ogłoszeń w placówkach zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku znajdującej się w widocznym miejscu w budynku: numerów alarmowych, danych teled adresowych organów, właściwych miejscowo instytucji i organizacji działających w zakresie wolności i praw człowieka oraz instytucji kontrolnych, w szczególności Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Pacjenta, państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego, właściwego ze względu na miejsce położenia placówki ośrodka pomocy społecznej, prokuratury rejonowej oraz sądu opiekuńczego. Omawiana zmiana stanowi realizację postulatów zgłaszanych przez Rzecznika Praw Obywatelskich w ramach Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur, aby we wszystkich instytucjach opieki podjąc

kroki w celu zaznajamiania mieszkańców z przysługującymi im prawami, w tym z prawem do składania skarg, jak również wywieszania w ogólnodostępnych miejscach adresów instytucji, do których mogłyby się zwrócić osoby zamieszkujące daną placówkę lub ich rodziny w przypadku naruszenia praw pensjonariuszy,

- w art. 1 pkt 21 projektu ustawy proponuje się wskazanie również komorników w katalogu podmiotów obowiązanych do współpracy z kierownikiem ośrodka pomocy społecznej, dyrektorem centrum usług społecznych lub pracownikiem socjalnym w zakresie udostępniania informacji, które mają znaczenie dla rozstrzygnięcia o przyznaniu lub wysokości świadczeń z pomocy społecznej, dla ustalenia wysokości odpłatności za świadczenia z pomocy społecznej lub dla weryfikacji uprawnień do świadczeń z pomocy społecznej, wysokości tych świadczeń lub odpłatności za te świadczenia. Zgodnie z ustawą z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, z późn. zm.) nie podlegają egzekucji świadczenia z pomocy społecznej w rozumieniu przepisów ustawy o pomocy społecznej (art. 831 § 1 pkt 6 oraz art. 833 § 6 k.p.c.). W celu ułatwienia weryfikacji informacji dotyczących sytuacji dochodowej i majątkowej osób ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej zasadnym wydaje się wymienienie również komorników w treści art. 105 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej,
- w art. 1 pkt 22 lit. a projektu ustawy doprecyzowano w art. 107 w ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, iż w przypadku osób przebywających w ośrodkach wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi aktualizacja rodzinnego wywiadu środowiskowego będzie musiała zostać sporządzona nie rzadziej niż co 12 miesięcy. Uzupełniono również w art. 107 w ust. 5b pkt 7 katalog informacji, które powinno zawierać zaświadczenie albo oświadczenie o wysokości wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia, o koszty uzyskania przychodu,
- w celu skorelowania treści znowelizowanych ustawą z dnia 17 listopada 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 66) przepisów art. 64 pkt 7 i art. 64a nadano nowe brzmienie pkt 21 w ust. 5b w art. 107 ustawy o pomocy społecznej, wskazując, iż sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osoby lub rodziny ustala się m. in. na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu o pozbawieniu władzy rodzicielskiej albo o skazaniu za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego popełnione na szkodę osoby obowiązanej do wnoszenia opłaty za pobyt mieszkańca domu w domu pomocy społecznej, jej zstępnego, małoletniego lub pełnoletniego nieporadnego ze względu na wiek, stan psychiczny lub fizyczny rodzeństwa lub jej rodzica,
- w art. 1 pkt 23 projektu ustawy proponuje się uregulowanie kwestii zgłaszania przypadków napaści wobec pracowników socjalnych. Wszelkie informacje o aktach agresji zgłaszane przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej w zakresie zagrożenia bezpieczeństwa kadry pomocy społecznej, skierowane przeciwko pracownikom socjalnym są przekazywane obecnie do Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej (za pośrednictwem systemu teleinformatycznego do rejestru centralnego, o którym mowa w art. 23 ust. 4a ustawy o pomocy społecznej). Dane gromadzone w rejestrach nie odzwierciedlają jednak pełnego obrazu faktycznych zdarzeń z użyciem przemocy wobec pracowników socjalnych. Bez wprowadzenia takiego obowiązku w drodze ustawy problem ten nie może być należycie rejestrowany, nie jest

możliwa do zbadania prawdziwa skala zjawiska, a za tym także odpowiednia reakcja systemowa. Tym samym proponuje się, aby każde naruszenie nietykalności, czynna napaść i znieważenie funkcjonariusza publicznego, jakim jest pracownik socjalny, było obligatoryjnie rejestrowane w rejestrze centralnym w ciągu 3 dni od zaistnienia,

- kolejnym kluczowym elementem zapewnienia bezpieczeństwa, oprócz wprowadzonych już przepisów zakładających pomoc psychologiczną, w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia oraz szkoleń podnoszących poziom bezpieczeństwa osobistego, jest zaproponowany w projekcie ustawy instrument pomocy prawnej dla pracowników socjalnych pokrzywdzonych przestępstwem. Pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w samorządowych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, pokrzywdzonemu przestępstwem, o którym mowa w art. 222, art. 223 lub art. 226 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, z późn. zm.) – tj. naruszeniem nietykalności, czynną napaścią i znieważeniem funkcjonariusza publicznego – w związku z wykonywaniem czynności służbowych będzie przysługiwać, na jego wniosek, bezpłatna ochrona prawna w postępowaniu karnym, w którym uczestniczy w charakterze poszkodowanego lub oskarżyciela posiłkowego. Ponieważ jednak nie każda taka samorządowa jednostka organizacyjna pomocy społecznej posiada własną obsługę prawną realizowaną przez radców prawnych lub adwokatów, w projekcie przewidziano, że ochronę prawną uregulowaną w omawianym przepisie pracownik socjalny ma uzyskać w właściwym – ze względu na nadzór nad daną samorządową jednostką organizacyjną pomocy społecznej – urzędzie gminy, starostwie powiatowym lub urzędzie marszałkowskim. Przez „zapewnienie” ochrony prawnej należy przy tym rozumieć zarówno powierzenie zastępstwa procesowego jednemu z radców prawnych zatrudnionych w odpowiedzialnej za zapewnienie pomocy jednostce (lub ewentualnie kancelarii „zewnętrznej”, w ramach zawartej umowy na usługi radcowskie lub adwokackie), jak i pozyskanie incydentalnej usługi prawnej na rynku ,np. w przypadku znacznego obciążenia radców prawnych danej jednostki lub pełnomocników „zewnętrznych” realizujących bieżącą obsługę prawną. Jeżeli nie ma możliwości skorzystania przez pracownika socjalnego z obsługi prawnej realizowanej przez radców prawnych lub adwokatów w ww. jednostkach, pracownikowi socjalnemu przysługiwać będzie zwrot kosztów ochrony prawnej, w wysokości do 50% faktycznie poniesionych kosztów. Zwrot kosztów poniesionych na ochronę prawną pracownika socjalnego następuje na wniosek pracownika socjalnego, który poniósł te koszty. Mając na celu zapewnienie transparentności całego postępowania w sprawie zwrotu kosztów poniesionych na ochronę prawną, a także dążąc do zapewnienia gospodarnego i rzetelnego dysponowania środkami publicznymi, koszty poniesione na ochronę prawną pracownika socjalnego będą musiały być szczegółowo udokumentowane za pomocą faktur, w tym elektronicznych, rachunków lub dokumentów sporządzonych na piśmie, potwierdzających datę ich poniesienia oraz ich wysokość, a także pozwalających na jednoznaczne ustalenie podmiotu świadczącego tą ochronę prawną. Dokumenty, o których mowa wyżej, dołącza się do wniosku o zwrot kosztów poniesionych na ochronę prawną. Natomiast zwrot ww. kosztów następuje w terminie 30 dni od dnia wpływu wniosku, a podmiotem właściwym w sprawach zwrotu kosztów poniesionych na ochronę prawną jest samorządowa jednostka organizacyjna pomocy społecznej, w której

zatrudniony jest pracownik socjalny. Przedmiotowa ochrona prawna nie będzie rodzić znaczących skutków finansowych dla budżetu jednostek samorządu terytorialnego. Uzasadnieniem powyższego jest fakt, iż z rejestru incydentów zgłoszonych w 2022 r. wobec pracowników socjalnych wynika, iż skala zgłoszeń jest bardzo mała – 20 zgłoszeń za rok ubiegły. Dodatkowo należy wskazać, iż w 2021 r. zgłoszono ich 31,

- w art. 1 pkt 24 projektu ustawy doprecyzowano, iż organem nadzorującym jednostkę organizacyjną pomocy społecznej w zakresie zgłaszania zastrzeżeń co do uzyskanej oceny okresowej pracownika socjalnego jest odpowiednio wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta lub marszałek województwa. Ocena okresowa pracownika jest działaniem i obowiązkiem pracodawcy określonym w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1510, z późn. zm.) lub w ustawach o charakterze tzw. pragmatyk pracowniczych, o których mowa w art. 5 tej ustawy, zgodnie z którym, jeśli stosunek pracy określonej kategorii pracowników regulują przepisy szczególne, przepisy kodeksu stosuje się w zakresie nieuregulowanym tymi przepisami,
- w art. 1 pkt 25 projektu ustawy proponuje się zmianę w art. 134t ustawy o pomocy społecznej, która ma charakter doprecyzowujący w zakresie odwołania do odpowiedniego stosowania przepisów ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. poz. 1079). W odwołaniu do odpowiedniego stosowania art. 51 ust. 2 usunięto odwołanie do pkt 3, który dotyczy obowiązku określenia w regulaminie wyboru projektów „wzoru umowy o dofinansowanie projektu lub decyzji o dofinansowaniu projektu”. Stosowanie ww. pkt nie jest możliwe zgodnie z treścią Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027, w szczególności ze względu na specyfikę systemu realizacji Programu, wskazanego w *Szczegółowym opisie operacji*, stanowiącym załącznik do Programu. Umowa o dofinansowanie jest sporządzana na późniejszym etapie, a jej treść jest uzależniona od takich czynników, jak liczba wyłonionych beneficjentów-organizacji partnerskich, ilość żywności przypadająca do dystrybucji na danego beneficjenta-organizację partnerską, a także treść Wytycznych Instytucji Zarządzającej na poszczególne Podprogramy (edycje Programu). Odwołanie do art. 57 zmieniono przez ograniczenie tego odwołania w ust. 1 do zdania pierwszego z uwagi na fakt, że w postępowaniu, o którym mowa w art. 134t ustawy o pomocy społecznej, dokonuje się wyboru beneficjentów-organizacji partnerskich, a nie wyboru projektów do dofinansowania i w związku z tym w informacji publikowanej przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego na stronie internetowej nie można podać wysokości przyznanej kwoty dofinansowania. Usunięto również odwołanie do ust. 5, gdyż w postępowaniu na wybór beneficjentów-organizacji partnerskich nie dzieli się kwoty dofinansowania i w związku z tym nie ma możliwości, aby odrzucano ofertę ze względu na wyczerpanie kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów.

Projekt ustawy w art. 5 dokonuje zmiany w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Przedmiotowa zmiana ma na celu wyłączenie beneficjentów programu finansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus przeznaczonego na zwalczanie deprawacji materialnej – analogicznie, jak to jest w przypadku obecnie realizowanego Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 – spod sankcji wykluczenia z

możliwości otrzymywania środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich. Zastosowanie wobec beneficjentów wskazanego programu wykluczenia jako narzędzia prawnego mogłoby skutkować wstrzymaniem działań programu w zakresie przekazywania osobom najbardziej potrzebującym pomocy żywnościowej. Pozbawienie osób najbardziej potrzebujących dostępu do pomocy żywnościowej miałyby bardzo niekorzystne skutki społeczne i byłoby niezgodne z celem programu.

Mając na uwadze, że proponowane zmiany zakładają, iż nazwa „mieszkania chronione” zastąpiona zostanie nazwą „mieszkania treningowe i wspomagane”, konieczna była zmiana aktów prawnych, w których regulacje dotyczą mieszkań chronionych. Tym samym w projekcie ustawy proponuje się zmianę ustawy z dnia 26 października 1995 r. o społecznych formach rozwoju mieszkalnictwa, ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, ustawy z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu niektórych przedsięwzięć mieszkaniowych, ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości, ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw oraz ustawy z dnia 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku.

Projekt przewiduje również regulację przejściową (art. 10 projektu) stanowiącą, iż wskazane w tym przepisie regulacje, w których przewidziano zastąpienie nazwy „mieszkania chronione” nazwą „mieszkania treningowe i wspomagane”, stosuje się również do dotychczasowych mieszkań chronionych do czasu ich przekształcenia w mieszkania treningowe i wspomagane, nie dłużej jednak niż przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Przepisy przejściowe i dostosowujące, poza omówionymi powyżej przepisami dotyczącymi mieszkań chronionych, zawierają regulacje w zakresie wydawania zezwoleń na prowadzenie domów pomocy społecznej i placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, w przypadku cofnięcia takiego zezwolenia – do spraw wszczętych i niezakończonych prawomocną decyzją będą miały zastosowanie przepisy dotychczasowe. Przepis dostosowujący przewiduje także dodatkowy czas dla wojewodów na dostosowanie rejestru domów pomocy społecznej do nowych wymagań – 2 miesiące od dnia wejścia w życie ustawy.

Zgodnie z projektem ustawa, co do zasady, ma wejść w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie 2 miesięcy od dnia ogłoszenia. Tak ustalony termin wejścia w życie, wraz z przepisami przejściowymi i dostosowującymi, zapewnia adresatom projektowanych norm czas na dostosowanie się do wprowadzanych zmian. Wyjątek będą stanowiły przepisy dotyczące rejestru zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych dotyczących mieszkańców domu pomocy społecznej lub osób przebywających w placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku związanych z zagrożeniem życia lub zdrowia tych osób, podejmowania działań następczych oraz przekazywania informacji właściwym organom, o których mowa w art. 1 pkt 12 w zakresie

dotychczasowego art. 55c, art. 1 pkt 15 lit. b oraz pkt 18 – przepisy te wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.

Ww. terminy wejścia w życie ustawy zdaniem projektodawcy są wystarczające z punktu widzenia możliwości przygotowania się adresatów norm, których dotyczą projektowane przepisy.

Zawarte w projekcie ustawy regulacje mogą mieć wpływ na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców – w zakresie prowadzonych przez te podmioty działalności polegającej na prowadzeniu domu pomocy społecznej lub placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku. Przepisy zwiększają obowiązki m.in. w zakresie prowadzenia rejestrów zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych z udziałem mieszkańców domu i przekazywania informacji właściwym wojewodom. Przepisy te mają na celu zwiększenie bezpieczeństwa osób przebywających w tego typu podmiotach.

Projekt ustawy nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projektowane przepisy nie stwarzają zagrożeń korupcyjnych.

Brak jest możliwości podjęcia alternatywnych środków osiągnięcia celu projektowanej regulacji w stosunku do działań legislacyjnych.

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348) – na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji. W trybie ww. ustawy żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem.

<p>Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Stanisław Szwed – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Grzegorz Baranowski – Dyrektor Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej, tel. 538 117 280, e-mail: grzegorz.baranowski@mriips.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 05.05.2023 r.</p> <p>Źródło: Inicjatywa własna</p> <p>Nr w wykazie prac: UD467</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Głównym celem projektu ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw jest wprowadzenie do regulacji ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901) zmian m.in. w zakresie:

1) mieszkań chronionych – projektowanych mieszkań treningowych i wspomaganych

Wprowadzenie formy mieszkań wspomaganych zgodne jest z kierunkami Strategii rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.), przyjętej uchwałą nr 135 Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2022 r. (M.P. poz. 767). Uznano także, że różnice pomiędzy dwoma typami mieszkań chronionych są na tyle istotne, że warto podkreślić ich odrębność, dokonując wyraźnego podziału na dwie formy wsparcia.

Ponadto zmiana ma na celu odejście od obecnego nazewnictwa. Sformułowanie „mieszkania chronione” było odbierane w sposób negatywny przez środowisko osób z niepełnosprawnościami oraz osoby związane z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz tej grupy osób. Celem regulacji jest także podkreślenie podmiotowości osób z niepełnosprawnościami.

W projektowanych zmianach założono, że poszerzenie kręgu podmiotów uprawnionych do prowadzenia mieszkań treningowych i wspomaganych będzie miało pozytywny wpływ na rozwój tej formy wsparcia, tj. wzrośnie liczba mieszkań, co umożliwi szerszej grupie osób, zwłaszcza z niepełnosprawnościami, korzystanie z zinstytucjonalizowanych usług świadczonych w społeczności lokalnej. Rozwiązanie to ułatwi także gminom i powiatom realizację zadania polegającego na prowadzeniu mieszkań, które przy obecnych przepisach nie mają możliwości zlecenia realizacji tego zadania (brak organizacji prowadzących działalność w zakresie pomocy społecznej na terenie gminy/powiatu). Z doświadczeń wynika, że zwłaszcza wiele organizacji pozarządowych posiada zarówno odpowiednią infrastrukturę, jak i zasoby kadrowe do prowadzenia tego typu działalności.

2) usług opiekuńczych – świadczonych w formie usług sąsiedzkich

Realizując postulat zgłaszany przez organizacje zajmujące się stosowaniem przepisów dotyczących pomocy społecznej w praktyce, proponuje się wprowadzenie do ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej podstaw – ram prawnych dotyczących usług sąsiedzkich, jako formy realizacji usług opiekuńczych. Organizacje działające w obszarze pomocy społecznej zwracają uwagę na zmiany demograficzne związane ze starzeniem się społeczeństwa, niedostosowanie oferty usługowej do obecnych potrzeb oraz ograniczone zasoby kadry opiekuńczej, co powoduje konieczność systemowego i środowiskowego rozwoju usług społecznych w imię idei deinstytucjonalizacji. Samopomoc sąsiedzka oraz świadczone w jej ramach usługi sąsiedzkie nie są „nowością”, jeśli chodzi o pomoc społeczną. Aktualnie usługi sąsiedzkie są lub były realizowane w ramach różnego rodzaju projektów, także współfinansowanych ze środków unijnych, a także programów takich jak np. „Korpus Wsparcia Seniorów”. Wprowadzenie usług sąsiedzkich przyczyni się do rozwoju usług społecznych, głównie dla osób starszych, które wymagają np. pomocy przy zrobieniu zakupów, sprzątnięciu mieszkania, a jeszcze nie wymagają pomocy w formie usług opiekuńczych świadczonych przez opiekunki.

3) usług świadczonych przez domy pomocy społecznej – usług wsparcia krótkoterminowego

Wsparcie krótkoterminowe nie jest zdefiniowane na gruncie obecnie obowiązujących przepisów prawa. Obecnie obowiązujące przepisy ustawy o pomocy społecznej oraz aktów wykonawczych do ustawy w zakresie odnoszącym się do domów pomocy społecznej umożliwiają świadczenie przez domy tylko długoterminowych pobyków dla mieszkańców domów. Analiza obecnie funkcjonujących rozwiązań w obszarze wsparcia osób starszych i osób z niepełnosprawnościami czy długotrwale chorych wskazuje na potrzebę wprowadzenia rozwiązań umożliwiających doraźne i czasowe zapewnienie opieki, w sytuacji kiedy opiekunowie na co dzień świadczący opiekę nad osobą niesamodzielną z różnych względów nie są w stanie przez pewien czas tej opieki świadczyć.

Opieka krótkoterminowa ma za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób zależnych przez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Usługi te mogą służyć również okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osób niesamodzielnych w sytuacji, gdy opiekunowie z różnych powodów nie będą mogli czasowo wykonywać swoich obowiązków (np. z powodu choroby).

Obecne rozwiązania prawne umożliwiają, w sytuacji kiedy osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki nie mogą czasowo tej opieki świadczyć, przyznanie pomocy np. w formie usług opiekuńczych. Niemniej jednak w takich sytuacjach możliwy do przyznania zakres i wymiar usług są zwykle niewystarczające w stosunku do potrzeb osób, które na co dzień wymagają stałej obecności opiekuna.

W obecnym stanie prawnym skierowanie osób do domu pomocy społecznej obejmuje co do zasady pobytu długookresowe, dlatego wskazane jest umożliwienie rozszerzenia działalności domów pomocy społecznej o świadczenie wsparcia również krótkookresowego, co jest zgodne z kierunkiem zmian przyjętych w Strategii rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.), przejętej uchwałą nr 135 Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2022 r.

4) rejestru zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych – wprowadzenie regulacji obligujących kierowników lub dyrektorów domów pomocy społecznej oraz podmioty prowadzące placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku do prowadzenia rejestru zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych dotyczących mieszkańców domu lub osób przebywających w placówce związanych z zagrożeniem ich życia lub zdrowia, podejmowania działań następczych oraz przekazywania informacji właściwym organom.

Projekt ustawy przewiduje wzmocnienie działań nadzorczych przez wprowadzenie obowiązku prowadzenia przez dyrektora lub kierownika domu pomocy społecznej oraz podmiotu prowadzącego placówkę zapewniającą całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym oraz osobom w podeszłym wieku rejestru zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych dotyczących mieszkańców domu pomocy społecznej lub osób przebywających w placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym oraz osobom w podeszłym wieku związanych z zagrożeniem ich życia lub zdrowia, dotyczących wypadków, samouszkodzeń, obrażeń ciała.

Projektowane zmiany mają na celu ograniczenie skali nieprawidłowości w domach pomocy społecznej oraz placówkach zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, a tym samym zwiększenie poczucia bezpieczeństwa osób starszych i niepełnosprawnych przebywających w takich podmiotach. Organy nadzorujące ww. podmioty zyskają dodatkowe źródło informacji o sytuacji w domach i placówkach, co pozwoli na podejmowanie na bieżąco działań naprawczych oraz kontrolnych.

5) udzielania zezwolenia na prowadzenie domu pomocy społecznej i placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym oraz osobom w podeszłym wieku.

Projekt ustawy przewiduje uregulowanie kwestii dotyczącej czasu, na jaki wydawane jest zezwolenie na prowadzenie domu pomocy społecznej lub placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku po uprzednim cofnięciu zezwolenia. Podmiotowi, któremu cofnięto zezwolenie z powodów wskazanych w art. 57a ust. 1 obowiązującej ustawy o pomocy społecznej wydaje się je na czas określony – 1 roku. Uzasadnieniem powyższej zmiany jest wzmocnienie nadzoru nad domami pomocy społecznej i placówkami zapewniającymi całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, którym cofnięto wcześniej uzyskane zezwolenie wojewody. Na gruncie obowiązujących przepisów kontrole kompleksowe domów pomocy społecznej i placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku są przeprowadzane po 4 latach działalności. Z kolei kontrolę doraźną przeprowadza się w każdym czasie w celu zbadania prawidłowości organizacji i funkcjonowania jednostki podlegającej kontroli w określonym zakresie, także w celu zbadania, czy i w jakim zakresie są zrealizowane zalecenia pokontrolne, po upływie czasu przeznaczonego na ich realizację. Podstawą prowadzenia kontroli doraźnej mogą być uzyskane przez właściwy do spraw pomocy społecznej wydział urzędu wojewódzkiego informacje dotyczące nieprawidłowości w organizacji i funkcjonowaniu jednostki podlegającej kontroli.

Projekt przewiduje również inne zmiany (omówione w dalszej części OSR).

Nie jest możliwe rozwiązanie problemu przez działania pozalegislacyjne.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

1. W odniesieniu do mieszkań chronionych

Proponowane zmiany przewidują odejście od obecnie funkcjonującego nazewnictwa mieszkań określonych jako „chronione” i zmianę ich formuły. Nazwa „mieszkania chronione” zastąpiona zostanie nazwą „mieszkania treningowe i wspomagane”. Mieszkania te funkcjonują na gruncie ustawy o pomocy społecznej i nadal pozostaną formą pomocy społecznej przygotowującą przy wsparciu specjalistów osoby tam przebywające do prowadzenia niezależnego życia lub wspierającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu, co oznacza, że nie będą stanowiły zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osób i rodzin. W mieszkaniu treningowym świadczone będą usługi bytowe, praca socjalna oraz nauka w obszarze rozwijania lub utrwalania niezależności, sprawności dotyczącej samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia prowadzenia niezależnego życia. Natomiast w mieszkaniu wspomaganym świadczone będą usługi bytowe, praca socjalna oraz pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w codziennym funkcjonowaniu i realizacji kontaktów społecznych, w celu utrzymania lub rozwijania niezależności osoby na poziomie jej psychofizycznych możliwości. Mieszkania treningowe i wspomagane będą stanowić odrębne formy wsparcia.

Tym samym wsparcie w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym będzie mogło zostać przyznane osobie pełnoletniej,

która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność czy chorobę potrzebuje wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonego przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie bezdomnej, osobie opuszczającej pieczę zastępczą w rozumieniu przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, okręgowy ośrodek wychowawczy, zakład poprawczy, schronisko dla nieletnich, a także cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2023 r. poz. 519, z późn. zm.).

Kierowanie do mieszkań treningowych i wspomaganych należeć będzie do kompetencji gminy lub powiatu (podmiotu kierującego), tak jak ma to miejsce na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów, w zależności od podstawy i okoliczności udzielanego wsparcia. Objęcie pomocą w formie pobytu w mieszkaniu treningowym lub wspomaganim poprzedzać będzie zawarcie kontraktu mieszkaniowego (nowa forma umowy wprowadzona w projekcie). Przyznanie wsparcia, tak jak dotychczas, będzie następowało w drodze decyzji administracyjnej.

Kwalifikacja osoby ubiegającej się o pobyt w mieszkaniu treningowym lub wspomaganim odbywać się będzie na podstawie dokumentów lub oświadczeń potwierdzających przesłanki do udzielenia ww. wsparcia. W celu odformalizowania procesu kwalifikacji osoby ubiegającej się o pobyt w mieszkaniu treningowym lub wspomaganim przeprowadzanie rodzinnego wywiadu środowiskowego nie będzie wymagane.

Mieszkania wspomagane będą przeznaczone w szczególności dla osób niepełnosprawnych, w tym osób niepełnosprawnych fizycznie lub osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz osób w podeszłym wieku lub przewlekle chorych. Pobyt w mieszkaniu wspomaganim będzie miał charakter czasowy, a w przypadku osób, które posiadają orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a także w szczególnie uzasadnionych przypadkach w stosunku do innych osób, będzie mógł mieć również charakter stały. W przypadku mieszkań wspomaganych odbiorcami wsparcia mogą być wszystkie osoby wymienione w art. 53 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, głównie osoby z niepełnosprawnością oraz osoby starsze.

Tak jak dotychczas w stosunku do mieszkań chronionych, korzystanie ze wsparcia w mieszkaniu treningowym lub wspomaganim prowadzonym przez podmioty inne niż gmina, powiat lub na ich zlecenie odbywa się na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z osobą korzystającą z pobytu lub jej przedstawicielem ustawowym.

Projektowane zmiany zakładają poszerzenie katalogu podmiotów uprawnionych do prowadzenia mieszkań treningowych i wspomaganych. Projekt ustawy wprowadza możliwość prowadzenia mieszkań treningowych i wspomaganych przez każdą jednostkę organizacyjną pomocy społecznej, organizację pozarządową, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571), oraz podmiot wymieniony w art. 3 ust. 3 tej ustawy, prowadzące działalność w zakresie pomocy społecznej, pieczy zastępczej oraz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Ww. zmiana podyktowana jest chęcią zwiększenia dostępności przedmiotowych usług przez zapewnienie szerszego kręgu podmiotów, które mogą prowadzić mieszkania treningowe i wspomagane.

Projekt ustawy przewiduje nałożenie obowiązku prowadzenia przez wojewodę rejestru mieszkań treningowych i wspomaganych prowadzonych przez gminę i powiat lub na ich zlecenie, znajdujących się na terenie danego województwa. Powyższa regulacja pozwoli podmiotom zainteresowanym uzyskać dostęp do informacji na temat funkcjonujących mieszkań treningowych i wspomaganych, a jednocześnie umożliwi wojewodom kontrolę nad spełnianiem odpowiednich standardów przez podmioty prowadzące te mieszkania. Wprowadzany rejestr ma na celu głównie funkcję informacyjną, rejestr ma ułatwiać osobom zainteresowanym tą formą wsparcia dotarcie do stosownych informacji. Obecnie nie wszystkie gminy i powiaty informują o prowadzeniu mieszkań chronionych za pośrednictwem lokalnych form przekazu. Utrudnia to potencjalnym odbiorcom tej usługi dotarcie do informacji o tej formie wsparcia realizowanej w ich miejscu zamieszkania. Przewiduje się, że rejestr będzie zawierał wyłącznie informacje wskazane w projekcie, nie będą przetwarzane dane osobowe osób korzystających.

Dodatkowo w projekcie przewidziano prowadzenie listy mieszkań, które nie są prowadzone przez gminę i powiat lub na ich zlecenie. Organizacje pozarządowe, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 tej ustawy, prowadzące mieszkania treningowe lub wspomagane z wyłączeniem trybu określonego w art. 25 ustawy o pomocy społecznej, będą zgłaszać fakt prowadzenia takiego mieszkania wojewodzie właściwemu ze względu na miejsce położenia mieszkania. Listę ww. mieszkań wojewoda publikuje na stronie internetowej urzędu wojewódzkiego.

Z uwagi na wprowadzane zmiany projektowana regulacja zawiera również upoważnienie dla ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego do wydania rozporządzenia określającego minimalne standardy usług świadczonych w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych oraz minimalne standardy pomieszczeń w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych. Nie planuje się wprowadzenia znaczących różnic w standardzie mieszkań wspomaganych i treningowych w stosunku do standardu obecnych mieszkań chronionych. Zasadniczo różnice w zakresie standardu między mieszkaniami wspomaganimi i treningowymi dotyczyć będą większego zróżnicowania zakresu wsparcia i oddziaływań oferowanego przez nowe formy mieszkań. Nie przewiduje się wprowadzenia nowych standardów skutkujących koniecznością dodatkowych nakładów finansowych. Projekt zawiera również przepisy przejściowe.

2. W odniesieniu do usług opiekuńczych świadczonych w formie usług sąsiedzkich

W projekcie ustawy zaproponowano doprecyzowanie kwestii świadczenia usług sąsiedzkich jako formy usług opiekuńczych.

W przypadku realizacji przez gminę usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich, rada gminy w uchwale określającej szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze (w tym także świadczone w formie usług sąsiedzkich) i specjalistyczne usługi opiekuńcze (z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi) oraz szczegółowe warunki zwolnienia od opłat i tryb ich pobierania, określi również szczegółowe warunki przyznawania usług sąsiedzkich, wymiar i zakres usług sąsiedzkich, sposób rozliczania wykonywanych usług sąsiedzkich.

Tak jak przy pozostałych zadaniach, gmina będzie mogła zdecydować, czy organizując na swoim terenie usługę sąsiedzką będzie korzystać z możliwości jej zlecenia organizacjom społecznym. W zależności od indywidualnych potrzeb i możliwości będzie decydować też o formie podejmowania współpracy z opiekunami-sąsiadami (w większości przypadków podstawą takiej współpracy będzie umowa zlecenia).

Świadczenie usług opiekuńczych przez osoby z najbliższego otoczenia osoby wymagającej wsparcia zagwarantuje także większą elastyczność udzielanej pomocy, która nie musi być ograniczona konkretnymi dniami i godzinami, a może być świadczona adekwatnie do zaistniałych potrzeb. Co istotne, projekt ustawy przewiduje także przyznanie radzie gminy kompetencji do rozszerzenia katalogu osób, na rzecz których będzie mogło być świadczone wsparcie w formie usług sąsiedzkich o osoby, dla których wsparcie w postaci usług sąsiedzkich będzie miało charakter uzupełniający opiekę sprawowaną przez rodzinę, a także wspólnie zamieszkującego małżonka, wstępnych i zstępnych. Będzie to stanowiło odciążenie członków rodziny i osób, którzy na co dzień sprawują opiekę nad np. osobą niepełnosprawną lub seniorem.

W projekcie ustawy zaproponowano minimum regulacji, która w ocenie projektodawcy ma zagwarantować odpowiedni poziom świadczenia usług i bezpieczeństwa beneficjentów tych usług, jak i osób je wykonujących. Projekt ustawy przewiduje, że usługi sąsiedzkie mogą obejmować pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, prostą podstawową opiekę higieniczno-pielęgnacyjną, przez którą należy rozumieć formy wsparcia niewymagające specjalistycznej wiedzy i kompetencji, oraz w miarę potrzeby i możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Natomiast osobą wykonującą te usługi będzie mogła być osoba pełnoletnia, zamieszkująca w najbliższej okolicy osoby, której udzielone jest wsparcie.

Z możliwości świadczenia usług sąsiedzkich wykluczono członków rodziny, w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej, tj. osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące, jak również oddzielnie zamieszkujących małżonków, wstępnych i zstępnych. Organizator usługi, niezależnie czy będzie nim gmina, czy inny podmiot realizujący zleczone przez gminę zadanie, będzie obowiązany do przeprowadzenia szkoleń z zakresu udzielania pierwszej pomocy dla osób wykonujących usługi sąsiedzkie. Proponowana regulacja przewiduje także, że osoba świadcząca usługę sąsiedzką ma zostać zaakceptowana przez beneficjenta tej usługi, co docelowo ma usprawnić świadczenie tego rodzaju wsparcia, jednak nie oznacza to bezwzględnej konieczności „zatrudnienia” osoby wskazanej przez beneficjenta tej formy pomocy.

Dodatkowo proponuje się wsparcie dla jednostek samorządu terytorialnego, które zdecydują się na realizację usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich, w postaci możliwości skorzystania z programu mającego na celu dofinansowanie tych usług – w ramach wskazanego wcześniej „Korpusu Wsparcia Seniorów”.

3. W odniesieniu do usług wsparcia krótkoterminowego świadczonych przez domy pomocy społecznej

Projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej przewiduje wprowadzenie regulacji umożliwiającej świadczenie usług wsparcia krótkoterminowego przez domy pomocy społecznej. Wprowadzenie możliwości świadczenia przez domy pomocy społecznej usług wsparcia krótkoterminowego dedykowane będzie dla osób, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność potrzebują tego rodzaju pomocy. Pozwoli to na pełniejsze wykorzystanie potencjału zarówno lokalowego (infrastruktury), jak i kadrowego domów pomocy społecznej, jednocześnie pozostając w zgodzie z ideą deinstytucjonalizacji usług społecznych (osoby korzystające z ww. rozwiązania dzięki czasowemu wsparciu dłużej będą mogły funkcjonować w swoim dotychczasowym środowisku, nie będą od razu na stałe przenoszone do opieki instytucjonalnej sprawowanej przez dom pomocy społecznej).

Ze sprawozdania MRiPS-05, które zawiera wybrane informacje o domach pomocy społecznej o zasięgu gminnym, powiatowym i regionalnym, wynika, że 827 domów pomocy społecznej prowadzonych przez lokalne samorządy lub na ich zlecenie, według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. dysponowało 80 784 miejscami. Przy czym liczba mieszkańców domów według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. wynosiła 76 716 osób, zatem ponad 5% miejsc w domach pomocy społecznej pozostawało niewykorzystanych.

Jednocześnie należy wskazać, że liczba mieszkańców domów pomocy społecznej w 2021 r. spadła w stosunku do 2020 r. o 2,43% (tendencja spadkowa miała miejsce również w roku wcześniejszym – spadek liczby mieszkańców domów w 2020 r. w stosunku do 2019 r. wyniósł 1,67%).

Określenie szczegółowych danych na temat zasobów infrastrukturalnych i kadrowych domów pomocy społecznej możliwych do wykorzystania przy realizacji projektowanego zadania jest trudne do oszacowania – dane resortowe ze sprawozdań prowadzonych w ramach statystyk publicznych nie zawierają informacji w tym zakresie.

Należy jednak podkreślić, że wsparcie krótkoterminowe w domach pomocy społecznej jest planowane do realizacji jako zadanie fakultatywne, a nie obligatoryjne. Przystąpienie do realizacji zadania będzie zależne od decyzji jednostki samorządu terytorialnego. W sytuacji, kiedy dom pomocy społecznej będzie dysponował zasobami infrastrukturalnymi i

kadrowymi do świadczenia wsparcia krótkoterminowego w domu pomocy społecznej, będzie miał możliwość realizacji zadania.

Podmiot prowadzący dom pomocy społecznej będzie obowiązany zgłosić wojewodzie informację o zamiarze świadczenia przez dom usług wsparcia krótkoterminowego, ze wskazaniem liczby miejsc przeznaczonych na usługi wsparcia dziennego i całodobowego w terminie 14 dni od dnia ich powstania. Wojewoda natomiast wydaje zgodę na przekształcenie istniejących miejsc przeznaczonych dla mieszkańców domu w miejsca przeznaczone na świadczenie usług wsparcia krótkoterminowego dziennego lub całodobowego oraz wydaje zgodę na utworzenie nowych miejsc przeznaczonych na usługi wsparcia dziennego i całodobowego. W praktyce oznacza to zmianę wydanego zezwolenia na prowadzenie domu pomocy społecznej.

Usługa wsparcia krótkoterminowego, zarówno świadczona w formie pobytu całodobowego, jak i formie dziennej, ma na celu elastyczne podejście do potrzeb osób wymagających pomocy przez krótki okres (np. po pobycie w szpitalu), a także tych, którymi na co dzień opiekuje się rodzina.

Usługa wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego będzie mogła zostać przyznana na czas określony nie dłuższy niż 30 dni w roku kalendarzowym, z możliwością przedłużenia pobytu, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, nie dłużej niż o kolejne 30 dni w roku kalendarzowym. Natomiast usługa wsparcia krótkoterminowego w formie dziennej będzie mogła zostać przyznana w wymiarze nie mniejszym niż 4 godziny dziennie i nie większym niż 12 godzin dziennie, nie dłuższym niż 30 dni w roku kalendarzowym, z możliwością przedłużenia wsparcia, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, nie dłużej jednak niż o kolejne 30 dni w roku kalendarzowym. Łącznie usługa wsparcia krótkoterminowego niezależnie od formy nie będzie mogła przekroczyć 60 dni w roku kalendarzowym.

Ograniczono do minimum formalności związane z przyznaniem usług. Nie będzie przeprowadzany rodzinny wywiad środowiskowy, a podstawą wydania decyzji w sprawie przyznania usług wsparcia krótkoterminowego będzie oświadczenie o sytuacji osobistej i dochodowej złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń oraz dokumenty potwierdzające istnienie przesłanek uzasadniających przyznanie tej usługi oraz wskazujących na rodzaj i zakres wsparcia, którego wymaga osoba ubiegająca się o przyznanie świadczenia. W przypadku gdy osoba deklaruje ponoszenie pełnej odpłatności za przyznane usługi, odstępuje się również od ustalenia sytuacji dochodowej i majątkowej osoby. W takim przypadku w decyzji administracyjnej przyznającej świadczenie zostanie wskazane, że osoba ponosi cały koszt przyznanego świadczenia.

Rodzaj i zakres usług wsparcia krótkoterminowego uzależniony będzie od osobistej sytuacji oraz indywidualnych potrzeb osoby. W celu organizacji ww. usług wymagane będzie podjęcie odpowiednich działań w zakresie organizacji pracy domu pomocy społecznej, w szczególności wydzielenia pomieszczeń do świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego oraz zapewnienia kadr świadczących te usługi. W związku z wprowadzeniem nowego rodzaju usług w ramach usług świadczonych przez dom pomocy społecznej, uzupełnione zostanie odpowiednio w tym zakresie rozporządzenie w sprawie domów pomocy społecznej.

Usługi wsparcia krótkoterminowego realizowane w formie pobytu całodobowego będą adekwatne do zakresu usług realizowanych przez dom na rzecz jego mieszkańców, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb osób korzystających z tej formy wsparcia. Prowadzenie tej dodatkowej działalności przez dom pomocy społecznej nie w każdym przypadku będzie możliwe (ze względu np. na warunki lokalowe, infrastrukturę uniemożliwiająca spełnienie standardów wymaganych do tego rodzaju działalności). Jednak fakt świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego nie może mieć negatywnych konsekwencji na jakość świadczenia usług oraz nieuzasadniony wzrost ponoszonej odpłatności ustalonej dla mieszkańców domów pomocy społecznej. Dlatego odpowiednio zmodyfikowano definicję średniomiesięcznego kosztu utrzymania, od którego uzależniona jest nie tylko maksymalna odpłatność za pobyt i usługi w domu pomocy społecznej doprecyzowując, iż przepis dotyczy jedynie mieszkańca domu pomocy społecznej. Rada gminy lub rada powiatu prowadzące lub zlecające prowadzenie domu pomocy społecznej określą, w drodze uchwały, wysokość opłat za godzinę usług w przypadku usług wsparcia krótkoterminowego świadczonych w formie dziennej oraz za dzień pobytu w przypadku usług wsparcia krótkoterminowego świadczonych w formie pobytu całodobowego.

Różnicę między ustaloną odpłatnością osoby a opłatą za usługi wsparcia krótkoterminowego będzie ponosiła gmina, która przyznała usługi wsparcia krótkoterminowego. Dodatkowo proponuje się wsparcie dla jednostek samorządu terytorialnego, które zdecydują się na realizację usług wsparcia krótkoterminowego, w postaci możliwości skorzystania z programu mającego na celu dofinansowanie tych usług (np. Program Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytechnieniowa”). Rada gminy określi również, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi wsparcia krótkoterminowego świadczonego w formie dziennej i w formie pobytu całodobowego oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania.

4. W odniesieniu do regulacji obligujących kierowników lub dyrektorów domów pomocy społecznej oraz podmioty prowadzące placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku do prowadzenia rejestru zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych dotyczących mieszkańców domu lub osób przebywających w placówce, związanych z zagrożeniem ich życia lub zdrowia, podejmowania działań następczych oraz przekazywania informacji właściwym organom

Projekt ustawy wprowadza obowiązek prowadzenia przez kierowników lub dyrektorów domów pomocy społecznej oraz podmioty prowadzące placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku rejestru zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych dotyczących mieszkańców domu pomocy

społecznej lub osób przebywających w placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym oraz osobom w podeszłym wieku, związanych z zagrożeniem ich życia lub zdrowia, dotyczących wypadków, samouszkodzeń, obrażeń ciała. Wprowadzenie regulacji w tym zakresie stanowi realizację postulatów zgłaszanych przez Rzecznika Praw Obywatelskich w ramach Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur.

Organizacja przyjmowania i weryfikacji zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych, podejmowania działań następczych oraz związanego z tym przetwarzania danych osobowych powinna uniemożliwiać uzyskanie dostępu do informacji nieupoważnionym osobom oraz zapewniać ochronę poufności tożsamości osoby składającej skargę lub dokonującej zgłoszenia. Do przyjmowania i weryfikacji zgłoszeń oraz podejmowania działań następczych mogą być dopuszczone wyłącznie osoby posiadające pisemne upoważnienie dyrektora lub kierownika domu pomocy społecznej. Gromadzone powinny być wyłącznie dane niezbędne do obsługi zgłoszenia, tj. imię i nazwisko osoby zgłaszającej, data zgłoszenia, opis i miejsce zdarzenia. Dodatkowo jednostka przyjmująca zgłoszenie będzie obowiązana zawrzeć w rejestrze informację o podjętych odpowiednich działaniach następczych wobec zgłoszenia.

Projekt przewiduje procedurę przekazywania informacji w celu podjęcia interwencji oraz działań naprawczych przez odpowiednie organy. W projekcie nie przewidziano odrębnych regulacji dotyczących działań naprawczych i nadzorczych podejmowanych przez odpowiednie organy na podstawie informacji pozyskanych z rejestrów. Na podstawie obowiązujących przepisów organy mogą podjąć działania – tytułem przykładu wojewoda może w ramach realizacji zadań opisanych w art. 22 pkt 3, 8 i 10 w związku z art. 126 ustawy o pomocy społecznej przeprowadzić kontrole w domach pomocy społecznej oraz placówkach zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku również pod kątem realizacji obowiązku prowadzenia rejestrów zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych z udziałem mieszkańców ww. domów lub osób przebywających w ww. placówkach oraz realizacji działań naprawczych będących odpowiedzią na zgłoszenia. Wojewoda w wyniku przeprowadzonych przez zespół inspektorów czynności może wydać jednostce organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostce zalecenia pokontrolne. W przypadku niepodjęcia lub niewykonania czynności wynikających z zaleceń pokontrolnych, mających na celu ograniczenie lub likwidację stwierdzonych istotnych uchybień lub nieprawidłowości w zakresie działań i usług objętych standardami, świadczonych przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej albo kontrolowane jednostki, wojewoda może orzec o czasowym lub stałym cofnięciu zezwolenia na prowadzenie placówki.

Dyrektor lub kierownik domu pomocy społecznej przekazuje zanonimizowane informacje z rejestru wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta), staroście lub marszałkowi województwa nie rzadziej niż raz na kwartał.

Wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta lub marszałek województwa po otrzymaniu ww. informacji niezwłocznie weryfikuje je i analizuje w celu oceny zasadności podjętych działań następczych, które, co do zasady, powinny przeciwdziałać niepożądanym zdarzeniom dotyczącym mieszkańców domów pomocy społecznej.

Wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta lub marszałek województwa przekazuje wojewodzie informację zbiorczą o zdarzeniach nadzwyczajnych i podjętych działaniach następczych nie rzadziej niż raz na kwartał.

W przypadku prywatnych domów pomocy społecznej (tj. prowadzonych nie przez jednostkę samorządu terytorialnego, ani nie na jej zlecenie) dyrektor lub kierownik domu pomocy społecznej będzie przekazywał zanonimizowane ww. informacje z rejestru bezpośrednio właściwemu wojewodzie. Analogiczne regulacje będą dotyczyły podmiotu prowadzącego placówkę zapewniającą całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym oraz osobom w podeszłym wieku.

Z uwagi na fakt, iż zadania w zakresie nadzoru nad realizacją zadań samorządu gminnego, powiatowego i województwa, w tym nad jakością działalności jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz nad jakością usług, dla których minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określił standardy, wykonuje wojewoda, informacja zbiorcza o zdarzeniach nadzwyczajnych i podjętych działaniach następczych będzie przekazywana przez wojewodę ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego za pomocą udostępnionego przez ministra systemu teleinformatycznego do rejestru centralnego, o którym mowa w art. 23 ust. 4a ustawy o pomocy społecznej.

5. W odniesieniu do udzielania zezwolenia na prowadzenie domu pomocy społecznej i placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym oraz osobom w podeszłym wieku

Projektowane przepisy wskazują, że podmiotowi ubiegającemu się o kolejne zezwolenie (w takim samym zakresie) po uprzednim cofnięciu zezwolenia, wydaje się zezwolenie na czas określony – 1 rok. Uzasadnieniem powyższej zmiany jest wzmocnienie nadzoru nad nowopowstałymi domami pomocy społecznej i placówkami zapewniającymi całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku. W celu zagwarantowania i weryfikacji prawidłowości działania zgodnie z obowiązującymi standardami przez podmioty prowadzące te jednostki, zezwolenie po jego uprzednim cofnięciu będzie miało charakter czasowy. Wydanie zezwolenia na okres 1 roku będzie stanowiło okres próbny, który pozwoli ocenić organowi nadzoru – wojewodzie, czy prowadzona działalność danego podmiotu jest zgodna ze standardami przewidzianymi dla domów pomocy społecznej lub placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku. Należy podkreślić, że z uwagi na osoby przebywające w ww. domach i placówkach (m.in. osoby starsze, z niepełnosprawnościami, przewlekle chore, a więc osoby wymagające szczególnej troski ze strony Państwa), niezwykle istotne jest zadbanie o komfortowe, zgodne z obowiązującymi standardami, warunki przebywania osób i świadczenia usług na ich rzecz, weryfikacja spełniania warunków prowadzenia omawianej działalności.

6. W odniesieniu do pozostałych zmian:

- w art. 1 pkt 2 projektu ustawy zaproponowano umożliwienie osobom odbywającym karę pozbawienia wolności (w tym w systemie dozoru elektronicznego) oraz osobom tymczasowo aresztowanym korzystania ze świadczenia pomocy społecznej, jakim jest praca socjalna. Praca socjalna może być świadczona jedynie na rzecz osób, którym pozostało nie więcej niż 3 miesiące do planowanego opuszczenia zakładu karnego lub aresztu śledczego. Zastosowanie pracy socjalnej z więźniami dałoby możliwość wspierania osadzonych jeszcze w momencie odbywania kary pozbawienia wolności oraz ich rodzin i społeczności lokalnej, do której więzień po odbyciu kary powraca. Jednocześnie doprecyzowano, iż praca socjalna na rzecz ww. osoby świadczona jest przez pracownika socjalnego zatrudnionego w zakładzie karnym, areszcie śledczym lub w gminie właściwej miejscowo ze względu na deklarowane miejsce zamieszkania tej osoby. W przypadku osoby bezdomnej właściwą miejscowo jest gmina ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały. W sytuacjach szczególnych, na wniosek pracownika socjalnego gminy właściwej do udzielenia wsparcia osobie opuszczającej zakład karny lub areszt śledczy, pracownik socjalny gminy właściwej ze względu na miejsce położenia zakładu karnego lub aresztu śledczego jest obowiązany do udzielenia pomocy temu pracownikowi,
- w art. 1 pkt 7 projektu ustawy do katalogu zanonimizowanych informacji gromadzonych w rejestrze centralnym prowadzonym przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego dodano każde naruszenie nietykalności, czynną napaść i znieważenie funkcjonariusza publicznego, jakim jest pracownik socjalny,
- w art. 1 pkt 10 projektu ustawy doprecyzowano, że w przypadku ubiegania się o świadczenia niebędące usługami całodobowymi w ośrodkach wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, nie ustala się sytuacji dochodowej i majątkowej. Podobnie przy aktualizacji rodzinnego wywiadu środowiskowego, ze względu na fakt, iż przyznanie tych świadczeń jest nieodpłatne – nie ma potrzeby ustalania ani aktualizowania informacji na temat sytuacji dochodowej i majątkowej osób i ich rodzin,
- doprecyzowano dane w rejestrach prowadzonych przez wojewodów – rejestrach domów pomocy społecznej oraz placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym oraz osobom w podeszłym wieku. W przypadku ww. placówek dane wskazane w art. 1 pkt 13 lit. a projektu ustawy są już wymagane we wniosku o wydanie zezwolenia na prowadzenie tego typu działalności, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 sierpnia 2020 r. w sprawie wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie w ramach działalności statutowej placówki zapewniającej całodobową opiekę (Dz. U. poz. 1532) oraz rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 sierpnia 2020 r. w sprawie wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia placówki zapewniającej całodobową opiekę (Dz. U. poz. 1562). W przypadku domów pomocy społecznej poza koniecznością uzupełnienia rejestru o wskazane w ustawie dane, zgodnie z art. 1 pkt 13 lit. c (w większości przypadków publikowane rejestry zawierają większość danych doprecyzowanych w przepisie dotyczącym rejestrów – zmiany mają więc charakter doprecyzowujący i sankcjonujący dotychczasową praktykę), niezbędna będzie wynikowa zmiana wzoru wniosku o wydanie zezwolenia na prowadzenie domu pomocy społecznej określonego w rozporządzeniu w sprawie domów pomocy społecznej (przewiduje się, że odpowiednie regulacje zmieniające wejdą w życie wraz z projektowanymi przepisami),
- w art. 1 pkt 17 projektu ustawy przewiduje się dodanie do katalogu informacji umieszczanych na tablicy ogłoszeń w placówkach zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku znajdującej się w widocznym miejscu w budynku: numerów alarmowych, danych teleadresowych organów, właściwych miejscowo instytucji i organizacji działających w zakresie wolności i praw człowieka oraz instytucji kontrolnych, w szczególności: Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Pacjenta, państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego, właściwego ze względu na miejsce położenia placówki ośrodka pomocy społecznej, prokuratury rejonowej oraz sądu opiekuńczego. Omawiana zmiana stanowi realizację postulatów zgłaszanych przez Rzecznika Praw Obywatelskich w ramach Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur, aby we wszystkich instytucjach opieki podjąć kroki w celu zaznajamiania mieszkańców z przysługującymi im prawami, w tym z prawem do składania skarg, jak również wywieszania w ogólnodostępnych miejscach adresów instytucji, do których mogłyby się zwrócić osoby zamieszkujące dom opieki lub ich rodziny w przypadku naruszenia praw pensjonariuszy,
- w art. 1 pkt 21 projektu ustawy proponuje się wskazanie również komorników w katalogu podmiotów obowiązanych do współpracy z kierownikiem ośrodka pomocy społecznej, dyrektorem centrum usług społecznych lub pracownikiem socjalnym w zakresie udostępniania informacji, które mają znaczenie dla rozstrzygnięcia o przyznaniu lub wysokości świadczeń z pomocy społecznej, dla ustalenia wysokości odpłatności za świadczenia z pomocy społecznej lub dla weryfikacji uprawnień do świadczeń z pomocy społecznej, wysokości tych świadczeń lub odpłatności za te świadczenia. Zgodnie z ustawą z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, z późn. zm.) nie podlegają egzekucji świadczenia z pomocy społecznej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (art. 831 § 1 pkt 6 oraz art. 833 § 6 k.p.c.). W celu ułatwienia weryfikacji informacji dotyczących

sytuacji dochodowej i majątkowej osób ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej zasadnym wydaje się wymienienie również komorników w treści art. 105 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej,

- w art. 1 pkt 22 lit. a projektu ustawy doprecyzowano w art. 107 w ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, iż w przypadku osób przebywających w ośrodkach wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi aktualizacja rodzinnego wywiadu środowiskowego będzie musiała zostać sporządzona nie rzadziej niż co 12 miesięcy. Uzupełniono również w art. 107 w ust. 5b pkt 7 katalog informacji, które powinno zawierać zaświadczenie albo oświadczenie o wysokości wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia, o koszty uzyskania przychodu,
- w celu skorelowania treści znowelizowanych ustawą z dnia 17 listopada 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 66) przepisów art. 64 pkt 7 i art. 64a nadano nowe brzmienie pkt 21 w ust. 5b w art. 107 ustawy o pomocy społecznej, wskazując, iż sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osoby lub rodziny ustala się m. in. na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu o pozbawieniu władzy rodzicielskiej albo o skazaniu za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego popełnione na szkodę osoby obowiązanej do wnoszenia opłaty za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej, jej zstępного, małoletniego lub pełnoletniego nieporadnego ze względu na wiek, stan psychiczny lub fizyczny rodzeństwa lub jej rodzica,
- w art. 1 pkt 23 lit. a projektu ustawy proponuje się uregulowanie kwestii zgłaszania przypadków napaści wobec pracowników socjalnych. Wszelkie informacje o aktach agresji zgłaszane przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej w zakresie zagrożenia bezpieczeństwa kadry pomocy społecznej, skierowane przeciwko pracownikom socjalnym są przekazywane obecnie do Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej (za pośrednictwem systemu teleinformatycznego do prowadzonego rejestru centralnego, o którym mowa w art. 23 ust. 4a ustawy o pomocy społecznej. Dane gromadzone w rejestrach nie odzwierciedlają jednak pełnego obrazu faktycznych zdarzeń z użyciem przemocy wobec pracowników socjalnych. Bez wprowadzenia takiego obowiązku w drodze ustawy problem ten nie może być należycie rejestrowany, nie jest możliwa do zbadania prawdziwa skala zjawiska, a za tym także odpowiednia reakcja systemowa. Tym samym proponuje się, aby każde naruszenie nietykalności, czynna napaść i znieważenie funkcjonariusza publicznego (jakim jest pracownik socjalny) było obligatoryjnie rejestrowane w rejestrze centralnym w ciągu 3 dni od zaistnienia,
- w art. 1 pkt 23 lit. b projektu ustawy wskazano, iż pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w samorządowych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, pokrzywdzonemu przestępstwem, o którym mowa w art. 222, art. 223 lub art. 226 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, z późn. zm.) – tj. naruszeniem nietykalności, czynną napaścią i znieważeniem funkcjonariusza publicznego – w związku z wykonywaniem czynności służbowych będzie przysługiwać, na jego wniosek, bezpłatna ochrona prawna w postępowaniu karnym, w którym uczestniczy w charakterze poszkodowanego lub oskarżyciela posiłkowego. Ww. ochronę prawną zapewnia pracodawca, a jeżeli ten nie ma zapewnionej obsługi prawnej realizowanej przez radców prawnych lub adwokatów, pracownikowi socjalnemu będzie przysługiwać zwrot kosztów ochrony prawnej, w wysokości do 50% faktycznie poniesionych kosztów. Zwrot kosztów poniesionych na ochronę prawną pracownika socjalnego następuje na wniosek pracownika socjalnego, który poniósł te koszty. Mając na celu zapewnienie transparentności całego postępowania w sprawie zwrotu kosztów poniesionych na ochronę prawną, a także dążąc do zapewnienia gospodarnego i rzetelnego dysponowania środkami publicznymi, koszty poniesione na ochronę prawną pracownika socjalnego będą musiały być szczegółowo udokumentowane za pomocą faktur, w tym elektronicznych, rachunków lub dokumentów sporządzonych na piśmie, potwierdzających datę ich poniesienia oraz ich wysokość, a także pozwalających na jednoznaczne ustalenie podmiotu świadczącego tą ochronę prawną. Dokumenty, o których mowa wyżej, dołącza się do wniosku o zwrot kosztów poniesionych na ochronę prawną. Natomiast zwrot ww. kosztów następuje w terminie 30 dni od dnia wpływu wniosku, a podmiotem właściwym w sprawach zwrotu kosztów poniesionych na ochronę prawną jest samorządowa jednostka organizacyjna pomocy społecznej, w której zatrudniony jest pracownik socjalny. Przedmiotowa ochrona prawna nie będzie rodzić znaczących skutków finansowych dla budżetu jednostek samorządu terytorialnego. Uzasadnieniem powyższego jest fakt, iż z rejestru incydentów zgłoszonych w 2022 r. wobec pracowników socjalnych wynika, iż skala zgłoszeń jest bardzo mała – 20 zgłoszeń za rok ubiegły. Dodatkowo należy wskazać, iż w 2021 r. zgłoszono ich 31,
- w art. 1 pkt 24 projektu ustawy doprecyzowano, iż organem nadzorującym jednostkę organizacyjną pomocy społecznej w zakresie zgłaszania zastrzeżeń co do uzyskanej oceny okresowej pracownika socjalnego jest odpowiednio wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta lub marszałek województwa. Ocena okresowa pracownika jest działaniem i obowiązkiem pracodawcy określonym w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1510, z późn. zm.) lub w ustawach o charakterze tzw. pragmatyk pracowniczych, o których mowa w art. 5 tej ustawy, zgodnie z którym jeżeli stosunek pracy określonej kategorii pracowników regulują przepisy szczególne, przepisy kodeksu stosuje się w zakresie nieuregulowanym tymi przepisami,
- w art. 1 pkt 25 projektu ustawy proponuje się zmianę do art. 134t ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy

społecznej, która ma charakter doprecyzowujący w zakresie odwołania do odpowiedniego stosowania przepisów ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. poz. 1079). W odwołaniu do odpowiedniego stosowania art. 51 ust. 2 usunięto odwołanie do pkt 3, który dotyczy obowiązku określenia w regulaminie wyboru projektów „wzoru umowy o dofinansowanie projektu lub decyzji o dofinansowaniu projektu”. Stosowanie ww. pkt nie jest możliwe zgodnie z treścią Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027, w szczególności ze względu na specyfikę systemu realizacji Programu, wskazanego w Szczegółowym opisie operacji, stanowiącym załącznik do Programu. Umowa o dofinansowanie jest sporządzana na późniejszym etapie, a jej treść jest uzależniona od takich czynników, jak: liczba wyłonionych beneficjentów-organizacji partnerskich, ilość żywności przypadająca do dystrybucji na danego beneficjenta-organizację partnerską, a także treść Wytycznych Instytucji Zarządzającej na poszczególne Podprogramy (edycje Programu). Odwołanie do art. 57 zmieniono przez ograniczenie tego odwołania w ust. 1 do zdania pierwszego z uwagi na fakt, że w postępowaniu, o którym mowa w art. 134t ustawy o pomocy społecznej, dokonuje się wyboru beneficjentów-organizacji partnerskich, a nie wyboru projektów do dofinansowania i w związku z tym w informacji publikowanej przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego na stronie internetowej nie można podać wysokości przyznanej kwoty dofinansowania. Usunięto również odwołanie do ust. 5, gdyż w postępowaniu na wybór beneficjentów-organizacji partnerskich nie dzieli się kwoty dofinansowania i w związku z tym nie ma możliwości, aby odrzucano ofertę ze względu na wyczerpanie kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów.

Projekt ustawy w art. 5 dokonuje zmiany w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Przedmiotowa zmiana ma na celu wyłączenie beneficjentów programu finansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus przeznaczonego na zwalczanie deprawacji materialnej – analogicznie, jak to jest w przypadku obecnie realizowanego Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 – spod sankcji wykluczenia z możliwości otrzymywania środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich. Zastosowanie wobec beneficjentów wskazanego programu wykluczenia jako narzędzia prawnego mogłoby skutkować wstrzymaniem działań programu w zakresie przekazywania osobom najbardziej potrzebującym pomocy żywnościowej. Pozbawienie osób najbardziej potrzebujących dostępu do pomocy żywnościowej miałyby bardzo niekorzystne skutki społeczne i byłyby niezgodne z celem programu.

Mając na uwadze, że proponowane zmiany zakładają, iż nazwa „mieszkania chronione” zastąpiona zostanie nazwą „mieszkania treningowe i wspomagane”, konieczna była zmiana aktów prawnych, w których regulacje dotyczą mieszkań chronionych. Tym samym w projekcie ustawy proponuje się zmianę ustawy z dnia 26 października 1995 r. o społecznych formach rozwoju mieszkalnictwa, ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, ustawy z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu niektórych przedsięwzięć mieszkaniowych, ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości, ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw oraz ustawy z dnia 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku.

Projekt przewiduje również regulację przejściową stanowiącą, iż akty prawne, w których przewidziano zastąpienie nazwy „mieszkania chronione” nazwą „mieszkania treningowe i wspomagane”, stosuje się również do dotychczasowych mieszkań chronionych do czasu ich przekształcenia, jednak nie dłużej niż przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Przepisy przejściowe i dostosowujące, poza omówionymi powyżej przepisami dotyczącymi mieszkań chronionych, zawierają regulacje w zakresie wydawania zezwoleń na prowadzenie domów pomocy społecznej i placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku w przypadku cofnięcia takiego zezwolenia – do spraw wszczętych i niezakończonych prawomocną decyzją zastosowanie będą miały przepisy dotychczasowe. Przepis dostosowujący przewiduje także dodatkowy czas dla wojewodów na dostosowanie rejestru domów pomocy społecznej do nowych wymagań – 2 miesiące od dnia wejścia w życie ustawy.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Rozwiązywane problemy nie podlegają regulacjom zawartym w przepisach prawnych krajów członkowskich OECD/UE.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Gminy/OPS	2.477	Gminy – GUS – stan na 1 stycznia 2022 r. https://stat.gov.pl/statystyka-regionalna/jednostki-terytorialne/podzial-administracyjny-polski/	Zmiany związane z usługami opiekuńczymi świadczonymi w formie usług sąsiedzkich, usługami wsparcia krótkoterminowego w domach pomocy społecznej oraz mieszkaniami wspomaganimi i

			<p>treningowymi.</p> <p>Zbieranie informacji o zdarzeniach nadzwyczajnych w placówkach zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku oraz domach pomocy społecznej i podjętych działaniach następczych oraz przekazywanie informacji wojewodzie.</p>
Powiaty	314 powiatów i 66 miast na prawach powiatu	GUS – stan na 1 stycznia 2022 r. https://stat.gov.pl/statystyka-regionalna/jednostki-terytorialne/podzial-administracyjny-polski/	<p>Zmiany związane z usługami wsparcia krótkoterminowego w domach pomocy społecznej oraz mieszkaniami wspomaganymi i treningowymi.</p> <p>Zbieranie informacji o zdarzeniach nadzwyczajnych w placówkach zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku oraz domach pomocy społecznej i podjętych działaniach następczych oraz przekazywanie informacji wojewodzie.</p>
Urzędy wojewódzkie	16	Dane administracyjne	<p>Wprowadzenie obowiązku prowadzenia przez wojewodę rejestru mieszkań treningowych i wspomaganych prowadzonych przez gminę i powiat lub na ich zlecenie, znajdujących się na terenie danego województwa oraz doprecyzowanie danych w rejestrach dotyczących placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku oraz domów pomocy społecznej.</p> <p>Zbieranie informacji zbiorczej o zdarzeniach nadzwyczajnych w placówkach zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku oraz domach pomocy społecznej i podjętych działaniach następczych oraz przekazywanie informacji ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia</p>

			społecznego. Uregulowanie kwestii czasu, na jaki wydawane jest zezwolenie na prowadzenie placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, w przypadku jego uprzedniego cofnięcia.
Pracownicy socjalni OPS świadczący pracę socjalną w środowisku	17.381	Dane za rok 2021 ¹	Zgłaszanie przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej zdarzeń, o których mowa w art. 222, art. 223 lub art. 226 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138, z późn. zm.), skierowanych przeciwko pracownikom socjalnym.
Ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (gminne i powiatowe)	883	Dane za rok 2021 ¹	W przypadku ubiegania się o korzystanie z usług świadczonych w ośrodkach wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi, niebędących usługami całodobowymi oraz o korzystanie z usług klubów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które są nieodpłatne, nie ustala się sytuacji dochodowej.
Uczestnicy ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (gminnych i powiatowych)	36.281	Dane za rok 2021 ¹	W przypadku ubiegania się o korzystanie z usług świadczonych w ośrodkach wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi, niebędących usługami całodobowymi oraz o korzystanie z usług klubów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które są nieodpłatne, nie ustala się sytuacji dochodowej.
Placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku	704	Dane za rok 2021 ²	Wprowadzenie regulacji obligujących kierowników placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku do prowadzenia rejestru zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych dotyczących mieszkańców lub osób przebywających w

¹ Sprawozdanie MRiPS-06 – „Wybrane jednostki organizacyjne pomocy społecznej i inne jednostki pomocy społecznej oraz zatrudnienie w systemie pomocy społecznej” za styczeń-grudzień 2021 r.

² Sprawozdanie MRPiPS-05 – „Wybrane informacje o domach pomocy społecznej o zasięgu gminnym, powiatowym i regionalnym oraz o placówkach całodobowej opieki prowadzonych w ramach działalności gospodarczej i statutowej” za styczeń-grudzień 2021 r.

			<p>placówkach, związanych z zagrożeniem ich życia lub zdrowia, podejmowania działań następczych oraz przekazywania informacji właściwym organom.</p> <p>Doprecyzowanie danych w rejestrach dotyczących placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku.</p> <p>Uregulowanie kwestii dotyczącej czasu, na jaki wydawane jest zezwolenie na prowadzenie placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, w przypadku jego uprzedniego cofnięcia.</p>
Liczba mieszkańców placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku	20.894	Dane za rok 2021 ²	<p>Wprowadzenie regulacji obligujących kierowników placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku do prowadzenia rejestru zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych dotyczących mieszkańców lub osób przebywających w placówkach, związanych z zagrożeniem ich życia lub zdrowia, podejmowania działań następczych oraz przekazywania informacji właściwym organom.</p> <p>Doprecyzowanie danych w rejestrach dotyczących placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku.</p> <p>Uregulowanie kwestii dotyczącej czasu, na jaki wydawane jest zezwolenie na prowadzenie placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, w przypadku jego uprzedniego cofnięcia.</p>
Domy pomocy społecznej	826	Dane za rok 2021 ¹	Wprowadzenie regulacji

<p>prorowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego oraz na ich zlecenie</p>			<p>umożliwiającej świadczenie usługi wsparcia krótkoterminowego przez domy pomocy społecznej oraz doprecyzowanie kwestii świadczenia usług sąsiedzkich, jako formy usług opiekuńczych.</p> <p>Wprowadzenie regulacji obligujących kierowników lub dyrektorów domów pomocy społecznej do prowadzenia rejestru zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych dotyczących mieszkańców lub osób przebywających w placówkach, związanych z zagrożeniem życia lub zdrowia mieszkańców domu, podejmowania działań następczych oraz przekazywania informacji właściwym organom.</p> <p>Uregulowanie kwestii dotyczącej czasu, na jaki wydawane jest zezwolenie na prowadzenie domu pomocy społecznej, w przypadku jego uprzedniego cofnięcia.</p>
<p>Domy pomocy społecznej prowadzone nie na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego (w których osoby przebywają na podstawie umów cywilnoprawnych) działające na podstawie zezwolenia wojewody na prowadzenie domu i znajdujące się w rejestrze wojewody</p>	<p>75</p>	<p>Dane własne MRiPS, nieujmowane w sprawozdaniu MRiPS-05, wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.</p>	<p>Wprowadzenie regulacji obligujących kierowników lub dyrektorów domów pomocy społecznej do prowadzenia rejestru zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych dotyczących mieszkańców lub osób przebywających w placówkach, związanych z zagrożeniem życia lub zdrowia mieszkańców domu, podejmowania działań następczych oraz przekazywania informacji właściwym organom.</p> <p>Uregulowanie kwestii dotyczącej czasu, na jaki wydawane jest zezwolenie na prowadzenie domu pomocy społecznej, w przypadku jego uprzedniego cofnięcia.</p>
<p>Liczba mieszkańców domów pomocy społecznej (gminnych i powiatowych)</p>	<p>86.483</p>	<p>Dane za rok 2021¹</p>	<p>Wprowadzenie regulacji umożliwiającej świadczenie usługi wsparcia krótkoterminowego przez domy pomocy społecznej oraz doprecyzowanie kwestii świadczenia usług sąsiedzkich, jako formy usług opiekuńczych.</p> <p>Wprowadzenie regulacji obligujących kierowników lub dyrektorów domów pomocy społecznej do prowadzenia</p>

			<p>rejestr zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych dotyczących mieszkańców lub osób przebywających w placówkach, związanych z zagrożeniem życia lub zdrowia mieszkańców domu, podejmowania działań następczych oraz przekazywania informacji właściwym organom.</p> <p>Uregulowanie kwestii dotyczącej czasu, na jaki wydawane jest zezwolenie na prowadzenie domu pomocy społecznej, w przypadku jego uprzedniego cofnięcia.</p>
Mieszkania chronione (treningowe i wspierane) prowadzone przez gminę lub na jej zlecenie, przez powiat lub na jego zlecenie	1.475	Dane za rok 2021 ¹	Zmiany związane z mieszkaniami wspomagany i treningowymi.
Liczba mieszkańców mieszkań chronionych	4.454	Dane za rok 2021 ¹	Zmiany związane z mieszkaniami wspomagany i treningowymi.
Organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	101.000	GUS – Sektor non-profit w 2018 r.	Zmiany związane z mieszkaniami wspomagany i treningowymi – rozszerzenie katalogu podmiotów, które mogą prowadzić mieszkania treningowe lub wspomagane.
Ogólne dane o zaludnieniu aresztów śledczych i zakładów karnych	70.141	MS – Centralny Zarząd Służby Więziennej – Roczna Informacja Statystyczna za 2021 r.	Umożliwienie świadczenia pracy socjalnej dla osób odbywających karę pozbawienia wolności (w tym w systemie dozoru elektronicznego) oraz osób tymczasowo aresztowanych – korzystania ze świadczenia pomocy społecznej, jakim jest praca socjalna. Praca socjalna będzie świadczona jedynie na rzecz osób, którym pozostało nie więcej niż 3 miesiące do planowanego opuszczenia zakładu karnego lub aresztu śledczego.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348) na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt został przesłany do Rady Dialogu Społecznego na podstawie art. 5 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z późn. zm.).

Projekt został przesłany na podstawie art. 8 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu

Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 759) do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Projekt został przedłożony do zaopiniowania w trybie:

- 1) ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 854) następującym podmiotom:
 - a) Forum Związków Zawodowych,
 - b) NSZZ „Solidarność”,
 - c) Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych;
- 2) ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2022 r. poz. 97) następującym podmiotom:
 - a) Konfederacji „Lewiatan”,
 - b) Związkowi Pracodawców Business Centre Club,
 - c) Związkowi Rzemiosła Polskiego,
 - d) Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej,
 - e) Związkowi Przedsiębiorców i Pracodawców,
 - f) Federacji Przedsiębiorców Polskich.

Projekt został skierowany do konsultacji publicznych. Wyniki konsultacji publicznych zostały ujęte w raporcie z konsultacji. W ramach konsultacji publicznych projekt został przedłożony:

- 1) Radzie Pomocy Społecznej;
- 2) Radzie Działalności Pożytku Publicznego;
- 3) Krajowej Radzie Konsultacyjnej do Spraw Osób Niepełnosprawnych;
- 4) Stowarzyszeniu Samorządowych Ośrodków Pomocy Społecznej FORUM;
- 5) Polskiemu Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną;
- 6) Polskiemu Forum Osób Niepełnosprawnych;
- 7) Małopolskiemu Forum Pomocy Społecznej;
- 8) Dolnośląskiemu Forum Pomocy Społecznej;
- 9) Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych;
- 10) Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Powiatowych i Miejskich Ośrodków Pomocy Rodzinie „Centrum”;
- 11) Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej „Razem”;
- 12) Polskiej Federacji Związkowej Pracowników Socjalnych i Pomocy Społecznej;
- 13) Stowarzyszeniu Pracy Socjalnej Auxilio Venire;
- 14) Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Organizatorów i Menadżerów Pomocy Społecznej i Ochrony Zdrowia;
- 15) Konwentowi Dyrektorów i Kierowników Ośrodków Pomocy Społecznej Województwa Lubuskiego;
- 16) Wspólnocie Roboczej Związków Organizacji Socjalnych;
- 17) Polskiej Federacji Psychoterapii;
- 18) Polskiemu Towarzystwu Psychiatrycznemu;
- 19) Lubelskiemu Stowarzyszeniu Ochrony Zdrowia Psychicznego;
- 20) Polskiemu Stowarzyszeniu Terapii Behawioralnej;
- 21) Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Samorządowych Dyrektorów Domów Pomocy Społecznej.

W ramach konsultacji publicznych i opiniowania do projektu ustawy wpłynęły stanowiska zgłoszone przez następujące podmioty:

- 1) Urząd Ochrony Danych Osobowych;
- 2) Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”;
- 3) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
- 4) Wojewoda Opolski;
- 5) Wojewoda Śląski;
- 6) Wojewoda Podlaski;
- 7) Wojewoda Mazowiecki.
- 8) Wojewoda Lubelski;
- 9) Wojewoda Zachodniopomorski;
- 10) Wojewoda Wielkopolski;
- 11) Wojewoda Lubelski;
- 12) Wojewoda Małopolski;
- 13) Wojewoda Podkarpacki;
- 14) Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym w Gdańsku;
- 15) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Organizatorów i Menadżerów Pomocy Społecznej i Ochrony Zdrowia w Toruniu;
- 16) Polska Federacja Związkowa Pracowników Socjalnych i Pomocy Społecznej w Warszawie;
- 17) Fundacja SYNAPSIS;
- 18) Porozumienie AUTYZM-POLSKA w Gdańsku;

- 19) Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami w Warszawie;
- 20) Dom Pomocy Społecznej w Nowej Wsi Elckiej;
- 21) Rada Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego;
- 22) Ogólnopolska Federacja na rzecz Rozwiązywania Problemu Bezdomności;
- 23) Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych WRZOS;
- 24) Krajowa Rada Konsultacyjna do Spraw Osób Niepełnosprawnych;
- 25) Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intellektualną;
- 26) Zespół Domów Pomocy Społecznej prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi w Wieleniu;
- 27) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Powiatowych i Miejskich Ośrodków Pomocy Rodzinie „CENTRUM”;
- 28) Środowiskowe Domy Samopomocy, osoby fizyczne i inne podmioty w zakresie dodania nowych zmian dotyczących środowiskowych domów samopomocy (148 podmiotów).

Projekt został przedłożony Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, która w dniu 25 stycznia 2023 r. wydała pozytywną opinię.

W trybie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa żaden z podmiotów nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem	0											
budżet państwa	0											
JST	0											
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0											
Wydatki ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												

Źródła finansowania	Projektowane uregulowania nie będą powodowały zwiększenia wydatków, w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów. Proponowane zmiany nie niosą za sobą dodatkowych skutków finansowych i w przedmiotowym zakresie nie będą stanowiły podstawy do angażowania środków budżetu państwa, a także dodatkowych środków budżetów jednostek samorządu terytorialnego, w tym w zakresie obciążeń regulacyjnych wskazanych w pkt 8.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Podstawą do sporządzenia OSR były resortowe dane statystyczne pozyskiwane w ramach sprawozdań resortowych oraz sprawozdań jednorazowych (dane za lata 2021-2022).

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Zawarte w projekcie ustawy regulacje mogą mieć wpływ na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców – w zakresie prowadzonej przez te podmioty działalności polegającej na prowadzeniu domu pomocy społecznej lub placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku. Przepisy zwiększają obowiązki m.in. w zakresie prowadzenia rejestrów zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych dotyczących mieszkańców domu oraz osób przebywających w placówkach, związanych z zagrożeniem ich życia lub zdrowia i przekazywania informacji właściwym wojewodom. Przepisy te mają na celu zwiększenie bezpieczeństwa osób przebywających w tego typu podmiotach.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Pozytywny wpływ na sytuację osób starszych, niepełnosprawnych oraz ich rodzin przez zapewnienie możliwości korzystania z usług dostosowanych do potrzeb człowieka świadczonych w środowisku zamieszkania (usługi sąsiedzkie, jak również usługi świadczone w mieszkaniach treningowych i wspomaganych).						
Niemierzalne								

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Nie dotyczy.
--	--------------

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

Komentarz:

Projekt ustawy wprowadza regulacje obligujące kierowników lub dyrektorów domów pomocy społecznej oraz placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku do prowadzenia rejestru zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych dotyczących mieszkańców domu lub osób przebywających w placówkach, podejmowania działań następczych oraz przekazywania informacji właściwym organom. Powyższe będzie się wiązało w szczególności z przygotowaniem procedur dotyczących przyjmowania i rozpatrywania zgłoszeń, przekazywania informacji właściwym organom oraz zapewnienia zgodności z przepisami dotyczącymi ochrony danych osobowych. Dodatkowe obciążenia regulacyjne mogą się również wiązać z wprowadzeniem regulacji umożliwiającej świadczenie usług wsparcia krótkoterminowego przez domy pomocy społecznej. Należy jednak wskazać, że wsparcie krótkoterminowe w domach pomocy społecznej jest planowane do realizacji jako zadanie fakultatywne, a nie obligatoryjne. Przystąpienie do realizacji zadania będzie zależne od decyzji jednostki samorządu terytorialnego. W sytuacji, kiedy dom pomocy społecznej będzie dysponował zasobami infrastrukturalnymi i kadrowymi do świadczenia wsparcia krótkoterminowego w domu pomocy społecznej, będzie miał możliwość realizacji zadania.

Projektowane regulacje oddziałują również na działania nadzorcze wojewodów m.in. w zakresie zmiany decyzji dotyczącej wydania zezwolenia na prowadzenie domu pomocy społecznej w przypadku przekształcenia istniejących miejsc lub utworzenia nowych miejsc w celu świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego, wprowadzenia rejestru mieszkań treningowych i wspomaganych, modyfikacji w rejestrach domów pomocy społecznej oraz placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku oraz nadzoru nad realizacją działań związanych z prowadzeniem rejestrów o zdarzeniach nadzwyczajnych dotyczących mieszkańców domu lub osób przebywających w placówce, podejmowania działań następczych oraz przekazywania informacji właściwym organom.

9. Wpływ na rynek pracy

Regulacja nie wpływa na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
--	--	---

Omówienie wpływu	Nie dotyczy.
------------------	--------------

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Zgodnie z projektem ustawy regulacja, co do zasady, ma wejść w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie 2 miesięcy od dnia ogłoszenia. Wyjątek będą stanowiły przepisy dotyczące rejestru zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych, o których mowa w art. 1 pkt 12, w zakresie dodawanego art. 55c, art. 1 pkt 15 lit. b oraz pkt 18 – zmiany te wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja realizacji wprowadzonych zmian będzie dokonywana każdorazowo po zakończeniu roku budżetowego. Efekty monitorowane będą sprawozdaniem resortowymi MRiPS-03, MRiPS-05, MRiPS-06 lub w drodze sprawozdań jednorazowych.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Nie dotyczy.

RAPORT Z KONSULTACJI PUBLICZNYCH ORAZ OPINIOWANIA PROJEKTU USTAWY O ZMIANIE USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), z chwilą skierowania do konsultacji publicznych oraz opiniowania, projekt ww. ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

Jednocześnie zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348), projekt został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt był przedmiotem opiniowania w trybie przepisów ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 854) oraz ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2022 r. poz. 97).

Projekt ustawy nie podlegał obowiązkowi przedstawienia właściwym instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

W ramach konsultacji publicznych i opiniowania do projektu ustawy wpłynęły stanowiska zgłoszone przez następujące podmioty:

- 1) Urząd Ochrony Danych Osobowych;
- 2) Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”;
- 3) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
- 4) Wojewoda Opolski;
- 5) Wojewoda Śląski;
- 6) Wojewoda Podlaski;
- 7) Wojewoda Mazowiecki.
- 8) Wojewoda Lubelski;
- 9) Wojewoda Zachodniopomorski;
- 10) Wojewoda Wielkopolski;
- 11) Wojewoda Lubelski;
- 12) Wojewoda Małopolski;
- 13) Wojewoda Podkarpacki;
- 14) Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym w Gdańsku;

- 15) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Organizatorów i Menadżerów Pomocy Społecznej i Ochrony Zdrowia w Toruniu;
- 16) Polska Federacja Związkowa Pracowników Socjalnych i Pomocy Społecznej w Warszawie;
- 17) Fundacja SYNAPSIS;
- 18) Porozumienie AUTYZM-POLSKA w Gdańsku;
- 19) Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami w Warszawie;
- 20) Dom Pomocy Społecznej w Nowej Wsi Etckiej;
- 21) Rada Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego;
- 22) Ogólnopolska Federacja na rzecz Rozwiązywania Problemu Bezdomności;
- 23) Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych WRZOS;
- 24) Krajowa Rada Konsultacyjna do Spraw Osób Niepełnosprawnych;
- 25) Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną;
- 26) Zespół Domów Pomocy Społecznej prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi w Wieleniu;
- 27) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Powiatowych i Miejskich Ośrodków Pomocy Rodzinie „CENTRUM”;
- 28) Środowiskowe Domy Samopomocy, osoby fizyczne i inne podmioty w zakresie dodania nowych zmian dotyczących środowiskowych domów samopomocy (148 podmiotów).

Szczegółowe zestawienie zgłoszonych uwag w ramach konsultacji publicznych i opiniowania stanowią załącznik nr 1 i 2 do niniejszego raportu.

Projekt został przedłożony Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, która w dniu 25 stycznia 2023 r. wydała pozytywna opinię.

W trybie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa żaden z podmiotów nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy.

		<p>Art. 1 pkt 9 (art. 53 ust. 14)</p>	<p>– <i>Kwalifikacja osoby ubiegającej się o pobyt w mieszkaniu treningowym lub wspomagany odbywa się na podstawie dokumentów potwierdzających spełnianie przesłanek, o których mowa w ust. 1. Rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadza się jedynie w sytuacji braku możliwości dokonania rzetelnych ustaleń pozwalających na zawarcie „kontraktu mieszkaniowego”. Jeżeli osoba ubiegającą się o pobyt w mieszkaniu chronionym uniemożliwi przeprowadzenie wywiadu, odmawia się prawa do wnioskowanego świadczenia niepieniężnego.</i></p> <p>Uzasadnienie: proponuje się dodanie możliwości przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego, ponieważ jest to najlepsza forma ustalania sytuacji faktycznej wnioskodawcy i ustalenia odpowiedniej do potrzeb pomocy. Niejednokrotnie klient pomocy społecznej może mieć problem z udokumentowaniem w sposób odpowiedni jaka jest rzeczywistość jego sytuacja życiowa i jakiego wymaga wsparcia, podczas wywiadu środowiskowego pracownik socjalny ma możliwość dokonania oceny funkcjonowania klienta w środowisku. W trakcie prowadzonego postępowania z zakresu pomocy społecznej zachodzą różnego rodzaju sytuacje wiążące się z koniecznością zgromadzenia dodatkowych wyjaśnień, które klient nie potrafi przedstawić w oświadczeniu. Podczas wywiadu pracownik socjalny może samodzielnie ustalić fakty niezbędne do udzielenia odpowiedniej pomocy.</p> <p>3. Proponuje się zmianę brzmienia art. 1 pkt 9, poprzez zastąpienie obecnej treści w zakresie zmienianego brzmienia art. 53 w ustępie 14, w następujący sposób:</p> <p>– <i>Wojewoda właściwy ze względu na miejsce położenia mieszkania prowadzi rejestr mieszkań treningowych i wspomaganych prowadzonych przez gminę i powiat lub na ich zlecenie oraz przez podmioty inne niż gmina i powiat, którym wymienione jednostki samorządu terytorialnego nie zleciły tego zadania.</i></p> <p>Uzasadnienie: zasadne jest prowadzenie rejestru wszystkich mieszkań treningowych i wspomaganych nie tylko tych prowadzonych przez gminę i powiat, lub na ich zlecenie, ponieważ pozwala to na zobrazowanie faktycznej sytuacji w zakresie dostępności do tej formy pomocy. Ponadto będzie to pozwalało na weryfikację lokalizacji pod kątem ewentualnego nielegalnego prowadzenia placówki zapewniającej całodobową opiekę</p>	<p>wspomagany, w związku z powyższym zrezygnowano z przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego na rzecz weryfikacji dokumentów potwierdzających spełnienie przesłanek do udzielenia wsparcia.</p> <p>Uwaga częściowo uwzględniona. Podmioty prowadzące mieszkania treningowe lub wspomagane, w innym trybie niż z art. 25 ustawy o pomocy społecznej – będą zgłaszać do starosty informację o fakcie prowadzenia ww. mieszkania. Starosta przekaze ww. informację właściwemu wojewodzie. Projekt ustawy został uzupełniony o ww. regulację.</p>
--	--	---	---	---

		Art. 1 pkt 10 (art. 55a)	<p>osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku.</p> <p>W przypadku zgłaszania skarg na sposób realizacji usług w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym, będzie można na bieżąco weryfikować ich zasadność.</p> <p>4. Proponuje się doprecyzowanie brzmienia art. 1 pkt 10, w zakresie dodawanego art. 55a, poprzez dodanie kolejnego ustępu o treści: <i>– Dom pomocy społecznej, o którym mowa w art. 56 pkt 5, może świadczyć usługi wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego lub w formie dziennej, osobom do ukończenia 18 roku życia wymagającym wsparcia z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie będącym mieszkańcami domu, o których mowa w art. 55 ust. 1.</i></p> <p>Uzasadnienie: zasadne jest uregulowanie kwestii zapewniania opieki krótkoterminowej lub dziennej również dzieciom z niepełnosprawnościami, ponieważ obecnie, żadne przepisy nie regulują tej kwestii, a zgłaszane są także potrzeby rodziców/opiekunów prawnych w tym zakresie. Systemowo należałoby także uregulować możliwość zapewniania opieki krótkoterminowej i w formie dziennej osobom nieletnim również w domach pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych i osób niepełnosprawnych fizycznie. Obecnie ustawa o pomocy społecznej wyróżnia wprost tylko typ domów pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, natomiast nie stanowi, czy dzieci mogą być umieszczane w domach o typie dla niepełnosprawnych fizycznie i osób przewlekle psychicznie chorych.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona - proponowane rozwiązanie na chwilę obecną zostało przewidziane tylko dla osób dorosłych. Proponowane rozwiązanie zostanie wzięte pod uwagę i dogłębnie przeanalizowane podczas prac nad kolejną nowelizacją ustawy o pomocy społecznej przy okazji projektowania regulacji w ramach wprowadzania do obrotu prawnego szerokich zmian związanych z tzw. deinstytucjonalizacją usług pomocy społecznej.</p> <p>Uzasadnieniem powyższego jest fakt, iż proponowana zmiana wymaga szerokiej analizy w kwestii formalno-prawnej skierowania na pobyt krótkookresowy do domu pomocy społecznej osób małoletnich. Obecnie co do zasady ich kierowanie do domu pomocy społecznej odbywa się po wyrażeniu zgody przez sąd opiekuńczy. Zdaniem projektodawcy ta oferta opieki nie jest właściwa w przypadku najmłodszych dzieci, które powinny przebywać w środowisku jak najbardziej zbliżonym do rodzinnego.</p>
		Art. 1 pkt 10 (art. 55b ust. 8)	<p>5. Proponuje się doprecyzowanie brzmienia art. 1 pkt 10, w zakresie dodawanego art. 55b ust. 8. Przepis ten stanowi, że: <i>Ośrodek pomocy społecznej lub centrum usług społecznych, o których mowa w ust. 4, może</i></p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Wskazane kwestie powinny być regulowane przez podmioty dokonujące uzgodnień.</p>

		<p>Art. 1 pkt 10 (art. 55c ust. 5)</p>	<p>wydać decyzję przyznającą prawo do usług wsparcia krótkoterminowego i ustalającą odpłatność za świadczenie usług po dokonaniu uzgodnień z konkretnym domem pomocy społecznej prowadzonym przez gminę, powiat lub na ich zlecenie, który będzie realizował usługę. Niemniej żaden przepis nie reguluje co należy uzgodnić, jaką formę powinny mieć te uzgodnienia, czy uzgodnienia te mają się opierać się na dokumentach, bezpośrednim kontakcie domu pomocy społecznej i jednostką kierowaną oraz z docelowym beneficjentem, wobec którego mają być świadczone usługi, czy ośrodek pomocy społecznej może przekazywać dokumentację do domów pomocy społecznej w ramach prowadzonych uzgodnień, itp.</p> <p>6. Proponuje się zmianę brzmienia art. 1 pkt 10, poprzez zastąpienie obecnej treści dodawanego art. 55c ust. 5, w następujący sposób: <i>– Informacje, o których mowa w ust. 2, oraz informacje o podjętych działaniach następczych dyrektor lub kierownik domu pomocy społecznej przekazuje wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta), staroście jednostki samorządu terytorialnego prowadzącej dom pomocy społecznej lub zlecającej jego prowadzenie lub w przypadku regionalnych domów pomocy społecznej – marszałkowi województwa, nie rzadziej niż raz na kwartał. Do przyjmowania, weryfikacji, analizy i oceny zasadności podjętych działań oraz przetwarzania danych osobowych, ww. organy mogą dopuścić i upoważnić pisemnie swoich zastępców oraz pracowników urzędu. Osoby upoważnione są obowiązane do zachowania tajemnicy.</i></p> <p>Uzasadnienie: konieczne jest wyraźne wskazanie, że wójt, (burmistrz, prezydent miasta) starosta oraz marszałek województwa mogą do czynności wskazanych w komentowanym przepisie dopuścić również swoich zastępców oraz pracowników urzędu, bowiem sami nie będą w stanie podejmować działań określonych przepisem.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona. Oczywistym jest że organy jednostek samorządu terytorialnego działają przez upoważnionych pracowników. Z jednej strony zgoda, z drugiej często jest przepis szczególny dający możliwość upoważnienia zastępców, kierowników innych jednostek podległych itd. (np. w ustawach dotyczących instrumentów wsparcia w związku z sytuacją na rynku energetycznym).</p>
		<p>Art. 1 pkt 10 (art. 55c)</p>	<p>7. Proponuje się zmianę brzmienia art. 1 pkt 10, poprzez zastąpienie obecnej treści dodawanego art. 55c ust. 8, w następujący sposób: <i>– Informacja zbiorcza o zgłoszeniach o zdarzeniach nadzwyczajnych i podjętych działaniach następczych, przekazywana jest przez wojewodę ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego, nie rzadziej</i></p>	<p>Uwaga nieuwzględniona - określenie wzoru informacji musiałyby nastąpić w drodze rozporządzenia. W razie takiej potrzeby Minister określi wzór w trybie roboczym lub też poprzez odpowiednią</p>

		<p><i>niż raz na kwartał, za pomocą systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 23 ust. 4, według wzoru określonego przez ministra.</i></p> <p>Uzasadnienie: zasadne jest określenie wzoru informacji jaką wojewodowie będą przekazywać ministrowi, co pozwoli na ujednoczenie systemu raportowania w całym kraju.</p> <p>8. Proponuje się doprecyzowanie brzmienia art. 1 pkt 10, w zakresie dodawanego art. 55c ust. 7. Przepis ten stanowi, że: <i>Wójt (burmistrz, prezydent miasta, marszałek województwa) lub starosta przekazuje wojewodzie informację zbiorczą o zgłoszeniach o zdarzeniach nadzwyczajnych i podjętych działaniach następczych, nie rzadziej niż raz na kwartał.</i> W celu ujednoczenia przekazywanych informacji należałoby określić wzór przekazywanej informacji oraz zakres danych jakie zostały podjęte. Należałoby doprecyzować, czy przekazywany jest cały rejestr zawierający dane osób (co poniekąd pozwalałoby na weryfikację w trakcie działań kontrolnych na weryfikację, czy w stosunku do konkretnej osoby zostały podjęte odpowiednie działania), czy powinna być to jakaś przetworzona informacja.</p> <p>9. Proponuje się zmianę brzmienia art. 1 pkt 11, poprzez dodanie w art. 57 po nowelizowanym ustępie 5 ustępów 5a i 5b, o następującej treści:</p> <p>– Art. 57 ust. 5a: <i>Wojewoda może określić inny termin wydania zezwolenia na czas określony, lub jeżeli w funkcjonującym domu pomocy społecznej stwierdzono nieprawidłowości, które wpływają na jakość świadczonych usług przez dom i po przeprowadzonym postępowaniu kontrolnym zalecono ich usunięcie w określonym terminie, wojewoda może z urzędu zmienić okres zezwolenia z nieokreślonego na określony, ustalając nowy okres zezwolenia;</i></p> <p>– Art. 57 ust. 5b: <i>Przed wydaniem następnego zezwolenia podmiot prowadzący składa do wojewody wnioski, wskazując jednocześnie okres. Przepisy ust. 5a stosuje się odpowiednio. Przed wydaniem kolejnego zezwolenia przeprowadza się kontrolę doraźną, w celu ustalenia czy dom spełnia określone standardy.</i></p>	<p>modyfikację systemu teleinformatycznego.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona - j.w.</p> <p>Uwaga częściowo uwzględniona. W sytuacji stwierdzenia nieprawidłowości ustawa określa tryb postępowania (kara pieniężna, w dalszej kolejności cofnięcie zezwolenia). Nie można wydać zezwolenia, jeśli są stwierdzone nieprawidłowości. Charakter zezwolenia wymaga określenia przesłanek wydania decyzji w ustawie. Uwzględnienie uwagi wprowadziłoby uznaniowość. W pozostałym zakresie uwaga zostanie przeanalizowana przy kolejnej nowelizacji ustawy o pomocy społecznej. W toku prac nad ustawą zrezygnowano z wydawania pierwszego zezwolenia na 1 rok.</p>
--	--	---	---

		<p>Uzasadnienie: konieczne jest umożliwienie wojewodzie określenia innego okresu wydania zezwolenia, niż zaproponowano w projekcie ustawy, ponieważ niejednokrotnie w trakcie postępowania okazuje się, że jednostka posiada tytuł prawny do nieruchomości na której usytuowany jest dom na czas określony (np. na 10 lat, a zatem wydanie kolejnego zezwolenia na czas nieokreślony jest niezasadne), lub też nowo powstała jednostka lub jednostka która funkcjonuje od lat, niewłaściwie realizuje zadania i nie zapewnia standardu, a w takich sytuacjach narzędzie w postaci zmiany terminy wydania zezwolenia, do czasu realizacji zaleceń pokontrolnych, stanowiłoby narzędzie pozwalające na skuteczne wyegzekwowanie realizowania przez podmiot prowadzący działań naprawczych.</p> <p>Art. 1 pkt 11 (art. 57)</p> <p>10. Proponuje się zmianę brzmienia art. 1 pkt 11, w zakresie zmienianego art. 57 w dodawanym, ustępie 6a, poprzez dodanie punktu 9 o treści: – <i>informację czy w stosunku do domu wszczęto postępowanie o cofnięcie zezwolenia oraz, czy wszczęto postępowanie w zakresie zmiany okresu na które wydano zezwolenie.</i></p> <p>Uzasadnienie: zasadnym jest informowanie o prowadzonych postępowaniach w stosunku do domu pomocy społecznej, ponieważ ma to wpływ na prowadzone przez organy właściwe postępowania, które muszą zabezpieczyć mieszkańca w instytucji dającej gwarancję zaopiekowania się w określonym czasie, jak również dla osób fizycznych, które we własnym zakresie szukają miejsc w domu pomocy społecznej.</p> <p>Art. 1 pkt 12 (art. 57b)</p> <p>11. Proponuje się doprecyzowanie brzmienia art. 1 pkt 12, w zakresie dodawanego art. 57b, w następujący sposób: – <i>Podmiotowi, któremu cofnięto zezwolenie z przyczyn, o których mowa w art. 57a ust. 1, w przypadku wystąpienia po raz kolejny z wnioskiem o wydanie zezwolenia na prowadzenie domu pomocy społecznej, zezwolenie wydaje się na czas określony – 1 roku. Późniejsze postępowania prowadzi się zgodnie z art. 57 ust. 5 – 5b.</i> Brzmienie art. 57 ust. 5a i 5b zaproponowano powyżej.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona – nie jest zasadnym przyjmowanie a priori, że postępowanie zakończy się wydaniem decyzji o cofnięciu zezwolenia.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona – j.w.</p>
--	--	--	---

		<p>Art. 1 pkt 13 (art.65 ust. 1)</p> <p>Art. 1 pkt 14 (art. 67)</p>	<p>12. Proponuje się doprecyzowanie brzmienia art. 1 pkt 13, w zakresie zmienianego art. 65 ust. 1, w następujący sposób:</p> <p>– <i>Do domów prowadzonych przez podmioty niepubliczne, o których mowa w art. 57 ust. 1 pkt 2–4, jeżeli nie są one prowadzone na zlecenie organu jednostki samorządu terytorialnego, nie stosuje się art. 55b, art. 55c ust. 5–8 oraz art. 59–64b.</i></p> <p>Uzasadnienie: obecnie ustawa o pomocy społecznej wyłącza stosowanie od art. 59 do 64b, nowelizacja ogranicza się jednak wyłącznie do art. 64. Należy wskazać, iż art. 64a i art. 64b również przewidują zwolnienia z opłat, w związku z powyższym zasadne jest utrzymanie w wyłączeniu całego katalogu zwolnień.</p> <p>13. Proponuje się zmianę brzmienia art. 1 pkt 14, poprzez dodanie w art. 67 po dodawanym ustępie 2b ustępów 2c i 2d, o następującej treści:</p> <p>– Art. 67 ust. 2c: <i>Wojewoda może określić inny termin wydania zezwolenia niż określone w ust. 2b, jeżeli posiada informacje, które uzasadniają wydanie zezwolenia na czas określony, lub jeżeli w funkcjonującej placówce stwierdzono nieprawidłowości, w zakresie standardu usług socjalno-bytowych, zatrudniania kadry nieposiadającej wymaganych kwalifikacji oraz nieprzestrzegania praw mieszkańców i po przeprowadzonym postępowaniu kontrolnym zalecono ich usunięcie w określonym terminie, wojewoda może z urzędu zmienić okres zezwolenia z nieokreślonego na określony, ustalając nowy okres zezwolenia;</i></p> <p>– Art. 67 ust. 2d: <i>Przed wydaniem następnego zezwolenia podmiot prowadzący składa do wojewody wnioski, wskazując jednocześnie okres. Przepisy ust. 2c stosuje się odpowiednio. Przed wydaniem kolejnego zezwolenia przeprowadza się kontrolę doraźną, w celu ustalenia czy placówka spełnia określone standardy.</i></p> <p>Uzasadnienie: konieczne jest umożliwienie wojewodzie określenia innego okresu wydania zezwolenia, niż zaproponowano w projekcie ustawy, ponieważ niejednokrotnie w trakcie postępowania okazuje się, że podmiot posiada tytuł prawny do nieruchomości na której usytuowana jest placówka na czas określony (np. na 10 lat, zatem wydanie kolejnego zezwolenia na czas nieokreślony jest niezasadne), lub też nowo powstała</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Uwaga częściowo uwzględniona. W sytuacji stwierdzenia nieprawidłowości ustawa określa tryb postępowania (kara pieniężna, w dalszej kolejności cofnięcie zezwolenia). Nie można wydać zezwolenia jeśli są stwierdzone nieprawidłowości. Charakter zezwolenia wymaga określenia przestanków wydania decyzji w ustawie. Uwzględnienie uwagi wprowadziłoby uznaniowość. W pozostałym zakresie uwaga zostanie przeanalizowana przy kolejnej nowelizacji ustawy o pomocy społecznej. W toku prac nad ustawą zrezygnowano z wydawania pierwszego zezwolenia na 1 rok.</p>
--	--	---	---	---

		<p>Art. 1 pkt 14 (art. 67 ust 3)</p> <p>Art. 1 pkt 14 (art. 67)</p> <p>Art. 1 pkt 16 (art. 68aa ust. 6)</p>	<p>jednostka lub jednostka która funkcjonuje od lat, niewłaściwie realizuje zadania i nie zapewnia standardu, a w takich sytuacjach narzędzie w postaci zmiany terminy wydania zezwolenia, do czasu realizacji zaleceń pokontrolnych, stanowiłoby narzędzie pozwalające na skuteczne wyegzekwowanie realizowania przez podmiot prowadzący działań naprawczych.</p> <p>14. Proponuje się zmianę brzmienia art. 1 pkt 14, w zakresie zmienianego art. 67 w ust. 3, poprzez dodanie punktu 7 o treści: – <i>informację czy w stosunku do placówki wszczęto postępowanie o cofnięcie zezwolenia oraz, czy wszczęto postępowanie w zakresie zmiany okresu na które wydano zezwolenie.</i></p> <p>Uzasadnienie: zasadnym jest informowanie o prowadzonych postępowaniach w stosunku do placówki, ponieważ ma to wpływ na podejmowane przez osoby fizyczne decyzje o skorzystaniu z usług określonego podmiotu.</p> <p>15. Proponuje się doprecyzowanie brzmienia art. 1 pkt 14, w zakresie dodawanego w art. 67 ustępu 3d, w następujący sposób: – <i>Podmiotowi, któremu cofnięto zezwolenie z przyczyn, o których mowa w ust. 3a, w przypadku wystąpienia po raz kolejny z wnioskiem o wydanie zezwolenia na prowadzenie placówki, zezwolenie wydaje się na czas określony – 1 roku. Późniejsze postępowania prowadzi się zgodnie z art. 67 ust. 2b – 2d.</i></p> <p>Brzmienie art. 67 ust. 2c i 2d zaproponowano powyżej.</p> <p>16. Proponuje się zmianę brzmienia art. 1 pkt 16, poprzez zastąpienie obecnej treści dodawanego art. 68aa ust. 6, w następujący sposób: – <i>Informacja zbiorcza o zgłoszeniach o zdarzeniach nadzwyczajnych i podjętych działaniach następczych, przekazywana jest przez wojewodę ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego, nie rzadziej niż raz na kwartał, za pomocą systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 23 ust. 4, według wzoru określonego przez ministra.</i></p>	<p>Uwaga nieuwzględniona – nie jest zasadnym przyjmowanie a priori, że postępowanie zakończy się wydaniem decyzji o cofnięciu zezwolenia.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona – vide uzasadnienie do art. 65 ust. 2c i 2d</p> <p>Uwaga nieuwzględniona - określenie wzoru informacji musiałyby nastąpić w drodze rozporządzenia. W razie takiej potrzeby Minister określi wzór w trybie roboczym lub też poprzez odpowiednią modyfikację systemu teleinformatycznego.</p>
--	--	---	--	---

		<p>Art. 1 pkt 20 (art. 110 ust. 11a)</p> <p>Uzasadnienie: zasadne jest określenie wzoru informacji jaką wojewodowie będą przekazywać ministrowi, aby ujednocilić system raportowania w całym kraju.</p> <p>17. Proponuje się zmianę brzmienia art. 1 pkt 20, w zakresie dodawanego w art. 110 ustępu 11a, w następujący sposób:</p> <p><i>– Do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną, o której mowa w ust. 11, wlicza się wszystkie rodziny i osoby, którym w poprzednim roku kalendarzowym co najmniej raz udzielono świadczenia w formie pracy socjalnej.</i></p> <p>Uzasadnienie: zasadnym jest ustalanie wliczania do wskaźnika liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, którym w poprzednim roku kalendarzowym udzielono świadczenia w formie pracy socjalnej, bowiem do wyliczania wskaźnika przyjęć należy wartość niezmienną, co pozwala na ustalanie konkretnego niezmiennego wskaźnika na dany rok. Jeżeli przepis pozostanie w brzmieniu zaproponowanym w nowelizacji, to na różnych etapach roku wskaźnik zatrudnienia będzie inny, co nie pozwala na racjonalne planowanie zasobów kadrowych i budżetu wynagrodzeń.</p> <p style="text-align: center;">Uwagi poza projektem</p> <p>1. Zobowiązujące organy prowadzące domy pomocy społecznej oraz placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, do przekazywania wojewodzie, w przypadku zmiany na stanowisku osoby odpowiedzialnej za kierowanie domem / placówką:</p> <p>– zaświadczenia, że osoba, która będzie kierowała domem / placówką jest zdolna ze względu na stan zdrowia do kierowania domem / placówką,</p> <p>– zaświadczenia albo oświadczenia o niekaralności za przestępstwo popełnione umyślnie osoby, która będzie kierowała domem lub informację z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności osoby, która będzie kierowała placówką / domem.</p> <p>Uzasadnienie: obecnie przepisy ustawy o pomocy społecznej jedynie na etapie składania wniosku o wydanie zezwolenia na prowadzenie domu / placówki zobowiązują podmioty do przedkładania ww. zaświadczeń / informacji, natomiast później w trakcie działalności dochodzi do częstych zmian na stanowisku kierownika i do czasu przeprowadzania przez</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona – w toku prac zrezygnowano z proponowanej zmiany.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona - zostanie rozważona przy kolejnej nowelizacji ustawy o pomocy społecznej</p>
--	--	---	---

		<p>wojewodę kontroli, nie ma możliwości weryfikowania, czy nowo zatrudniony kierownik spełnia powyższe wymagania. Wobec czego, zasadnym byłby nałożenie na podmiot prowadzący dom / placówkę nałożenie obowiązku doręczenia do 7 dni od dnia zatrudnienia nowego kierownika do wojewody stosownych zaświadczeń / oświadczeń / informacji, które muszą być dołączone do wniosku o wydanie zezwolenia, a w przypadku nie doręczenia wymienionych dokumentów, lub stwierdzenia po ich doręczeniu, że nowy kierownik nie spełnia wymagań, umożliwienia wojewodzie wydawania zaleceń, których nie realizacja będzie zagrożona karą finansową, jak w przypadku zaleceń pokontrolnych.</p> <p>2. Pozwalające w szczególnie uzasadnionych przypadkach skierować wstępnym lub zstępnym oraz rodzeństwo do jednego domu pomocy społecznej, pomimo zakwalifikowania każdej z tych osób do różnych typów domów pomocy społecznej.</p> <p>Uzasadnienie: powyższa zmiana była by możliwa poprzez nowelizację brzmienia art. 54a ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, poprzez rozszerzenie katalogu osób (proponowane brzmienie przepisu: <i>W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy przesłanki skierowania do domu pomocy społecznej spełniają jednocześnie osoby pozostające w związku małżeńskim, osoby spokrewnione w linii prostej lub rodzeństwo, osoby te można skierować do jednego domu pomocy społecznej pomimo zakwalifikowania każdej z tych osób do różnych typów domów pomocy społecznej</i>). Niejednokrotnie różne sytuacje życiowe powodują, że dziadkowie z wnukami, czy też rodzeństwo przez całe życie funkcjonują w bardzo bliskich relacjach, a ze względu na różnego rodzaju okoliczności na pewnym etapie trafiają do domów pomocy społecznej i zostają rozdzielone, mimo silnych więzi emocjonalnych, także w takich przypadkach, tak samo jak w przypadku małżonków i rodziców z dziećmi, zachodziłaby przesłanka uzasadniająca umieszczenie tych osób w jednym domu.</p> <p>3. Umożliwiający cofnięcie zezwolenia na prowadzenie domu pomocy społecznej / placówki całodobowej opieki, poprzez dodanie: – w art. 57a ustawy ustępu 1a, o treści: <i>Jeżeli podmiot, któremu wydano zezwolenie na prowadzenie domu pomocy społecznej uniemożliwia</i></p>	<p>Uwaga nieuwzględniona - do rozważenia przy kolejnej nowelizacji ustawy o pomocy społecznej</p> <p>Uwaga nieuwzględniona - do rozważenia przy kolejnej nowelizacji ustawy o pomocy społecznej</p>
--	--	--	---

		<p><i>przeprowadzenie czynności, o których mowa w art. 22 pkt 8 – 9a ustawy, wojewoda cofa zezwolenie na prowadzenie domu pomocy społecznej;</i></p> <p>– w art. 67 ustępu 3aa, o treści: <i>Jeżeli podmiot, któremu wydano zezwolenie na prowadzenie placówki uniemożliwia przeprowadzenie czynności, o których mowa w art. 22 pkt 10 ustawy, wojewoda cofa zezwolenie na prowadzenie placówki.</i></p> <p>Uzasadnienie: brak możliwości wykonywania czynności nadzorczych i kontrolnych w domach pomocy społecznej oraz placówkach zapewniających całodobową opiekę, uniemożliwia dokonanie oceny, czy spełnione są standardy i warunki określone przepisami, a tym samym istnieje ryzyko niewłaściwego realizowania usług. Organ prowadzący rejestr domów / placówek nie może dawać rękojmi prawidłowego wywiązywania się przez podmioty prowadzące ww. jednostki z obowiązków, jeżeli uniemożliwiają one wykonywania przez wojewodę zadań ustawowych.</p> <p>4. Określające, wymagania kwalifikacyjne pracowników zatrudnionych w domach pomocy społecznej niepublicznych oraz placówkach zapewniających całodobową opiekę.</p> <p>Uzasadnienie: W art. 22 pkt 9 – 10 ustawy nałożono na wojewodę obowiązek badania zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami, jednak żaden akt prawny nie określa jakie one powinny być. W domach pomocy społecznej publicznych zgodność zatrudnienia z wymaganymi kwalifikacjami bada się w oparciu o rozporządzenie rady ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych, natomiast brak jest podstaw do stosowania tego rozporządzenia do domów pomocy społecznej niepublicznych oraz placówek zapewniających całodobową opiekę.</p> <p>5. Określające limit osób, którym można zapewnić całodobową opiekę w placówce zapewniającej całodobową opiekę.</p> <p>Uzasadnienie: obecnie art. 68 ust. 8 ustawy dopuszcza, aby w jednym budynku placówki przebywało nie więcej niż 100 osób, którym jest zapewniana jest opieka całodobowa. Niemniej zachodzą przypadki, że w dużym budynku o zezwolenie mogą się ubiegać różne podmioty, a tym samym realnie okaże się, że w budynku przebywa więcej niż 100 osób. Zachodzą przypadki, że ta sama osoba zakłada drugą działalność i</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona Do rozważenia przy kolejnej nowelizacji ustawy o pomocy społecznej</p> <p>Uwaga nieuwzględniona Do rozważenia przy kolejnej nowelizacji ustawy o pomocy społecznej</p>
--	--	---	---

			występuje o wydanie zezwolenia na prowadzenie placówki w budynku, w którym już prowadzona jest inna placówka przez inny podmiot gospodarczy, ale którego właścicielem jest realnie ta sama osoba. Wobec czego proponuje się, aby przepis brzmiał: <i>W jednym budynku nie może przebywać więcej niż 100 osób, którym jest zapewniana opieka całodobowa.</i>	
2	Wojewoda Śląski	Art. 1 pkt 7 (art. 50 ust. 1a, 6a, 6b)	<p>1) Do art. 50 ustawy <i>o pomocy społecznej</i>, dotyczącego usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dodany ma być ust. 1a, stanowiący, że usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania mogą być przyznane w formie usług sąsiedzkich. O tym, co obejmować mają owe usługi sąsiedzkie stanowić ma nowododany ust. 3a, z którego wynika, że mogą one obejmować pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, prostą podstawową opiekę higieniczną, nieskomplikowane czynności pielęgnacyjne oraz, w miarę potrzeb i możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Powstaje wątpliwość, co należy rozumieć przez „prostą podstawową opiekę higieniczną” i „nieskomplikowane czynności pielęgnacyjne”? Zapis art. 50 ust. 3 ustawy <i>o pomocy społecznej</i> określa bowiem, że usługi opiekuńcze obejmują swoim zakresem m.in. opiekę higieniczną oraz zaleconą przez lekarza pielęgnację. Projektowany ust. 3a tymczasem w sposób nieostry podejmuje próbę specyfikacji tego zakresu w odniesieniu do usług sąsiedzkich, gdyż brak jest legalnych definicji opisywanych czynności. Zauważyć należy, że w przypadku usług opiekuńczych, których zakres określony został w art. 50 ust. 3 ustawy <i>o pomocy społecznej</i>, pielęgnacja ma być zalecona przez lekarza - zapisu takiego nie zawiera projektowany ust. 3a ustawy. Istnieje zatem obawa, że może dojść do sytuacji, w której - przy braku wskazania przez lekarza na konkretny zakres pielęgnacji - za „nieskomplikowane czynności pielęgnacyjne” uznane zostaną np. omyłkowo te, do których wykonywania uprawniona jest wyłącznie pielęgniarka (vide: zapisy ustawy z 15 lipca 2011 r. o <i>zawodach pielęgniarki i położnej</i> t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 551 z późn. zm.),</p> <p>Do omawianego art. 50 ustawy <i>o pomocy społecznej</i>, dotyczącego usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dodany ma być ust. 6a, stanowiący o przedmiocie uchwały, którą gmina jest obowiązana podjąć</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Uwaga nieuwzględniona Art. 50 ust. 6a dotyczy poszerzenia katalogu osób, którym będą mogły być świadczone usługi sąsiedzkie, natomiast</p>

		<p>Art. 1 pkt 10 (art. 55a)</p>	<p>w oparciu o art. 50 ust. 6 ustawy. Należy zauważyć, że zapisy projektowanego ust. 6a ustawy naruszają materię ust. 5, zgodnie z którym ośrodek <i>pomocy społecznej</i> albo centrum usług społecznych, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia - czyli mamy tu grunt decyzji administracyjnej.</p> <p>Projektowany ust. 6b daje delegację radzie gminy do poszerzania katalogu beneficjentów, podczas, gdy o takiej możliwości stanowi już przepis art. 50 ust. 1. co budzi wątpliwości czy ustawodawca chce skonkretyzować „inne przyczyny”, stanowiące przesłanki do przyznania pomocy?</p> <p>2) Możliwość świadczenia w domu pomocy społecznej w tej samej substancji materialnej organizacyjnej (te same pokoje oraz inne pomieszczenia wspólne, ten sam personel obsługujący) usługi wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego lub w formie dziennej, osobom pełnoletnim wymagającym wsparcia z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie będącymi mieszkańcami domu, w znacznym stopniu może wpłynąć na obniżenie lub brak standardu, o którym mowa w art. 55 ust. 1-2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.), zwłaszcza poczucia bezpieczeństwa i intymności mieszkańców domu. Ciągłe zmiany osobowe wynikające z pobytów krótkoterminowych całodobowych lub dziennych w pokojach u często długoletnich mieszkańców Domu zaburzają rytm ich dotychczasowego życia w Domu, zaburzają poczucie stabilizacji, równości, wolności, bezpieczeństwa. Odwiedziny osób przebywających na pobytach krótkoterminowych przez ich bliskich, może również zakłócić funkcjonowanie organizacyjne mieszkańców i pracowników Domu, poprzez liczne pytania, wnioski, skargi kierowane bezpośrednio do personelu Domu. W ramach sprawowanego nadzoru obserwuje się napływ skarg od niezadowolonych rodzin, nastawionych na roszczenia odszkodowawcze, pracowników, którzy ujawniają szereg nieprawidłowości dotyczących prawa pracy, przepisów sanitarnych, bhp, oraz z zakresu pomocy społecznej. Zatem umożliwienie realizowania w ramach domu pomocy społecznej ww. usług krótkoterminowych może spotęgować napływ skarg do Urzędu, od niezadowolonych rodzin, osób bliskich beneficjentów tych usług.</p>	<p>art. 50 ust. 1 wskazuje na przesłanki przyznania standardowych usług opiekuńczych, nie-sąsiedzkich.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona Świadczenie usług opieki krótkoterminowej nie może wpłynąć negatywnie na standard usług świadczonych mieszkańcom domu. Nowelizacja nie przewiduje obniżenia standardu świadczenia usług w domu pomocy społecznej, zaś kwestie wydzielenia infrastrukturalnego zostały uregulowane w projekcie rozporządzenia.</p>
--	--	-------------------------------------	---	--

		<p>Art. 1 pkt 10 (art. 55a)</p>	<p>Wobec przedstawianej wyżej argumentacji uzasadnionym wydaje się wdrożenie przepisu prawnego, czy to w randze ustawy czy też aktu wykonawczego, który w sposób jednoznaczny nakładał będzie wymóg wyodrębnienia świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego, tak aby ich świadczenie nie niesło negatywnych konsekwencji dla mieszkańców domów.</p> <p>3) Wprowadzenie do ustawy przepisów dających możliwość świadczenia powyższych usług wsparcia krótkoterminowego przez domy pomocy społecznej, rozszerzy zakres nadzoru i kontroli wojewody, wynikającego z art. 22 pkt 8 ustawy o pomocy społecznej o te usługi zarówno w warstwie kontroli urzędów miast, gmin, starostw powiatowych, jak i w odniesieniu do domów pomocy społecznej.</p> <p>Nakładanie nowych obowiązków nadzorczych dla wojewody należy rozpatrywać w aspekcie wskaźnika inspektorów ds. nadzoru i kontroli w pomocy społecznej ustalonym w art. 127b ustawy o pomocy społecznej, w związku z wymogiem konieczności przeprowadzania raz na 4 lata kontroli kompleksowych, o którym mowa w § 5 ust. 3 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r. poz. 2285). Zatem należy zwiększyć wskaźnik, o którym mowa w art. 127 b ustawy i zmniejszyć częstotliwość wymogu kontroli kompleksowych.</p> <p>Należy wskazać, że wymóg realizacji kontroli kompleksowych raz na cztery lata nie jest realizowany, m.in. z uwagi na wielość kontroli dodatkowych (zwłaszcza doraźnych związanych z licznymi interwencjami), poza planem oraz innych, istotnych spraw w ramach prowadzonego nadzoru nad domami pomocy społecznej oraz placówkami zapewniającymi całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, w tym działającymi nielegalnie, bez wymaganego zezwolenia. Na ten stan rzeczy wpływa również stopień i złożoność prowadzonych spraw, ich bezprecedensowy charakter, mających wpływ na orzecznictwo sądowe, również mających wymiar karny. Stan realizacji zadań, w tym obowiązkowego przeprowadzania kontroli kompleksowych w nadzorowanych placówkach uzależniony jest od zatrudnienia inspektorów ds. nadzoru i kontroli i jest w</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Na tym etapie nie jest wiadomo, ile domów pomocy społecznej wprowadzi usługi wsparcia krótkoterminowego, czy będzie to znaczące obciążenie dla urzędów wojewódzkich.</p>
--	--	-------------------------------------	---	---

		<p>Art. 1 pkt 10 (art. 55c)</p> <p>Art. 1 pkt 12 i 14 (art. 57b, art. 67 ust. 2b)</p>	<p>stosunku do potrzeb i realizacji wszystkich zadań niewystarczający.</p> <p>4) Nałożenie na wojewodów kolejnego zadania nadzorczego w postaci obowiązku sprawozdawczego przekazywania raz na kwartał do Ministerstwa informacji zbiorczych o zgłoszeniach o zdarzeniach nadzwyczajnych i podjętych działaniach następczych, przez wójtów, burmistrzów, prezydentów miast, starostów, prywatne dps-y, placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, w praktyce oznacza zaangażowanie pracownika z uprawnieniami do kontroli w czynności sprawozdawcze i nierealizowanie wymogu kontrolnego. Vide pkt. 3 niniejszego pisma. Istnieje również ryzyko niewykazywania takich zdarzeń formalnie do rejestru, zwłaszcza w przypadku placówek całodobowej opieki. Z doświadczenia uzyskanego w toku prowadzonych spraw wynika, że przedsiębiorcy, również fundacje, stowarzyszenia w swojej działalności często nie uwzględniają obowiązujących przepisów prawa, czasami podejmują działania wręcz karalne, a możliwość ich faktycznej eliminacji z rynku przy pomocy przepisów pomocy społecznej, procedur kpa jest często nieskuteczna. Wojewoda działa na podstawie i w granicach prawa, a przedsiębiorca według własnego uznania, czego skutkiem jest prowadzenie postępowań wieloaspektowych, czasochłonnych i skomplikowanych (konieczność zawiadamiania i korespondencji z wieloma urzędami np.: PIP, SANEPID, PINB, Straż Pożarna, Prokuratura, KAS, ZUS, Straż Graniczna). Dodatkowo wprowadzenie zmian legislacyjnych w zakresie obowiązku prowadzenia przez domy pomocy społecznej i placówki rejestrów o zdarzeniach nadzwyczajnych z udziałem mieszkańców oraz podejmowania działań następczych, zwiększy zakres przedmiotowy prowadzonych przez wojewodów postępowań kontrolnych; aktualność w tym zakresie zachowują uwagi zawarte w pkt 3 i 4.</p> <p>5) Zwiększenie obowiązków leżących po stronie wojewodów, na skutek wprowadzenia zmian w zakresie wydawania zezwoleń czasowych (na okres 1 roku) w przypadku zezwoleń wydawanych na prowadzenie domu pomocy społecznej oraz placówki zapewniającej całodobową opiekę po raz pierwszy</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona Na tym etapie nie jest wiadomo, czy nowe przepisy wprowadzą znaczące obciążenie dla urzędów wojewódzkich. MRiPS będzie monitorował działanie nowych przepisów.</p> <p>j.w.</p>
--	--	---	--	---

		<p>Art. 1 pkt 11 (art. 57 ust. 6a)</p>	<p>oraz w sytuacji, gdy wydane uprzednio zezwolenie zostało cofnięte. Proponowane w tym zakresie zmiany ocenić należy jako pożądane, natomiast w zakresie wynikającego z nich zwiększenia obowiązków wojewodów aktualne pozostają uwagi przedstawione w pkt 3 i 4.</p> <p>6) Propozycja art. 57 ust. 6a pkt 8, tj. co do zawarcia w rejestrze informacji czy dom wykonuje działalność leczniczą budzi wątpliwości prawne w kontekście art. 6 pkt 5, art. 58 ust. 2-4 ustawy o pomocy społecznej w związku z ustawą z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2022 r. poz. 633). Dom pomocy społecznej jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej umożliwiającą i organizującą pomoc mieszkańcom w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych. Nie jest natomiast podmiotem wykonującym działalność leczniczą, pomimo zatrudniania w domu pielęgniarek, położnych, fizjoterapeutów, opiekunów medycznych ewentualnie lekarzy, co wynika wprost z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1960) - załącznik nr 3 - II tabela - lit. F - pkt. III. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej, centra integracji społecznej, jednostki organizacyjne wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz centra usług społecznych. Wobec procedowania zmian do ustawy o pomocy społecznej, pragnę dodatkowo zwrócić uwagę na propozycje wprowadzenia zmian legislacyjnych przedstawionych w kierowanych uprzednio pismach, tj.;</p> <p>1) zmodyfikowanie systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 131 b ust. 4 pkt 2 (NIP), tak aby istniała fakultatywna możliwość wpisania tego numeru. Problem ten był zgłaszany w korespondencji PSII.9421.92.2020 z 22.05.2020 r, PSII.9421.89.2022 z 3.10.2022 wraz z Państwa informacją, iż zostanie rozważona kwestia zmiany przepisu - pismo nr DPS-I.0211.129.2022.AP;</p> <p>2) rozważenie możliwości zmian przepisów ustawy o pomocy społecznej w kierunku zasygnalizowanym w pismach nr PSII.9421.50.2022 z 27.06.2022 r. i z 01.12.2022.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona – wykreślono art. 57 ust. 6a pkt 8 (działalność lecznicza).</p> <p>Ad 1) Uwaga nieuwzględniona Zgłoszone propozycje zostaną rozważone przy kolejnej nowelizacji ustawy o pomocy społecznej.</p> <p>Ad 2) Uwaga nieuwzględniona Zgłoszone propozycje zostaną rozważone przy kolejnej nowelizacji ustawy o pomocy społecznej.</p>
--	--	--	--	--

		<p>Art. 1 pkt 10 (art. 55a-55c)</p> <p>Art. 1 pkt 11 (art. 57 ust. 5)</p>	<p><i>zlecenie</i>". Wskazane jest doprecyzowanie (w ust. 16) kto w przypadku zlecenia przez jednostkę samorządu terytorialnego prowadzenia mieszkania treningowego lub wspomagane go powinien zgłosić to mieszkanie do ww. Rejestru,</p> <p>- projektowana zmiana (w ust. 15) zakłada, że w rejestrze mieszkań treningowych i wspomaganych prowadzonych przez gminę i powiat lub na ich zlecenie, zawierane będą dane, między innymi „1) <i>adres, formę i nazwę mieszkania treningowego lub wspomagane go, pod którą jest ono prowadzone</i>". Rejestr będzie jawny. Wątpliwości budzi fakt, czy podanie do ogólnej wiadomości ww. informacji nie będzie stygmatyzujące dla osób, które będą tam przebywały;</p> <p>3) art. 1 pkt 10 ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej (...) - w zakresie dodania w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej art. 55a-55c – brak informacji czy ustawodawca zakłada wydanie rozporządzenia określającego minimalne standardy zatrudnienia i zakresu świadczonych usług wsparcia krótkoterminowego;</p> <p>4) art. 1 pkt 11 i pkt 14 ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej (...) – zapisy art. 57 ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w zmienionej formie przewidują, że pierwsze zezwolenie na prowadzenie domu pomocy społecznej wydaje się na czas określony – 1 rok. Następne zezwolenie wydaje się na czas nieokreślony chyba, że złożono wniosek o wydanie zezwolenia na czas określony, z zastrzeżeniem art. 57b. Przepis art. 67 ust. 2b stanowi, że pierwsze zezwolenie na prowadzenie placówki, o której mowa w art. 67 ust. 1, wydaje się na czas określony – 1 roku. Następne zezwolenie wydaje się na czas nieokreślony, chyba, że złożono wniosek o wydanie zezwolenia na czas określony, z zastrzeżeniem ust. 3d. Celem powyższej zmiany jest zgodnie z uzasadnieniem do nowelizacji: „(...) <i>wzmocnienie nadzoru nad nowopowstałymi domami pomocy społecznej i placówkami zapewniającymi całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekłe</i></p>	<p>Uwaga uwzględniona - w projekcie zrezygnowano z podawania adresów w rejestrze mieszkań treningowych i wspomaganych</p> <p>Uwaga uwzględniona - Standardy usług wsparcia krótkoterminowego zostaną określone w rozporządzeniu na podstawie upoważnienia ustawowego dotyczącego rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.</p> <p>Uwaga częściowo uwzględniona – w toku prac zrezygnowano z wydawania pierwszego zezwolenia na - 1 rok.</p>
--	--	---	--	--

			<p>chorym lub osobom w podeszłym wieku. Na gruncie obowiązujących przepisów kontrole domów przeprowadzane są dopiero po 4 latach działalności. Z kolei kontrolę doraźną przeprowadza się w każdym czasie w celu zbadania prawidłowości organizacji i funkcjonowania jednostki podlegającej kontroli w określonym zakresie, także w celu zbadania, czy i w jakim zakresie są zrealizowane zalecenia pokontrolne, po upływie czasu przeznaczanego na ich realizację (...)" . W praktyce nasuwają się wątpliwości w zakresie konieczności ponownego przeprowadzania postępowania administracyjnego przez wojewodę w celu udzielenia kolejnego zezwolenia, które to znacznie wydłuża sposób postępowania. Dodatkowo projektowana zmiana w obecnym kształcie dla zachowania ciągłości funkcjonowania jednostki powoduje konieczność wszczęcia postępowania wcześniej niż przed upływem 1 roku (złożenie wniosku przez prowadzącego i przedłożenie ponownie dowodów). W celu wzmocnienia nadzoru nad nowopowstałymi domami pomocy społecznej i placówkami zapewniającymi całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, zamiast wydawania nowego zezwolenia, do rozważenia proponuje się nałożenie obowiązku przeprowadzenia kontroli w konkretnym terminie celem sprawdzenia prawidłowości funkcjonowania nowopowstałych jednostek.</p>	
4.	Wojewoda Lubelski	<p>Art. 1 pkt 7 lit. c (art. 50 ust. 4a pkt 3)</p> <p>(art. 1 pkt 9) art. 53 ust. 14</p>	<p>z art. 50 lit. c) pkt 3 projektu ustawy wynika, że osobą wykonującą usługi sąsiedzkie może być osoba, która jest zdolna do świadczenia usług sąsiedzkich pod względem psychofizycznym i zdrowotnym - wątpliwości budzi kto, w jaki sposób/ na jakiej podstawie ma dokonać oceny zdolności do świadczenia tych usług pod względem psychofizycznym i zdrowotnym, zatem celowe jest doprecyzowanie tego zapisu;</p> <p>przepis art. 53 ust. 3 projektu ustawy stanowi, że „Mieszkania, o których mowa w ust.1, mogą być prowadzone przez każdą jednostkę organizacyjną</p>	<p>Uwaga uwzględniona Zrezygnowano ze wskazywania wymogu dot. względów zdrowotnych - w wyniku innej uwagi zmieniono treść przepisu wskazując, iż osoba wykonująca usługi sąsiedzkie zobligowana będzie do złożenia oświadczeni o zdolności do świadczenia usług sąsiedzkich pod względem psychofizycznym</p> <p>Uwaga uwzględniona. Podmioty prowadzące mieszkania treningowe lub wspomagane, w innym trybie niż z art. 25</p>

		<p>Art. 1 pkt 9 (art. 53 ust. 10 pkt 5)</p> <p>Art. 1 pkt 9 (art. 53 ust. 11)</p>	<p>pomocy społecznej, organizację pozarządową, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, oraz podmiot o którym mowa w art. 3 ust. 3 tej ustawy, prowadzące działalność w zakresie pomocy społecznej.” Natomiast z art. 53 ust.14 wynika że wojewoda właściwy ze względu na miejsce położenia mieszkania prowadzi rejestr mieszkań treningowych i wspomaganych prowadzonych przez gminę i powiat lub na ich zlecenie. Należy zatem dojść do wniosku, że wojewoda prowadzi jedynie rejestr mieszkań prowadzonych przez gminę i powiat lub na ich zlecenie. Brak jest uregulowania prawnego odnoszącego się do mieszkań prowadzonych przez organizację pozarządową, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, oraz podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 tej ustawy, prowadzące działalność w zakresie pomocy społecznej, co może doprowadzić do sytuacji, że mieszkania treningowe i wspomagane prowadzone przez te organizacje inne podmioty pozostaną poza kontrolą. Ponadto istnieje również uzasadniona obawa że podmioty te mogą „omijać” sytuacje w których byłyby zobligowane do wystąpienia do wojewody o wydanie zezwolenia na prowadzenie np. placówek zapewniających całodobową opiekę w ramach działalności statutowej, domów pomocy społecznej.</p> <p>w art. 53 ust. 10 pkt 5 projektu ustawy celowe jest użycie wyrazów „podmiot kierujący” zamiast użytych wyrazów „jednostkę kierującą” zważywszy, że w ust. 9 tego przepisu ustawodawca posługuje się pojęciem „podmiotu kierującego”;</p> <p>w art. 53 ust. 11 projektu, celowe wydaje się skreślenie zdania drugiego w brzmieniu „Rodzinnego wywiadu środowiskowego nie przeprowadza się” z uwagi na zapis ust. 10 pkt 4) tego artykułu, (kontrakt mieszkaniowy zawiera ustaloną odpłatność osoby korzystającej ze wsparcia), uwzględniając również obowiązujący przepis art. 97 ust. 1 i 5 ustawy o pomocy społecznej, który uzależnia odpłatność od sytuacji dochodowej;</p>	<p>ustawy o pomocy społecznej – będą zgłaszać do starosty informację o fakcie prowadzenia ww. mieszkania. Starosta przekaze ww. informację właściwemu wojewodzie. Projekt ustawy został uzupełniony o ww. regulację.</p> <p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Uwaga nieuwzględniona – istotą projektowanych zmian jest odformalizowanie procesu kwalifikacji osoby ubiegającej się o pobyt w mieszkaniu treningowym lub wspomagany, w związku z powyższym zrezygnowano z przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego na rzecz weryfikacji dokumentów</p>
--	--	---	--	--

		<p>Art. 1 pkt 10 (art. 55a-55b)</p> <p>Art. 1 pkt 10 (art. 55b ust. 8)</p> <p>Art. 4</p>	<p>w art. 55a-55b projektu ustawy została uregulowana usługa wsparcia krótkoterminowego, z zapisów tych wynika m.in., że dom pomocy społecznej, o którym mowa w art. 56 pkt 1-4 i 6, może świadczyć usługi wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego lub w formie dziennej, osobom pełnoletnim wymagającym wsparcia z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie będącymi mieszkańcami domu, o których mowa w art. 55 ust.1, celowe jest uzupełnienie tych regulacji i wprowadzenie stosownych zapisów dotyczących podmiotu zobowiązanego do pokrycia, (lub nie) kosztów transportu osoby skierowanej (organ kierujący, dom pomocy społecznej, czy inne osoby).</p> <p>Jednocześnie zwracam uwagę, że świadczenie usługi wsparcia krótkoterminowego w formie dziennej przez domy pomocy społecznej może utrudnić ich funkcjonowanie z uwagi na konieczność wyodrębnienia personelu do realizacji nowego zadania, a tym samym może wpłynąć niekorzystnie na zabezpieczenie i jakość usług świadczonej całodobowej opieki dla mieszkańców. Aktualne przepisy prawne pozwalają jednostkom samorządu terytorialnego gminie i powiatowi na prowadzenie dziennych ośrodków wsparcia dla różnej kategorii osób potrzebujących i wydaje się, że rozszerzenie usług domów pomocy społecznej w tym zakresie nie jest zasadne:</p> <p>w art. 55b. ust. 8 ustawodawca wskazał, że ośrodek pomocy społecznej lub centrum usług społecznych może wydać decyzję przyznającą prawo do usług wsparcia krótkoterminowego i ustalającą odpłatność za świadczenie usług. Taki zapis budzi wątpliwości, biorąc pod uwagę brzmienie art. 97a ust.3, z którego wynika, że różnicę między ustaloną odpłatnością osoby, a odpłatnością za usługi wsparcia krótkoterminowego, o których mowa w ust. 2, ponosi gmina, która przyznała osobie usługi wsparcia krótkoterminowego. Zatem celowe jest jednoznaczne uregulowanie kwestii właściwości organu wydającego decyzję przyznającą prawo do tych usług.</p>	<p>potwierdzających spełnienie przesłanek do udzielenia wsparcia.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona - dowieszenie i odwieszenie do dps nie jest elementem pobytu krótkoterminowego – odbywa się przed lub po wykonaniu usługi – organizuje to i związany z tym koszt osoba kierowana</p> <p>Świadczenie usług wsparcia krótkoterminowego w żadnym razie nie może naruszyć obowiązującego domy pomocy społecznej standardu. Szczegółowe omówienie potrzeby wprowadzenia takiej formy usług wskazano w uzasadnieniu do projektu. Kwestia kadry świadczącej usługi wsparcia krótkoterminowego oraz standardów tych usług zostanie określona w rozporządzeniu.</p> <p>Uwaga uwzględniona - doprecyzowano przepisy w tym zakresie.</p>
--	--	--	--	--

		OSR	<p>w art. 4 w ust. 1 przewidziany jest dla podmiotów prowadzących mieszkania chronione termin 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy na przekształcenie tych mieszkań w mieszkania treningowe lub mieszkania wspomagane, natomiast w ust. 5 tego artykułu ustawodawca wskazuje termin 2 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy na zgłoszenie przekształconych mieszkań chronionych do rejestru, o którym mowa w art. 53 ust. 14 ustawy. Zatem przed upływem przewidzianym dla podmiotu prowadzącego mieszkania chronione na ich przekształcenie, podmiot został zobowiązany do zgłoszenia przekształconego mieszkania do rejestru. Celowe wydaje się przedłużenie terminu określonego w ust. 5, jak również terminu określonego w ust. 6 dotyczącego pierwszego udostępnienia danych z rejestru.</p> <p>Jednocześnie proszę o rozważenie możliwości zobowiązania powiatu do prowadzenia rejestru mieszkań treningowych i wspomaganych prowadzonych przez gminę i powiat lub na ich zlecenie. Dodatkowe zadanie przypisane wojewodzie dot. prowadzenia rejestru mieszkań treningowych i wspomaganych oraz bieżącego aktualizowania zgłoszonych danych w rejestrze (w art. 22 pkt 4 projektu), obciążą dodatkowo służby wojewody, które sprawują nadzór nad jednostkami pomocy społecznej. Należy nadmienić, że liczba inspektorów zatrudnionych w nadzorze w wydziale polityki społecznej już obecnie jest nieadekwatna do zakresu wykonywanych przez nich zadań.</p> <p>Zwracam również uwagę, że w ocenie skutków regulacji nie uwzględniono</p>	<p>Uwaga uwzględniona - wydłużono termin na przekształcenie mieszkań chronionych w nowe formy oraz na ich zgłoszenie do rejestru.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona Celem wprowadzenia rejestru jest umożliwienie dostępu do informacji o mieszkaniach podmiotom zainteresowanym. Wskazanie wojewodów jest uzasadnione koniecznością zapewnienia spójności w obrębie ustawy o pomocy społecznej – do zadań wojewodów należy m.in. prowadzenie rejestru domów pomocy społecznej, placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, w tym prowadzonych na podstawie przepisów o działalności gospodarczej, miejsc udzielania tymczasowego schronienia oraz jednostek specjalistycznego poradnictwa</p> <p>Uwaga nieuwzględniona – w OSR wskazano, że proponowane zmiany nie</p>
--	--	-----	---	--

			środków finansowych dla wojewodów na realizację nowych zadań przewidzianych w projekcie aktu prawnego.	niosą za sobą dodatkowych skutków finansowych.
5.	Wojewoda Mazowiecki	Art. 1 pkt 10 (art. 55b)	<p>art. 1 pkt 10 projektu ustawy w zakresie dodawanego art. 55b do ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zwanej dalej „ustawą” - proponowane rozwiązanie mające na celu wprowadzenie i uregulowanie realizacji usług wsparcia krótkoterminowego jest potrzebne i wychodzi naprzeciw oczekiwaniom osób sprawujących bezpośrednią, osobistą opiekę nad osobami zależnymi (osobami z niepełnosprawnościami, osobami starszymi lub przewlekle chorymi). Proponowane rozwiązania, zwłaszcza w zakresie świadczenia usług w domach pomocy społecznej wymagają jednak doprecyzowania. Domy pomocy społecznej (dps) uzyskują zezwolenie, które określa liczbę miejsc dla mieszkańców. W zakresie tej liczby muszą spełniać odpowiednie warunki i standardy. Usługi wsparcia krótkoterminowego są dla domu pomocy zadaniem dodatkowym. Dlatego konieczne jest doprecyzowanie, czy realizacja usługi wsparcia krótkoterminowego odbywa się w ramach określonej w zezwoleniu liczby miejsc, czy też organ prowadzący dps musi dokonać zmniejszenia tej liczby i określić liczbę miejsc możliwą do wykorzystania na usługi wsparcia krótkoterminowego. Doprecyzowania wymaga również kwestia kadry dps świadczącej usługi na rzecz osób objętych wsparciem krótkoterminowym. Proponowana zmiana ustawy powinna regulować to zagadnienie wprost. W domach pomocy społecznej występują problemy z kadrami i realizacją standardu w zakresie wskaźnika zatrudnienia w zespole terapeutyczno-opiekuńczym. Konieczne jest więc uściślenie, czy pracownicy dps będą w ramach swoich obowiązków świadczyć usługi również na rzecz osób objętych wsparciem krótkoterminowym. Jeżeli tak, to co ze wskaźnikiem zatrudnienia w zespole terapeutyczno-opiekuńczym. Natomiast, jeżeli usługi wsparcia krótkoterminowego mają świadczyć dodatkowi pracownicy, konieczne jest doprecyzowanie w jakiej liczbie oraz kwestii ich kwalifikacji.</p> <p>Ponadto projekt ustawy zakłada minimum formalności - bez konieczności przeprowadzenia wywiadu środowiskowego. Jednak w celu zagwarantowania bezpieczeństwa zarówno osobie, która będzie korzystała z usług wsparcia krótkoterminowego, jak również mieszkańcom domu pomocy</p>	<p>niosą za sobą dodatkowych skutków finansowych.</p> <p>Uwaga częściowo uwzględniona Kwestia kadry świadczącej usługi wsparcia krótkoterminowego oraz standardów tych usług zostanie określona w rozporządzeniu.</p> <p>Uwaga częściowo uwzględniona – projekt ustawy został uzupełniony o regulacje dotyczące zgłaszania właściwemu wojewodzie utworzenia miejsc w ramach wsparcia krótkoterminowego.</p> <p>W przypadku przekształcenia już istniejących miejsc na pobyt całodobowy w miejsca pobytu krótkoterminowego oraz utworzenia nowych miejsc dla pobytów krótkoterminowych – dps będzie zobowiązany zgłosić ten fakt wojewodzie, który zmieni decyzję w sprawie zezwolenia w tym zakresie. Szczegółowe omówienie potrzeby wprowadzenia takiej formy usług wskazano w uzasadnieniu do projektu. Kwestia kadry świadczącej usługi wsparcia krótkoterminowego oraz standardów tych usług zostanie określona w rozporządzeniu.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona – istotą projektowanych zmian jest odformalizowanie procesu kwalifikacji osoby ubiegającej się o pobyt w</p>

		<p>Art. 1 pkt 10 (art. 55c)</p>	<p>społecznej oraz personelowi konieczne wydaje się zgromadzenie dokumentów pozwalających na ocenę stanu zdrowia i funkcjonowania społecznego usługobiorcy.</p> <p>Wskazane byłoby również uregulowanie kwestii dowozu osoby do domu pomocy społecznej w celu korzystania z usług dziennych.</p> <p>art. 1 pkt 10 projektu w zakresie dodawanego art. 55c do ustawy - projekt ustawy nie definiuje pojęcia zdarzeń nadzwyczajnych. Z uzasadnienia projektu ustawy wynika, że przez „(...) zdarzenie nadzwyczajne należy rozumieć każde zdarzenie, które w sposób negatywny wpływa na mieszkańca placówki lub domu i którego następstwa wiążą się z potencjalnym lub faktycznym pogorszeniem stanu zdrowia lub wręcz zagrażają życiu mieszkańca, o ile nie zostanie podjęta niezwłoczna interwencja oraz działania naprawcze ze strony podmiotów prowadzących placówki lub domy oraz podmiotów nadzorujących ww. działalność.”</p> <p>Przedstawiona definicja jednakże wydaje się zbyt ogólna. Katalog powinien zostać uszczegółowiony, żeby nie było wątpliwości co jest zdarzeniem nadzwyczajnym, a co nim nie jest. Ponadto, konieczne jest takie doprecyzowanie przepisu, żeby zdarzenia nadzwyczajne nie obejmowały zdarzeń, które wiążą się z koniecznością zastosowania środków przymusu bezpośredniego. Możliwość zastosowania środków przymusu bezpośredniego ściśle regulują przepisy ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2022 poz. 2123). Należy zauważyć, że zasadne jest zwiększenie kontroli nad zdarzeniami</p>	<p>mieszkańcu treningowym lub wspomaganym, w związku z powyższym zrezygnowano z przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego na rzecz weryfikacji dokumentów potwierdzających spełnienie przesłanek do udzielenia wsparcia.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona - dowieszenie i odwieszenie do dps nie jest elementem pobytu krótkoterminowego – odbywa się przed lub po wykonaniu usługi – organizuje to i związany z tym koszt osoba kierowana</p> <p>Uwaga częściowo uwzględniona</p> <p>Doprecyzowano katalog zdarzeń objętych rejestrem.</p> <p>W aktualnie procedowanym projekcie ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego przewidziano przepis, w którym zobowiązano kierownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej do niezwłocznego informowania upoważnionego przez marszałka województwa lekarza specjalistę w dziedzinie psychiatrii, o zastosowaniu przymusu bezpośredniego. Takie zdarzenia będą zatem odnotowywane.</p>
--	--	---------------------------------	---	---

		<p>nadzwyczajnymi, jednakże możliwość szerokiej interpretacji zdarzeń jako zdarzeń nadzwyczajnych może prowadzić do wielu sytuacji, w których rodziny i roszczeniowi lub trudni mieszkańcy będą dążyć do zwrócenia na siebie uwagi i zaangażowania niepotrzebnie dodatkowego personelu (komisji) w rozpatrywanie spraw, których rozwiązanie często jest proste i nie wymaga skomplikowanych procedur i raportowania.</p> <p>Dodatkowo postuluję zmniejszenie częstotliwości przekazywanych informacji z proponowanych 3 miesięcy do sprawozdań w systemie rocznym lub półrocznym.</p> <p>Z uzasadnienia do projektu ustawy wynika, że przewiduje się „(...) procedurę przekazywania informacji w celu podjęcia interwencji oraz działań naprawczych przez odpowiednie organy. W projekcie nie przewidziano odrębnych regulacji dotyczących działań naprawczych i nadzorczych podejmowanych przez odpowiednie organy na podstawie informacji pozyskanych z rejestrów. Mając na uwadze ważkość zagadnienia oraz zakładany cel wprowadzanej regulacji, tj. ograniczenie skali nieprawidłowości w placówkach zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, a tym samym zwiększenie poczucia bezpieczeństwa osób starszych i niepełnosprawnych przebywających w takich placówkach, jak również wyposażenie organów nadzorujących ww. podmioty w dodatkowe źródło informacji o sytuacji w domach i placówkach, co pozwoli na podejmowanie na bieżąco działań naprawczych oraz kontrolnych". Uzasadnione jest doprecyzowanie tego zagadnienia w drodze rozporządzenia, które określiłoby zakres możliwych do zastosowania działań naprawczych i kontrolnych oraz procedurę ich zastosowania i wdrażania;</p>	<p>W praktyce należałoby rozważyć czy liczba zgłoszeń jest aż tak znacząca, aby raportowanie musiało się odbywać w systemie miesięcznym. Wydaje się, że system trzymiesięczny jest optymalny np. w zakresie dokonania oceny skutków podjętych działań naprawczych w wyniku wystąpienia danego zdarzenia.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona – przyjęty system 3 miesięczny pozwoli na bieżące monitorowanie sytuacji w dps i pco. Uwaga nieuwzględniona - w projekcie nie przewidziano odrębnych regulacji dotyczących działań naprawczych i nadzorczych podejmowanych przez odpowiednie organy na podstawie informacji pozyskanych z rejestrów. Na podstawie obowiązujących przepisów organy mogą podjąć działania – tytułem przykładu wojewoda może w ramach realizacji zadań opisanych w art. 22 pkt 3, 8 i 10 w związku z art. 126 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej przeprowadzić kontrole w domach pomocy społecznej oraz placówkach zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku również pod kątem realizacji obowiązku prowadzenia rejestrów zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych z udziałem mieszkańców ww. domów lub osób</p>
--	--	---	--

		<p>Art. 1 pkt 11 i 12 (art. 57 i art. 57b)</p> <p>Art. 1 pkt 14 lit. a i c (art. 67 ust. 2b i 3d)</p>	<p>art. 1 pkt 11 lit. b oraz pkt 12 projektu ustawy - nasuwają się wątpliwości co do ewentualnych działań jakie powinien podejmować wojewoda w okresie wydanego zezwolenia na jeden rok, aby po tym czasie stwierdzić, że podmiot prowadzący może uzyskać zezwolenie na czas nieokreślony. Konieczne jest również określenie zasad wydania zezwolenia na czas nieokreślony w zakresie wymaganych wniosków, dokumentów, wizytacji. Czy po upływie 1 roku podmiot prowadzący ponownie musi składać wniosek oraz wszystkie dokumenty określone w art. 57 ustawy?</p> <p>Istnieje możliwość, że podmiot prowadzący po upływie 1 roku nie wystąpi ponownie z wnioskiem o zezwolenie. A zatem czy wówczas z urzędu wykreśla się dom z rejestru domów pomocy społecznej prowadzonego przez wojewodę? Co w sytuacji, gdy pomimo braku zezwolenia, dom działa nadal?</p> <p>art. 1 pkt 14 lit a i c projektu - projektowana regulacja wymaga doprecyzowania trybu postępowania dotyczącego wydawania zezwolenia po okresie 1 roku. Czy w celu stwierdzenia, że placówka może nadal funkcjonować konieczne jest przeprowadzenie kontroli/ogłędzin? Czy też fakt, że w okresie roku od wydania zezwolenia nie było skarg/uwag/interwencji dotyczącej jej działalności jest przesłanką wystarczającą do wydania decyzji na czas nieokreślony? Czy po upływie 1 roku podmiot prowadzący ponownie musi składać wniosek oraz wszystkie dokumenty określone w art. 67 ustawy? Należy zaznaczyć, że zezwolenie na prowadzenie placówki całodobowej opieki wydawane jest zgodnie z wnioskiem określonym w rozporządzeniu. Aktualnie obowiązujący wniosek nie przewiduje konieczności wydania zezwolenia na 1 rok. Istnieje możliwość, że podmiot prowadzący po upływie 1 roku nie wystąpi ponownie z wnioskiem o zezwolenie. A zatem czy wówczas z urzędu wykreśla się placówkę z rejestru placówek prowadzonego przez wojewodę? Jeżeli podmiot prowadzący placówkę nie uzyska po upływie 1 roku dalszego zezwolenia konieczne wydaje się ustalenie trybu postępowania z mieszkańcami. Tryb wydawania i cofania zezwoleń określa rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki</p>	<p>przebywających w ww. placówkach oraz realizacji działań naprawczych będących odpowiedzią na zgłoszenia.</p> <p>Uwaga częściowo uwzględniona – w toku prac zrezygnowano z propozycji wydawania pierwszych zezwoleń – na 1 rok.</p> <p>j.w.</p>
--	--	---	--	--

		<p>Spółecznej z dnia 28 sierpnia 2020 r. w sprawie wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia placówki zapewniającej całodobową opiekę (Dz. U. z 2020 poz. 1562). Uzasadnione jest zatem rozszerzenie tego aktu prawnego o procedurę w zakresie proponowanych w ustawie zmian.</p> <p>W uzasadnieniu projektu ustawy jest stwierdzone, że zmiany regulacji dotyczącej udzielania zezwolenia na prowadzenie domu pomocy społecznej i placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym oraz osobom w podeszłym wieku (art. 1 pkt 12 lit. b, pkt 13, pkt 15 lit. a i c projektu ustawy) mają na celu „ (...) wzmocnienie nadzoru nad nowopowstałymi domami pomocy społecznej placówkami zapewniającymi całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku. Na gruncie obowiązujących przepisów kontrole domów przeprowadzane są dopiero po 4 latach działalności. Z kolei kontrolę doraźną przeprowadza się w każdym czasie w celu zbadania prawidłowości organizacji i funkcjonowania jednostki podlegającej kontroli w określonym zakresie, także w celu zbadania, czy i w jakim zakresie są zrealizowane zalecenia pokontrolne, po upływie czasu przeznaczanego na ich realizację." Dostrzegając zasadność wzmocnienia weryfikacji świadczonych usług jednocześnie należy wskazać, że ten sam cel można osiągnąć zmieniając obowiązujące przepisy poprzez dodanie regulacji, zgodnie z którą w placówkach, które w danym roku uzyskały zezwolenie, w roku następnym przeprowadza się kontrolę doraźną w celu zbadania prawidłowości ich funkcjonowania, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości cofa się wydane zezwolenie. Wydaje się, że taki tryb postępowania mógłby ograniczyć nadmierną biurokrację związaną z ponownym składaniem wniosku o zezwolenie.</p> <p>Jednocześnie należy zaznaczyć, że w przypadku województwa mazowieckiego zarówno rozwiązanie zaproponowane w zmianie ustawy jak i powyższe powoduje konieczność znacznego zwiększenia dokonywanych w danym roku oględzin lub kontroli. W latach ubiegłych na terenie województwa znacznie wzrosła liczba podmiotów występujących z wnioskiem o wydanie zezwolenia na prowadzenie placówki zapewniającej całodobową opiekę. W roku 2021 r. Wojewoda Mazowiecki wydał 12 zezwoleń, w roku 2022 (do 30 listopada) liczba zezwoleń wyniosła 13. Aktualnie do rejestru wojewody wpisanych jest 147 placówek, które podlegają kontroli.</p>	
--	--	--	--

		<p>Art. 11 pkt 14 lit. b (art. 67 ust. 3)</p> <p>Art. 1 pkt 15 (art. 68a)</p>	<p>Mając na uwadze projektowane zmiany proponuje się dodatkowo dokonanie zmian w ww. rozporządzeniu. Na bazie dotychczasowych doświadczeń sugeruje się rozszerzenie przepisów o możliwość wydawania zezwoleń na czas określony (tytuł prawny do nieruchomości określa czas jej użytkowania przez podmiot prowadzący) oraz w przypadku cofania zezwolenia na wniosek podmiotu, który zaprzestał prowadzenia działalności zmianę przepisu § 6 ww. rozporządzenia poprzez ustalenie jego następującego brzmienia: „w przypadku złożenia przez podmiot prowadzący placówkę wniosku o cofnięcie zezwolenia, podmiot ten informuje wojewodę o sposobie zapewnienia dalszej opieki osobom przebywającym w placówce.”;</p> <p>art. 1 pkt 14 lit. b projektu ustawy - z uwagi na fakt, że art. 68a ustawy określa, że podmiot prowadzący placówkę zapewniającą całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku jest obowiązany m.in. umieścić w widocznym miejscu na budynku, w którym prowadzi placówkę, tablicę informacyjną zawierającą informację o rodzaju posiadanego zezwolenia oraz numer wpisu do rejestru placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku wskazane byłoby uzupełnienie składowych rejestru o numer wpisu do rejestru placówek zapewniających całodobową opiekę;</p> <p>art. 1 pkt 15 projektu ustawy - w uzasadnieniu projektu jest stwierdzone: „Omawiana zmiana stanowi realizację postulatów zgłaszanych przez Rzecznika Praw Obywatelskich w ramach Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur, aby we wszystkich instytucjach opieki podjąć kroki w celu zaznajamiania mieszkańców z przysługującymi im prawami, w tym z prawem do składania skarg, jak również wywieszania w ogólnodostępnych miejscach adresów instytucji, do których mogłyby się zwrócić osoby zamieszkujące dom opieki lub ich rodziny w przypadku naruszenia praw pensjonariuszy”. Zgadając się z potrzebą informowania mieszkańców placówek oraz ich rodzin o przysługujących im prawach możliwościach zgłaszania skarg i uwag do różnych instytucji proponuje się w ww. katalogu nie umieszczać Rzecznika Praw Pacjenta oraz urzędu gminy właściwego ze względu na miejsce położenia placówki. Placówki zapewniające całodobową opiekę nie są</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona Wskazana kwestia zostanie przeanalizowana przy kolejnej nowelizacji ustawy o pomocy społecznej.</p> <p>Uwaga uwzględniona - rejestr powinien generować numer pod którym podmiot jest do niego wpisany.</p> <p>Uwaga częściowo uwzględniona - projekt zmodyfikowano w zakresie wskazania ośrodka pomocy społecznej zamiast urzędu gminy.</p>
--	--	---	---	---

		<p>Art. 1 pkt 16 (art. 68aa)</p>	<p>podmiotami medycznymi. Informacja o możliwości złożenia skargi do Rzecznika Praw Pacjenta może wprowadzać mieszkańców i ich rodziny w błąd, co do zakresu usług świadczonych w placówce. Natomiast wskazanie adresu miejscowego urzędu gminy również może być mylące. Urząd Gminy w zasadzie nie ma kompetencji do weryfikowania potencjalnych zgłaszanych nieprawidłowości w zakresie funkcjonowania placówek prowadzonych przez prywatne podmioty. Bardziej zasadne wydaje się wskazanie danych teleadresowych właściwego ze względu na miejsce położenia placówki ośrodka pomocy społecznej;</p> <p>art. 1 pkt 16 projektu ustawy - ponownie zwracam uwagę na zbyt dużą ogólnikowość przedstawionej w projekcie ustawy definicji zdarzeń nadzwyczajnych. Należy także zwrócić uwagę, że istnienie niebezpieczeństwa, że zaistnienie zdarzenia nadzwyczajnego będzie pretekstem do zastosowania w ramach działań następczych środków przymusu bezpośredniego lub niestandardowych form opieki. Obowiązujące przepisy nie dają możliwości zastosowania środków przymusu bezpośredniego w placówkach zapewniających całodobową opiekę. Stosowanie niestandardowych form opieki, pomimo interwencji Rzecznika Praw Obywatelskich w tym zakresie, dotychczas nie zostało uregulowane. Dlatego mając na uwadze powyższe w celu uniknięcia ewentualnych nadużyć konieczne jest precyzyjne zdefiniowanie pojęcia zdarzenia nadzwyczajnego i dookreślenie sytuacji zaliczanych do takiego zdarzenia. Ponadto w przypadku dopuszczenia możliwości, że podjęte działania następcze skutkują zastosowaniem środków przymusu bezpośredniego być może konieczna jest zmiana ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, w celu uwzględnienia niniejszych zapisów ustawy o pomocy społecznej.</p> <p>Dodatkowo postuluje się zmniejszenie częstotliwości przekazywanych informacji z proponowanych 3 miesięcy do sprawozdań w systemie rocznym lub półrocznym oraz określenie w jakiej formie podmioty prowadzące placówki mają przekazywać informacje wojewodzie. Ponadto, należy zwrócić uwagę, że podmioty prywatne prowadzące domy pomocy społecznej oraz placówki całodobowej opieki nie mają obowiązku oraz możliwości wykonywania sprawozdawczości w Centralnej Aplikacji Statystycznej.</p>	<p>Uwaga uwzględniona – doprecyzowano zdarzenia objęte rejestrem.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona – przyjęty system 3 miesięczny pozwoli na bieżące monitorowanie sytuacji w dps i pco.</p>
--	--	----------------------------------	--	--

		<p>Uwaga dodatkowa</p>	<p>Z uzasadnienia do projektu wynika, że projekt przewiduje procedurę przekazywania informacji w celu podjęcia interwencji oraz działań naprawczych przez odpowiednie organy. W projekcie nie przewidziano odrębnych regulacji dotyczących działań naprawczych i nadzorczych podejmowanych przez odpowiednie organy na podstawie informacji pozyskanych z rejestrów. Mając na uwadze ważkość zagadnienia oraz zakładany cel wprowadzanej regulacji, tj. ograniczenie skali nieprawidłowości w placówkach zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, a tym samym zwiększenie poczucia bezpieczeństwa osób starszych i niepełnosprawnych przebywających w takich placówkach, jak również wyposażenie organów nadzorujących ww. podmioty w dodatkowe źródło informacji o sytuacji w domach i placówkach, co pozwoli na podejmowanie na bieżąco działań naprawczych oraz kontrolnych uzasadnione jest doprecyzowanie tego zagadnienia w drodze rozporządzenia, które określiłyby zakres możliwych do zastosowania działań naprawczych i kontrolnych oraz procedurę ich zastosowania i wdrażania. Jednocześnie należy podkreślić, że na gruncie obowiązujących przepisów, w stosunku do placówek zapewniających całodobową opiekę, do zadań wojewody należy kontrola. Natomiast w stosunku do podmiotów prowadzących w formie działalności gospodarczych w zakresie prowadzenia placówki całodobowej opieki wojewoda nie ma kompetencji nadzorczych.</p> <p>Ponadto, postuluję wprowadzenie do ustawy obowiązku wniesienia opłaty za złożenie wniosku o zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku lub przynajmniej za wpis do rejestru (podobnie, jak to ma miejsce w przypadku podmiotów leczniczych). Konieczność wniesienia opłaty ograniczyłaby sytuacje, w których podmiot prowadzący już placówkę (bez zezwolenia), świadomie składa niekompletny wniosek, aby uniknąć kary finansowej lub zyskać na czasie.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona - w projekcie nie przewidziano odrębnych regulacji dotyczących działań naprawczych i nadzorczych podejmowanych przez odpowiednie organy na podstawie informacji pozyskanych z rejestrów. Na podstawie obowiązujących przepisów organy mogą podjąć działania – tytułem przykładu wojewoda może w ramach realizacji zadań opisanych w art. 22 pkt 3, 8 i 10 w związku z art. 126 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej przeprowadzić kontrole w domach pomocy społecznej oraz placówkach zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku również pod kątem realizacji obowiązku prowadzenia rejestrów zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych z udziałem mieszkańców ww. domów lub osób przebywających w ww. placówkach oraz realizacji działań naprawczych będących odpowiedzią na zgłoszenia.</p> <p>Uwaga zostanie przeanalizowana przy kolejnej nowelizacji ustawy o pomocy społecznej.</p>
--	--	------------------------	--	---

6.	Wojewoda Zachodniopomorski	<p>Art. 1 pkt 11 (art. 57)</p> <p>Art. 1 pkt 9 (art. 53)</p> <p>Art. 1 pkt 21 (art. 121)</p>	<p>Proponuję rozszerzyć katalog danych zawartych w rejestrze domów pomocy społecznej o informację dotyczącą powiatu, na terenie którego funkcjonuje dom pomocy społecznej (projektowany art. 57 ust. 6a ustawy o pomocy społecznej).</p> <p>W przypadku zmian dotyczących mieszkań wspomaganych i treningowych (projektowany art. 53 ust. 8 ustawy o pomocy społecznej) wskazano, że pobyt i usługi w mieszkaniu wspomaganim mogą zostać przyznane na czas określony, a w przypadku osób, które posiadają orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a także w szczególnie uzasadnionych przypadkach w stosunku do innych osób, mogą zostać przyznane na czas nieokreślony. Przyznanie pobytu na czas nieokreślony daje możliwość zamieszkania na stałe, dożywotnio, co zmienia charakter samej nazwy mieszkania wspomagane. Łączy się również z tym, że będzie raczej spełniało funkcje normalnego lokalu mieszkalnego. Może to także spowodować brak takich mieszkań dla bardziej potrzebujących osób.</p> <p>Odnosząc się do projektowanych zapisów art. 121 ust. 6a ustawy o pomocy społecznej, dotyczących obowiązku rejestrowania zdarzeń z użyciem przemocy wobec pracownika socjalnego należałoby rozważyć doprecyzowanie form przemocy. Ponadto, zasadne jest rozszerzenie katalogu osób, których dotyczyłyby zdarzenia z użyciem przemocy zgłaszane do rejestru centralnego. Pozostali pracownicy jednostki pomocy społecznej podczas wykonywania obowiązków służbowych w siedzibie jednostki również mogą być narażeni na przemoc ze strony osób zgłaszających się np. do OPS.</p>	<p>Uwaga uwzględniona – projekt zostanie doprecyzowany poprzez wskazanie jst, na zlecenie której jest prowadzony dom pomocy społecznej (w przypadku dps prowadzonych na zlecenie). To ważna informacja dla osób zainteresowanych czy dom jest publiczny czy nie. Dziś niektóre rejestry zawierają taką informację.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona Okres na jaki przyznawane jest wsparcie określony jest w decyzji przyznającej prawo do tego świadczenia, przyznanie pomocy w mieszkaniu wspomaganim na czas nieokreślony nie jest obligatoryjne. Sam przepis wskazuje że co do zasady wsparcie jest przyznawane na czas określony, a w szczególnych przypadkach kiedy jest to uzasadnione może być przyznane na czas nieokreślony</p> <p>Uwaga uwzględniona</p>
7.	Wojewoda Wielkopolski	Art. 1 pkt 5 i 9 (art. 22 4 i art. 53 ust. 14)	1) w art. 22 pkt. 4 i 53 ust. 14 uregulowano obowiązek prowadzenia przez Wojewodę rejestru mieszkań treningowych oraz wspieranych prowadzonych przez gminę/powiat lub na zlecenie ww. jednostek. Zgodnie z art. 53 ust. 16 i 17 zgłoszenia do rejestru dokonuje podmiot prowadzący mieszkanie	Uwaga częściowo uwzględniona Podmioty prowadzące mieszkania treningowe lub wspomagane, w innym trybie niż z art. 25 ustawy o pomocy

		<p>Art. 1 pkt 14 lit. a 9art. 67 ust. 2b)</p> <p>Art. 1 pkt 10 (art. 55c)</p>	<p>treningowe lub wspierane. Doprecyzowania wymaga fakt, czy organizacje pozarządowe, prowadzące ww. placówki nie na zlecenie organów JST również będą miały obowiązek zgłaszania tego faktu wojewodzie? Czy planowane jest stworzenie rejestru mieszkań prowadzonych przez organizacje pozarządowe nie na zlecenie JST?</p> <p>2) art. 67 ust. 2b - Zgodnie z nową regulacją pierwsze zezwolenie na prowadzenie placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub w podeszłym wieku ma być wydawane na 1 rok, kolejne na czas nieokreślony (chyba, że placówka zawnioskuje o wydanie kolejnego zezwolenia na czas określony). Proponuje się zmiany w powyższym zakresie w ten sposób, że po pierwszym zezwoleniu wydanym na okres 1 roku, kolejne wydawane będzie na 3 lata, a dopiero trzecie zezwolenie na czas nieokreślony.</p> <p>3) Kolejne uwagi dotyczą obowiązku prowadzenia przez domy pomocy społecznej oraz placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub w podeszłym wieku rejestru zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jakie będą konsekwencje nieprowadzenia rejestru (niewpisywania do niego zdarzeń) dla Dyrektora DPS, w tym Dyrektorów niepublicznych DPS, prowadzonych nie na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego? - Czy planowane jest uwzględnienie specyfiki poszczególnych typów domów (np. dla osób przewlekle psychicznie chorych) w kwestii rejestru zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych, tj. doprecyzowanie, co uznawane będzie za zdarzenie nadzwyczajne, biorąc pod uwagę specyfikę poszczególnych typów domów? - Czy przewidziano konsekwencje dla placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub w podeszłym wieku za nieprowadzenie rejestru? - Jakie przełożenie na działalność nadzorczą i kontrolną Wojewody mają mieć przekazywane przez domy pomocy społecznej i placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub w podeszłym wieku, informacje zawarte w rejestrach zdarzeń nadzwyczajnych? Czy określona liczba zdarzeń nadzwyczajnych będzie obligowała do przeprowadzenia kontroli doraźnych? 	<p>społecznej – będą zgłaszać do starosty informację o fakcie prowadzenia ww. mieszkania. Starosta przekaze ww. informację właściwemu wojewodzie. Projekt ustawy został uzupełniony o ww. regulację.</p> <p>Uwaga częściowo uwzględniona W toku prac nad ustawą zrezygnowano z propozycji wydawania pierwszego zezwolenia – na 1 rok.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona Obowiązek prowadzenia rejestru zgłoszeń może być obwarowany konsekwencjami służbowymi. Uwaga nieuwzględniona – nie przewiduje się wprowadzania różnicowania ze względu na typ domu pomocy społecznej.</p> <p>Konsekwencje dla podmiotów, w których występują określone zdarzenia, mogą polegać przeprowadzaniu przez wojewodów kontroli doraźnych oraz uwzględniania tych kwestii w planie kontroli.</p>
--	--	---	--	--

		Uwaga dodatkowa	Dodatkowo proponuje się zmianę art. 7 ust. 3 Rozporządzenia w sprawie rodzinnych domów pomocy, w ten sposób by dopuścić możliwość kierowania do nich na okres krótszy niż 3 miesiąc	Uwaga nieuwzględniona - poza zakresem projektowanych obecnie zmian. Do analizy przy okazji ewentualnych zmian w zakresie funkcjonowania rodzinnych domów pomocy.
8	Wojewoda Podkarpacki	Art. 1 pkt 9	<p>- W art. 53 ust. 9 brak spójności w stosowanych pojęciach, tj. używanie naprzemiennie określenia „pomiot” i „jednostka”. Może to spowodować trudności interpretacyjne proponowanych zmian.</p> <p>- W art. 53 ust. 11 założono brak obowiązku przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego, co uniemożliwia ustalenie sytuacji dochodowej osoby, niezbędnej do ustalenia odpłatności za pobyt w mieszkaniu treningowym lub wspomagany.</p> <p>- Art. 53 ust. 14 określa obowiązek prowadzenia przez wojewodę rejestru mieszkań treningowych i wspomaganych prowadzonych wyłącznie przez gminę i powiat lub na ich zlecenie. Należy wprowadzić obowiązek zgłaszania do rejestru również mieszkań treningowych i wspieranych prowadzonych przez organizacje pozarządowe, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz podmiot, o którym mowa w art. 3 ust 3 tej ustawy. Brak takiego obowiązku może spowodować powstawanie nielegalnych placówek.</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Uwaga nieuwzględniona - projektowane zmiany przewidują, iż kwalifikacja osoby ubiegającej się o pobyt w mieszkaniu treningowym lub wspomagany odbywa się na podstawie dokumentów lub oświadczeń potwierdzających przesłanki do udzielenia ww. wsparcia. W celu odformalizowania procesu kwalifikacji osoby ubiegającej się o pobyt w mieszkaniu treningowym lub wspomagany przeprowadzanie rodzinnego wywiadu środowiskowego nie będzie wymagane.</p> <p>Uwaga uwzględniona w projekcie przewidziano prowadzenie listy mieszkań, które nie są prowadzone przez gminę i powiat lub na ich zlecenie. Starosta zgłasza mieszkania treningowe lub wspomagane prowadzone przez organizacje pozarządowe, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 tej</p>

		Art. 1 pkt 10	<p>- W art. 55a ust. 3 proponuje się wydłużyć możliwość korzystania z usługi wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego lub w formie dziennej, powyżej 60 dni w roku kalendarzowym.</p> <p>- W art. 55a ust. 8 zapis „może wydać decyzję” jest nieprecyzyjny i nie określa, w jakich okolicznościach decyzji nie wydaje się.</p> <p>- W art. 55a ust. 10 wskazano elementy decyzji administracyjnej, jednakże nie wskazano kwestii dotyczącej odpłatności za usługi.</p> <p>Ponadto: W propozycji brzmienia art. 97a nie określono zasad ponoszenia odpłatności przez osoby, korzystające ze wsparcia krótkoterminowego świadczonego w domu pomocy społecznej, których dochód przekracza odpowiednie kryterium dochodowe, np. wprowadzając kompetencje dla rady gminy w zakresie ustalania szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za te usługi.</p> <p>- W art. 55c ust. 7 i 8 wskazano, iż informacje o zdarzeniach nadzwyczajnych z udziałem mieszkańców w domach pomocy społecznej i podjętych działaniach następczych, przekazuje się „nie rzadziej niż raz na kwartał”. W związku z tym, iż zdarzenia takie występują sporadycznie, proponuje się zgłaszanie ich, nie rzadziej niż raz na pół roku.</p>	<p>ustawy, z wyłączeniem trybu określonego w art. 25 ustawy, wojewodzie właściwemu ze względu na miejsce położenia mieszkania. Listę ww. mieszkań wojewoda publikuje na stronie internetowej urzędu wojewódzkiego.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona – jest to krótkookresowa forma wsparcia. Korzystający może się ubiegać o pobyt w dps na obecnie funkcjonujących zasadach.</p> <p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Uwaga nieuwzględniona - system trzymiesięczny jest optymalny np. w zakresie dokonania oceny skutków podjętych działań naprawczych w wyniku wystąpienia danego zdarzenia.</p>
--	--	---------------	---	--

		<p>Art. 1 pkt 16</p> <p>Art. 4 ust. 1, 2, 6</p>	<p>- W art. 68aa ust. 5 i 6 wskazano, iż informacje o zdarzeniach nadzwyczajnych z udziałem osób przebywających w placówkach zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku i podjętych działaniach następczych, przekazuje się „nie rzadziej niż raz na kwartał”. W związku z tym, iż zdarzenia takie występują sporadycznie, proponuje się zgłaszanie ich, nie rzadziej niż raz na pół roku.</p> <p>- Realizacja wskazanych terminów może okazać się niemożliwa lub prowadzony przez Wojewodę rejestr będzie niepełny (np. jednostka, która przekształci mieszkanie chronione w treningowe i wspierane w ostatnim dniu 3 miesięcznego terminu, może zgłosić je do rejestru dopiero po 2 miesiącach). Uniemożliwi to rzetelne prowadzenie rejestru w okresie dostosowywania tych mieszkań do planowanych zmian ustawowych.</p>	<p>j.w.</p> <p>Uwaga uwzględniona – dokonano korekty przepisu przejściowego</p>
9.	Wojewoda Małopolski		<p>1) Niezbędnym wydaje się rozszerzenie zmian w ustawie o zapisy dotyczące zakresu zadań realizowanych przez pracowników socjalnych. Kluczową usługę pomocy społecznej stanowi praca socjalna. Wdrażanie procesu deinstytucjonalizacji oznacza zwiększanie roli usług w pomocy społecznej, a co za tym idzie również pracy socjalnej. Aby zapewnić dalszą profesjonalizację w obszarze realizacji przez pracowników socjalnych pracy socjalnej niezbędny są kolejne kroki. Szczególnie ważne jest zapewnienie realizacji pracy socjalnej przez pracowników socjalnych do których zadań nie należy prowadzenie postępowań administracyjnych.</p> <p>20a) w art. 119 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu: „1a. Pracownik socjalny prowadzący pracę socjalną nie może prowadzić postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez gminę.”;</p> <p>Jednocześnie, dla zapewnienia odpowiedniego czasu na przeprowadzenie zmian organizacyjnych, proponuje się zmianę zapisu art. 9. projektu i nadanie mu brzmienia: „Art. 9. Ustawa wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie 2 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem: 1) art. 1 pkt 10, w zakresie dodawanego art. 55c, art. 1 pkt 13 lit. b oraz art. 1 pkt 16, które wchodzi w życie 1 stycznia 2024 r.;</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona – propozycja poza zakresem regulowanych zmian.</p>

			<p>2) art.1 pkt 20a, który wchodzi w życie 1 stycznia 2025 r.”.</p> <p>2) W art. 1 pkt 1 projektu z 25 listopada 2022 r. ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw zaproponowano wprowadzenie następującej zmiany w ustawie o pomocy społecznej, cyt.:</p> <p>1) w art. 6 pkt 15 otrzymuje brzmienie:</p> <p>„15) średni miesięczny koszt utrzymania w domu pomocy społecznej - kwotę rocznych kosztów działalności domu wynikającą z utrzymania mieszkańców, o których mowa w art. 55 ust. 1 oraz osób, o których mowa w 55a ust. 1, przy czym osoby korzystające z usług wsparcia krótkoterminowego w formie dziennej liczone są jako 0,5 z roku poprzedniego, bez kosztów inwestycyjnych i wydatków na remonty, powiększoną o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy, podzieloną przez liczbę miejsc z uwzględnieniem miejsc usługi wsparcia krótkoterminowego, ustaloną jako sumę rzeczywistej liczby mieszkańców i osób w poszczególnych miesiącach roku poprzedniego, w domu;”.</p> <p>Sformułowanie „przy czym osoby korzystające z usług wsparcia krótkoterminowego w formie dziennej liczone są jako 0,5” jest powiązane z liczbą miejsc z uwzględnieniem miejsc usługi wsparcia krótkoterminowego, a nie z kwotą rocznych kosztów. Tak więc ww. sformułowanie zostało dołączone do definicji w niewłaściwym miejscu. Dla ograniczenia wątpliwości interpretacyjnych, art. 6 pkt 15 powinien brzmieć:</p> <p>„ 15) średni miesięczny koszt utrzymania w domu pomocy społecznej - kwotę rocznych kosztów działalności domu wynikającą z utrzymania mieszkańców, o których mowa w art. 55 ust. 1 oraz osób, o których mowa w 55a ust. 1, z roku poprzedniego, bez kosztów inwestycyjnych i wydatków na remonty, powiększoną o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy, podzieloną przez liczbę miejsc z uwzględnieniem miejsc usługi wsparcia krótkoterminowego, ustaloną jako sumę rzeczywistej liczby mieszkańców i osób, w poszczególnych miesiącach roku poprzedniego, w domu, przy czym osoby korzystające z usług wsparcia krótkoterminowego w formie dziennej liczone są jako 0,5 osoby, ”.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona – w toku prac zrezygnowano z proponowanej regulacji.</p>
--	--	--	--	---

		<p>3) W art.1 pkt 3a i 7 projektu przewidziano tzw. „usługi sąsiedzkie”. Zgodnie z art.50 ust.1a „ Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania mogą być przyznawane w formie usług sąsiedzkich.”.</p> <p>Powyższy zapis nie wprowadza de facto możliwości realizacji możliwości „usług sąsiedzkich”, ponieważ taka możliwość istnieje na podstawie obowiązującej ustawy. Usługi te, zgodnie z projektem „mogą obejmować pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, prostą podstawową opiekę higieniczną, nieskomplikowane czynności pielęgnacyjne oraz, w miarę potrzeb i możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem”.</p> <p>Powyższy zakres przedmiotowy mieści się w aktualnie obowiązującym zakresie przedmiotowym usług opiekuńczych. Ewentualne doprecyzowanie - poszerzenie lub ograniczenie - może wynikać z wykonania delegacji ustawowej wynikającej z art. 50 ust. 6: Rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania... Wyróżnikiem usług sąsiedzkich są wobec tego osoby wykonujące tę usługę - zamieszkujące w najbliższej okolicy osoby, na rzecz której świadczona są usługi sąsiedzkie. Jako, że przepisy ustawy o pomocy społecznej aktualnie nie określają kwalifikacji osób mogących wykonywać usługi opiekuńcze, ani nie dają uprawnień dla rady gminy określenia tych kwalifikacji, takie osoby w oparciu o aktualny stan prawny usługi opiekuńcze mogą wykonywać.</p> <p>Proponowane zmiany wprowadzają natomiast istotne ograniczenia co do wykonywania „usług sąsiedzkich” w stosunku do aktualnie obowiązującego stanu prawnego, przede wszystkim w kwestii wymogów odnośnie kwalifikacji wymaganych od takich osób, oraz konieczności tworzenia dodatkowych uchwał rad gmin o zdecydowanie szerszym zakresie regulacji, niż w odniesieniu do usług „podstawowych” (proponowany art. 50 ust. 6a). Proponowane zmiany nie wprowadzają specjalnych rozwiązań dotyczących podstawy prawnej - stosunku prawnego, na podstawie którego będą „zatrudniane” osoby wykonujące „usługi sąsiedzkie”. Osoby te będą zatem wykonywać usługi na podstawie aktualnie wykorzystywanych umów cywilnoprawnych, choć umowa o pracę też może być wykorzystana.</p> <p>Kolejnym skutkiem proponowanych zmian będzie sytuacja, w której wymogi do świadczenia prostej podstawowej opieki higienicznej, czy nieskomplikowanych czynności pielęgnacyjnych, będą przez ustawodawcę określone, wymagające m.in. ukończenia szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy, czy zdolności do świadczenia usług sąsiedzkich pod względem psychofizycznym i zdrowotnym. Takich wymagań nie stawia</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona - W projekcie ustawy zapropozowano doprecyzowanie kwestii świadczenia usług sąsiedzkich, jako formy usług opiekuńczych. Samopomoc sąsiedzka oraz świadczone w jej ramach usługi sąsiedzkie nie są „nowością” jeśli chodzi o pomoc społeczną.</p> <p>Aktualnie usługi sąsiedzkie są lub były realizowane w ramach różnego rodzaju projektów, także współfinansowanych ze środków unijnych, a także programów takich jak np. „Korpus Wsparcia Seniorów”. Realizując postulat zgłaszany przez organizacje zajmujące się stosowaniem przepisów dotyczących pomocy społecznej w praktyce, proponuje się wprowadzenie do ustawy o pomocy społecznej podstaw – ram prawnych dotyczących usługi sąsiedzkiej, jako formy realizacji usług opiekuńczych.</p>
--	--	--	--

		<p>projekt ustawy wobec osób świadczących opiekę higieniczną czy zaleconą przez lekarza pielęgnację. Obowiązujące przepisy ustawy nie określają kwalifikacji osób realizujących usługi opiekuńcze, zatem mogą je wykonywać zarówno osoby wykwalifikowane, jak i osoby bez kwalifikacji. Wprowadzenie wymogu posiadania kwalifikacji tylko dla osób realizujących usługi sąsiedzkie (w założeniu te mniej skomplikowane) będzie oznaczało, że usługi te będą wykonywane przez osoby z wyższymi kwalifikacjami niż usługi opiekuńcze.</p> <p>Dodatkowo Ustawodawca wobec usług „podstawowych” nie stawia radzie gminy wymogu określenia sposobu kontroli świadczenia i rozliczania wykonywanych usług sąsiedzkich, a także zasad sprawowania nadzoru nad świadczonymi usługami, który to wymóg ma dotyczyć tylko usług sąsiedzkich. Inaczej mówiąc rozwiązania profesjonalizujące usługi opiekuńcze zostałyby wprowadzone tylko w odniesieniu do usług, które mają mieć charakter uzupełniający, wykorzystujący zasoby środowiska lokalnego.</p> <p>Z uwagi na powyższe proponuje się rozwiązanie alternatywne:</p> <p>1) wykreślenie z projektu art. 50 ust. 4a i 4b ustawy, przy jednoczesnym promowaniu rozwoju „usług sąsiedzkich” np. w oparciu o program ministerialny, podobny do programu „Opieka 75+” albo</p> <p>2) rozszerzenie proponowanych zmian wprowadzających wymogi w zakresie kwalifikacji osób wykonujących usługi opiekuńcze i wymogów wobec rady gminy odnośnie obowiązku zakresu uchwał na „podstawowe” usługi opiekuńcze, a dopiero na tej „bazie” wprowadzanie rozwiązań szczegółowych do usług sąsiedzkich.</p> <p>4) W art. 55a projektu przewidziano możliwość świadczenie usług wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego lub w formie dziennej, Art. 55a ust. 8 projektu stanowi: 8. Ośrodek pomocy społecznej lub centrum usług społecznych, o których mowa w ust. 4, może wydać decyzję przyznającą prawo do usług wsparcia krótkoterminowego i ustalającą odpłatność za świadczenie usług po dokonaniu uzgodnień z konkretnym domem pomocy społecznej prowadzonym przez gminę, powiat lub na ich zlecenie, który będzie realizował usługę.</p>	<p>Uwaga uwzględniona – doprecyzowano proponowane regulacje w przedmiotowym zakresie. projekt ustawy został uzupełniony o regulacje dotyczące zgłaszania właściwemu wojewodzie utworzenia miejsc w ramach wsparcia krótkoterminowego. W przypadku przekształcenia już istniejących miejsc na pobyt całodobowy w miejsca pobytu krótkoterminowego lub utworzenia nowych miejsc dla</p>
--	--	---	--

		<p>Przepis ten należy uzupełnić o warunek posiadania przez dom wolnych miejsc i braku osób oczekujących, analogicznie do art. 59 ust. 3, nadając mu brzmienie:</p> <p>8. Ośrodek pomocy społecznej lub centrum usług społecznych, o których mowa w ust. 4, może wydać decyzję przyznającą prawo do usług wsparcia krótkoterminowego i ustalającą odpłatność za świadczenie usług po dokonaniu uzgodnień z domem pomocy społecznej, prowadzonym przez gminę, powiat lub na ich zlecenie, który będzie realizował usługę. Decyzję można wydać tylko, jeżeli dom dysponuje wolnymi miejscami i nikt nie oczekuje na umieszczenie w nim.</p> <p>5) W art.1 pkt 9 projektu przewidziano zmiany w art.53 dot. mieszkań treningowych i wspomaganych:</p> <p>- Art.53 ust.3 otrzymał brzmienie: „3. Mieszkania, o których mowa w ust. 1, mogą być prowadzone przez każdą jednostkę organizacyjną pomocy społecznej, organizację pozarządową, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, oraz podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 tej ustawy, prowadzące działalność w zakresie pomocy społecznej.”.</p> <p>Wątpliwości budzi rola wojewody, jako organu nadzorczego, który ma prowadzić rejestr mieszkań treningowych i wspomaganych. W sytuacji gdy podmiot prywatny chce prowadzić mieszkanie, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej, mieszkanie takie powinno spełniać standardy określone rozporządzeniem a ustawa powinna przewidywać formalną możliwość weryfikacji tego typu mieszkań, prowadzonych przez inne podmioty niż, gmina, powiat lub na ich zlecenie;</p> <p>- Art.53 ust. 9 i 11 otrzymały brzmienie: „9. Podstawą przyznania wsparcia w mieszkaniu treningowym lub wspomagany jest decyzja, wydawana po dokonaniu ustaleń pomiędzy podmiotem kierującym do tej formy pomocy, podmiotem prowadzącym mieszkanie treningowe lub wspomagane oraz osobą ubiegającą się o pobyt w tym mieszkaniu lub jej</p>	<p>pobytów krótkoterminowych – dps będzie zobowiązany zgłosić ten fakt wojewodzie, który zmieni decyzję w sprawie zezwolenia w tym zakresie</p> <p>Uwaga nieuwzględniona - projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej przewiduje nałożenie obowiązku prowadzenia przez wojewodę rejestru mieszkań treningowych i wspomaganych prowadzonych tylko przez gminę i powiat lub na ich zlecenie, znajdujących się na terenie danego województwa. Powyższa regulacja pozwoli podmiotom zainteresowanym uzyskać dostęp do informacji na temat funkcjonujących mieszkań treningowych i wspomaganych, a jednocześnie umożliwi wojewodom kontrolę nad spełnianiem odpowiednich standardów przez podmioty prowadzące te mieszkania.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona – projektodawca postanowił ująć szczegółowe regulacje w obrębie jednego przepisu, aby uniknąć późniejszych wątpliwości interpretacyjnych.</p>
--	--	--	---

		<p>przedstawicielem ustawowym, zwanych dalej: „kontraktem mieszkaniowym”.[...]</p> <p>11. Kwalifikacja osoby ubiegającej się o pobyt w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym odbywa się na podstawie dokumentów potwierdzających spełnianie przesłanek, o których mowa w ust. 1. Rodzinnego wywiadu środowiskowego nie przeprowadza się.”.</p> <p>Do rozważenia pozostaje, czy kwestia dotycząca braku obowiązku przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego powinna być ujęta w art. 53 ust. 11 czy w art. 106 ust. 4 ustawy, zawierającym wyjątki od wymogu poprzedzania wydania decyzji administracyjnej w sprawach świadczeń pomocy społecznej rodzinnym wywiadem środowiskowym.</p> <p>- W art.53 dodano m.in. ust. 14-19 w brzmieniu: „14. Wojewoda właściwy ze względu na miejsce położenia mieszkania prowadzi rejestr mieszkań treningowych i wspomaganých prowadzonych przez gminę i powiat lub na ich zlecenie.</p> <p>15. Rejestr zawiera: 1) adres, formę i nazwę mieszkania treningowego lub wspomaganego, pod którą jest ono prowadzone; 2) dane identyfikacyjne podmiotu prowadzącego mieszkanie, w tym: a) nazwę i adres siedziby podmiotu prowadzącego mieszkanie, b) formę organizacyjno-prawną podmiotu prowadzącego mieszkanie; 3) liczbę miejsc w mieszkaniu; 4) w przypadku mieszkania, które gmina lub powiat prowadzą dla innej gminy lub powiatu na podstawie zawartego porozumienia, dane identyfikujące gminę lub powiat, z którymi zawarto porozumienie, oraz liczbę miejsc w mieszkaniu, których dotyczy porozumienie.</p> <p>16. Zgłoszenia do rejestru dokonuje podmiot prowadzący mieszkanie treningowe lub wspomagane.</p> <p>17. Podmiot prowadzący mieszkanie treningowe lub wspomagane zgłasza wojewodzie wszelkie zmiany danych objętych rejestrem w terminie 14 dni od dnia ich powstania.</p> <p>18. Wojewoda na bieżąco aktualizuje zgłoszone dane w rejestrze.</p> <p>19. Rejestr jest jawny. Dane z rejestru udostępnia się na stronie internetowej urzędu wojewódzkiego.”.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona - regulacja pozwoli podmiotom zainteresowanym uzyskać dostęp do informacji na temat funkcjonujących mieszkań treningowych i wspomaganých, a jednocześnie umożliwi wojewodom kontrolę nad spełnianiem odpowiednich standardów przez podmioty prowadzące te mieszkania. Ma ona charakter minimalny - obecnie nie wszystkie gminy i powiaty informują o prowadzeniu mieszkań chronionych za pośrednictwem lokalnych form przekazu. Utrudnia to potencjalnym odbiorcom tej usługi dotarcie do informacji o tej formie wsparcia realizowanej w ich miejscu zamieszkania.</p>
--	--	--	---

		<p>Rejestr mieszkań treningowych i wspomaganych powinien być prowadzony w jednej z dwóch poniżej wymienionych form, w zależności od celu gromadzenia danych w tym rejestrze:</p> <p>1) w przypadku, gdy celem zmian jest zwiększenia nadzoru nad realizacją przez jst zadania w zakresie mieszkalnictwa treningowego i wspomagane - analogicznie, jak w przypadku placówek zapewniających tymczasowe schronienie, jako Rejestr miejsc w których gmina, powiat zabezpiecza możliwość korzystania z mieszkania wspomagane lub treningowe, obejmujący miejsca w mieszkaniach prowadzonych przez gminę, powiat lub na ich zlecenie albo wykupione u innych podmiotów albo</p> <p>2) w przypadku ewidencja i w ograniczonym zakresie nadzór nad standardami wszystkich mieszkań treningowych i wspomaganych, bez względu na źródło finansowania i podmiot prowadzący - jako Rejestr mieszkań treningowych i wspomaganych - obejmujący wszystkie mieszkania, niezależnie od podmiotu prowadzącego.</p> <p>Jeżeli mają to być mieszkania w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej, koniecznym byłoby uzupełnienie rejestru o podstawowe dane dotyczące standardu pomieszczeń i usług (np. minimalna pow. użytkowa, bariery architektoniczne).</p> <p>6) Art. 57 ust. 5 projektu brzmi: 5. Pierwsze zezwolenie na prowadzenie domu pomocy społecznej wydaje się na czas określony - 1 rok. Następne zezwolenie wydaje się na czas nieokreślony, chyba, że złożono wniosek o wydanie zezwolenia na czas określony, z zastrzeżeniem art. 57b. Art. 67 ust. 2b projektu brzmi: „2b. Pierwsze zezwolenie na prowadzenie placówki, o której mowa w ust. 1, wydaje się na czas określony - 1 roku. Następne zezwolenie wydaje się na czas nieokreślony, chyba, że złożono wniosek o wydanie zezwolenia na czas określony, z zastrzeżeniem ust. 3d.” W uzasadnieniu stwierdzono: „Wydanie pierwszego zezwolenia na okres 1 roku będzie stanowiło okres próbny, który pozwoli ocenić organowi nadzoru - wojewodzie, czy prowadzona działalność danego podmiotu jest zgodna ze standardami przewidzianymi dla domów pomocy społecznej lub placówek zapewniających</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona – zrezygnowano w przedmiotowej regulacji. Pozostawiono proponowaną zmianę jedynie w przypadku ubiegania się o kolejne zezwolenie po jego cofnięciu.</p>
--	--	---	--

		<p>całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku. Podobnie rozwiązanie polegające na ograniczeniu czasowym (podobnie jak w przypadku pierwszego zezwolenia - 1 rok) w przyznaniu zezwolenia po jego uprzednim cofnięciu spełni podobną rolę, a należy podkreślić, że z uwagi na osoby przebywające w ww. domach i placówkach (m.in. osoby starsze, z niepełnosprawnościami, przewlekle chore, a więcej osoby wymagające szczególnej troski ze strony Państwa) zadbanie o komfortowe, zgodne z obowiązującymi standardami warunki przebywania osób i świadczenia usług na ich rzecz, weryfikacja spełniania warunków prowadzenia omawianej działalności jest niezwykle istotne.</p> <p>Uzasadnieniem powyższej zmiany jest wzmocnienie nadzoru nad nowopowstałymi domami pomocy społecznej i placówkami zapewniającymi całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku. Na gruncie obowiązujących przepisów kontrole domów przeprowadzane są dopiero po 4 latach działalności. Z kolei kontrolę doraźną przeprowadza się w każdym czasie w celu zbadania prawidłowości organizacji i funkcjonowania jednostki podlegającej kontroli w określonym zakresie, także w celu zbadania, czy i w jakim zakresie są zrealizowane zalecenia pokontrolne, po upływie czasu przeznaczonego na ich realizację." Składanie i rozpatrywanie kolejnego wniosku o zezwolenie stanowi znaczące obciążenie zarówno dla podmiotów prowadzących domy, jak też dla urzędów wojewódzkich.</p> <p>Słuszny postulat wzmocnienia nadzoru nad nowopowstałymi domami i placówkami można zrealizować w prostszy sposób, przez dodanie do § 5 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. poz. 2285) ust. 5 o treści:</p> <p>„5. Pierwszą kontrolę kompleksową w domu pomocy społecznej lub placówce opieki całodobowej przeprowadza się nie później niż rok od wydania przez wojewodę zezwolenia na ich prowadzenie.</p> <p>7) Art. 55c ust. 1 projektu brzmi: Dyrektor lub kierownik domu pomocy społecznej prowadzi rejestr zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych z udziałem mieszkańców domu. Art. 68aa ust. 1 projektu brzmi: Podmiot prowadzący placówkę zapewniającą całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona – w projekcie doprecyzowano zakres zdarzeń objętych rejestrem.</p>
--	--	---	---

			<p>proceedzi rejestr zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych z udziałem osób przebywających w placówce.</p> <p>Wskazane jest wydanie rozporządzenia określającego wzór rejestru oraz termin i sposób przekazywania informacji zbiorczej o zdarzeniach nadzwyczajnych</p>	
10.	Wojewoda Lubelski	z art. 50 lit. c) pkt 3	<p>1) z art. 50 lit. c) pkt 3 projektu ustawy wynika, że osobą wykonującą usługi sąsiedzkie może być osoba, która jest zdolna do świadczenia usług sąsiedzkich pod względem psychofizycznym i zdrowotnym - wątpliwości budzi kto, w jaki sposób/ na jakiej podstawie ma dokonać oceny zdolności do świadczenia tych usług pod względem psychofizycznym i zdrowotnym, zatem celowe jest doprecyzowanie tego zapisu;</p> <p>2) przepis art. 53 ust. 3 projektu ustawy stanowi, że „Mieszkania, o których mowa w ust.1, mogą być prowadzone przez każdą jednostkę organizacyjną pomocy społecznej, organizację pozarządową, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, oraz podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 tej ustawy, prowadzące działalność w zakresie pomocy społecznej.” Natomiast z art. 53 ust.14 wynika że wojewoda właściwy ze względu na miejsce położenia mieszkania prowadzi rejestr mieszkań treningowych i wspomaganych prowadzonych przez gminę i powiat lub na ich zlecenie. Należy zatem dojść do wniosku, że wojewoda prowadzi jedynie rejestr mieszkań prowadzonych przez gminę i powiat lub na ich zlecenie. Brak jest uregulowania prawnego odnoszącego się do mieszkań prowadzonych przez organizację pozarządową, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, oraz podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 tej ustawy, prowadzące działalność w zakresie pomocy społecznej, co może doprowadzić do sytuacji, że mieszkania treningowe i wspomagane prowadzone przez te organizacje i inne podmioty pozostaną poza kontrolą. Ponadto istnieje również uzasadniona obawa że podmioty te mogą „omijać” sytuacje w których byłyby zobligowane do wystąpienia do wojewody o wydanie zezwolenia na prowadzenie np. placówek zapewniających całodobową opiekę w ramach działalności statutowej, domów pomocy społecznej;</p>	<p>Uwaga uwzględniona – w projekcie doprecyzowano przedmiotową kwestię przez zobligowanie osobę wykonującą usługi sąsiedzkie do złożenia stosownego oświadczenia.</p> <p>Uwaga uwzględniona - dodatkowo w projekcie przewidziano prowadzenie listy mieszkań, które nie są prowadzone przez gminę i powiat lub na ich zlecenie. Starosta zgłasza mieszkania treningowe lub wspomagane prowadzone przez organizacje pozarządowe, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 tej ustawy, z wyłączeniem trybu określonego w art. 25 ustawy, wojewodzie właściwemu ze względu na miejsce położenia mieszkania. Listę ww. mieszkań wojewoda publikuje na stronie internetowej urzędu wojewódzkiego.</p>

			<p>3) w art. 53 ust. 10 pkt 5 projektu ustawy celowe jest użycie wyrazów „podmiot kierujący” zamiast użytych wyrazów „jednostkę kierującą” zważywszy, że w ust. 9 tego przepisu ustawodawca posługuje się pojęciem „podmiotu kierującego”;</p> <p>4) w art. 53 ust. 11 projektu, celowe wydaje się skreślenie zdania drugiego w brzmieniu „Rodzinnego wywiadu środowiskowego nie przeprowadza się” z uwagi na zapis ust. 10 pkt 4) tego artykułu, (kontrakt mieszkaniowy zawiera ustaloną odpłatność osoby korzystającej ze wsparcia), uwzględniając również obowiązujący przepis art. 97 ust. 1 i 5 ustawy o pomocy społecznej, który uzależnia odpłatność od sytuacji dochodowej;</p> <p>4) w art. 55a-55b projektu ustawy została uregulowana usługa wsparcia krótkoterminowego, z zapisów tych wynika m.in., że dom pomocy społecznej, o którym mowa w art. 56 pkt 1-4 i 6, może świadczyć usługi wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego lub w formie dziennej, osobom pełnoletnim wymagającym wsparcia z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie będącymi mieszkańcami domu, o których mowa w art. 55 ust.1, celowe jest uzupełnienie tych regulacji i wprowadzenie stosownych zapisów dotyczących podmiotu zobowiązanego do pokrycia, (lub nie) kosztów transportu osoby skierowanej (organ kierujący, dom pomocy społecznej, czy inne osoby). Jednocześnie zwracam uwagę, że świadczenie</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Uwaga nieuwzględniona - projektowane zmiany przewidują, iż kwalifikacja osoby ubiegającej się o pobyt w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym odbywa się na podstawie dokumentów lub oświadczeń potwierdzających przesłanki do udzielenia ww. wsparcia. W celu odformalizowania procesu kwalifikacji osoby ubiegającej się o pobyt w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym przeprowadzanie rodzinnego wywiadu środowiskowego nie będzie wymagane.</p> <p>Uwaga częściowo uwzględniona – projekt ustawy został uzupełniony o regulacje dotyczące zgłaszania właściwemu wojewodzie utworzenia miejsc w ramach wsparcia krótkoterminowego. W przypadku przekształcenia już istniejących miejsc na pobyt całodobowy w miejsca pobytu krótkoterminowego lub utworzenia nowych miejsc dla</p>
--	--	--	--	---

		<p>usługi wsparcia krótkoterminowego w formie dziennej przez domy pomocy społecznej może utrudnić ich funkcjonowanie z uwagi na konieczność wyodrębnienia personelu do realizacji nowego zadania, a tym samym może wpłynąć niekorzystnie na zabezpieczenie i jakość usług świadczonej całodobowej opieki dla mieszkańców. Aktualne przepisy prawne pozwalają jednostkom samorządu terytorialnego gminie i powiatowi na prowadzenie dziennych ośrodków wsparcia dla różnej kategorii osób potrzebujących i wydaje się, że rozszerzanie usług domów pomocy społecznej w tym zakresie nie jest zasadne;</p> <p>5) w art. 55b. ust. 8 ustawodawca wskazał, że ośrodek pomocy społecznej lub centrum usług społecznych może wydać decyzję przyznającą prawo do usług wsparcia krótkoterminowego i ustalającą odpłatność za świadczenie usług. Taki zapis budzi wątpliwości, biorąc pod uwagę brzmienie art. 97a ust.3, z którego wynika, że różnicę między ustaloną odpłatnością osoby, a odpłatnością za usługi wsparcia krótkoterminowego, o których mowa w ust. 2, ponosi gmina, która przyznała osobie usługi wsparcia krótkoterminowego. Zatem celowe jest jednoznaczne uregulowanie kwestii właściwości organu wydającego decyzję przyznającą prawo do tych usług;</p> <p>6) w art. 4 w ust. 1 przewidziany jest dla podmiotów prowadzących mieszkania chronione termin 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy na przekształcenie tych mieszkań w mieszkania treningowe lub mieszkania wspomagane, natomiast w ust. 5 tego artykułu ustawodawca wskazuje termin 2 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy na zgłoszenie przekształconych mieszkań chronionych do rejestru, o którym mowa w art. 53 ust. 14 ustawy. Zatem przed upływem przewidzianym dla podmiotu prowadzącego mieszkania chronione na ich przekształcenie, podmiot został zobowiązany do zgłoszenia przekształconego mieszkania do rejestru. Celowe wydaje się przedłużenie terminu określonego w ust. 5, jak również terminu określonego w ust. 6 dotyczącego pierwszego udostępnienia danych z rejestru.</p>	<p>pobyków krótkoterminowych – dps będzie zobowiązany zgłosić ten fakt wojewodzie, który zmieni decyzję w sprawie zezwolenia w tym zakresie. Szczegółowe omówienie potrzeby wprowadzenia takiej formy usług wskazano w uzasadnieniu do projektu. Kwestia kadry świadczącej usługi wsparcia krótkoterminowego oraz standardów tych usług zostanie określona w rozporządzeniu.</p> <p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Uwaga uwzględniona – dokonano korekty przepisów przejściowych.</p>
--	--	---	--

			<p>Jednocześnie proszę o rozważenie możliwości zobowiązania powiatu do prowadzenia rejestru mieszkań treningowych i wspomaganych prowadzonych przez gminę i powiat lub na ich zlecenie. Dodatkowe zadanie przypisane wojewodzie dot. prowadzenia rejestru mieszkań treningowych i wspomaganych oraz bieżącego aktualizowania zgłoszonych danych w rejestrze (w art. 22 pkt 4 projektu), obciążą dodatkowo służby wojewody, które sprawują nadzór nad jednostkami pomocy społecznej. Należy nadmienić, że liczba inspektorów zatrudnionych w nadzorze w wydziale polityki społecznej już obecnie jest nieadekwatna do zakresu wykonywanych przez nich zadań.</p> <p>Zwracam również uwagę, że w ocenie skutków regulacji nie uwzględniono środków finansowych dla wojewodów na realizację nowych zadań przewidzianych w projekcie aktu prawnego.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona - dodatkowo w projekcie przewidziano prowadzenie listy mieszkań, które nie są prowadzone przez gminę i powiat lub na ich zlecenie. Starosta zgłasza mieszkania treningowe lub wspomagane prowadzone przez organizacje pozarządowe, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 tej ustawy, z wyłączeniem trybu określonego w art. 25 ustawy, wojewodzie właściwemu ze względu na miejsce położenia mieszkania. Listę ww. mieszkań wojewoda publikuje na stronie internetowej urzędu wojewódzkiego.</p>
11.	Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych	Art. 1 pkt 7 lit. d (art. 50 ust. 6a)	<p>Art. 1 zmiana 7 lit. d projektu przewiduje dodanie do art. 50 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268), dalej jako: ustawa o pomocy społecznej, ust. 6a w brzmieniu: <i>W przypadku organizowania przez gminę usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich, rada gminy w uchwale, o której mowa w ust. 6, określa także szczegółowe kryteria przyznania usług sąsiedzkich, wymiar i zakres usług sąsiedzkich, sposób kontroli świadczenia i rozliczania wykonywanych usług sąsiedzkich, a także zasady sprawowania nadzoru nad świadczonymi usługami.</i> Wprawdzie w ustawie jest stosowana powyższa konstrukcja, ale budzi ona wątpliwości organu nadzorczego. Przyjęcie takiego rozwiązania oznacza jednocześnie, że nie może mieć ono charakteru regulacji wykraczającej poza materię ustawy. Tymczasem powyższe rozwiązanie przyznaje zupełną dowolność gminie do określania mocą uchwały kryteriów przyznania usług sąsiedzkich, ich wymiaru i zakresu, sposobów kontroli oraz nadzoru nad ww. świadczeniami, tym samym rozszerzając ustawowe regulacje w tym zakresie. Uchwała gminy nie jest bowiem aktem, mocą którego mogą być ograniczane prawa i wolności mieszkańców poszczególnych gmin, a także nakładane obowiązki w zakresie pozyskiwania i przetwarzania szczególnych</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona. Zrezygnowano z określania zasad nadzoru nad usługami sąsiedzkimi przez radę gminy. W pozostałym zakresie pozostawiono upoważnienie bez zmian. Należy zauważyć, że art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej upoważnia już dzisiaj radę gminy do określania szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze. Kwestia ta nie budzi kontrowersji.</p>

		<p>Art. 1 pkt 9 (art. 53)</p>	<p>kategorii danych osobowych, o których mowa w art. 9 rozporządzenia 2016/679, o ile tak nie stanowią obowiązujące przepisy. Jako przykład analogicznych rozwiązań (a właściwie braku odpowiednich regulacji ustawowych) można wskazać nieobowiązujące już przepisy ustawy o systemie oświaty, która pozwalała na kształtowanie kryteriów naboru do szkół i przedszkoli gminom w drodze uchwał, co po interwencji organu nadzorczego (ówczesnego Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych) zostało wyeliminowane poprzez przeniesienie odpowiednich, konkretnych kryteriów rekrutacji na poziom ustawy.</p> <p>Art. 1 zmiana 9 projektu wskazuje na zmianę brzmienia art. 53 ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z ust. 9 podstawą przyznania wsparcia w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym jest decyzja, wydawana po dokonaniu ustaleń pomiędzy podmiotem kierującym do tej formy pomocy, podmiotem prowadzącym mieszkanie treningowe lub wspomagane oraz osobą ubiegającą się o pobyt w tym mieszkaniu lub jej przedstawicielem ustawowym, zwanych dalej: „kontraktem mieszkaniowym”. Wyjaśnieniem projektodawcy wymaga jednak, w jaki sposób identyfikuje się/określa osobę ubiegającą się o pobyt w mieszkaniu w przedmiotowej decyzji oraz czy w kontrakcie mieszkaniowym będą zawarte dane osobowe tej osoby (czy też za wystarczającą uznana będzie identyfikacja tej osoby jako strony postępowania administracyjnego), ust. 10 regulujący zakres informacji zawartych w ww. dokumencie nie uwzględnia bowiem powyższego.</p> <p>Ust. 11 z kolei przewiduje, że kwalifikacja osoby ubiegającej się o pobyt w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym odbywa się na podstawie</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona - zgodnie z projektowanymi zmianami podstawą przyznania wsparcia w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym jest decyzja, wydawana po dokonaniu ustaleń pomiędzy podmiotem kierującym do tej formy pomocy, podmiotem prowadzącym mieszkanie treningowe lub wspomagane oraz osobą ubiegającą się o pobyt w tym mieszkaniu lub jej przedstawicielem ustawowym, zwanych dalej: „kontraktem mieszkaniowym”. Mając na uwadze powyższe należy rozumieć, iż kontrakt mieszkaniowy stanowi formę pisemną dokonanych ustaleń jeszcze przed wydaniem decyzji przyznającej prawo do otrzymania ww. wsparcia. W obecnie obowiązujących przepisach kontraktem mieszkaniowym są tzw. uzgodnienia, które mają formę pisemną. Natomiast każde ze świadczeń pomocy społecznej udzielane jest na wniosek.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona – procedura umożliwienia skorzystania formy</p>
--	--	-----------------------------------	---	---

			<p><i>dokumentów potwierdzających spełnianie przesłanek, o których mowa w ust. 1. Rodzinnego wywiadu środowiskowego nie przeprowadza się. Ze względu na konieczność spełnienia przesłanki legalnego, rzetelnego i przejrzystego przetwarzania danych osobowych z treści tych dokumentów wyjaśnienia przez projektodawcę wymaga, czy dokumenty potwierdzające przesłanki, o których mowa w ust. 1 są elementami akt postępowania kwalifikującego do pobytu w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym. Istotne jest – z punktu widzenia wykonawców norm, jak i gwarancji ochrony praw i wolności osób, których dane dotyczą - na podstawie jakich ogólnych norm będą te dokumenty pozyskiwane (czy w oparciu o wgląd do dokumentów, czy o ich kopie) oraz weryfikowane, ewentualnie wskazania wymaga w projektowanych przepisach sposób przetwarzania danych osobowych z tych dokumentów, w szczególności dla zapewnienia stosowania zasad dotyczących przetwarzania danych osobowych, w tym zasady rozliczalności i minimalizacji danych. Dodatkowo, konieczne jest uregulowanie sposobu postępowania z danymi w sytuacjach niezakwalifikowania do pobytu w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym oraz ich dalszego przetwarzania w przypadku gdy ww. osoba zakwalifikuje się, ale dojdzie do zmiany jej sytuacji.</i></p> <p>Art. 1 zmiana 9 projektu przewiduje także dodanie ust. 14-20. Ust. 14 zgodnie z którym wojewoda właściwy ze względu na miejsce położenia</p>	<p>wsparcia jaką jest skierowanie osoby do pobytu w ww. mieszkaniu była już uregulowana na gruncie obecnie obowiązujących przepisów. Zgodnie z treścią art. 25 ust. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. podmioty uprawnione, którym zlecono realizację zadania z zakresu pomocy społecznej, a w przypadku wykonywania zleconego zadania poprzez jednostki organizacyjne pomocy społecznej - te jednostki, są administratorami danych osobowych przetwarzanych w celu udzielania świadczeń z pomocy społecznej przez te podmioty i jednostki. Jednocześnie treść art. 100 ww. ustawy w sposób kompleksowy reguluje kwestie dotyczące faktu, iż podmioty i osoby realizujące zadania w zakresie pomocy społecznej określone w ustawie przetwarzają dane osobowe osób, do których stosuje się ustawę, oraz członków ich rodzin w zakresie i celu niezbędnych do realizacji zadań wynikających z ustawy.</p> <p>Ponadto podmioty i osoby realizujące zadania w zakresie pomocy społecznej określone w niniejszej ustawie obowiązane są do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji i danych, które uzyskały przy wykonywaniu tych zadań.</p> <p>Doprecyzowano przepis w zakresie zawartości rejestru mieszkań treningowych i wspomaganym.</p>
--	--	--	---	---

		<p>mieszkania prowadzi rejestr mieszkań treningowych i wspomaganych prowadzonych przez gminę i powiat lub na ich zlecenie. W świetle projektowanego ust. 15 – ze względu na użycie sformułowania: w tym - z katalogu informacji, które znajdować się będą w ww. rejestrze nie wynika wprost, czy znajdują się w nim także dane osobowe. O ile w przedmiotowym rejestrze przetwarzane będą dane osobowe, to należy również określić cel, w jakim te dane będą przetwarzane (zasada ograniczenia celu), wskazać wprost, jakie dane osobowe będą przetwarzane (zasada minimalizacji danych) oraz uwzględnić retencję danych – okresy przetwarzania danych (zasada ograniczenia przetwarzania) oraz wziąć pod uwagę wymogi art. 6 ust. 3 rozporządzenia 2016/6794 co do zakresu regulacji. Należy także uwzględnić, w jakiej formie prowadzony będzie rejestr oraz czy dane z rejestru będą udostępniane, a jeżeli tak – to w jakim trybie, komu, w jakim celu oraz na jakiej podstawie prawnej. Dokładne określenie zasad przetwarzania danych w takim rejestrze jest tym bardziej istotne, gdyż powstały w ten sposób rejestr publiczny musi spełniać także warunki dla przejrzystego jego funkcjonowania określone w ustawie o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Zasady korzystania z rejestrów publicznych w szczególności w zakresie pozyskiwania, udostępniania i przechowywania w nich danych osobowych powinny wynikać z precyzyjnie określonych przepisów prawa w tej materii.</p>	<p>Projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej przewiduje nałożenie obowiązku prowadzenia przez wojewodę rejestru mieszkań treningowych i wspomaganych prowadzonych przez gminę i powiat lub na ich zlecenie, znajdujących się na terenie danego województwa. Rejestr ten ma zawierać formę i nazwę mieszkania treningowego lub wspomagane, pod którą jest ono prowadzone, dane identyfikacyjne podmiotu prowadzącego mieszkanie, dane identyfikacyjne podmiotu zlecającego prowadzenie mieszkania treningowego lub wspomagane: nazwę i adres siedziby podmiotu prowadzącego mieszkanie, jego formę organizacyjno-prawną, liczbę miejsc w mieszkaniu, , a w przypadku mieszkania treningowego lub wspomagane, w którym przebywają osoby skierowane na podstawie zawartego na podstawie ustawy porozumienia, dane identyfikujące gminę lub powiat, z którymi zawarto porozumienie, oraz liczbę miejsc w mieszkaniu treningowym lub wspomagany, których dotyczy porozumienie. Rejestr będzie jawny – dane udostępniane będą na stronie internetowej urzędu wojewódzkiego. Powyższa regulacja pozwoli podmiotom zainteresowanym uzyskać dostęp do informacji na temat funkcjonujących mieszkań treningowych i wspomaganych, a jednocześnie umożliwi</p>
--	--	--	--

			<p>Tożsama uwaga dotyczy art. 1 zmiana 10 projektu w odniesieniu do rejestru zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych z udziałem mieszkańców domu oraz art. 1 pkt 16 projektu w odniesieniu do rejestru zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych z udziałem osób przebywających w placówce.</p> <p>Art. 1 zmiana 10 projektu przewiduje dodanie art. 55a do ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z projektowanym ust. 4 tego artykułu <i>wniosek o przyznanie pomocy w formie usług wsparcia krótkoterminowego składa się w ośrodku pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów</i></p>	<p>województw kontrolę nad spełnianiem odpowiednich standardów przez podmioty prowadzące te mieszkania. Obecnie nie wszystkie gminy i powiaty informują o prowadzeniu mieszkań chronionych za pośrednictwem lokalnych form przekazu. Utrudnia to potencjalnym odbiorcom tej usługi dotarcie do informacji o tej formie wsparcia realizowanej w ich miejscu zamieszkania.</p> <p>Uwaga uwzględniona- Ddprecyzowano przepis w zakresie zawartości rejestru. Rejestr zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych z udziałem mieszkańców domu będzie zawierał dane osobowe tylko na poziomie jednostki, która go prowadzi czyli domu pomocy społecznej. Informacje z rejestru w formie zanonimizowanej będą przekazywane organom jednostek samorządu terytorialnego prowadzącym lub zlecającym prowadzenie dps, a te z kolei będą informację zbiorcze przekazywać wojewodzie, a wojewoda – ministrowi wł. do spraw zabezpieczenia społecznego.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona – wszystkie rodzaje wsparcia udzielane w ramach pomocy społecznej następują na wniosek. Zdaniem projektodawcy treść przepisu jest wystarczająco określona. W</p>
--	--	--	---	---

		<p><i>ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – centrum usług społecznych, właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osoby wymagającej wsparcia. Należy wprost uregulować, jakie informacje będą wskazane we wniosku o przyznanie pomocy w formie usług wsparcia krótkoterminowego, w szczególności jakie dane osobowe są uznane przez projektodawcę za niezbędne, wymagane dla celu regulacji. Bez takiego wyszczególnienia stosownych informacji może dochodzić do pozyskiwania we wnioskach i dalszego przetwarzania danych, które mogą być zbędne do celu, w jakim określone dane zostały uzyskane. Zakres danych zawartych w tym wniosku nie powinien tymczasem budzić wątpliwości oraz prowadzić do stosowania przez wykonawców norm rozwiązań dowolnych - powinien zapewniać stosowanie przepisów rozporządzenia 2016/679, w szczególności zasad dotyczących przetwarzania danych osobowych (art. 5 ust. 1 rozporządzenia 2016/679).</i></p> <p>Tożsama uwaga dotyczy ust. 5 ww. przepisu w zakresie oświadczenia o sytuacji osobistej i dochodowej.</p> <p>Art. 1 zmiana 10 projektu przewiduje dodanie art. 55c do ustawy o pomocy społecznej regulującego prowadzenie <i>rejestrów zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych z udziałem mieszkańców domu</i>. Oprócz kwestii dotyczących celu gromadzenia danych osobowych, ich zakresu, okresu przetwarzania danych znajdujących się w rejestrze czy formy jego prowadzenia poruszonych we wcześniejszej części niniejszego pisma, doprecyzowania wymaga również, czy w powyższym rejestrze przetwarzane będą dane osób trzecich i w jakim zakresie. Brak przedmiotowego doprecyzowania może prowadzić do gromadzenia i przetwarzania danych w zakresie większym niż jest to niezbędne, co jest niezgodne z zasadami: zgodności z prawem, ograniczenia celu przetwarzania i minimalizacji danych.</p> <p>Tożsama uwaga dotyczy art. 1 pkt 16 projektu w odniesieniu do <i>rejestrów zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych z udziałem osób przebywających w placówce</i>.</p>	<p>przypadku wniosku o skierowanie osoby na pobyt stały w dps – nie określono wzoru wniosku. Jednocześnie ww. kwestia zostanie bardziej szczegółowo dookreślona w treści aktu wykonawczego (tak jak w § 8 obecnie obowiązującego rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej). W razie potrzeby resort przygotowuje roboczy wzór wniosku, który zostanie przekazany ośrodkom pomocy społecznej za pośrednictwem wojewody.</p> <p>Uwaga uwzględniona. Doprecyzowano przepis w zakresie zawartości rejestru. Dane będą zanonimizowane.</p> <p>j.w.</p>
--	--	--	---

		<p>Art. 1 zmiana 10 projektu dodaje także art. 55c ust. 3 ustawy o pomocy społecznej w brzmieniu: <i>Organizacja przyjmowania i weryfikacji zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych, podejmowania działań następczych oraz związanego z tym przetwarzania danych osobowych powinna uniemożliwiać uzyskanie dostępu do informacji nieupoważnionym osobom oraz zapewniać ochronę poufności tożsamości osoby dokonującej zgłoszenia.</i> Wyjaśnienia i doprecyzowania przez projektodawcę wymaga jednak, czym jest <i>organizacja przyjmowania i weryfikacji zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych</i> oraz na czym mają polegać <i>działania następcze</i> oraz <i>związane z tym przetwarzanie danych osobowych</i>. Należy mieć przy tym na uwadze, że wszelkie rozwiązania w zakresie przetwarzania danych osobowych powinny zapewniać odpowiednie gwarancje dla ochrony praw i wolności osób, których dane dotyczą, tym bardziej, że przedmiotowe zgłoszenia będą wiązać się z przetwarzaniem danych osobowych szczególnej kategorii (m. in. o wypadkach, samouszkodzeniach, obrażeniach ciała) objętych reżimem art. 9 rozporządzenia 2016/679 (z poszanowaniem zakresu regulacji – art. 6 ust. 3 i art. 9 ust. 2-4 rozporządzenia 2016/679). Ponadto nie można uznać za odpowiednie rozwiązania zaproponowanego w ust. 4 powyższego przepisu dotyczącego pisemnych upoważnień dla osób przetwarzających dane osobowe w <i>rejestrze zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych z udziałem mieszkańców domu</i>. Skoro bowiem rozporządzenie 2016/679 odstępuje od sformalizowanej konstrukcji pisemnych upoważnień wydawanych przez administratorów jako odrębnych dokumentów i spełniania w takiej postaci warunku dopuszczenia danej osoby do przetwarzania danych osobowych, to przewidziana w projekcie procedura wydawania takich pisemnych upoważnień (jako nadmiarowa) nie znajduje oparcia w przepisach rozporządzenia 2016/679 i nie może być traktowana jako środek skutkujący automatycznym podniesieniem poziomu ochrony danych osobowych, które będą przetwarzane w tym rejestrze. Jest to koncepcja generująca również dodatkowe środki organizacyjne i finansowe po stronie wykonawcy tej normy. Art. 29 rozporządzenia 2016/679 wymaga przetwarzania danych z upoważnienia administratora, lecz nie ogranicza tego obowiązku do przyjmowania rozwiązań w postaci <i>upoważnień pisemnych</i>.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona. Zrezygnowano ze wskazywania pisemnych upoważnień do przetwarzania danych zawartych w rejestrze. W tym zakresie wystarczający będzie art. 100 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej.</p> <p>W zakresie „organizacji przyjmowania i weryfikacji zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych” należy zauważyć, że podobny zwrot zawarty jest w Kodeksie postępowania administracyjnego w art. 226 dot. przyjmowania i rozpatrywania skarg.</p>
--	--	---	---

		<p>Art. 1 zmiana 10 projektu przewiduje również dodanie art. 55c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym <i>informacje, o których mowa w ust. 2 (tj. z rejestru zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych z udziałem mieszkańców domu), oraz informacje o podjętych działaniach następczych dyrektor lub kierownik domu pomocy społecznej przekazuje wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta), staroście jednostki samorządu terytorialnego prowadzącej dom pomocy społecznej lub zlecającej jego prowadzenie lub w przypadku regionalnych domów pomocy – marszałkowi województwa, nie rzadziej niż raz na kwartał. Z przepisu ani uzasadnienia do projektu nie wynika jednak, czy przekazywane w ten sposób będą także dane osobowe, zwłaszcza że w rejestrze mogą znaleźć się również dane szczególnych kategorii oraz jaki jest cel przedmiotowego przekazywania informacji. Zauważyć należy, że nadzór nad jednostkami realizującymi powyższe zadania pozostaje w gestii właściwych organów i to one – w ramach kontroli – będą mogły pozyskiwać informacje dla takiej kontroli niezbędne. Z uwagi na konieczność zachowania gwarancji dla podmiotów danych, stałe przekazywanie danych musi być uzasadnione konkretnym celem i rzeczywistą potrzebą. O ile zatem powyższa regulacja dotyczyć będzie przetwarzania danych osobowych, aktualność zachowują uwagi dotyczące zapewnienia stosowania w tych przepisach zasad dotyczących przetwarzania danych osobowych, jak również wymogu określenia celu przetwarzania w sposób odpowiadający art. 6 ust. 3 rozporządzenia 2016/679. Określenie powyższego pozwoli administratorom zobowiązanim do udostępnienia zachować zasadę przejrzystości oraz rozliczalności. Podmioty obowiązane do udostępnienia informacji muszą bowiem zachować kontrolę komu, na jakiej podstawie i w jakim faktycznie celu i zakresie udostępniają dane osobowe. Administratorzy pozyskujący dane osobowe także powinni zostać wyposażeni w przejrzyste i kompleksowo sformułowane normy, które pozwolą im na zgodne z zasadą legalizmu pozyskiwanie i dalsze przetwarzanie danych osobowych.</i></p> <p>Ponadto, niezwykle istotne jest, w jakim trybie będzie dochodziło do przedmiotowego udostępniania danych. Regulacja nie zakłada trybu wnioskowego, gdyż stwarza po stronie przekazującego obowiązek systematycznego przekazywania danych osobowych, co przy braku precyzyjnie określonego celu dla udostępnienia tych danych oraz ich pozyskania przez kolejnego administratora, czyni projektowany proces niezgodnym z zasadami ochrony danych osobowych określonymi w art. 5</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Doprecyzowano przepis w zakresie zawartości rejestru. Rejestr zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych z udziałem mieszkańców domu będzie zawierał dane osobowe tylko na poziomie jednostki, która go prowadzi czyli domu pomocy społecznej. Informacje z rejestru w formie zanonimizowanej będą przekazywane organom jednostek samorządu terytorialnego prowadzącym lub zlecającym prowadzenie dps, a te z kolei będą informacje zbiorcze przekazywać wojewodzie, a wojewoda – ministrowi wł. do spraw zabezpieczenia społecznego.</p>
--	--	--	--

		<p>ust. 1 i nie pozwala administratorom na zachowanie zasady rozliczalności. Podmioty obowiązane do udostępnienia informacji muszą bowiem zachować kontrolę komu, na jakiej podstawie i w jakim faktycznie celu i zakresie udostępniają dane osobowe.</p> <p>Zgodnie z projektowanym art. 55c ust. 7-8 ustawy o pomocy społecznej, <i>wójt (burmistrz, prezydent miasta, marszałek województwa) lub starosta przekazuje wojewodzie informację zbiorczą o zgłoszeniach o zdarzeniach nadzwyczajnych i podjętych działaniach następczych, nie rzadziej niż raz na kwartał. Informacja zbiorcza o zgłoszeniach o zdarzeniach nadzwyczajnych i podjętych działaniach następczych, przekazywana jest przez wojewodę ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego, nie rzadziej niż raz na kwartał.</i> Wyjaśnienia przez projektodawcę wymaga, czym jest przedmiotowa informacja zbiorcza oraz czy będą w niej przetwarzane dane osobowe, a jeśli tak, to – oprócz wyżej poruszonych kwestii – należy wskazać, jaki jest cel przekazywania powyższych informacji do wojewodów i ministra. Jeśli nie będą natomiast w ten sposób przekazywane dane osobowe należy wyraźnie to dookreślić w przepisach.</p> <p>Tożsama uwaga dotyczy art. 1 pkt 16 projektu w odniesieniu do <i>rejstru zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych z udziałem osób przebywających w placówce.</i></p> <p>Zgodnie z art. 1 zmiana 11, art. 57 ust. 3 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej otrzyma brzmienie: <i>Wniosek o zezwolenie na prowadzenie domu pomocy społecznej zawiera: nazwę podmiotu, jego siedzibę i adres, nr telefonu, a w przypadku osoby fizycznej także dane osobowe (imię i nazwisko, adres zamieszkania, nr telefonu, numer PESEL, o ile osoba taki posiada).</i> Przepis ten dodaje do zakresu danych pozyskiwanych w przedmiotowym wniosku numer telefonu. Należy jednak podkreślić, że – w przypadku osób fizycznych - w polskim porządku prawnym nie istnieje obowiązek posiadania telefonu i kontaktowania się w ten sposób, a fakt posiadania numeru telefonu co do zasady nie determinuje obowiązku jego podawania. Wystarczający do skutecznego kontaktu z wnioskodawcą jest jego adres do korespondencji, natomiast sam fakt posiadania przez wnioskodawcę numeru telefonu nie powinien obligować go do podawania tego numeru we wniosku. Dane takie</p>	<p>j.w.</p> <p>j.w.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona. Posiadanie telefonu przez dom pomocy społecznej będący jednostką organizacyjną, wydaje się oczywiste. Specyfika działania domu – całodobowe usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych, w podeszłym wieku wymaga, aby dom mógł się pilnie kontaktować na przykład z pogotowiem, strażą pożarną czy członkami rodziny mieszkańców. Podobnie, w sytuacji konieczności podjęcia działań o charakterze</p>
--	--	--	---

		<p>jak numer telefonu mogłyby być jednak podawane w projektowanym wniosku dobrowolnie i fakultatywnie. Przepisy w zaproponowanym brzmieniu, jako nakładające obowiązek, naruszają zasadę minimalizacji danych (art. 5 ust. 1 lit. c rozporządzenia 2016/679).</p> <p>Art. 1 zmiana 11 projektu przewiduje również zmianę brzmienia art. 57 ustawy o pomocy społecznej w zakresie ust. 6. Zgodnie z projektowanym przepisem <i>wojewoda prowadzi rejestr domów pomocy społecznej. Rejestr jest jawny, na bieżąco aktualizowany i udostępniany w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej urzędu wojewódzkiego</i>. Zgodnie natomiast z dodawanym ust. 6a powyższy rejestr zawiera m. in. nazwę podmiotu prowadzącego lub imię i nazwisko osoby prowadzącej. Wyjaśnienia oraz doprecyzowania przez projektodawcę wymaga niezbędność jawności imion i nazwisk osób prowadzących domy pomocy społecznej oraz jaki jest okres przetwarzania powyższych danych, zwłaszcza w sytuacji, gdy przestają być aktualne.</p> <p>Tożsama uwaga dotyczy art. 1 zmiana 14 lit. b projektu w zakresie <i>rejestru placówek</i>.</p> <p>Organ nadzorczy zwraca także uwagę, że obowiązek informacyjny wynikający z art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia 2016/679 – poza przypadkami enumeratywnie wymienionymi w przepisach rozporządzenia 2016/679 - powinien być spełniany bezpośrednio wobec osoby, której dane dotyczą, w momencie uzyskiwania danych osobowych, w szczególności pozyskiwania danych szczególnych kategorii zawartych w art. 9 ust. 1 rozporządzenia 2016/679. Nie jest wystarczające, jak to zostało określone w art. 1 zmiana 18 projektu spełnienie tego obowiązku poprzez <i>zamieszczenie informacji, o których mowa w art. 13 ust. 1 i 2 tego rozporządzenia, w widocznym miejscu w budynku, w którym udzielane są świadczenia lub świadczone usługi</i>. Administrator powinien spełniać obowiązek informacyjny zgodnie z</p>	<p>ratunkowym czy udzielania innej pomocy (co miało miejsce podczas epidemii COVID-19) ze strony innych organów i służb możliwość szybkiego kontaktu jest niezbędna.</p> <p>Ponadto z przepisów ustawy wynika, że mieszkaniec ma prawo do kontaktów ze światem zewnętrznym, co udostępnienie telefonu przez dom pomocy społecznej znacznie ułatwia.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Imię i nazwisko osoby prowadzącej są niezbędne jako dane identyfikujące placówkę, gdyż nazwy własne dps mogą się powtarzać.</p> <p>Z przepisu wynika że rejestr jest na bieżąco aktualizowany, nie zawiera więc danych nieaktualnych.</p> <p>j.w.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Projekt nie zawiera zmiany przepisu w zakresie wskazanym w uwadze. Zmiana polega jedynie na wprowadzeniu nowej terminologii – mieszkań treningowych i wspomaganych. Przepis w obecnym brzmieniu został wprowadzony tzw. ustawą wdrażającą (Ustawa z dnia 21 lutego 2019 r. o zmianie niektórych</p>
--	--	---	--

		<p>przepisami rozporządzenia, a wyjątki od tego obowiązku – stanowiące przepisami krajowymi – nie mogą wyłączać przepisów ogólnego rozporządzenia. Wyjątki te pozostawać muszą w granicach dopuszczalnych przepisami ogólnego rozporządzenia, tj. art. 12 i 13 (w szczególności wyłączenia art. 13 nie mogą następować z zastosowaniem norm art. 14, jak chciałby przyjąć projektodawca), ewentualne ograniczenia muszą pozostawać w zgodzie z wymogami art. 23 rozporządzenia 2016/679, a pomocne w tym zakresie dla projektodawcy mogą być Wytyczne Grupy Roboczej Art. 29 w sprawie przejrzystości na podstawie rozporządzenia 2016/679 przyjęte dnia 29 listopada 2017 r. oraz Wytyczne Europejskiej Rady Ochrony Danych 10/2020 w sprawie ograniczeń praw osób, których dane dotyczą, na podstawie art. 23 RODO przyjęte 13 października 2021 r.</p> <p>Jednocześnie wskazać należy, że uwagi organu nadzorczego, przedstawiane w toku prac legislacyjnych, mają charakter eksperckich wskazówek dla Projektodawcy, który podczas formułowania przepisów prawa powinien zadbać o stosowanie przepisów rozporządzenia 2016/679. To projektodawca ponosi odpowiedzialność za konstrukcję przepisów, które powinny być proporcjonalne do zakładanych celów regulacji i zgodne z zasadami wynikającymi z art. 5 rozporządzenia 2016/679.</p>	<p>ustaw w związku z zapewnieniem stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).</p>
9.	Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”	<p>. Wątpliwości budzą jednak zapisy zawarte w zmianie 7 projektu, gdzie w art. 50 ustawy dodaje się ustęp 4b, zgodnie z którym osoby świadczące usługi sąsiedzkie muszą ukończyć szkolenie z zakresu pierwszej pomocy. Wymóg ten może ograniczyć dostęp do tego typu usług, gdyż przedłuży to proces przyznawania tej formy pomocy a także może zniechęcić opiekunów do formalizowania swojej pomocy. Tym bardziej, że ta forma pomocy jest przewidziana przede wszystkim dla seniorów, którzy nie wymagają usług opiekuńczych, a jedynie pomocy przy robieniu zakupów czy sprzątnięciu mieszkania.</p> <p>proponuje wprowadzenie rejestru wolnych miejsc w DPS, prowadzonego przez wojewodów, uzupełnianego na bieżąco</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona - Szkolenie z zakresu pierwszej pomocy zwiększa szanse na udzielenie takiej pomocy w sposób prawidłowy – w sytuacji opieki nad sąsiadem do czasu pojawienia się wyspecjalizowanych służb ratownictwa medycznego.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona – rejestr DPS-ów aktualizowany jest na bieżąco i w wyniku konsultacji</p>

		<p>(najlepiej raz w miesiącu). Należy przy tym wspomnieć, że dzienną opiekę świadczą aktualnie i z powodzeniem, takie jednostki opieki jak: Domy Dziennego Pobytu, Środowiskowe Domy Samopomocy, Domy Seniora czy Warsztaty Terapii Zajęciowej. Dezorganizowanie pracy DPS nową formą opieki, jaką ma być pobyt dzienny, trudno uznać za udaną próbę deinstytucjonalizacji tej formy wsparcia.</p> <p>Jak pokazał czas pandemii, mieszkańcy DPS są bardziej narażeni na infekcje, zatem zwiększenie rotacji w DPS oraz pobyt osób przybywających tam jedynie w ciągu dnia może wpłynąć niekorzystnie na stan zdrowia podopiecznych przebywających stale. Zdaniem NSZZ „Solidarność” w projekcie brakuje propozycji zapobiegającej nadmiernemu kontaktowi stałych mieszkańców DPS z podopiecznymi przebywającymi krótkoterminowo.</p> <p>Z projektu także nie wynika, czy miejsca pobytu krótkoterminowego mają być tworzone w zamian za wolne miejsca pobytu długoterminowego, czy obok nich. W tym drugim przypadku, dodatkowe miejsca będą tworzyć dodatkowe koszty, co może zniechęcać organizatorów usług opiekuńczych do ich tworzenia o ile</p>	<p>projektu ustawy wprowadzono regulację stanowiącą, iż w rejestrze będzie widnieć informacja i prowadzeniu przez DPS takiej formy wsparcia. Jednakże wskazywanie w rejestrze wolnych miejsc będzie zbyt uciążliwe dla jst jak i dla kierowników dps oraz wojewodów.</p> <p>W przypadku świadczenia przez dps usług wsparcia krótkoterminowego – miejsca służące korzystaniu z tej formy wsparcia powinny być infrastrukturalnie wyodrębnione. Standardy ww. wsparcia zostaną określone w akcie wykonawczym w sprawie domów pomocy społecznej. W czasie pandemii wydawane były szczegółowe rekomendacje dla dps-ów.</p> <p>Uwaga uwzględniona – projekt ustawy został uzupełniony o regulacje dotyczące zgłaszania właściwemu wojewodzie utworzenia miejsc w ramach wsparcia</p>
--	--	---	---

			<p>nie zostaną zapewnione odpowiednie dodatkowe środki na ich tworzenie.</p> <p>Zwracam uwagę, że Ocena Skutków Regulacji nie przewiduje żadnych kosztów powstałych w wyniku proponowanych zmian. W OSR wspomina się natomiast, że gminy będą mogły wykorzystać program MRiPS „Opieka wytchnieniowa”, który ogłaszany jest na rok i nie gwarantuje stabilnego finansowania.</p>	<p>krótkoterminowego oraz tworzenia nowych miejsc. W przypadku przekształcenia już istniejących miejsc na pobyt całodobowy w miejsca pobytu krótkoterminowego lub utworzenia nowych miejsc – dps będzie zobowiązany zgłosić ten fakt wojewodzie, który zmieni decyzję w sprawie zezwolenia w tym zakresie.</p> <p>Aktualnie usługi sąsiedzkie są lub były realizowane w ramach różnego rodzaju projektów, także współfinansowanych ze środków unijnych, a także programów takich jak np. „Korpus Wsparcia Seniorów”. Dodatkowo proponuje się wsparcie dla jednostek samorządu terytorialnego, które zdecydują się na realizację usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich, w postaci programu mającego na celu dofinansowanie tych usług – w ramach wskazanego wcześniej „Korpusu Wsparcia Seniorów”. Należy zaznaczyć, że usługi sąsiedzkie są formą usług opiekuńczych, a obecnie samorządy</p>
--	--	--	---	---

			<p>wątpliwością zdaniem NSZZ „Solidarność” jest zapis projektowanego art. 55b ust.7 - (...) przyznanie usług wsparcia krótkoterminowego, nie wymaga przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, chyba że powstaną wątpliwości (...), który wydaje się sprzeczny z projektowanym art. 55a ust. 3, gdzie (...) rodzaj i zakres usług wsparcia krótkoterminowego jest uzależniony od sytuacji osoby wymagającej wsparcia oraz jej indywidualnych potrzeb (...). Nie da się tego stwierdzić bez przeprowadzenia wywiadu środowiskowego i analizy dokumentów medycznych. Praktyka dowodzi, że wywiady środowiskowe i tak będą przeprowadzane. Zatem przepis projektowanego art. 55b ust.7 powinien zostać usunięty, podobnie zapisy zawarte w art. 55b ust. 5 i 6. Usługi oczywiście przyznaje się na wniosek, ale już dokumentowanie dochodów i sytuacji osobistej powinno wchodzić w zakres wywiadu środowiskowego.</p> <p>zmiana 14 dodaje w art. 67 ustawy 2b, w którym jest mowa o wydaniu pierwszego zezwolenia na działalność gospodarczą w zakresie prowadzenia placówki zapewniającej całodobową opiekę na czas określony - 1 roku, kolejne zezwolenie wydaje się na czas nieokreślony. Okres 1 roku ma być okresem próbnym dla podmiotu</p>	<p>przeznaczają środki finansowe na realizację usług opiekuńczych. źródła finansowania: - Program Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa”, - środki własne jednostek samorządu terytorialnego, - środki europejskie, - odpłatność świadczeniobiorców</p> <p>Uwaga nieuwzględniona – usługi pobytu krótkookresowego mają charakter głównie komercyjny. Korzystanie ze świadczeń odbywa się na takich samych zasadach jak w przypadku placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku tj. dps będzie pomagać w korzystaniu z ww. świadczeń.</p> <p>Uwaga uwzględniona. Proponowana regulacja została wykreślona z projektu ustawy</p>
--	--	--	--	---

		<p>prowadzącego tą działalność. Zdaniem NSZZ „Solidarność” czas ten powinien wynosić co najmniej 2 lata, tak by przynajmniej zakończyć dwa pełne cykle budżetowe. To pozwoli na pełną i obiektywną ocenę działalności danego podmiotu, jego sprawności zarządzania, ale również opieki nad podopiecznymi. Nie chodzi o to by utrudniać prowadzenie działalności, ale by wyciągać wnioski z dotychczasowych doświadczeń w tym zakresie.</p> <p>2. Projektowany art. 2 wprowadza zmiany w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych:</p> <p>a) zmienia się brzmienie art. 7 ust.4 ustawy, wprowadzając zasadę, że dotacja z budżetu państwa na działania własne gminy w zakresie wydawania decyzji i przeprowadzania wywiadu środowiskowego ma być przeznaczona na wynagrodzenia i dodatki do wynagrodzeń dla osób realizujących te zadania na poziomie nie mniejszym niż 80% otrzymanej dotacji. Stanowi to częściową realizację postulatów środowiska pracowników pomocy społecznej, w zakresie wzrostu wynagrodzeń, głównie pracowników Ośrodków Pomocy Społecznej, ale nie rozwiązuje to całkowicie problemu. Zdaniem NSZZ „Solidarność” powinny one dotyczyć całego środowiska, a nie ponownie niektórych grup zawodowych (pracowników socjalnych zatrudnionych w OPS). Taka propozycja wywołuje niepotrzebne antagonizmy i frustrację pominiętych grup zawodowych (opiekunów zatrudnionych w DPS).</p> <p>Jednocześnie, zdaniem NSZZ „Solidarność”, istnieje głęboka obawa, że w związku z brakiem przewidzianego trwałego finansowania zaproponowanych nowych rozwiązań nie przyniosą one oczekiwanych efektów. Bowiem zasady finansowania tej formy opieki z programu okresowego (Korpusu Wsparcia Seniorów na</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Proponowana regulacja została wykreślona z projektu ustawy</p>
--	--	--	--

			okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. budżet programu 80 mln zł) są bardzo niestabilnym źródłem finansowania pomocy, choćby z powodu np.: ryzyka wygaszenia tego projektu z końcem 2022 roku, która również ogranicza się do prowadzenia działań opiekuńczych jedynie do grupy 65+.	
10.	OGÓLNOPOLSKIE POROZUMIENIE ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH	(art. 1 zmiana 7)	<ul style="list-style-type: none"> Usługi sąsiedzkie <p>Należy wskazać, że w żadnym miejscu nowelizowanych przepisów nie doprecyzowano, że świadczący ten rodzaj opieki ma uprawnienie do wynagrodzenia za swoją pracę. Odnośnie tego aspektu, ani proponowany zapis art. 50 ust. 6a, co do wynagrodzenia za przedmiotowe usługi, ani uzasadnienie projektu, nie wskazuje wprost, że osobie świadczącej opiekę sąsiedzka przysługuje wynagrodzenie, choć przepis reguluje sposób kontroli świadczenia i rozliczania wykonywanych usług sąsiedzkich przez podmiot zlecający wykonanie takiej usługi. Zatem opiekujący się np. sąsiadem sąsiad, będzie zmuszony do „jakiejs formy sprawozdawczości” ze swoich działań, ale nie ma w przepisach ustawowego uprawnienia do żądania zapłaty za realizację usługi. Wiadomym jest, że profesjonalna usługa świadczona przez opiekunów wynagradzana jest zgodnie z zasadami i przepisami prawa w zależności od podstawy zatrudnienia. Zgodnie z uzasadnieniem projektu zmian ustawodawca sugeruje także, że „...gmina będzie mogła zdecydować w zależności od indywidualnych potrzeb i możliwości o formie podejmowania współpracy z opiekunami - sąsiadami” (w większości przypadków podstawą takiej współpracy będzie umowa zlecenia). Stąd proponujemy rozważyć sposób wynagradzania opieki sąsiedzkiej w oparciu o minimalną stawkę godzinową. Takie ujęcie pomocy sąsiedzkiej w kontekście wynagrodzenia w żaden sposób nie odróżnia jej od pomocy opiekunów osób starszych zatrudnianych w OPS, gdyż często w najuboższych gminach pracownicy - opiekunowie otrzymują najniższe wynagrodzenie, które w</p>	Uwaga nieuwzględniona - projektodawca celowo nie określił ww. kwestii. Uzasadnienie jest fakt, iż organizowanie usług sąsiedzkich jest zadaniem fakultatywnym. Pozostawiamy jednostce samorządu terytorialnego dowolność w tym obszarze. Zgodnie z założeniami projektodawcy usługi sąsiedzkie mogą być również świadczone nieodpłatnie.

		<p>(art. 1 zmiana 9, odnośnie art. 53)</p>	<p>przeliczeniu na godziny oscyluje w granicach wskazanej kwoty minimalnej stawki godzinowej.</p> <p>Zwracamy także uwagę na zapis wprowadzający obowiązek ukończenia szkolenia z zakresu udzielania pierwszej pomocy dla osób, które miałyby realizować usługę sąsiedzką (art. 1 pkt 7 lit. c, w zakresie dodawanego ust. 4a pkt 5 w art. 50). W ocenie OPZZ warunek ten może być przeszkodą dla osób, które będą chciały realizować pomoc sąsiedzką na rzecz osób potrzebujących i zniechęceniem do podejmowania tej pomocy. Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym obowiązek udzielenia pierwszej pomocy dotyczy każdej osoby, która zauważyła sytuację zagrożenia życia lub zdrowia innego człowieka. Nie oznacza to, że każdy obywatel musi mieć ukończone szkolenie z tego zakresu, a ponadto ukończenie szkolenia czy kursu pierwszej pomocy nie jest gwarancją przyswojenia wiedzy i niezbędnych umiejętności związanych z pomocą innym, a zwłaszcza pomocą przedmedyczną. Stąd wydaje się zasadne, by zrezygnować z tego warunku w przypadku udzielania pomocy w formie usługi sąsiedzkiej.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mieszkania treningowe lub wspomagane (art. 1 zmiana 9, odnośnie art. 53 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej) OPZZ pozytywnie ocenia podział na mieszkania wspomagane i treningowe, zwracając uwagę, że jest to realizacja postulatu zgłaszanego od lat przez środowisko osób z niepełnosprawnościami. Popieramy w tym zakresie opinię Krajowej Rady Konsultacyjnej ds. Osób Niepełnosprawnych (zwanej dalej „Krajową Radą”), która wskazuje, że dotychczas funkcjonujący termin „mieszkania chronione” był negatywnie odbierany zarówno przez środowisko osób z niepełnosprawnościami oraz osoby związane z organizacjami pozarządowymi działającymi na ich rzecz. Nie ulega wątpliwości, że mieszkania chronione przyznane na czas nieokreślony stanowią 	<p>Uwaga nieuwzględniona - Szkolenie z zakresu pierwszej pomocy zwiększa szanse na udzielenie takiej pomocy w sposób prawidłowy – w sytuacji opieki nad sąsiadem do czasu pojawienia się wyspecjalizowanych służb ratownictwa medycznego. Jednocześnie doprecyzowano projekt ustawy wskazując, iż osoba wykonująca usługi sąsiedzkie może legitymować się uprzednio ukończonym szkoleniem z pierwszej pomocy.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona - Przede wszystkim należy zauważyć, że obecnie funkcjonujące mieszkania wspomagane nie są uregulowaną na gruncie prawnym formą wsparcia. Prowadzone są przez samorząd lub w ramach działalności statutowej organizacji pozarządowych i często różnią się w kwestiach dotyczących organizacji mieszkania, procedury kwalifikacji osoby wnioskującej o pobyt w mieszkaniu do skorzystania z</p>
--	--	--	--	--

		<p>zdecydowaną mniejszość pomimo, że dla znacznej części osób z niepełnosprawnościami jest to najbardziej pożądana forma wsparcia. Obecne rozdzielanie spowoduje nie tylko przejrzystość w systemie wsparcia, ale także wskazuje na potrzebę tworzenia obu z nich, jako skierowanych do różnych odbiorców.</p> <p>Za zasadną uważamy także uwagę Krajowej Rady o rozważenie postulatu potraktowania mieszkań wspomaganych jako docelowych form zamieszkania, a co za tym idzie jako zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osób lub rodzin (wraz z zastosowaniem umowy najmu). Dla wielu osób (podobnie jak obecnie w przypadku domów pomocy społecznej) tego rodzaju mieszkanie wspomagane stanowić będzie ostateczne, długoterminowe miejsce zamieszkania. Można byłoby zastosować dla tej formy wsparcia długoterminowe oraz bezterminowe umowy, na zasadzie podobnej do mieszkalnictwa komunalnego.</p> <p>Zwracamy także uwagę na włączenie do projektu ustawy możliwości sporządzania wywiadu środowiskowego, odnośnie kwalifikacji do mieszkania treningowego lub wspomaganego. W naszej ocenie brak jego sporządzania będzie być może skróceniem i ułatwieniem procesu kwalifikacji, ale rodzi wątpliwości, co do właściwego pozyskania informacji o potencjalnym uczestniku tej formy wsparcia. Osoby z wieloletnią praktyką w prowadzeniu mieszkań chronionych podkreślają, jak ważne są informacje uzyskane przed umieszczeniem danej osoby w mieszkaniu i jak ułatwiają późniejszą pracę, w tym opracowanie szczegółowego planu pracy i wsparcia dla osoby korzystającej z tej formy terapii.</p> <p>Projekt w tej części nie precyzuje zasad finansowania mieszkalnictwa.</p> <p>Z treści art. 53 ust. 10 pkt 4 i 5 ustawy można wnioskować, że w kosztach tych partycypuje jednostka kierująca do tej formy pomocy oraz osoba wymagająca wsparcia, choć nie wiadomo, jaki jest przewidywany poziom tej „partycypacji”.</p>	<p>tej formy wsparcia oraz warunków lokalowych.</p> <p>Zachodzi zatem obawa, że w praktyce część z nich nie spełnia standardów i nie jest w stanie spełnić standardów wskazanych w obecnie obowiązującym rozporządzeniu w sprawie mieszkań chronionych.</p> <p>Ponadto należy mieć na uwadze, że ta forma wsparcia w ujęciu ustawy o pomocy społecznej prowadzona jest dla szerszej grupy osób niż obecnie funkcjonujące projektowe mieszkania wspomagane, co uzasadnia koncepcję przyjętą w nowelizacji.</p> <p>Mieszkania treningowe w zaproponowanej w nowelizacji ustawy o pomocy społecznej formie co do zasady ograniczać się będą do oddziaływań zmierzających do usamodzielnienia osoby i docelowo umożliwienia im prowadzenia samodzielnego życia poza tą formą wsparcia – mieszkania wspomagane zaś przeznaczone będą dla osób, które z uwagi na wiek lub stan niepełnosprawności, które z założenia tej samodzielności raczej nie osiągną, stąd trening służy wyłącznie podtrzymaniu posiadanych umiejętności.</p> <p>Wyodrębnienie tych dwóch form jest</p>
--	--	---	---

		<p>Projektowane przepisy nie przewidują także żadnych zasad finansowania utrzymania, w tym remontów, mieszkań treningowych i wspomaganych - w naszej ocenie zasadne byłoby wskazanie obowiązku utworzenia przez gminę lub powiat choćby minimalnej puli takich mieszkań, z przeznaczeniem na mieszkania treningowe i wspomagane.</p> <p>art. 1 pkt 10, w zakresie dodawanego art. 55a ust. 1 i 2)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie krótkoterminowe w domach pomocy społecznej (art. 1 pkt 10, w zakresie dodawanego art. 55a ust. 1 i 2) Możliwość organizacji przez domy pomocy społecznej wsparcia krótkoterminowego oceniamy pozytywnie, zwracamy jednak uwagę na konieczność wskazania dodatkowych warunków, w szczególności wymogów dla domów pomocy społecznej świadczących usługi wsparcia krótkoterminowego. Chodzi np. o maksymalną liczbę mieszkańców, określony procent pokoiw jednoosobowych oraz pokoiw z łazienkami i aneksami kuchennymi, określenie zindywidualizowanego zakresu wsparcia osoby z niepełnosprawnością, zwłaszcza osób wymagających intensywnego wsparcia. Dodatkowo w projekcie nie doprecyzowano, czy miejsca 	<p>także zasadne ze względu na inny profil osoby wspieranej, w mieszkaniach wspomaganych – mieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, mieszkania dla osób w kryzysie bezdomności itp., zatem następuje nawet węższa specjalizacja w zakresie udzielanego wsparcia.</p> <p>Projekt wskazuje, że jest to zadanie o charakterze obowiązkowym. Nie jest zasadne odgórne wskazywanie liczby mieszkań w danej jst -zależać to będzie od licznych uwarunkowań. Nie znajduje uzasadnienia dlaczego realizacja wyłącznie tego zadania miałyby być w ten sposób dookreślona.</p> <p>- Uwaga częściowo uwzględniona – projekt ustawy został uzupełniony o regulacje dotyczące zgłaszania właściwemu wojewodzie utworzenia miejsc w ramach wsparcia krótkoterminowego. W przypadku przekształcenia już istniejących miejsc na pobyt całodobowy w miejsca pobytu krótkoterminowego lub utworzenia nowych miejsc dla pobytów</p>
--	--	---	---

		<p>krótkoterminowego pobytu w domach pomocy społecznej są organizowane w ramach miejsc objętych zezwoleniem wojewody, czy poza nimi. Wydaje się także zasadne doprecyzowanie minimalnej liczby dni pobytu krótkoterminowego (np. 3 dni), bowiem przyjęcie osoby nawet na pobyt krótkoterminowy będzie wymagało od DPS spełnienia określonych warunków, również w zakresie personelu. Warto byłoby także doprecyzować zakres usług dostępnych w ramach pobytu krótkoterminowego (art. 55 b ust. 11).</p> <p>Projekt ustawy przewiduje odpłatność za pobyty krótkoterminowe w domach pomocy społecznej w formie dziennej (art. 55 b ust 8 i 9 w zw. art. 97 a). Odpłatność ta miałaby być ustalana przez OPS, na podstawie uchwały rady gminy lub powiatu, uzależniona od dochodu lub ponoszona przez świadczeniobiorcę lub jego rodzinę w pełnej wysokości. W ocenie OPZZ należałoby znieść lub znacznie ograniczyć, np. do 10 proc. kosztów wysokości opłat świadczeniobiorców i ich rodzin za krótkoterminowe pobyty w domach pomocy społecznej w formie dziennej. Propozycja niniejsza jest tym bardziej zasadna, że z OSR do projektu wynika, iż planuje się dofinansować koszty ponoszone przez gminy na takie pobyty z puli „opieka wytchnieniowa”. Przy zachowaniu odpłatności świadczeniobiorcy, zwłaszcza opieki dziennej doszłoby do sytuacji, w której świadczeniobiorca otrzymywałby w rzeczywistości usługę opieki wytchnieniowej odpłatną dla niego, co jest wbrew zapisom dotyczącym tej usługi. Warto również zaznaczyć, że konsekwencją zniesienia lub zmniejszenia odpłatności powinno być ujęcie tego zadania zleconego samorządom jako zadania zleconego z zakresu</p>	<p>krótkoterminowych – dps będzie zobowiązany zgłosić ten fakt wojewodzie, który zmieni decyzję w sprawie zezwolenia w tym zakresie. Szczegółowe omówienie potrzeby wprowadzenia takiej formy usług wskazano w uzasadnieniu do projektu. Kwestia kadry świadczącej usługi wsparcia krótkoterminowego oraz standardów tych usług zostanie określona w rozporządzeniu.</p> <p>Pobyty krótkoterminowe w dps stanowią wsparcie w formie usług opieki krótkoterminowej, a mechanizm odpłatności za tę formę usług jest podobny jak w przypadku usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania. W przypadku usług opiekuńczych również świadczeniobiorcy partycypują w kosztach świadczenia usług, a poziom odpłatności zależy od dochodów i ustalony w uchwale rady gminy. Projekt przewiduje, że to rada gminy określi szczegółowe warunki odpłatności za usługi wsparcia krótkoterminowego oraz warunki</p>
--	--	---	--

		<p>(art. 1 pkt 10, w zakresie dodawanego art. 55a ust. 1 i 2)</p>	<p>administracji rządowej i jasne określenie zasad ustalania wysokości dotacji.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Katalog zdarzeń nadzwyczajnych (art. 1 pkt 10, w zakresie dodawanego art. 55a ust. 1 i 2) Wiele emocji wzbudza wprowadzony obowiązek prowadzenia „rejestru zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych z udziałem mieszkańców domu”, choć w naszej ocenie wpłynie to na poprawę nadzoru nad domami pomocy społecznej i bezpieczeństwem mieszkańców. Często zgłaszane są także postulaty o dodanie do katalogu zdarzeń nadzwyczajnych przypadków użycia przymusu bezpośredniego - choć jest on najbardziej dolegliwą formą przymusu w domach pomocy społecznej. Pomimo, iż tryb jego stosowania został szczegółowo unormowany w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego, w art. 18c ust. 2 tej ustawy przewiduje się jedynie umieszczenie każdego przypadku zastosowania przymusu bezpośredniego w rejestrze przypadków zastosowania przymusu bezpośredniego, bez obowiązku cyklicznego raportowania tych przypadków jakiegokolwiek podmiotowi. Dodanie informacji o 	<p>częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat. Tak więc wysokość ponoszonych opłat zależna będzie od dochodu osoby oraz tego czy i o ile przekroczy kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej, gdyż w projekt ustawy przewiduje, że osoby nie ponoszą opłat, jeżeli dochód osoby korzystającej ze wsparcia nie przekracza kwoty kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej.</p> <p>Uwaga uwzględniona - w projekcie doprecyzowano zdarzenia objęte rejestrem.</p> <p>Działanie polegające na prowadzeniu rejestrów, a w szczególności analiza zawartych w nich zgłoszeń i odpowiedzi na zgłoszenia przez organy, będzie miało walor profilaktyczny i ułatwi zarówno prowadzenie działań naprawczych i nadzorczych, jak również charakter informacyjny poprzez uzyskanie wiedzy nt. najczęstszych zdarzeń wymagających odpowiedniej reakcji w domach pomocy społecznej i</p>
--	--	---	--	--

		<p>zastosowaniu przymusu bezpośredniego do rejestru zdarzeń nadzwyczajnych przekazywanych do organów samorządowych nie przysporzy zatem pracy kierującym domami pomocy społecznej, skoro i tak zamieszczają je w innym rejestrze. Znacząco zwiększy natomiast kontrolę nad używaniem przymusu bezpośredniego, a tym samym zabezpieczy mieszkańców - często osoby bezbronne, mogące być narażone na potencjalne nadużycia ze strony personelu. Warto rozważyć ten wątek podczas prac nad projektem. Uważamy także, że należałoby zobowiązać dyrektorów do opracowania, wdrożenia i stosowania procedur postępowania w sytuacjach wystąpienia zdarzeń zagrażających życiu i zdrowiu podopiecznego oraz rozliczania z ich stosowania w ramach bieżącego nadzoru odpowiednich organów.</p> <p>Za konieczną uważamy także zmianę terminów (art. 55 c ust. 5 ustawy) dotyczących przekazywania informacji z rejestru zdarzeń nadzwyczajnych oraz informacji o podjętych działaniach następczych właściwemu organowi samorządowemu z projektowanego okresu „raz na kwartał” na: „nie rzadziej niż raz na miesiąc”. Stąd słuszny jest zapis, by informacje te trafiały do wójta, starosty, prezydenta miasta na prawach powiatu czy marszałka województwa. Jednak kwartał to długi okres, przez co adekwatna reakcja na informacje z rejestru np. dotyczące nadużyć może być spóźniona.</p>	<p>placówkach zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona W aktualnie procedowanym projekcie ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego przewidziano przepis, w którym zobowiązano kierownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej do niezwłocznego informowania upoważnionego przez marszałka województwa lekarza specjalistę w dziedzinie psychiatrii, o zastosowaniu przymusu bezpośredniego. Takie zdarzenia będą zatem odnotowywane.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona W praktyce należałoby rozważyć czy liczba zgłoszeń jest aż tak znacząca, aby raportowanie musiało się odbywać w systemie miesięcznym. Wydaje się, że system trzymiesięczny jest optymalny np. w zakresie dokonania oceny skutków podjętych działań naprawczych w wyniku wystąpienia danego zdarzenia.</p>
--	--	---	--

		<p>art.1 pkt 11, w zakresie art. 57 ust. 5 i 6</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zezwolenie na prowadzenie domu pomocy społecznej na czas określony (art.1 pkt 11, w zakresie art. 57 ust. 5 i 6) Projekt wskazuje, że pierwsze zezwolenie na prowadzenie domu pomocy społecznej wydaje się na czas określony - 1 rok. W naszej ocenie nie jest to dobre rozwiązanie. Organy nadzoru mają już obecnie na gruncie obowiązującej ustawy narzędzia weryfikacji prawidłowości prowadzenia domu pomocy społecznej oraz cofnięcia zezwolenia w razie stwierdzenia nieprawidłowości. Jeżeli obecnie nadzór nie jest prowadzony w sposób wystarczający, należy poprawić jego metody i skuteczność. Z projektu ustawy ani z uzasadnienia nie wynika, na czym polegałby poprawa tych narzędzi w przypadku udzielania pierwszego zezwolenia na jeden rok i konieczności ubiegania się o powtórne zezwolenie. Natomiast zezwolenie na czas określony wprowadziłaby dodatkowe obciążenia formalne po stronie podmiotu prowadzącego, czy zbieranie dokumentacji, co nie ma wpływu na poprawę jakości usług. Prowadzenie domu pomocy społecznej, zwłaszcza dla osób wymagających intensywnego wsparcia innych, wiąże się z wzięciem ogromnej odpowiedzialności za losy tych osób. Trudno wyobrazić sobie zaciągnięcie takiego zobowiązania w przypadku, gdy zezwolenie na prowadzenie domu otrzymuje się na jeden rok. 	<p>Uwaga uwzględniona – zrezygnowano z proponowanej zmiany</p>
--	--	--	---	---

Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej

Uwagi zgłoszone do projektu ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw w trakcie konsultacji publicznych projektu

L.p.	Podmiot Zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna	Treść uwagi	Stanowisko Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej w MRiPS
1.	Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym w Gdańsku	art. 1 pkt 10 dot. art. 55b ust. 8 i 9.1 art. 97a	<p>Propozycja:</p> <p>Zniesienie lub ograniczenie np. do 10% kosztów wysokości opłat świadczeniobiorców i ich rodzin za pobyty w domach pomocy społecznej w formie dziennej.</p> <p>Uzasadnienie</p> <p>Projekt przewiduje odpłatność za pobyty krótkoterminowe w DPS w formie dziennej.</p> <p>Odpłatność ta miałaby być ustalana przez ops, na podstawie uchwały rady gminy lub powiatu, uzależniona od dochodu lub ponoszona przez świadczeniobiorcę lub jego rodzinę w pełnej wysokości.</p> <p>Pobyt dzienny w DPS byłby zatem często wysokopłatną usługą, podczas gdy usługi asystenckie, usługi opieki wytchnieniowej i pobyty w innych placówkach dziennych są bezpłatne dla świadczeniobiorcy i jego rodziny lub płatne symbolicznie (SDS).</p> <p>Byłaby to podwójna dyskryminacja osób, dla których niedostępne są inne placówki dzienne, skoro musiałby korzystać z krótkookresowych pobytów dziennych w DPS. Jednocześnie korzystanie z tych usług byłoby o wiele bardziej kosztowne, niż jest stałe, codzienne korzystanie ze wsparcia w placówkach dziennych.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona - pobyty krótkoterminowe w dps stanowią wsparcie w formie usług opieki krótkoterminowej, a mechanizm odpłatności za tę formę usług jest podobny jak w przypadku usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania. W przypadku usług opiekuńczych również świadczeniobiorcy partycypują w kosztach świadczenia usług, a poziom odpłatności zależy od dochodów i ustalony w uchwale rady gminy.</p> <p>Projekt przewiduje, że to rada gminy określi szczegółowe warunki odpłatności za usługi wsparcia krótkoterminowego oraz warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat.</p> <p>Tak więc wysokość ponoszonych opłat zależy od dochodu osoby oraz tego czy i o ile przekroczy kryterium dochodowe</p>

			<p>Propozycja niniejsza jest tym bardziej zasadna, że z OSR do projektu wynika, iż planuje się dofinansować koszty ponoszone przez gminy na takie pobyty z puli „opieka wytchnieniowa”.</p> <p>Przy zachowaniu odpłatności świadczeniobiorcy, zwłaszcza opieki dziennej doszłoby do sytuacji, w której świadczeniobiorca otrzymywałby w rzeczywistości usługę opieki wytchnieniowej odpłatną dla niego, co jest wbrew zapisom dotyczącym tej usługi.</p>	<p>określone w ustawie o pomocy społecznej, gdyż w projekt ustawy przewiduje, że osoby nie ponoszą opłat, jeżeli dochód osoby korzystającej ze wsparcia nie przekracza kwoty kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej.</p>
		<p>art. 1 pkt 10 dot. art. 55c ust. 2</p>	<p>Propozycja:</p> <p>Dodanie do katalogu zdarzeń nadzwyczajnych przypadków użycia przymusu bezpośredniego.</p> <p>Uzasadnienie:</p> <p>Art. 55c zawiera bardzo cenne zmiany, poprawiające nadzór nad domami pomocy społecznej i bezpieczeństwo mieszkańców. Uzupełnienie katalogu zdarzeń raportowanych właściwemu organowi samorządowemu pozwoli uzyskać pełen obraz zdarzeń nadzwyczajnych w placówce.</p> <p>Należy podkreślić, że przymus bezpośredni jest najbardziej dolegliwą formą przymusu w domach pomocy społecznej. Z tego powodu tryb jego stosowania został szczegółowo unormowany w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego. Jednak art. 18c ust.2 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego przewiduje jedynie umieszczenie każdego przypadku zastosowania przymusu bezpośredniego w rejestrze przypadków zastosowania przymusu bezpośredniego, bez obowiązku cyklicznego raportowania tych przypadków jakimkolwiek podmiotowi.</p> <p>Dodanie informacji o zastosowaniu przymusu bezpośredniego do rejestru zdarzeń nadzwyczajnych przekazywanych do organów samorządowych nie przysporzy zatem pracy kierującym domami</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>W aktualnie procedowanym projekcie ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego przewidziano przepis, w którym zobowiązano kierownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej do niezwłocznego informowania upoważnionego przez marszałka województwa lekarza specjalistę w dziedzinie psychiatrii, o zastosowaniu przymusu bezpośredniego. Takie zdarzenia będą zatem odnotowywane.</p>

		<p>pomocy społecznej, skoro i tak zamieszczają je w innym rejestrze. Znacząco zwiększy natomiast kontrolę nad używaniem przymusu bezpośredniego, a tym samym zabezpieczy mieszkańców - często osoby bezbronne, narażone na potencjalne nadużycia ze strony personelu.</p>	
	art. 1 pkt 10 dot. art. 55c ust. 5	<p>Propozycja:</p> <p>Informacje z rejestru zdarzeń nadzwyczajnych oraz informacje o podjętych działaniach następczych powinny być przekazywane właściwemu organowi samorządowemu nie rzadziej niż raz na miesiąc (według projektu ustawy - raz na kwartał).</p> <p>Uzasadnienie.</p> <p>W rejestrze zdarzeń nadzwyczajnych mogą znaleźć się informacje wymagające oceny zewnętrznej, spoza placówki, w której doszło do tych zdarzeń. Stąd słuszny jest zapis, by informacje te trafiały do wójta, starosty, prezydenta miasta na prawach powiatu czy marszałka województwa. Jednak kwartał to długi okres, przez co adekwatna reakcja na informacje z rejestru np. dotyczące nadużyć może być spóźniona.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>W praktyce należałoby rozważyć czy liczba zgłoszeń jest aż tak znacząca, aby raportowanie musiało się odbywać w systemie miesięcznym. Wydaje się, że system trzymiesięczny jest optymalny np. w zakresie dokonania oceny skutków podjętych działań naprawczych w wyniku wystąpienia danego zdarzenia.</p>
	art.1 pkt 11 ustawy dot. art. 57 ust. 5	<p>Propozycja</p> <p>Wykreślić proponowany zapis</p> <p>Uzasadnienie:</p> <p>Organy nadzoru mają już obecnie, na gruncie obowiązującej ustawy, narzędzia weryfikacji prawidłowości prowadzenia DPS oraz cofnięcia zezwolenia w razie stwierdzenia nieprawidłowości. Jeżeli obecnie nadzór nie jest prowadzony w sposób wystarczający, należy poprawić jego metody i skuteczność.</p> <p>Z projektu ustawy ani z uzasadnienia nie wynika, na czym polegałaby poprawa tych narzędzi w przypadku udzielania</p>	<p>Uwaga uwzględniona – wykreślono propozycje wydawania pierwszego zezwolenia na prowadzenie dps – 1 rok.</p>

			<p>pierwszego zezwolenia na jeden rok i konieczności ubiegania się o powtórne zezwolenie.</p> <p>Natomiast ta zmiana wprowadziłaby z jednej strony dodatkowe obciążenia formalne po stronie podmiotu prowadzącego, zbieranie dokumentacji, co nie ma wpływu na poprawę jakości usług. Z drugiej strony wprowadziłaby dużą niepewność w działaniu np. organizacji pozarządowych chcących zakładać i prowadzić niewielkie placówki w formule domów pomocy społecznej i w rezultacie zniechęcić te organizacje do podejmowania działań. Organizacje nie miałyby bowiem gwarancji uzyskania drugiego zezwolenia, nawet w przypadku dokładania należytej staranności w prowadzeniu DPS.</p> <p>Prowadzenie domu pomocy społecznej, zwłaszcza dla osób całkowicie zależnych od wsparcia innych, wiąże się z wzięciem ogromnej odpowiedzialności za losy tych osób. Trudno wyobrazić sobie zaciągnięcie takiego zobowiązania w przypadku, gdy zezwolenie na prowadzenie domu otrzymuje się na jeden rok.</p>	
2.	Ogólnopolskie Stowarzyszenie Organizatorów i Menadżerów Pomocy Społecznej i Ochrony Zdrowia w Toruniu	art.1 pkt 2, pkt 5, pkt 9, pkt 19 oraz art. 4 projektu ustawy	<p>Elastyczny rejestr wojewody</p> <p>Nasuwa się ekonomicznie i społecznie umotywowany postulat, aby mieszkania treningowe i wspomagane mogły mieścić się w statutowej liczbie miejsc dps wykazanych w rejestrze wojewody.</p> <p>Sugeruje się, aby w dps można było elastycznie wydzielić miejsca na mieszkania treningowe, wspomagane, bez sztywnego wyodrębniania w rzeczonym rejestrze oddzielnej kategorii dla mieszkańców dps (opieki całodobowej), oddzielnej kategorii dla mieszkań treningowych, oddzielnej dla mieszkań wspomaganych.</p> <p>Sztywne oddzielne rejestrowe wyodrębnienie każdej w powyższych kategorii może doprowadzić do sytuacji, w której w danym dps w jednej kategorii będą wolne miejsca, a w innej będzie kolejka oczekujących. Z ekonomicznego punktu widzenia, w takiej</p>	Uwaga nieuwzględniona - Uwaga nieuwzględniona – rejestr DPS-ów aktualizowany jest na bieżąco i w wyniku konsultacji projektu ustawy wprowadzono regulację stanowiącą, iż w rejestrze będzie widnieć informacja i prowadzeniu przez DPS takiej formy wsparcia. Jednakże wskazywanie w rejestrze wolnych miejsc będzie zbyt uciążliwe dla jst jak i dla kierowników dps oraz wojewodów.

			<p>sytuacji cel projektowanej zmiany nie zostanie osiągnięty, bowiem zasoby infrastrukturalne i zasoby kadrowe danego dps nie będą optymalnie wykorzystane. Społeczny cel też nie zostanie do końca osiągnięty, bowiem z opieki w danym czasie skorzysta mniej osób, niż mogłoby skorzystać w warunkach elastycznego podejścia rejestrowego.</p> <p>Rejestr mieszkań dla każdej w/w kategorii jest mniej istotny od rzeczywiście świadczonych usług a ilości usług świadczonych w każdej z kategorii będą raportowane w sprawozdaniach z wykonanych zadań.</p>	
		<p>art.1 pkt 3 lit. a i pkt. 7 projektu ustawy</p>	<p>Nieprecyzyjne przepisy dotyczące wprowadzenia usług sąsiedzkich – zakres sprawozdawczości oraz kwalifikacje uprawniające do podjęcia opieki sąsiedzkiej, brak oszacowania skutków finansowych dla jednostek samorządu terytorialnego mimo rozszerzenia katalogu zadań własnych.</p> <p>W żadnym miejscu nowelizowanych przepisów nie wskazano, że świadczący ten rodzaj opieki ma uprawnienie do wynagrodzenia za swoją pracę – gdzie w uzasadnieniu projektu ustawy wskazano, że gmina może zawierać z osobami świadczącymi pomoc sąsiedzką umowy zlecenia.</p> <p>Nieprecyzyjnie zostały sformułowane przepisy mówiące o zdolności do świadczenia usług sąsiedzkich pod względem psychofizycznym i zdrowotnym, nie określono jakim dokumentem powinna być poświadczona ta zdolność.</p>	<p>- Uwaga nieuwzględniona – z praktyki świadczenia „pomocy sąsiedzkiej” wynika, iż nie każda osoba realizująca usługi sąsiedzkie będzie chciała otrzymywać wynagrodzenie. Informacja o możliwości otrzymania wynagrodzenia będzie udzielana przez Ośrodki Pomocy Społecznej w sytuacji przyznania środków na cel (Program „Korpus Wsparcia Seniorów”).</p> <p>- Uwaga uwzględniona - Zrezygnowano ze wskazywania wymogu dot. względów zdrowotnych - w wyniku innej uwagi zmieniono treść przepisu wskazując, iż osoba wykonująca usługi sąsiedzkie zobligowana</p>

			będzie do złożenia oświadczeni o zdolności do świadczenia usług sąsiedzkich pod względem psychofizycznym
	art.1 pkt 1, pkt 3 lit. b, pkt 4, pkt 6, pkt 11, w zakresie dodawanego art. 55 a i art. 55 b, oraz pkt 14 i pkt 18 projektu ustawy	Usługi krótkoterminowe świadczone w przez domy pomocy społecznej - bardzo dobra propozycja, ze względu na pojawiające się wolne miejsca w dps-ach, jednakże wątpliwości budzi konieczność wydzielania specjalnych miejsc do tego celu a także konieczności wpisania tego do rejestru wojewody. Wiąże się to więc ze zmianami statutu i koniecznością przejścia całej procedury związanej z wydaniem zezwolenia. Skoro intencją ustawodawcy jest żeby to niebyła działalność podstawowa tylko incydentalna istnieje przecież możliwość wydawania decyzji administracyjnych na czas określony w tym zakresie, zgodnie ze wskazanymi w projekcie minimalnymi formalnościami związanymi z przyznaniem usługi. Ponadto wydaje się że w momencie korzystnych warunków lokalowych incydentalne przyjęcia krótkoterminowe ponad stan 1 lub 2 osób na okres czasowy przy zachowaniu standardu świadczonych usług nie powinno być również problemem.	- Uwaga częściowo uwzględniona – projekt ustawy został uzupełniony o regulacje dotyczące zgłaszania właściwemu wojewodzie utworzenia miejsc w ramach wsparcia krótkoterminowego. W przypadku przekształcenia już istniejących miejsc na pobyt całodobowy w miejsca pobytu krótkoterminowego lub utworzenia nowych miejsc dla pobytów krótkoterminowych – dps będzie zobowiązany zgłosić ten fakt wojewodzie, który zmieni decyzję w sprawie zezwolenia w tym zakresie. Szczegółowe omówienie potrzeby wprowadzenia takiej formy usług wskazano w uzasadnieniu do projektu. Kwestia kadry świadczącej usługi wsparcia krótkoterminowego oraz standardów tych usług zostanie określona w rozporządzeniu.
		Dokumentacja niezbędna do organizacji wsparcia krótkoterminowym Wydaje się zasadnym ograniczenie do minimum formalności związanych z przyznaniem usługi wsparcia krótkoterminowego tj. nie przeprowadzania wywiadu środowiskowego, jednakże wydanie	Uwaga nieuwzględniona - projekt przewiduje konieczność ustalenia sytuacji osobistej, która uzasadniałaby przyznanie usługi wsparcia krótkoterminowego, oraz przedstawienie dokumentów

			<p>decyzji administracyjnej w sprawie powinno być poprzedzone złożeniem odpowiedniej dokumentacji potwierdzającej istnienie przesłanek uzasadniających przyznanie tejże usługi (np.: dokumentacja medyczna, zaświadczenie lekarskie, wypisy poszpitalne). Wskazane dokumenty będą podstawą do oceny i zapewnienia właściwej opieki i pielęgnacji osobie, której ma być udzielone wsparcie.</p>	<p>umożliwiających stwierdzenie okoliczności , o których mowa w art. 55a ust. 3 (tj. konieczność objęcia wsparciem ze względu na chorobę, niepełnosprawność lub wiek. Powyższe zatem będzie wymagało również uzyskania informacji i dokumentów dotyczących sytuacji zdrowotnej. Poza tym, mimo iż projekt ustawy nie obliuguje do przeprowadzania wywiady środowiskowego do dopuszcza możliwość jego przeprowadzenia w szczególnych sytuacjach (art. 55a ust. 7)</p>
	<p>art. 1 pkt 1, w zakresie dodawanego art. 55 c, pkt 14 lit b i pkt 17</p>		<p>Powinno się doprecyzować definicje zdarzenia nadzwyczajnego, czy ma być związana z przewidywanym okresem leczenia czy też ma dotyczyć wszystkich zdarzeń jak np. skaleczenie, potknięcie, upadek lub zdarzenie niewymagające interwencji medycznej z zewnątrz.</p> <p>Definicja zdarzeń nadzwyczajnych zgłaszanych do rejestru zgłoszeń jest bardzo pojemna i wymaga doprecyzowania, tak aby nie było wątpliwości co jest zdarzeniem nadzwyczajnym, a co nie jest. Rejestr zgłoszeń powinien zawierać zdarzenia rzeczywiście o charakterze nadzwyczajnym, a nie jak napisano w uzasadnieniu do projektu „każde zdarzenie, które w sposób negatywny wpływa na mieszkańca domu”.</p> <p>W domach pomocy społecznej istnieje obawa, iż zdarzenia niepożądane mogą zostać źle zinterpretowane i pomyłone z objawami chorobowymi, które wynikają ze stanu zdrowia, zaawansowanego poziomu chorób, wielochorobowości.</p>	<p>Uwaga uwzględniona – doprecyzowano co zawiera przedmiotowy rejestr oraz uzasadnienie do projektu zostało uzupełnione w tym zakresie</p>

		<p>Określenie co jest objawem choroby a co zdarzeniem niepożądanym wymagałoby od dps przeprowadzenia całościowej diagnostyki mieszkańca, o ile lekarz uzna to za stosowne.</p>	
		<p>Zmiany regulacji dotyczące zezwolenia na prowadzenie dps i placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym oraz osobom w podeszłym wieku.</p> <p>Dziwi zapis o informacji w art 57 dodanym ust 6a ppkt. 8 - dom wykonuje działalność leczniczą. Obecnie zgodnie z art.55 ust.1 ustawy o pomocy społecznej dom pomocy społecznej świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających, zwanych dalej „mieszkańcami domu”.</p>	<p>Uwaga uwzględniona – usunięto w art. 57 w dodanym ust. 6a pkt 8 dotyczący działalności leczniczej.</p>
3.	<p>Polska Federacja Związkowa Pracowników Socjalnych i Pomocy Społecznej w Warszawie</p>	<p>- w proponowanym brzmieniu art. 50 po ust. 4 dodaje się ust. 4a i 4b - ponieważ ust. 4 mówi już o usługach specjalistycznych, uważamy, że bardziej logiczne byłoby dodanie tych zapisów jako ust. 3b i 3c;</p> <p>- w proponowanym brzmieniu art. 55b ust. 7: "W postępowaniu o przyznanie prawa do usług wsparcia krótkoterminowego, nie przeprowadza się rodzinnego wywiadu środowiskowego..." Nie powinna nastąpić również zmiana art. 106 ust. 4 poprzez dodanie tych decyzji do zawartego tam katalogu wyjątków od reguły mówiącej, że decyzje wydaje się po przeprowadzeniu wywiadu?</p> <p>- w proponowanym brzmieniu art. 55b ust. 8: "Ośrodek pomocy społecznej lub centrum usług społecznych, o których mowa w ust. 4, może wydać decyzję..." Po co to "może"? Jest jakaś dobrowolność? Nie lepiej by było "wydaje decyzję"?</p> <p>- w proponowanym brzmieniu art. 68aa ust. 4 - "Do przyjmowania i weryfikacji zgłoszeń (...) mogą być dopuszczone wyłącznie osoby</p>	<p>Uwagi uwzględnione</p>

			posiadające pisemne upoważnienie podmiotu prowadzący placówkę" - powinno być "prowadzącego".	
		art. 121 ust. 3	Wprowadzenie zmiany w art. 121 ust. 3 u.p.s. o treści: „Pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w ośrodku pomocy społecznej, centrum usług społecznych, o którym mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, powiatowym centrum pomocy rodzinie lub w domu pomocy społecznej, do którego obowiązków należy praca socjalna lub przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych, jeżeli przepracował nieprzerwanie i faktycznie co najmniej 3 lata, przysługuje raz na rok dodatkowy urlop wypoczynkowy w wymiarze 10 dni roboczych.”	Uwaga nieuwzględniona – propozycja poza zakresem merytorycznym projektu
		art. 121 ust. 3a	Wprowadzenie zmiany w art. 121 ust. 3a u.p.s. o treści „Pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy w samorządowych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, do którego podstawowych obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej lub przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych, w szczególności poza siedzibą jednostki, przysługuje wypłacany co miesiąc dodatek do wynagrodzenia w wysokości 400 zł. W przypadku zatrudnienia w mniejszym wymiarze czasu pracy dodatek przysługuje w wysokości proporcjonalnej do czasu pracy.”	Uwaga nieuwzględniona – w wyniku konsultacji pierwotnej wersji projektu i uwag rządowego Centrum Analiz zrezygnowano z przedmiotowej zmiany
			Dodanie w art. 21 ust. 1 ustawy z 26.07.1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1128 ze zm.) – dalej u.p.d.o.f., punktu o treści „dodatek dla pracowników socjalnych, o którym mowa w art. 121 ust. 3a ustawy z 12 marca o pomocy społecznej”.	Uwaga nieuwzględniona – j. w.
			W art. 115 u.p.s. dodanie ust. 3 w brzmieniu: „Na wynagrodzenia i dodatki na wynagrodzenia przeznaczają się nie mniej niż 70% dotacji otrzymanej na koszty realizacji zadania utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt. 18”.	Uwaga nieuwzględniona – uwaga poza zakresem proponowanych zmian

		<p>W art. 121 dodanie ust. o brzmieniu: „Dotacja celowa dla gmin do wypłaty dodatków, o których mowa w ust. 3a, przeznaczana jest w całości na dodatki do wynagrodzenia dla pracowników socjalnych”.</p>	Uwaga nieuwzględniona – j. w.
		<p>Dodanie po art. 121b ust. 12 u.p.s. – ust. 12a o treści: „1. Minimalne wynagrodzenie zasadnicze pracowników socjalnych zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy stanowi odpowiednio do zajmowanego stopnia (stanowiska) wielokrotność kwoty bazowej, która równa jest aktualnej wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego zgodnie z przepisami o minimalnym wynagradzaniu za pracę.</p> <p>2. Minimalne wynagrodzenie zasadnicze pracowników socjalnych wynosi odpowiednio do zajmowanego stopnia (stanowiska) służbowego dla:</p> <p>a) pracownika socjalnego – 125% kwoty bazowej</p> <p>b) starszego pracownika socjalnego – 135% kwoty bazowej</p> <p>c) specjalisty pracy socjalnej – 145% kwoty bazowej</p> <p>d) starszego specjalisty pracy socjalnej lub starszego specjalisty pracy socjalnej - koordynatora – 155% kwoty bazowej</p> <p>e) głównego specjalisty pracy socjalnej – 165% kwoty bazowej.”</p>	Uwaga nieuwzględniona – j. w.
		<p>Dodanie po art. 121b ust. 6 u.p.s. – ust. 6a o treści: „Organem nadzorującym jednostkę organizacyjną pomocy społecznej, o którym mowa w ust. 6 jest właściwy wojewoda”.</p>	Uwaga częściowo uwzględniona – dodano ust. 6a wskazujący, iż organem nadzoru – jops jest wójt (burmistrz, prezydent miasta, starosta lub marszałek województwa)
		<p>W art. 121 u.p.s. po ust. 2c dodanie ust. 2d-e w brzmieniu: „2d. Pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w samorządowych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, pokrzywdzonemu przestępstwem, o którym mowa w art. 222, art.</p>	Uwaga uwzględniona

			223 lub art. 226 Kodeksu karnego, w związku z wykonywaniem czynności służbowych przysługuje, na jego wniosek, bezpłatna ochrona prawna w postępowaniu karnym, w którym uczestniczy w charakterze pokrzywdzonego lub oskarżyciela posiłkowego. 2e. Ochronę prawną, o której mowa w ust. 2d, zapewnia pracodawca, a jeżeli ten nie ma zapewnionej obsługi prawnej realizowanej przez radców prawnych lub adwokatów, pracownikowi socjalnemu przysługuje zwrot kosztów ochrony prawnej, o której mowa w ust. 2d, w wysokości faktycznie poniesionych kosztów, nie mniej jednak niż 50% tych kosztów.”	
4.	Fundacja SYNAPSIS	art.1 pkt 10 dot. Art. 55 b ust 8 i 9. I art. 97 a ustawy	<p>Propozycja:</p> <p>Zniesienie lub ograniczenie np. do 10% kosztów wysokości opłat świadczeniobiorców i ich rodzin za pobyty w domach pomocy społecznej w formie dziennej.</p> <p>Uzasadnienie</p> <p>Projekt przewiduje odpłatność za pobyty krótkoterminowe w dps w formie dziennej.</p> <p>Odpłatność ta miałaby być ustalana przez ops, na podstawie uchwały rady gminy lub powiatu, uzależniona od dochodu lub ponoszona przez świadczeniobiorcę lub jego rodzinę w pełnej wysokości.</p> <p>Pobyt dzienny w dps byłby zatem często wysokopłatną usługą, podczas gdy usługi asystenckie, usługi opieki wytchnieniowej i pobyty w innych placówkach dziennych są bezpłatne dla świadczeniobiorcy i jego rodziny lub płatne symbolicznie (ŚDS).</p> <p>Byłaby to podwójna dyskryminacja osób, dla których niedostępne są inne placówki dzienne, skoro musiałyby korzystać z krótkookresowych pobytów dziennych w dps. Jednocześnie korzystanie z tych usług byłoby o wiele bardziej kosztowne, niż</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona - pobyty krótkoterminowe w dps stanowią wsparcie w formie usług opieki krótkoterminowej, a mechanizm odpłatności za tę formę usług jest podobny jak w przypadku usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania. W przypadku usług opiekuńczych również świadczeniobiorcy partycypują w kosztach świadczenia usług, a poziom odpłatności zależy od dochodów i ustalony w uchwale rady gminy.</p> <p>Projekt przewiduje, że to rada gminy określi szczegółowe warunki odpłatności za usługi wsparcia krótkoterminowego oraz warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat.</p> <p>Tak więc wysokość ponoszonych opłat zależna będzie od dochodu osoby oraz tego czy i o ile</p>

			<p>jest stałe, codzienne korzystanie ze wsparcia w placówkach dziennych.</p> <p>Propozycja niniejsza jest tym bardziej zasadna, że z OSR do projektu wynika, iż planuje się dofinansować koszty ponoszone przez gminy na takie pobyty z puli „opieka wytchnieniowa”. Przy zachowaniu odpłatności świadczeniobiorcy, zwłaszcza opieki dziennej doszłoby do sytuacji, w której świadczeniobiorca otrzymywałby w rzeczywistości usługę opieki wytchnieniowej odpłatną dla niego, co jest wbrew zapisom dotyczącym tej usługi.</p>	<p>przekroczy kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej, gdyż w projekt ustawy przewiduje, że osoby nie ponoszą opłat, jeżeli dochód osoby korzystającej ze wsparcia nie przekracza kwoty kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej.</p>
		<p>Art.1 pkt 10 dot. Art. 55c ust. 2</p>	<p>Propozycja:</p> <p>Dodanie do katalogu zdarzeń nadzwyczajnych przypadków użycia przymusu bezpośredniego.</p> <p>Uzasadnienie:</p> <p>Art. 55c zawiera bardzo cenne zmiany, poprawiające nadzór nad domami pomocy społecznej i bezpieczeństwo mieszkańców. Uzupełnienie katalogu zdarzeń raportowanych właściwemu organowi samorządowemu pozwoli uzyskać pełen obraz zdarzeń nadzwyczajnych w placówce.</p> <p>Należy podkreślić, że przymus bezpośredni jest najbardziej dolegliwą formą przymusu w domach pomocy społecznej. Z tego powodu tryb jego stosowania został szczegółowo unormowany w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego. Jednak art. 18c ust.2 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego przewiduje jedynie umieszczenie każdego przypadku zastosowania przymusu bezpośredniego w rejestrze przypadków zastosowania przymusu bezpośredniego, bez obowiązku cyklicznego raportowania tych przypadków jakimkolwiek podmiotowi.</p> <p>Dodanie informacji o zastosowaniu przymusu bezpośredniego do rejestru zdarzeń nadzwyczajnych przekazywanych do organów samorządowych nie przysporzy zatem pracy kierującym domami</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>W aktualnie procedowanym projekcie ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego przewidziano przepis, w którym zobowiązano kierownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej do niezwłocznego informowania upoważnionego przez marszałka województwa lekarza specjalistę w dziedzinie psychiatrii, o zastosowaniu przymusu bezpośredniego. Takie zdarzenia będą zatem odnotowywane.</p>

		<p>pomocy społecznej, skoro i tak zamieszczają je w innym rejestrze. Znacząco zwiększy natomiast kontrolę nad używaniem przymusu bezpośredniego, a tym samym zabezpieczy mieszkańców – często osoby bezbronne, narażone na potencjalne nadużycia ze strony personelu.</p>	
	<p>Art.1 pkt 10 dot. Art. 55c ust. 5</p>	<p>Propozycja:</p> <p>Informacje z rejestru zdarzeń nadzwyczajnych oraz informacje o podjętych działaniach następczych powinny być przekazywane właściwemu organowi samorządowemu nie rzadziej niż raz na miesiąc (według projektu ustawy – raz na kwartał).</p> <p>Uzasadnienie</p> <p>W rejestrze zdarzeń nadzwyczajnych mogą znaleźć się informacje wymagające oceny zewnętrznej, spoza placówki, w której doszło do tych zdarzeń. Stąd słuszny jest zapis, by informacje te trafiały do wójta, starosty, prezydenta miasta na prawach powiatu czy marszałka województwa. Jednak kwartał to długi okres, przez co adekwatna reakcja na informacje z rejestru np. dotyczące nadużyć może być spóźniona.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>W praktyce należałoby rozważyć czy liczba zgłoszeń jest aż tak znacząca, aby raportowanie musiało się odbywać w systemie miesięcznym. Wydaje się, że system trzymiesięczny jest optymalny np. w zakresie dokonania oceny skutków podjętych działań naprawczych w wyniku wystąpienia danego zdarzenia.</p>
	<p>Art.1 pkt 11 dot. Art. 57 ust. 5</p>	<p>Propozycja</p> <p>Wykreślić proponowany zapis</p> <p>Uzasadnienie:</p> <p>Organy nadzoru mają już obecnie, na gruncie obowiązującej ustawy, narzędzia weryfikacji prawidłowości prowadzenia dps oraz cofnięcia zezwolenia w razie stwierdzenia nieprawidłowości. Jeżeli obecnie nadzór nie jest prowadzony w sposób wystarczający, należy poprawić jego metody i skuteczność.</p> <p>Z projektu ustawy ani z uzasadnienia nie wynika, na czym polegałby poprawa tych narzędzi w przypadku udzielania</p>	<p>Uwaga uwzględniona – wykreślono propozycje wydawania pierwszego zezwolenia na prowadzenie dps – 1 rok.</p>

			<p>pierwszego zezwolenia na jeden rok i konieczności ubiegania się o powtórne zezwolenie.</p> <p>Natomiast ta zmiana wprowadziłaby z jednej strony dodatkowe obciążenia formalne po stronie podmiotu prowadzącego, zbieranie dokumentacji, co nie ma wpływu na poprawę jakości usług. Z drugiej strony wprowadziłaby dużą niepewność w działaniu np. organizacji pozarządowych chcących zakładać i prowadzić niewielkie placówki w formule domów pomocy społecznej i w rezultacie zniechęcić te organizacje do podejmowania działań. Organizacje nie miałyby bowiem gwarancji uzyskania drugiego zezwolenia, nawet w przypadku dokładania należytej staranności w prowadzeniu dps.</p> <p>Prowadzenie domu pomocy społecznej, zwłaszcza dla osób całkowicie zależnych od wsparcia innych, wiąże się z wzięciem ogromnej odpowiedzialności za losy tych osób. Trudno wyobrazić sobie zaciągnięcie takiego zobowiązania w przypadku, gdy zezwolenie na prowadzenie domu otrzymuje się na jeden rok.</p>	
5.	Porozumienie AUTYZM- POLSKA w Gdańsku	Art. 1 pkt 10 dot. Art. 55 b ust 8 i 9.1 art. 97 a	<p>Propozycja:</p> <p>Zniesienie lub ograniczenie np. do 10% kosztów wysokości opłat świadczeniobiorców i ich rodzin za pobyty w domach pomocy społecznej w formie dziennej.</p> <p>Uzasadnienie</p> <p>Projekt przewiduje odpłatność za pobyty krótkoterminowe w DPS w formie dziennej.</p> <p>Odpłatność ta miałby być ustalana przez ops, na podstawie uchwały rady gminy lub powiatu, uzależniona od dochodu lub ponoszona przez świadczeniobiorcę lub jego rodzinę w pełnej wysokości.</p> <p>Pobyt dzienny w DPS byłby zatem często wysokopłatną usługą, podczas gdy usługi asystenckie, usługi opieki wytchnieniowej i</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona - pobyty krótkoterminowe w dps stanowią wsparcie w formie usług opieki krótkoterminowej, a mechanizm odpłatności za tę formę usług jest podobny jak w przypadku usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania. W przypadku usług opiekuńczych również świadczeniobiorcy partycypują w kosztach świadczenia usług, a poziom odpłatności zależny jest od dochodów i ustalony w uchwale rady gminy.</p>

		<p>pobyty w innych placówkach dziennych są bezpłatne dla świadczeniobiorcy i jego rodziny lub płatne symbolicznie (SDS).</p> <p>Byłaby to podwójna dyskryminacja osób, dla których niedostępne są inne placówki dzienne, skoro musiałyby korzystać z krótkookresowych pobyków dziennych w DPS. Jednocześnie korzystanie z tych usług byłoby o wiele bardziej kosztowne, niż jest stałe, codzienne korzystanie ze wsparcia w placówkach dziennych.</p> <p>Propozycja niniejsza jest tym bardziej zasadna, że z OSR do projektu wynika, iż planuje się dofinansować koszty ponoszone przez gminy na takie pobyty z puli „opieka wytchnieniowa”.</p> <p>Przy zachowaniu odpłatności świadczeniobiorcy, zwłaszcza opieki dziennej doszłoby do sytuacji, w której świadczeniobiorca otrzymywałby w rzeczywistości usługę opieki wytchnieniowej odpłatną dla niego, co jest wbrew zapisom dotyczącym tej usługi.</p>	<p>Projekt przewiduje, że to rada gminy określi szczegółowe warunki odpłatności za usługi wsparcia krótkoterminowego oraz warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat.</p> <p>Tak więc wysokość ponoszonych opłat zależna będzie od dochodu osoby oraz tego czy i o ile przekroczy kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej, gdyż w projekt ustawy przewiduje, że osoby nie ponoszą opłat, jeżeli dochód osoby korzystającej ze wsparcia nie przekracza kwoty kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej.</p>	<p>Projekt przewiduje, że to rada gminy określi szczegółowe warunki odpłatności za usługi wsparcia krótkoterminowego oraz warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat.</p> <p>Tak więc wysokość ponoszonych opłat zależna będzie od dochodu osoby oraz tego czy i o ile przekroczy kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej, gdyż w projekt ustawy przewiduje, że osoby nie ponoszą opłat, jeżeli dochód osoby korzystającej ze wsparcia nie przekracza kwoty kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej.</p>
	<p>Art. 1 pkt 10 dot. Art. 55c. ust. 2</p>	<p>Propozycja:</p> <p>Dodanie do katalogu zdarzeń nadzwyczajnych przypadków użycia przymusu bezpośredniego.</p> <p>Uzasadnienie:</p> <p>Art. 55c zawiera bardzo cenne zmiany, poprawiające nadzór nad domami pomocy społecznej i bezpieczeństwo mieszkańców. Uzupełnienie katalogu zdarzeń raportowanych właściwemu organowi samorządowemu pozwoli uzyskać pełen obraz zdarzeń nadzwyczajnych w placówce.</p> <p>Należy podkreślić, że przymus bezpośredni jest najbardziej dolegliwą formą przymusu w domach pomocy społecznej. Z tego powodu tyb jego stosowania został szczegółowo unormowany w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego. Jednak art. 18c ust.2</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>W aktualnie procedowanym projekcie ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego przewidziano przepis, w którym zobowiązano kierownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej do niezwłocznego informowania upoważnionego przez marszałka województwa lekarza specjalistę w dziedzinie psychiatrii, o zastosowaniu przymusu bezpośredniego. Takie zdarzenia będą zatem odnotowywane.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>W aktualnie procedowanym projekcie ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego przewidziano przepis, w którym zobowiązano kierownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej do niezwłocznego informowania upoważnionego przez marszałka województwa lekarza specjalistę w dziedzinie psychiatrii, o zastosowaniu przymusu bezpośredniego. Takie zdarzenia będą zatem odnotowywane.</p>

		<p>ustawy o ochronie zdrowia psychicznego przewiduje jedynie umieszczenie każdego przypadku zastosowania przymusu bezpośredniego w rejestrze przypadków zastosowania przymusu bezpośredniego, bez obowiązku cyklicznego raportowania tych przypadków jakimkolwiek podmiotowi.</p> <p>Dodanie informacji o zastosowaniu przymusu bezpośredniego do rejestru zdarzeń nadzwyczajnych przekazywanych do organów samorządowych nie przysporzy zatem pracy kierującym domami pomocy społecznej, skoro i tak zamieszczają je w innym rejestrze. Znacząco zwiększy natomiast kontrolę nad używaniem przymusu bezpośredniego, a tym samym zabezpieczy mieszkańców - często osoby bezbronne, narażone na potencjalne nadużycia ze strony personelu.</p>	
	Art. 1 pkt 10 dot. Art. 55c. ust. 5	<p>Propozycja:</p> <p>Informacje z rejestru zdarzeń nadzwyczajnych oraz informacje o podjętych działaniach następczych powinny być przekazywane właściwemu organowi samorządowemu nie rzadziej niż raz na miesiąc (według projektu ustawy - raz na kwartał).</p> <p>Uzasadnienie.</p> <p>W rejestrze zdarzeń nadzwyczajnych mogą znaleźć się informacje wymagające oceny zewnętrznej, spoza placówki, w której doszło do tych zdarzeń. Stąd słuszny jest zapis, by informacje te trafiały do wójta, starosty, prezydenta miasta na prawach powiatu czy marszałka województwa. Jednak kwartał to długi okres, przez co adekwatna reakcja na informacje z rejestru np. dotyczące nadużyć może być spóźniona.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>W praktyce należałoby rozważyć czy liczba zgłoszeń jest aż tak znacząca, aby raportowanie musiało się odbywać w systemie miesięcznym. Wydaje się, że system trzymiesięczny jest optymalny np. w zakresie dokonania oceny skutków podjętych działań naprawczych w wyniku wystąpienia danego zdarzenia.</p>
	Art. 1 pkt 11 dot. Art. 57. ust. 5	<p>Propozycja</p> <p>Wykreślić proponowany zapis</p> <p>Uzasadnienie:</p>	<p>Uwaga uwzględniona – wykreślono propozycje wydawania pierwszego zezwolenia na prowadzenie dps – 1 rok.</p>

			<p>Organy nadzoru mają już obecnie, na gruncie obowiązującej ustawy, narzędzia weryfikacji prawidłowości prowadzenia DPS oraz cofnięcia zezwolenia w razie stwierdzenia nieprawidłowości. Jeżeli obecnie nadzór nie jest prowadzony w sposób wystarczający, należy poprawić jego metody i skuteczność.</p> <p>Z projektu ustawy ani z uzasadnienia nie wynika, na czym polegałby poprawa tych narzędzi w przypadku udzielania pierwszego zezwolenia na jeden rok i konieczności ubiegania się o powtórne zezwolenie.</p> <p>Natomiast ta zmiana wprowadziłaby z jednej strony dodatkowe obciążenia formalne po stronie podmiotu prowadzącego, zbieranie dokumentacji, co nie ma wpływu na poprawę jakości usług. Z drugiej strony wprowadziłaby dużą niepewność w działaniu np. organizacji pozarządowych chcących zakładać i prowadzić niewielkie placówki w formule domów pomocy społecznej i w rezultacie zniechęcić te organizacje do podejmowania działań. Organizacje nie miałyby bowiem gwarancji uzyskania drugiego zezwolenia, nawet w przypadku dokładania należytej staranności w prowadzeniu DPS.</p> <p>Prowadzenie domu pomocy społecznej, zwłaszcza dla osób całkowicie zależnych od wsparcia innych, wiąże się z wzięciem ogromnej odpowiedzialności za losy tych osób. Trudno wyobrazić sobie zaciągnięcie takiego zobowiązania w przypadku, gdy zezwolenie na prowadzenie domu otrzymuje się na jeden rok.</p>	
6.	Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami w Warszawie	art. 53	<p>W odniesieniu do projektowanego art. 53 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej należy zauważyć, że realizuje on zgłaszany od dawna przez środowisko osób z niepełnosprawnościami podział na mieszkania wspomagane i treningowe. Należy zauważyć, że są to formy o zupełnie innych celach, wobec czego funkcjonowanie ich pod wspólną nazwą „mieszkania chronione” wprowadzało chaos i było nieuzasadnione</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona Przed wszystkim należy zauważyć, że obecnie funkcjonujące mieszkania wspomagane nie są uregulowaną na gruncie prawnym formą wsparcia. Prowadzone są przez samorząd lub w ramach</p>

		<p>merytorycznie. Rozdzielenie tych form spowoduje przejrzystość a także w sposób jasny wskaże potrzebę tworzenie obu z nich, jako skierowanych do różnych grup. Dotychczas mieszkania chronione wspierane przyznane na czas nieokreślony stanowią zdecydowaną mniejszość pomimo, że dla znacznej części osób z niepełnosprawnościami jest to najbardziej pożądana forma. Należy również pozytywnie ocenić wprowadzenie formuły kontraktu mieszkaniowego jako umownej podstawy korzystania z mieszkań wspomaganych i treningowych.</p> <p>Proponowany przepis budzi jednak również zastrzeżenia. Polegają m.in. na powtórzeniu istotnych błędów znajdujących się w obecnym brzmieniu art. 53 ustawy o pomocy społecznej.</p> <p>Mając na uwadze kwestie zgodności opiniowanego Projektu z Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2012 poz. 1169, dalej jako: KPON), należy zauważyć, co następuje:</p> <p>W art. 53. ust. 1 - Projekt pomija osoby potrzebujące większej ilości wsparcia - zostały one wyłączone z mieszkalnictwa, co w opinii PFON narusza realizację zasady równości i niedyskryminacji sformułowaną w art. 5 KPON. Z projektowanego art. 53 ust. 1 proponuje się w związku z powyższym usunięcie części przepisu „[...] ale nie wymaga usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki”.</p> <p>W art. 53. ust. 2 - kategoria „samodzielnego życia” powinna zostać uzupełniona również o kategorię „niezależnego życia” osób z niepełnosprawnościami, które zbudowane jest na możliwościach samodzielnego podejmowania decyzji przez te osoby, a nie zdolności do czynności samoobsługowych.</p> <p>W art. 53 ust. 10 pkt 7 - zobowiązanie mieszkańca do przestrzegania regulaminu mieszkania, w przypadku mieszkania wspieranego o charakterze długoterminowym nie jest zgodne z art. 1 KPON gwarantującym osobom z niepełnosprawnościami</p>	<p>dzielności statutowej organizacji pozarządowych i często różnią się w kwestiach dotyczących organizacji mieszkania, procedury kwalifikacji osoby wnioskującej o pobyt w mieszkaniu do skorzystania z tej formy wsparcia oraz warunków lokalowych.</p> <p>Zachodzi zatem obawa, że w praktyce część z nich nie spełnia standardów i nie jest w stanie spełnić standardów wskazanych w obecnie obowiązującym rozporządzeniu w sprawie mieszkań chronionych.</p> <p>Ponadto należy mieć na uwadze, że ta forma wsparcia w ujęciu ustawy o pomocy społecznej prowadzona jest dla szerszej grupy osób niż obecnie funkcjonujące projektowe mieszkania wspomagane, co uzasadnia koncepcję przyjętą w nowelizacji.</p> <p>Mieszkania treningowe w zaproponowanej w nowelizacji ustawy o pomocy społecznej formie co do zasady ograniczać się będą do oddziaływań zmierzających do usamodzielnienia osoby i docelowo umożliwienia im prowadzenia samodzielnego życia poza tą formą wsparcia – mieszkania wspomagane zaś przeznaczone</p>
--	--	---	---

		<p>pełny i skuteczny udział w życiu społecznym, na zasadzie równości z innymi osobami, a także z art. 19 KPON. Wprowadzanie dodatkowych regulaminów (innych niż np. regulaminy lokatorskie czy regulaminy porządku domowego) łamie tę zasadę.</p> <p>W art. 53. ust. 10 pkt 8 - wskazanie zasad i sposobu realizacji programu usamodzielnienia osoby korzystającej ze wsparcia powinno dotyczyć tylko mieszkań treningowych. Natomiast mieszkania wspomagane co do zasady powinny być formą stałego (docelowego) zamieszkania, który realizuje zadania wskazane w art. 53 ust. 5 opiniowanego Projektu. Dlatego też w art. 53. ust. 10 pkt 8 powinno znaleźć się wskazanie, że dotyczy on wyłącznie mieszkań treningowych, jako że mieszkania wspomagane nie powinny być objęte obowiązkową koniecznością realizacji przez ich mieszkańców programów usamodzielniających, które zostały zarezerwowane dla mieszkań treningowych (co nie wyklucza dobrowolnego udziału mieszkańców w tego typu programach).</p> <p>W art. 53 ust. 12 - należy rozważyć potraktowanie mieszkań wspomaganych jako docelowych form zamieszkania, a co za tym idzie jako zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych (wraz z zastosowaniem umowy najmu). Dla wielu osób (podobnie jak w przypadku domów pomocy społecznej) tego typu mieszkanie stanowić będzie de facto ostateczne, długoterminowe miejsce zamieszkania. W celu niwelowania dyskomfortu tych osób, związanego z niepewnością kontynuacji zamieszkania, należy wprowadzić dla nich długoterminowe oraz bezterminowe umowy na zasadzie podobnej do mieszkalnictwa komunalnego (co stanowiłoby realizację zasady równości i niedyskryminacji sformułowanej w art. 5 KPON).</p> <p>Projekt nie uwzględnia wymogów wynikających z KPON w zakresie formy zamieszkania. Na podstawie przepisów opiniowanego Projektu możliwe będzie tworzenie mieszkań o charakterze zbiorowym, nie stwarza również możliwości podjęcia decyzji przez</p>	<p>będą dla osób, które z uwagi na wiek lub stan niepełnosprawności, które z założenia tej samodzielności raczej nie osiągną, stąd trening służy wyłącznie podtrzymaniu posiadanych umiejętności. Wyodrębnienie tych dwóch form jest także zasadne ze względu na inny profil osoby wspieranej, w mieszkaniach wspomaganych, o których mowa w uwadze MFIPR różnicuje się przecież ich profile – mieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, mieszkania dla osób w kryzysie bezdomności itp., zatem następuje nawet węższa specjalizacja w zakresie udzielanego wsparcia, niż w podziale zaproponowanym w ustawie i postulowany przez autora uwagi podział na mieszkania wspomagane krótkoterminowe i długoterminowe nie będzie wystarczający. Ponadto zaproponowany podział na mieszkania wspomagane krótkoterminowe i długoterminowe w opinii MRiPS ze względu na proces kierowania również wymagałyby dookreślenia w aktach prawa miejscowego.</p>
--	--	--	--

		<p>mieszkańca, z kim będzie zamieszkiwać (zgodnie z art. 19 KPON). Postulowane jest uregulowanie ustawowe zespołów mieszkań z odrębnymi łazienkami i kuchniami/aneksami kuchennymi. Należy zauważyć, że zaproponowane rozwiązania przyjęte zostały już w programie Wspomaganych Społeczności Mieszkaniowych, realizowanym przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Wymogi powinny dotyczyć nowych mieszkań przy jednoczesnych przepisach przejściowych odnoszących się do mieszkań już funkcjonujących.</p>	
	Uwagi ogólne	<p>W odniesieniu do opiniowanego Projektu należy sformułować również inne uwagi.</p> <p>Przede wszystkim powielając błąd obowiązującej regulacji, Projekt nie określa zasad finansowania mieszkalnictwa. Nie wskazuje też mechanizmów stymulujących powstawanie mieszkań wspomaganych i treningowych.</p> <p>Projektowane przepisy nie gwarantują na poziomie przepisów rangi ustawowej, że mieszkania treningowe i wspomagane rzeczywiście zostaną utworzone, ponieważ nie przewiduje się jakichkolwiek norm co do utworzenia przez gminę lub powiat choćby minimalnej puli takich mieszkań z przeznaczeniem na mieszkania treningowe i wspomagane.</p> <p>Kolejne zastrzeżenie budzi to, że projektowane przepisy nie przewidują żadnych zasad finansowania utrzymania, w tym remontów, mieszkań treningowych i wspomaganych; jedynie pośrednio z treści art. 53 ust. 10 pkt 4 i 5 (essentialia negotii kontraktu mieszkaniowego) można wywnioskować, że w kosztach tych partycypuje jednostka kierująca do tej formy pomocy oraz osoba wymagająca wsparcia. Natomiast nie wiadomo już jaki jest przewidywany poziom tej „partycypacji”.</p> <p>Projektowany art. 53 również nie określa na poziomie przepisów rangi ustawowej jakichkolwiek wymogów, co do standardu</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Projekt wskazuje, że jest to zadanie o charakterze obowiązkowym. Nie jest zasadne odgórne wskazywanie liczby mieszkań w danej jst -zależać to będzie od licznych uwarunkowań. Nie znajduje uzasadnienia dlaczego realizacja wyłącznie tego zadania miałaby być w ten sposób dookreślona.</p> <p>Treść art. 17 ust. 1 pkt 12 oraz 19 pkt 11 jasno wskazuje, że za te kwestie odpowiada podmiot prowadzący.</p> <p>Uwaga uwzględniona – doprecyzowano treść projektu</p>

		<p>mieszkań treningowych i wspomaganych, pozostawiając pełną swobodę regulacyjną w tym zakresie dla aktu wykonawczego, który ma być wydany na podstawie art. 53 ust. 20 pkt 2, co uprawnia do poglądu, że upoważnienie ustawowe w tym zakresie wciąż zachowuje charakter blankietowy, co jest sprzeczne z art. 92 Konstytucji RP.</p> <p>Istotnym postulatem jest wprowadzenie do katalogu osób, którym może być przyznane wsparcie w mieszkaniu treningowym lub wspomaganych osób w kryzysie bezdomności. Postulat ten koresponduje z przewidzianym w Strategii rozwoju usług społecznych, rozwojem programów przeciwdziałania bezdomności opartych na modelu „Najpierw mieszkanie” („Housing First”).</p> <p>Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami pragnie również zauważyć, że problematyka mieszkalnictwa jest obecnie przedmiotem prac w ramach Projektu pt. „Opracowanie projektu ustawy wdrażającej Konwencję o prawach osób niepełnosprawnych o proponowanej nazwie: Ustawa o wyrównywaniu szans osób z niepełnosprawnościami wraz z Oceną Skutków Regulacji i uzasadnieniem, jak też propozycji zmian legislacyjnych podążających za nową ustawą” realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. W toku tych działań (Forum jest jednym z partnerów realizujących Projekt) przeprowadzona została m.in. analiza i ocena obecnych regulacji oraz przygotowano rekomendacje. Opracowywane są również propozycje regulacji prawnych, które na tę chwilę różnią się od zaproponowanych w opiniowanym Projekcie ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw (UD 467). Pragniemy poinformować jednocześnie, że zgodnie z harmonogramem, ostateczna wersja rozwiązań zostanie przedstawiona w 2023 roku.</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p>
	art. 55a	<p>W projektowanym art. 55a przewiduje się możliwość organizacji przez DPS wsparcia krótkoterminowego. Zamysł ten należy ocenić</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p>

			<p>pozytywnie, jednak konieczne jest wskazanie dodatkowych warunków w tym zakresie. Należy w szczególności sformułować wymogi dla DPS świadczących usługi wsparcia krótkoterminowego, takie jak: maksymalna liczba mieszkańców, określony procent pokoi jednoosobowych oraz pokoi z łazienkami i aneksami kuchennymi, każdorazowe określenie zindywidualizowanego zakresu wsparcia osoby z niepełnosprawnością (dotyczy to zwłaszcza osób wymagających intensywnego wsparcia).</p> <p>Tylko przy tak sformułowanych wymaganiach regulacja, w opinii PFON, będzie sprzyjała wdrażaniu procesu deinstytucjonalizacji. Zakłada on bowiem możliwość wykorzystania obecnie istniejącego zasobu, jednakże proces ten musi być realizowany w sposób uwzględniający w pełni standardy wynikające z KPON oraz innych dokumentów międzynarodowych.</p>	<p>Standard usługi zostanie określony w rozporządzeniu w sprawie domów pomocy społecznej</p>
	art. 55c		<p>Projektowany w art. 55c obowiązek prowadzenia „rejestrów zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych z udziałem mieszkańców domu” należy ocenić pozytywnie. Mając na uwadze m.in. treść art. 15 KPON, Polskie Forum Osób z Niepełnosprawnościami postuluje jednak wyraźne wskazanie w katalogu zdarzeń nadzwyczajnych, wymienionych w projektowanym art. 55c ust. 2, zdarzeń z użyciem przymusu bezpośredniego w stosunku do mieszkańca.</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona</p> <p>Doprecyzowano katalog zdarzeń objętych rejestrem.</p> <p>W aktualnie procedowanym projekcie ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego przewidziano przepis, w którym zobowiązano kierownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej do niezwłocznego informowania upoważnionego przez marszałka województwa lekarza specjalistę w dziedzinie psychiatrii,</p>

				o zastosowaniu przymusu bezpośredniego. Takie zdarzenia będą zatem odnotowywane.
7.	Dom Pomocy Społecznej w Nowej Wsi Ełckiej		<p>Elastyczny rejestr wojewody</p> <p>Nasuwa się ekonomicznie i społecznie umotywowany postulat, aby mieszkania treningowe i wspomagane oraz usługi wsparcia krótkoterminowego świadczone przez dps mogły mieścić się w statutowej liczbie miejsc dps wykazanych w rejestrze wojewody.</p> <p>Chodzi o to, aby np. w dps, dla którego zarejestrowano 100 miejsc, można było elastycznie w tej liczbie wydzielić do 10 lub 20 miejsc na mieszkania treningowe, wspomagane lub usługi krótkoterminowe, bez sztywnego wyodrębnienia w rzeczonym rejestrze oddzielnej kategorii dla mieszkańców dps (opieki całodobowej), oddzielnej kategorii dla mieszkań treningowych, oddzielnej dla mieszkań wspomaganych i oddzielnie dla usług wsparcia krótkoterminowego.</p> <p>Owa elastyczność rejestrowa może powodować, że w tym przykładowym 100 miejscowym dps raz będzie 90 mieszkańców i 10 osób w ramach usług wsparcia krótkoterminowego, innym razem będzie 80 mieszkańców dps, 15 osób w mieszkaniach treningowych i wspomaganych i 5 osób w ramach usług wsparcia krótkoterminowego, a jeszcze innym razem odpowiednio 92, 2 i 6 osób.</p> <p>Sztywne oddzielne rejestrowe wyodrębnienie każdej w powyższych kategorii może doprowadzić do sytuacji, w której w danym dps w jednej kategorii będą wolne miejsca, a w innej będzie kolejka oczekujących. Z ekonomicznego punktu widzenia, w takiej sytuacji cel projektowanej zmiany nie zostanie osiągnięty, bowiem zasoby infrastrukturalne i zasoby kadrowe danego dps nie będą optymalnie wykorzystane. Społeczny cel też nie zostanie do końca osiągnięty, bowiem z opieki w danym czasie skorzysta mniej osób,</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona - Uwaga nieuwzględniona – rejestr DPS-ów aktualizowany jest na bieżąco i w wyniku konsultacji projektu ustawy wprowadzono regulację stanowiącą, iż w rejestrze będzie widnieć informacja o prowadzeniu przez DPS takiej formy wsparcia. Jednakże wskazywanie w rejestrze wolnych miejsc będzie zbyt uciążliwe dla jst jak i dla kierowników dps oraz wojewodów.</p>

			<p>niż mogłoby skorzystać w warunkach elastycznego podejścia rejestrowego.</p> <p>Rejestr miejsc dla każdej w/w kategorii jest mniej istotny od rzeczywiście świadczonych usług. Zaś ilości usług świadczonych w każdej z kategorii będą raportowane w sprawozdaniach z wykonanych zadań.</p> <p>Dzięki sugerowanej w niniejszej opinii odformalizowanej elastyczności rejestrowej można będzie łatwiej gospodarować i optymalnie wykorzystać ogólną liczbę miejsc dostępnych w dps w zależności od potrzeb w danym czasie. Skorzysta wtedy z usług większa liczba potrzebujących, a zasoby infrastrukturalne i kadrowe dps zostaną efektywniej wykorzystane.</p> <p>Precyzyjna definicja zdarzeń nadzwyczajnych</p> <p>Definicja zdarzeń nadzwyczajnych zgłaszanych do rejestru zgłoszeń jest bardzo pojemna i wymaga doprecyzowania, po to aby nie było wątpliwości co jest zdarzeniem nadzwyczajnym, a co nie jest, tak aby nie pozostawiać dużego pola możliwości interpretacyjnych, w szczególności dla służb kontrolnych. Rejestr zgłoszeń powinien zawierać zdarzenia rzeczywiście o charakterze nadzwyczajnym, a nie jak napisano w uzasadnieniu do projektu „każde zdarzenie, które w sposób negatywny wpływa na mieszkańca domu”.</p>	<p>Uwaga uwzględniona - doprecyzowano katalog zdarzeń objętych rejestrem.</p>
8.	Rada Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego	art. 52	<p>Z zadowoleniem przyjmujemy odblokowanie w art. 53 mechanizmu prowadzenia mieszkań chronionych (wspomaganych) przez wszystkie organizacje pozarządowe, a nie tylko te, które posiadają status organizacji pożytku publicznego. Zwracamy jednak uwagę, że podobne działanie powinno zostać zastosowane w art. 52 odnośnie rodzinnych domów pomocy.</p> <p>W kwestii mieszkań wspomaganych uważamy, że zastosowany w projekcie zamysł podziału mieszkań na treningowe i wspomagane</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona – projektowane regulacje nie przewidują zmian w zakresie rodzinnych domów pomocy</p> <p>Uwaga nieuwzględniona</p>

			<p>jest wadliwy i spowoduje zamieszanie w kontekście praktyki ostatnich siedmiu lat w ramach projektów europejskich. Mieszkanie wspomagane miało zarówno charakter treningowy i wspierany. Zapis projektu ustawy utrzymuje zbędny podział, który potem utrudnia funkcjonowanie. Mieszkania wspomagane powinny mieć charakter krótkoterminowy i długoterminowy, zaś okres pobytu i zakres usług powinny być uzależnione od kategorii osób, które się tam znajdują. Mieszkania te powinny mieć też wymiar interwencyjny, np. w przypadku osób bezdomnych czy ofiar przemocy w rodzinie. Dlatego wnosimy o przemyślenie tych zapisów. Kwestia mieszkań wspomaganych to największe wyzwanie rządowej Strategii Rozwoju Usług Społecznych, w której zapowiedziano stworzenie 12 tys. mieszkań do 2035 roku, przy obecnie liczbie ok. 2 tys. takich mieszkań.</p>	<p>Przed wszystkim należy zauważyć, że obecnie funkcjonujące mieszkania wspomagane nie są uregulowaną na gruncie prawnym formą wsparcia. Prowadzone są przez samorząd lub w ramach działalności statutowej organizacji pozarządowych i często różnią się w kwestiach dotyczących organizacji mieszkania, procedury kwalifikacji osoby wnioskującej o pobyt w mieszkaniu do skorzystania z tej formy wsparcia oraz warunków lokalowych. Zachodzi zatem obawa, że w praktyce część z nich nie spełnia standardów i nie jest w stanie spełnić standardów wskazanych w obecnie obowiązującym rozporządzeniu w sprawie mieszkań chronionych. Ponadto należy mieć na uwadze, że ta forma wsparcia w ujęciu ustawy o pomocy społecznej prowadzona jest dla szerszej grupy osób niż obecnie funkcjonujące projektowe mieszkania wspomagane, co uzasadnia koncepcję przyjętą w nowelizacji. Mieszkania treningowe w zaproponowanej w nowelizacji ustawy o pomocy społecznej formie co do zasady ograniczać się będą do</p>
--	--	--	---	---

				<p>oddziaływań zmierzających do usamodzielnienia osoby i docelowo umożliwienia im prowadzenia samodzielnego życia poza tą formą wsparcia – mieszkania wspomagane zaś przeznaczone będą dla osób, które z uwagi na wiek lub stan niepełnosprawności, które z założenia tej samodzielności raczej nie osiągną, stąd trening służy wyłącznie podtrzymaniu posiadanych umiejętności. Wyodrębnienie tych dwóch form jest także zasadne ze względu na inny profil osoby wspieranej, w mieszkaniach wspomaganych, – mieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, mieszkania dla osób w kryzysie bezdomności itp., zatem następuje nawet węższa specjalizacja w zakresie udzielanego wsparcia, niż w podziale zaproponowanym w ustawie i postulowany przez autora uwagi podział na mieszkania wspomagane krótkoterminowe i długoterminowe nie będzie wystarczający. Ponadto zaproponowany podział na mieszkania wspomagane krótkoterminowe i długoterminowe w opinii MRiPS ze względu na proces kierowania</p>
--	--	--	--	--

			<p>Należy również rozszerzyć rejestr wojewody w zakresie mieszkalnictwa nie tylko o mieszkania wspomagane prowadzone przez samorząd i na zlecenie samorządu, ale również wszystkich innych, np. prowadzonych przez organizacje pozarządowe. Ma to duże znaczenie przy planowaniu wsparcia i określaniu potrzeb społecznych.</p>	<p>również wymagałyby dookreślenia w aktach prawa miejscowego.</p> <p>Uwaga częściowo uwzględniona – projekt został uzupełniony o następująca regulacje bez doprecyzowania źródła finansowania:</p> <p>art. 53 ust. 16. Starosta zgłasza mieszkania prowadzone przez organizacje pozarządowe, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 tej ustawy, z wyłączeniem trybu określonego w art. 25 ustawy. wojewodzie właściwemu ze względu na miejsce położenia mieszkania. oraz mieszkań prowadzonych przez organizacje pozarządowe, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 tej ustawy, z wyłączeniem trybu określonego w art. 25 ustawy..</p>
--	--	--	---	---

			<p>Ponadto uważamy za konieczne i niezbędne poszerzenie możliwości działań organizacji pozarządowych realizujących zadania w obszarze pomocy społecznej. Proponujemy, aby w art. 25 ust. 4 ustawy zapisać, iż zlecenie realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej odbywa się po uprzednim przeprowadzeniu konkursu ofert. W przypadku zadania nieprzekraczającego kwoty 130.000 zł. organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego może zlecić realizację zadania, z pominięciem otwartego konkursu ofert. Kwota, którą tu wskazujemy jest kwotą graniczną, w ramach której nie stosuje się Prawa zamówień publicznych. Tryby nie konkursowe są już obecne zarówno w ustawie o działalności pożytku publicznego, jak również w kontekście rewitalizacji. Pozwoli to na szersze wykorzystanie potencjału organizacji, m.in. w zakresie usług opiekuńczych, dziennych form pomocy, mieszkalnictwa, interwencji kryzysowej czy przeciwdziałania przemocy w rodzinie, umożliwiając jednostkom samorządu terytorialne bardziej elastyczne postępowanie i wybór podmiotów lokalnych realizujących misję społeczną.</p> <p>Mimo, iż w nowelizacji nie dokonuje się zmian dotyczących ośrodków wsparcia, postulujemy przyjrzenie się zapisom dotyczącym środowiskowych domów samopomocy, tak aby umożliwić im elastyczne funkcjonowanie nie tylko w zakresie dziennego wsparcia, ale też działań na rzecz społeczności lokalnej, w godzinach, w których nie są świadczone standardowe usługi.</p>	<p>17. Listę mieszkań, o których mowa w ust. 16 wojewoda publikuje na stronie internetowej urzędu wojewódzkiego. Lista zawiera dane, o których mowa w ust. 18 pkt 1, 3 i 4.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona – projektowane regulacje nie przewidują zmian w zakresie rodzinnych domów pomocy</p> <p>Uwaga nieuwzględniona – poza zakresem planowanych zmian. Nie przewiduje się zmian w tym zakresie, jest to zadanie zlecone. Do celów o których mowa w przedstawionej uwadze, można wykorzystywać ośrodki wsparcia</p>
--	--	--	--	---

			<p>Kwestią o zasadniczym znaczeniu – zwłaszcza w naszym województwie, jest podjęcie problemu wykluczenia komunikacyjnego. Wykluczenie komunikacyjne utrudnia nie tylko korzystania z aktywnej integracji, ale także z usług społecznych. Zwłaszcza na obszarach wiejskich, z dużymi odległościami między miejscowościami, ale nie tylko. Osoby z takich peryferyjnych terytoriów są podwójnie narażone na wykluczenie: są wykluczone transportowo, a tym samym wykluczone z dostępu do usług społecznych, bo nie ma jak dojechać. Jeżeli uznacie państwo, że warto takie działania podjąć uważamy, że powinno zostać to opisane w ustawie.</p>	<p>prowadzone w ramach zadań własnych.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona. Usługi transportowe pozostają poza zakresem regulacji ustawy o pomocy społecznej.</p>
9.	Ogólnopolska Federacja na rzecz Rozwiązywania Problemu Bezdomności	art. 53 ust. 4 i 5	<p>Zmiana nazewnictwa mieszkań (art. 53 ust. 4 i 5 Projektu)</p> <p>Proponujemy nadanie brzmienia:</p> <p>„4. W mieszkaniu wspomagany krótkoterminowym świadczy się usługi bytowe oraz naukę w obszarze rozwijania lub utrwalania niezależności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia prowadzenia niezależnego życia.</p> <p>5. W mieszkaniu wspomagany długoterminowym świadczy się usługi bytowe oraz pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym i realizacji kontaktów społecznych, w celu utrzymania lub rozwijania niezależności osoby na poziomie jej psychofizycznych możliwości.”</p> <p>Proponowana zmiana podyktowana jest potrzebą uporządkowania nazewnictwa i zachowania przejrzystości terminologicznej, co będzie przydatne i celowe dla rozwoju tego segmentu usług i przyczyni się do realizacji kierunków deinstytucjonalizacji. Zaproponowana w Projekcie zmiana w terminologii na mieszkania „treningowe” i „wspomagane” spowoduje, że pojęcie „wspomagane” (które dotychczas miało</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Przed wszystkim należy zauważyć, że obecnie funkcjonujące mieszkania wspomagane nie są uregulowaną na gruncie prawnym formą wsparcia. Prowadzone są przez samorząd lub w ramach działalności statutowej organizacji pozarządowych i często różnią się w kwestiach dotyczących organizacji mieszkania, procedury kwalifikacji osoby wnioskującej o pobyt w mieszkaniu do skorzystania z tej formy wsparcia oraz warunków lokalowych.</p> <p>Zachodzi zatem obawa, że w praktyce część z nich nie spełnia standardów i nie jest w stanie spełnić standardów wskazanych w obecnie obowiązującym rozporządzeniu w sprawie mieszkań chronionych.</p>

		<p>szeroki zakres wynikających z Wytycznych CT9) będzie stosowane dla opisywania znacznie węższego rozwiązania (mieszkań długoterminowych o charakterze wspieranym). Może to prowadzić do trudności interpretacyjnych, a w praktyce kreować liczne problemy.</p> <p>Rezygnacja z pojęcia zbiorczego dla całej usługi („chronione”) powoduje zdecydowany podział pomiędzy mieszkaniami treningowymi i wspomagany, co może doprowadzić do usztywnienia modelu. O ile podział ten jest i był uzasadniony w szerszym ujęciu mieszkań chronionych i mieszkań wspomaganych jako pewnym typie tych mieszkań określających ich funkcje (treningowe i wspierane), to wyodrębnienie ich oddzielnie budzi wątpliwości. Otóż, mieszkania o charakterze treningowym są przecież wspomagane (mieszkaniami, usługami i kadrą specjalistyczną), a mieszkania wspomagane mogą być przecież treningowe. Co więcej, w mieszkaniach wspomaganych powinien być prowadzony trening w różnym zakresie, szczególnie z osobami z niepełnosprawnościami.</p> <p>Proponujemy więc, dla uporządkowania nazewnictwa i uniknięcia mylenia pojęć, posłużyć się ogólnym terminem „mieszkanie wspomagane krótkoterminowe” (o funkcjach m.in. treningowych) oraz „mieszkanie wspomagane długoterminowe”. Pozwoli to odwoływać się do piśmiennictwa i dobrych praktyk wypracowanych na gruncie mieszkań wspomaganych, uczyni wdrażanie rozwiązań bardziej elastycznymi, przyczyni się do uporządkowania zakresu usług mieszkaniowych i przysłuży się rozwojowi modelu.</p> <p>Podsumowując, zastąpienie modelu mieszkań chronionych modelem mieszkań wspomaganych i zapewnienie elastyczności pozwalającej tworzyć rozwiązania mieszkaniowe dostosowując czas pobytu do potrzeb osób korzystających z tego rozwiązania byłoby celowe dla rozwoju tego segmentu wsparcia i stanowi</p>	<p>Ponadto należy mieć na uwadze, że ta forma wsparcia w ujęciu ustawy o pomocy społecznej prowadzona jest dla szerszej grupy osób niż obecnie funkcjonujące projektowe mieszkania wspomagane, co uzasadnia koncepcję przyjętą w nowelizacji.</p> <p>Mieszkania treningowe w zaproponowanej w nowelizacji ustawy o pomocy społecznej formie co do zasady ograniczać się będą do oddziaływań zmierzających do usamodzielnienia osoby i docelowo umożliwienia im prowadzenia samodzielnego życia poza tą formą wsparcia – mieszkania wspomagane zaś przeznaczone będą dla osób, które z uwagi na wiek lub stan niepełnosprawności, które z założenia tej samodzielności raczej nie osiągną, stąd trening służy wyłącznie podtrzymaniu posiadanych umiejętności. Wyodrębnienie tych dwóch form jest także zasadne ze względu na inny profil osoby wspieranej, w mieszkaniach wspomaganych, mieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, mieszkania dla osób w kryzysie bezdomności itp., zatem następuje nawet węższa specjalizacja w zakresie</p>
--	--	--	---

		<p>najbardziej optymalny konsensus. Po pierwsze pozwoliłoby uporządkować logicznie pojęcia. Po drugie uspołnić funkcje mieszkań (w mieszkaniach wspieranych można przecież prowadzić także trening). Po trzecie uprościć i uelastyczyć różne rozwiązania mieszkaniowe, zgodnie z indywidualnymi potrzebami osób korzystających.</p> <p>Będzie to również zgodne z kierunkami wytyczonymi w Strategii Rozwoju Usług Społecznych. Strategia ta zakłada stworzenie do 2035 r. 12 tys. „mieszkań wspomaganych z koszykiem usług dostosowanych do indywidualnych potrzeb osoby” (str. 125 Strategii – tabela wskaźników). W ww. Strategii wskazano wyraźnie: „W najbliższym czasie planuje się wprowadzenie zmian prawnych w zakresie mieszkań chronionych, tj. wprowadzenie nazewnictwa – mieszkania wspomagane z koszykiem usług” (str. 30 Strategii). W innym miejscu Strategii wśród działań wymienia się: „3. Wdrożenie systemowej usługi mieszkalnictwa wspomagane przez: 1) wprowadzenie zmian prawnych w zakresie nazewnictwa i funkcji mieszkalnictwa wspomagane (ujednolicenie obowiązującego nazewnictwa – mieszkania chronione, wspierane, treningowe = mieszkania wspomagane z odpowiednim do potrzeb koszykiem usług); 2) rozwój mieszkań wspomaganych z koszykiem usług” (str. 114 Strategii).</p> <p>Proponujemy następujący zapis w art. 13 ust. 1 u.p.s.:</p> <p>„1. Osobie odbywającej karę pozbawienia wolności nie przysługuje prawo do świadczeń z pomocy społecznej, z zastrzeżeniem ust. la i lb.”,</p> <p>oraz dodanie ust. lb w brzmieniu:</p> <p>„lb. Na rzecz osób odbywających karę pozbawienia wolności, którym pozostało nie więcej niż 6 miesięcy do planowanego opuszczenia zakładu karnego bądź aresztu śledczego, można</p>	<p>udzielanego wsparcia, niż w podziale zaproponowanym w ustawie i postulowany przez autora uwagi podział na mieszkania wspomagane krótkoterminowe i długoterminowe nie będzie wystarczający.</p> <p>Ponadto zaproponowany podział na mieszkania wspomagane krótkoterminowe i długoterminowe w opinii MRiPS ze względu na proces kierowania również wymagałyby dookreślenia w aktach prawa miejscowego.</p> <p>Uwaga częściowo uwzględniona – zaproponowano możliwość świadczenia pracy socjalnej na rzecz osób przebywających w zakładach karnych oraz aresztach śledczych oraz zaproponowano uregulowanie własności miejscowej – pracownika socjalnego.</p>
--	--	---	--

			<p>świadczą pracę socjalną, ze szczególnym uwzględnieniem zapobiegania bezdomności tych osób po zakończeniu odbywania kary pozbawienia wolności. W takim przypadku właściwy ośrodek pomocy społecznej i właściwy zakład karny bądź areszt śledczy zawierają porozumienie określające zakres pracy socjalnej."</p>	
	art. 53 ust. 7 i ust. 8	<p>Rozwiązania zmierzające do popularyzacji modelu Najpierw mieszkanie (art. 53 ust. 7 i ust. 8 Projektu)</p> <p>Proponujemy usunięcie ust. 7 w art. 53 Projektu oraz modyfikację art. 53 ust. 8 Projektu („8. Pobyt i usługi w mieszkaniu wspomagany mogą zostać przyznane zarówno na czas określony, jak i nieokreślony.”).</p> <p>Proponowana zmiana pozwoli znieść ograniczenie czasowego udzielania wsparcia w mieszkaniu wspomagany i dostosować wsparcie do indywidualnej sytuacji i potrzeb osoby objętej wsparciem. Pozwoli to także realizację programu Housing First, czyli Najpierw Mieszkanie, kierowanego do różnych grup osób doświadczających bezdomności. Metoda ta przetestowana została w Polsce, jest skuteczna i efektywna, rekomendowana także w Strategii Rozwoju Usług Społecznych. Warunkiem jej skuteczności jest jednak realizacja w indywidualnych, samodzielnych mieszkaniach ze wsparciem, tak długo jak osoby tego potrzebują i chcą. Zasadą metody jest kierowanie się wyborem, decyzją i samostanowieniem osób, co w praktyce może oznaczać, że osoba może nie chcieć i nie będzie uczestniczyć w „treningu samodzielności”.</p> <p>Formuła mieszkań treningowych nie jest adekwatna dla realizacji metody Najpierw Mieszkanie, jako niezgodna z założeniem wsparcia dostosowanego do indywidualnych potrzeb i zapewnienia stabilności i bezpieczeństwa rozwiązania mieszkaniowego. Jednocześnie zaproponowane w Projekcie zapisy</p>	<p>Uwaga uwzględniona –projekt zawiera regulacje stanowiące o tym, iż pobyt w mieszkaniu wspomagany może zostać przyznany na czas określony i nieokreślony</p>	

			<p>związane z grupą odbiorców mieszkań wspomaganych, które mogą być realizowane długoterminowo, a nawet na stałe, wykluczają możliwość partycypacji i włączenia osób doświadczających bezdomności. To kolejny argument za tym, aby mieszkania wspomagane definiować szeroko i w sposób otwarty, tak by nie wykluczać możliwości realizacji pewnych innowacyjnych i wysoce zindywidualizowanych usług w lokalnych społecznościach.</p>	
		art. 53 ust. 1 i ust. 6	<p>Szersze ujęcie katalogu osób, którym przysługuje wsparcie w mieszkaniu w art. 53 ust. 1 i ust. 6 Projektu</p> <p>„1. Osobie pełnoletniej, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę, potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie bezdomnej, osobie opuszczającej pieczę zastępczą w rozumieniu przepisów o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, okręgowy ośrodek wychowawczy, zakład poprawczy, schronisko dla nieletnich, a także cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, może być przyznane wsparcie w mieszkaniu wspomaganym.”</p> <p>„6. Mieszkanie wspomagane długoterminowe przeznaczone jest dla osoby pełnoletniej, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność, bezdomność lub chorobę wymaga takiej formy wsparcia, w tym m.in. dla:</p> <p>1) osoby niepełnosprawnej, w szczególności osoby niepełnosprawnej fizycznie lub osoby z zaburzeniami psychicznymi;</p>	<p>Uwaga uwzględniona –katalog osób mogących skorzystać we wsparcia w mieszkaniu treningowym i wspomaganym został rozszerzony o osoby bezdomne.</p>

			<p>2) osoby w podeszłym wieku lub przewlekle chorej</p> <p>3) osoby bezdomnej.”</p> <p>Zwracamy uwagę na potrzebę szerszego ujęcia katalogu osób, którym przysługuje wsparcie w mieszkaniu wspomaganym (a w razie nieuwzględnienia uwagi zgłoszonej w pkt 1 – w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym), z wyszczególnieniem osób doświadczających bezdomności. W dotychczasowym stanie prawnym, wobec braku wymienienia w wyliczeniu w art. 53 osób bezdomnych, budziło wątpliwości, czy osoby te mogą korzystać ze wsparcia w postaci mieszkań chronionych – w wielu gminach stanowiło to istotną barierę w dostępie osób w kryzysie bezdomności do mieszkań chronionych.</p> <p>Postulujemy, aby przepis opisywał specyfikę sytuacji osoby, w jakiej przysługuje jej wsparcie w formie mieszkania wspomaganego, a w dalszej kolejności wskazywał przykładowe grupy spełniające ww. ogólne przesłanki. Szczególnie w kontekście potrzeb deinstytucjonalizacji w obszarze bezdomności stoimy na stanowisku, że grupa osób doświadczających bezdomności musi być wprost wskazana jako grupa odbiorców. (W związku z aktualnym brzmieniem ustawy o pomocy społecznej zaproponowano powyżej użycie sformułowania „osoba bezdomna”, ale zwracamy uwagę, na zgłoszoną poniżej propozycję zmiany nr 5 i zastąpienia pojęcia „osoba bezdomna” pojęciem „osoba w kryzysie bezdomności”).</p> <p>Dla zapewnienia spójności proponujemy rozszerzenie katalogu osób, którym przysługuje wsparcie w mieszkaniu wspomaganym zarówno w ust. 1, jak i w ust. 6 art. 53 Projektu.</p> <p>Trzeba także podkreślić, że w kontekście deinstytucjonalizacji i potrzeby tworzenia alternatywy dla instytucji, oraz w świetle doświadczeń płynących z wdrażania projektów EFS w poprzedniej perspektywie, w oparciu o Wytyczne CT9, warto rozważyć</p>	
--	--	--	---	--

			<p>rezygnację z zawężenia grupy odbiorców do grupy osób, które nie wymagają usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki. Mieszkania wspomagane mogą przy odpowiednim zakresie usług stanowić alternatywę dla jednostek całodobowej opieki. Jednocześnie mieszkania wspomagane mogą być rozwiązaniem tymczasowym dla osób oczekujących na miejsce w opiece instytucjonalnej i należałoby dopuścić oczywiście przy spełnieniu odpowiednich warunków tworzenia, mieszkań wspomaganych także dla osób wymagających całodobowej opieki. Doświadczenia prowadzenia takich mieszkań są udziałem już wielu organizacji i samorządów.</p>	
	art. 53 ust. 9	<p>Oparcie wsparcia w mieszkaniu wspomagany o kontrakt cywilnoprawny (umowę) / umowę najmu (zmiana art. 53 ust. 9 Projektu)</p> <p>Art. 53 ust. 9: „Podstawą przyznania wsparcia w mieszkaniu treningowym lub wspomagany jest decyzja, wydawana umowa cywilnoprawna lub umowa najmu, zawierana po dokonaniu ustaleń pomiędzy podmiotem kierującym do tej formy pomocy, podmiotem prowadzącym mieszkanie treningowe lub wspomagane oraz osobą ubiegającą się o pobyt w tym mieszkaniu lub jej przedstawicielem ustawowym, zwanych dalej: „kontraktem mieszkaniowym”.</p> <p>art. 53 ust. 12: „Wsparcie świadczone w mieszkaniu treningowym lub wspomagany udzielane w oparciu o umowę cywilnoprawną, inną niż umowa najmu nie stanowi zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych osób lub rodzin.”</p> <p>Zwracamy uwagę, że wskazana w art. 53 ust. 9 Projektu podstawa przyznania wsparcia w mieszkaniu została określona jako „decyzja, wydawana po dokonaniu ustaleń (...), zwanych dalej „kontraktem mieszkaniowym”, co budzi wątpliwości. Decyzja administracyjna jest oświadczeniem woli właściwego organu administrującego, podjętym w wyniku zastosowania normy prawa materialnego lub</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona –</p> <p>Zgodnie z projektowanymi zmianami podstawą przyznania wsparcia w mieszkaniu treningowym lub wspomagany jest decyzja, wydawana po dokonaniu ustaleń pomiędzy podmiotem kierującym do tej formy pomocy, podmiotem prowadzącym mieszkanie treningowe lub wspomagane oraz osobą ubiegającą się o pobyt w tym mieszkaniu lub jej przedstawicielem ustawowym, zwanych dalej: „kontraktem mieszkaniowym”. Mając na uwadze powyższe należy rozumieć, iż kontrakt mieszkaniowy stanowi formę pisemną dokonanych ustaleń jeszcze przed wydaniem decyzji przyznającej prawo do otrzymania ww. wsparcia.</p>	

		<p>w określonym zakresie normy prawa procesowego do ustalonego stanu faktycznego, w trybie, formie, strukturze uregulowanej prawem procesowym, zakomunikowanym stronie, w celu wywołania skutku prawnego w sferze stosunków materialnoprawnych bądź w sferze stosunku procesowego. Z kolei kontrakt to inaczej umowa, czyli wzajemne uzgodnienie dwóch lub więcej stron mająca na celu obopólne dobro oraz określająca wzajemne obowiązki oraz prawa stron. Postulujemy zatem, w duchu podmiotowego traktowania osób obejmowanych wsparciem, oparcie wsparcia w mieszkaniu wspomaganym o kontrakt cywilnoprawny (umowę) lub umowę najmu. Należy zwrócić uwagę na fakt, że w art. 36 ustawy [Klasyfikacja świadczeń z pomocy społecznej], świadczeniami z pomocy społecznej są świadczenia niepieniężne takie jak z jednej strony „mieszkanie chronione” (litera n), z drugiej także „pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym” (litera q). Zapisy te wydają się stać w sprzeczności z art. 53 ust. 12., który stanowi, że „Wsparcie świadczone w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym nie stanowi zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osób lub rodzin.” Czy „pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych” nie jest jednak „zaspokojeniem potrzeb mieszkaniowych”? Ta wątpliwość wspiera naszą propozycję, aby uznać mieszkania wspomagane (d. chronione) za formę zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych (zwłaszcza jeśli tytułem prawnym jest umowa najmu).</p> <p>Zwłaszcza w przypadku mieszkań długoterminowych (d. chronionych wspieranych) podstawą prawną i tytułem do lokalu powinna być umowa najmu, dająca pewność prawną, ochronę i stabilność beneficjentowi wsparcia. Opieranie wsparcia o zaproponowany w Projekcie „kontrakt mieszkaniowy” nie będzie miało takiego wymiaru. Konieczność uregulowania sytuacji i zwiększenia pewności tytułu prawnego beneficjentów wsparcia</p>	
--	--	--	--

			była wielokrotnie podkreślana przez ekspertów i praktyków na przestrzeni ostatnich lat. Wprowadzenie takiej zmiany będzie korzystne i celowe oraz przyczyni się do jakościowej poprawy sytuacji osób korzystających z mieszkań wspomaganych.	
	art. 6 pkt 8	<p>Modyfikacja definicji osoby bezdomnej w art. 6 pkt 8 u.p.s.</p> <p>Proponujemy nadanie brzmienia: „Osoba w kryzysie bezdomności – osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania, a także osobę korzystającą w procesie wychodzenia z bezdomności z mieszkania wspomaganego lub innej formy wsparcia realizowanej w mieszkaniu, przygotowującej z udziałem specjalistów osoby tam przebywającej do prowadzenia niezależnego życia lub wspomagającej te osoby w codziennym funkcjonowaniu.”</p> <p>W ramach procedowanych zmian w ustawie o pomocy społecznej, proponujemy również zmianę art. 6 ustawy poprzez zmianę definicji osoby bezdomnej. Pozwoli to w większym stopniu uwzględnić specyfikę sytuacji oraz potrzeby osób w kryzysie bezdomności. Zmiana taka będzie również zbieżna z kierunkami wytyczonymi w Strategii Rozwoju Usług Społecznych, w której wskazuje się na potrzebę uzupełnienia definicji osoby bezdomnej o osobę korzystającą w procesie wychodzenia z bezdomności z formy wsparcia realizowanej w mieszkaniu. Istotne byłoby także wprowadzenie bardziej inkluzywnego i mniej stygmatyzującego terminu „osoba w kryzysie bezdomności”.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona – Proponowane rozwiązanie zostanie dogłębnie przeanalizowane podczas prac nad kolejną nowelizacją ustawy o pomocy społecznej przy okazji projektowania regulacji w ramach wprowadzania do obrotu prawnego szerokich zmian związanych z tzw. deinstytucjonalizacją usług pomocy społecznej.</p>	
10.	Wspólnota Robocza		Zmiana 2 otrzymuje brzmienie:	Uwaga uwzględniona częściowo – „mieszkanie chronione” zastępuje

Związków Organizacji Socjalnych WRZOS		„2) użyte w art. 17 w ust. 1 w pkt 12, w art. 19 w pkt 11, w art. 36 w pkt 2 lit. n i q, w art. 88 w ust. 1 w pkt 3, w art. 90 w ust. 2 i 3, w art. 93 w ust. 1 pkt 1 lit. c oraz w art. 97 ust. 1 i 5 w różnej liczbie i przypadku wyrazy „mieszkanie chronione” zastępuje się użytymi w odpowiedniej liczbie i przypadku wyrazami „mieszkanie wspomagane”;	się wyrazami „mieszkanie treningowe lub wspomagane”
	Art. 53	<p>art. 53 otrzymuje brzmienie:</p> <p>„Art. 53. 1. Osobie pełnoletniej, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę, bezdomność, przemoc w rodzinie potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie opuszczającej pieczę zastępczą w rozumieniu przepisów o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, okręgowy ośrodek wychowawczy, zakład poprawczy, schronisko dla nieletnich, a także cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, może być przyznane wsparcie w mieszkaniu wspomaganym.</p> <p>2. Mieszkania, o których mowa w ust. 1, są formą pomocy społecznej przygotowującą, przy wsparciu specjalistów, osoby tam przebywające do prowadzenia niezależnego życia, bezpiecznego pobytu interwencyjnego lub wspierającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu</p> <p>3. Mieszkania, o których mowa w ust. 1, mogą być prowadzone przez każdą jednostkę organizacyjną pomocy społecznej, organizację pozarządową, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona – Katalog osób mogących skorzystać z tej formy wsparcia pozostaje otwarty. Jednocześnie wskazano w istniejącym katalogu – osoby bezdomne.</p> <p>Przed wszystkim należy zauważyć, że obecnie funkcjonujące mieszkania wspomagane nie są uregulowaną na gruncie prawnym formą wsparcia. Prowadzone są przez samorząd lub w ramach działalności statutowej organizacji pozarządowych i często różnią się w kwestiach dotyczących organizacji mieszkania, procedury kwalifikacji osoby wnioskującej o pobyt w mieszkaniu do skorzystania z tej formy wsparcia oraz warunków lokalowych.</p> <p>Zachodzi zatem obawa, że w praktyce część z nich nie spełnia standardów i nie jest w stanie spełnić standardów wskazanych w obecnie obowiązującym</p>

		<p>z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, oraz podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 tej ustawy, prowadzące działalność w zakresie pomocy społecznej lub reintegracji społecznej i zawodowej</p> <p>4. W mieszkaniu wspomaganym świadczy się w zależności od przebywającej w nim osoby lub osób, w szczególności następujące usługi:</p> <p>1) usługi bytowe,</p> <p>2) naukę w obszarze rozwijania lub utrwalania samodzielności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia prowadzenia samodzielnego życia,</p> <p>2) pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym i realizacji kontaktów społecznych, w celu utrzymania lub rozwijania samodzielności osoby na poziomie jej psychofizycznych możliwości.</p> <p>5. Pobyt i usługi w mieszkaniu wspomaganym mogą zostać przyznane na czas określony, a w przypadku osób niepełnosprawnych, osób z zaburzeniami psychicznymi, osób w podeszłym wieku lub przewlekle chorych, osób w kryzysie bezdomności, a także w innych uzasadnionych przypadkach w stosunku do innych osób, mogą zostać przyznane na czas nieokreślony.</p> <p>6. Podstawą przyznania wsparcia w mieszkaniu wspomaganym jest decyzja, wydawana po dokonaniu ustaleń pomiędzy podmiotem kierującym do tej formy pomocy, podmiotem prowadzącym mieszkanie wspomagane oraz osobą ubiegającą się o pobyt w tym mieszkaniu lub jej przedstawicielem ustawowym, zwanych dalej: „kontraktem mieszkaniowym”.</p> <p>7. Kontrakt mieszkaniowy zawiera:</p> <p>1) cel pobytu;</p> <p>2) okres pobytu;</p>	<p>rozporządzeniu w sprawie mieszkań chronionych. Ponadto należy mieć na uwadze, że ta forma wsparcia w ujęciu ustawy o pomocy społecznej prowadzona jest dla szerszej grupy osób niż obecnie funkcjonujące projektowe mieszkania wspomagane, co uzasadnia koncepcję przyjętą w nowelizacji.</p> <p>W projekcie dodano, iż ww. mieszkania mogą prowadzić organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność również w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej (...).</p> <p>Mieszkania treningowe w zaproponowanej w nowelizacji ustawy o pomocy społecznej formie co do zasady ograniczać się będą do oddziaływań zmierzających do usamodzielnienia osoby i docelowo umożliwienia im prowadzenia samodzielnego życia poza tą formą wsparcia – mieszkania wspomagane zaś przeznaczone będą dla osób, które z uwagi na wiek lub stan niepełnosprawności, które z założenia tej samodzielności raczej nie osiągną, stąd trening służy wyłącznie podtrzymaniu</p>
--	--	---	---

		<p>3) rodzaj i zakres świadczonego wsparcia;</p> <p>4) ustaloną odpłatność osoby korzystającej ze wsparcia;</p> <p>5) poziom partycypacji w kosztach udzielonego wsparcia przez jednostkę kierującą do tej formy pomocy, jeśli nie jest to jednocześnie jednostka prowadząca mieszkanie wspomagane lub zlecająca ich prowadzenie;</p> <p>6) sposób zgłaszania planowanej nieobecności w mieszkaniu wspomaganim;</p> <p>7) wskazanie zasad i sposobu realizacji programu usamodzielniania osoby korzystającej ze wsparcia;</p> <p>8) wskazanie skutków naruszeń kontraktu mieszkaniowego.</p> <p>8. Kwalifikacja osoby ubiegającej się o pobyt w mieszkaniu wspomaganim odbywa się na podstawie dokumentów potwierdzających spełnianie przesłanek, o których mowa w ust. 1. Rodzinnego wywiadu środowiskowego nie przeprowadza się.</p> <p>9. 1. Wsparcie świadczone w mieszkaniu wspomaganim nie stanowi zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osób lub rodzin, z zastrzeżeniem ust. 2.</p> <p>2. Za zgodą podmiotu prowadzącego mieszkanie, na zasadach określonych przez ten podmiot pobyt w mieszkaniu wspomaganim może zostać przekształcony w umowę najmu na czas określony lub nieokreślony. Usługi, o których mowa w ust. 4 stosuje się odpowiednio na wniosek osoby lub osób zamieszkujących w mieszkaniu.</p> <p>10. Korzystanie ze wsparcia w mieszkaniu wspomaganim, prowadzonym przez podmioty inne niż gmina, powiat lub na ich zlecenie, odbywa się na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z osobą korzystającą z pobytu lub jej przedstawicielem ustawowym. W tym przypadku nie stosuje się ust. 7–10.</p> <p>11. Wojewoda właściwy ze względu na miejsce położenia mieszkania prowadzi rejestr mieszkań wspomaganych prowadzonych przez podmioty, o których mowa w ust. 3.</p>	<p>posiadanych umiejętności. Wyodrębnienie tych dwóch form jest także zasadne ze względu na inny profil osoby wspieranej, w mieszkaniach wspomaganych, – mieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, mieszkania dla osób w kryzysie bezdomności itp., zatem następuje nawet węższa specjalizacja w zakresie udzielanego wsparcia, niż w podziale zaproponowanym w ustawie i postulowany przez autora uwagi podział na mieszkania wspomagane krótkoterminowe i długoterminowe nie będzie wystarczający.</p>
--	--	---	---

		<p>12. Rejestr zawiera:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) adres, formę i nazwę mieszkania wspomaganego, pod którą jest ono prowadzone; 2) dane identyfikacyjne podmiotu prowadzącego mieszkanie, w tym: <ol style="list-style-type: none"> a) nazwę i adres siedziby podmiotu prowadzącego mieszkanie, b) formę organizacyjno - prawną podmiotu prowadzącego mieszkanie; 3) liczbę miejsc w mieszkaniu; 4) w przypadku mieszkania, które gmina lub powiat prowadzą dla innej gminy lub powiatu na podstawie zawartego porozumienia, dane identyfikujące gminę lub powiat, z którymi zawarto porozumienie, oraz liczbę miejsc w mieszkaniu, których dotyczy porozumienie. <p>13. Zgłoszenia do rejestru dokonuje podmiot prowadzący mieszkanie wspomagane.</p> <p>14. Podmiot prowadzący mieszkanie wspomagane zgłasza wojewodzie wszelkie zmiany danych objętych rejestrem w terminie 14 dni od dnia ich powstania.</p> <p>15. Wojewoda na bieżąco aktualizuje zgłoszone dane w rejestrze.</p> <p>16. Rejestr jest jawny. Dane z rejestru udostępnia się na stronie internetowej urzędu wojewódzkiego.</p> <p>17. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) minimalne standardy i zakres usług świadczonych w mieszkaniach wspomaganych, 2) minimalne standardy pomieszczeń w mieszkaniach wspomaganych <p>– kierując się potrzebą zapewnienia właściwych usług i pomocy oraz uwzględniając indywidualne potrzeby i możliwości psychofizyczne osób kierowanych do mieszkania wspomaganego.”;</p>	
--	--	---	--

	Uwagi o charakterze ogólnym	<p>1. Wprowadzenie jednej kategorii mieszkań wspomaganych zamiast oddzielnych kategorii mieszkań treningowych i wspomaganych.</p> <p>Cieszymy się, że inicjatywa zmiany prawa w obszarze mieszkalnictwa chronionego została podjęta przez Ministerstwo. Odejście od pojęcia mieszkań chronionych jest uzasadnione i potrzebne. Termin „chronione” nie oddaje istoty wspierania osób zamieszkujących a także stygmatyzuje osoby korzystające z takiej formy wsparcia. Rzeczywistość realizacji usług mieszkaniowych w poprzednim okresie finansowania środków UE oraz realia wielu organizacji pozarządowych i gmin prowadzących usługi mieszkaniowe dla osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem pokazują, że potrzeba uporządkowania, ale także zachowania otwartości i elastyczności rozwiązań.</p> <p>➤ Potrzeba zapewnienia zgodności ze Strategią Rozwoju Usług Społecznych</p> <p>Rozwiązanie rozdzielania mieszkań treningowych i mieszkań wspomaganych niepotrzebnie komplikuje i utrudnia dalszy rozwój mieszkań wspomaganych zbyt je regulując i usztywniając. Otóż środowisko osób pracujących nad strategią deinstytucjonalizacji rekomendowało uproszczenie rozwiązania i uczynienia bardziej elastycznego, także wobec wytycznych mieszkań wspomaganych treningowych i wspieranych w stosunku do dotychczasowych wytycznych EFS w obszarze włączenia społecznego. Postulaty te znalazły odzwierciedlenie w Strategii Rozwoju Usług Społecznych.</p> <p>Nowelizacja powinna dać silny impuls prawny do rozwoju mieszkalnictwa wspomagane, za którym pójść również m.in. środki UE w nowej perspektywie finansowej 2020-2027 oraz zmiany w finansowaniu tych formuł ze środków krajowych. Te impulsy (prawny i finansowy) są bardzo ważne w kontekście realizacji celów i rezultatów postawionych w Strategii Rozwoju</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona – Katalog osób mogących skorzystać z tej formy wsparcia pozostaje otwarty. Jednocześnie wskazano w istniejącym katalogu – osoby bezdomne.</p> <p>Przed wszystkim należy zauważyć, że obecnie funkcjonujące mieszkania wspomagane nie są uregulowaną na gruncie prawnym formą wsparcia. Prowadzone są przez samorząd lub w ramach działalności statutowej organizacji pozarządowych i często różnią się w kwestiach dotyczących organizacji mieszkania, procedury kwalifikacji osoby wnioskującej o pobyt w mieszkaniu do skorzystania z tej formy wsparcia oraz warunków lokalowych.</p> <p>Zachodzi zatem obawa, że w praktyce część z nich nie spełnia standardów i nie jest w stanie spełnić standardów wskazanych w obecnie obowiązującym rozporządzeniu w sprawie mieszkań chronionych.</p> <p>Ponadto należy mieć na uwadze, że ta forma wsparcia w ujęciu ustawy o pomocy społecznej prowadzona jest dla szerszej grupy osób niż obecnie funkcjonujące projektowe mieszkania wspomagane, co</p>
--	-----------------------------	---	---

		<p>Usług Społecznych. Strategia ta zakłada stworzenie do 2035 r. 12 tys. „mieszkań wspomaganych z koszykiem usług dostosowanych do indywidualnych potrzeb osoby”. Strategia zapowiedziała zmiany prawne dotyczące mieszkalnictwa, wskazując wyraźnie: „W najbliższym czasie planuje się wprowadzenie zmian prawnych w zakresie mieszkań chronionych, tj. wprowadzenie nazewnictwa – mieszkania wspomagane z koszykiem usług.” W innym miejscu Strategii wśród działań wymienia się: „3. Wdrożenie systemowej usługi mieszkalnictwa wspomagane przez: 1) wprowadzenie zmian prawnych w zakresie nazewnictwa i funkcji mieszkalnictwa wspomagane (ujednoczenie obowiązującego nazewnictwa – mieszkania chronione, wspierane, treningowe = mieszkania wspomagane z odpowiednim do potrzeb koszykiem usług); 2) rozwój mieszkań wspomaganych z koszykiem usług;</p> <p>W proponowanej nowelizacji ustawy o pomocy społecznej zobowiązania rządu zawarte w Strategii Rozwoju Usług Społecznych są łamane poprzez wprowadzenie nowej typologii mieszkań (rozdzielenie mieszkań treningowych od wspomaganych). Rozdział na mieszkania treningowe i mieszkania wspomagane jest podziałem niespójnym językowo, logicznie i merytorycznie. Zdajemy sobie sprawę, że zapisy dokumentów są kierunkowe, ale w tym przypadku strategia jest jednoznaczna, a propozycja nowelizacji ustawy o pomocy społecznej nie oddaje ducha zapisów Strategii. Nazewnictwo ma znaczenie, bo pociąga za sobą też określone konsekwencje merytoryczne – chcemy to wyraźnie podkreślić. Otóż mieszkania o charakterze treningowym są przecież wspomagane (mieszkaniami, usługami i kadrą specjalistyczną), a mieszkania wspomagane mogą być przecież treningowe, co więcej w mieszkaniach wspomaganych powinien być prowadzony trening w różnym zakresie, szczególnie z osobami z niepełnosprawnościami. Podział jest uzasadniony tylko wtedy, kiedy mówimy o pewnym typie czy funkcji mieszkań wspomaganych czy wcześniej chronionych.</p>	<p>uzasadnia koncepcję przyjętą w nowelizacji. Mieszkania treningowe w zaproponowanej w nowelizacji ustawy o pomocy społecznej formie co do zasady ograniczać się będą do oddziaływań zmierzających do usamodzielnienia osoby i docelowo umożliwienia im prowadzenia samodzielnego życia poza tą formą wsparcia – mieszkania wspomagane zaś przeznaczone będą dla osób, które z uwagi na wiek lub stan niepełnosprawności, które z założenia tej samodzielności raczej nie osiągną, stąd trening służy wyłącznie podtrzymaniu posiadanych umiejętności. Wyodrębnienie tych dwóch form jest także zasadne ze względu na inny profil osoby wspieranej, w mieszkaniach wspomaganych, – mieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, mieszkania dla osób w kryzysie bezdomności itp., zatem następuje nawet węższa specjalizacja w zakresie udzielanego wsparcia, niż w podziale zaproponowanym w ustawie i postulowany przez autora uwagi podział na mieszkania wspomagane krótkoterminowe i</p>
--	--	---	---

			<p>➤Potrzeba zapewnienia zgodności z dotychczasowym nazewnictwem w ramach EFS i nazewnictwem stosowanym w innych krajach</p> <p>Wprowadzenie rozdziału na mieszkania treningowe i wspomagane wprowadzi chaos informacyjny i bałagan pojęciowy również w stosunku do rozwiązań stosowanych dotychczas w ramach EFS, gdzie określenie wspomagane było właśnie wspólnym określeniem dla różnych rodzajów mieszkań dla różnych grup. Wiele osób, instytucji, organizacji nauczyło się posługiwać tym pojęciem i je w określony sposób rozumieć. Nowa regulacja prawna zburzy ten dorobek, co może na kolejnych etapach rodzić również problemy wdrożeniowe.</p> <p>Należy też zauważyć, że w różnych rozwiązaniach prawnych w innych krajach nie spotykamy się ze sformułowaniem „training accomodation” (mieszkania treningowe) raczej wszędzie posługuje się terminem „supported accomodation/housing” (wspomagane zamieszkanie/mieszkanie ze wsparciem). Jest też pewien problem z przeciwstawieniem sobie mieszkań wspomaganych i treningowych. Czy to znaczy, że w mieszkaniach wspomaganych nie można prowadzić treningu? A mieszkania treningowe nie są wspomagane? Czy osoby przebywające w mieszkaniach wspomaganych skazane są na pobyt do końca życia? Bez opcji wejścia w najem komunalny lub socjalny i zmniejszeniem zakresu wsparcia? Jeśli rozróżniamy dwa rodzaje mieszkań wspomaganych to bardziej prawidłowe logicznie i językowe byłoby rozróżnienie na mieszkania wspomagane stałe/długoterminowe i mieszkania wspomagane tymczasowe.</p> <p>➤Potrzeba uwzględnienia w proponowanych zapisach różnorodności potrzeb różnych grup będących odbiorcami usług i różnorodność doświadczeń samorządów i organizacji</p>	<p>długoterminowe nie będzie wystarczający.</p>
--	--	--	---	---

			<p>pozarządowych w prowadzeniu mieszkań i zaproponować rozwiązania dobre dla wszystkich.</p> <p>Doświadczenia realizacji usług mieszkaniowych wielu organizacji pozarządowych oraz samorządów lokalnych pokazują, że istnieje wiele typów i rodzajów mieszkań wspomaganych. Można uznać, że podział ten dotyczy kilku sytuacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Jednym z czynników różnicujących jest cel usługi mieszkaniowej - są rozwiązania mieszkaniowe, w których celem jest nauka i uzyskanie niezależności życiowej, są też rozwiązania dążące do utrzymania i wsparcia niezależności życiowej. Przy czym termin „niezależne życie” często bywa używany wymiennie z terminem życie w społeczności i wcale nie musi oznaczać wykonywania czynności samodzielnie czy samowystarczalności. Niezależne życie wiąże się raczej ze zdolnością do dokonywania wyborów i podejmowania decyzji w zakresie miejsca zamieszkania, współmieszkańców oraz sposobu organizacji życia. Niezależność zatem wcale nie oznacza braku potrzeby wsparcia. ● Innym kryterium podziału rozwiązań mieszkaniowych jest czas korzystania z nich - są rozwiązania krótkoterminowe i tymczasowe oraz rozwiązania długoterminowe i na stałe, w rozumieniu tak długo, jak są tylko potrzebne. ● Inną osią podziału usług mieszkaniowych może być kwestia ich charakteru - są rozwiązania grupowe, są też rozwiązania indywidualne. ● Kolejną możliwością podziału rozwiązań mieszkaniowych jest kwestia lokalizacji - są mieszkania skupione w jednym miejscu, są też rozwiązania rozproszone. ● Czynnikiem różnicującym może być także tytuł do korzystania z mieszkania - z jednej strony tytułem tym może być kontrakt, umowa korzystania, decyzja administracyjna, umowa użyczenia, z drugiej strony może to być standardowa umowa najmu wraz z 	
--	--	--	--	--

			<p>pełnią praw lokatorskich (przykład mieszkań wspomaganych w Stargardzie, gminy chyba najbardziej doświadczonej w prowadzeniu usług mieszkaniowych w Polsce).</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Następną linią podziału mieszkań mogą być zasady w nich obowiązujące - mogą one mieć bardziej charakter instytucjonalny lub bardziej domowy, rodzinny i środowiskowy. ● Ostatnim podziałem jest kwestia intensywności wsparcia w mieszkaniu - może ono być zarówno niewielkie i doraźne, a także bardzo szerokie i zintensyfikowane. <p>Jak widać mamy do czynienia z bardzo różnymi usługami mieszkaniowymi. Podział na mieszkania treningowe i wspomagane nie wyczerpuje bogactwa różnych rozwiązań mieszkaniowych.</p> <p>2. Uwzględnianie mieszkań o charakterze interwencyjnym (nie wpisują się ani w mieszkania treningowe i wspomagane, pomijając co najmniej kilka ważnych grupy odbiorców).</p> <p>Zdefiniowanie mieszkań treningowych jest kłopotliwe w sytuacji mieszkań interwencyjnych, np. w sytuacji przemocy czy zdarzeń losowych, gdzie nie zawsze potrzebny jest trening a raczej zapewnienie tymczasowego rozwiązania mieszkaniowego do uzyskania samodzielności i niezależności. W mieszkaniach tych nie ma uzasadnienia do prowadzenia treningu, bo najczęściej osoby mają kompetencje do prowadzenia niezależnego czy samodzielnego życia a potrzebują innego rodzaju wsparcia w tym mieszkaniowego, prawnego, terapeutycznego czy psychiatrycznego.</p> <p>3. Uwzględnianie pominiętych grup społecznych, w tym osób w kryzysie bezdomności i zagrożonych bezdomnością, ofiar przemocy, osób potrzebujących całodobowej opieki</p> <p>Kolejnym poważnym problemem w zdefiniowaniu mieszkań treningowych i mieszkań wspomaganych jest pominięcie wielu</p>	
--	--	--	--	--

			<p>ważnych grup społecznych, które powinny być uwzględnione jako grupy docelowe. Podany katalog sytuacji wydaje się zbyt wąski, tymczasem powinien on wprost wskazywać pewne sytuacje.</p> <p>Po pierwsze bezdomność. Nie ma grupy bardziej potrzebującej rozwiązań mieszkaniowych niż osoby w kryzysie bezdomności. Tymczasem zarówno w mieszkaniach treningowych jak i mieszkaniach wspomaganych grupa ta została kompletnie pominięta. Sytuacja ta jest niezrozumiała i nieuzasadniona. W kontekście potrzeb deinstytucjonalizacji w bezdomności stoimy na stanowisku, że grupa osób doświadczających bezdomności musi być wprost wskazana jako grupa odbiorców.</p> <p>Po drugie katalog wskazanych potencjalnych grup odbiorców nie jest pełen i niepotrzebnie jest zawężający przykładowo nie uwzględnia on osób doznających przemocy. Oczywiście można tutaj odnieść się do „trudnej sytuacji życiowej” jednak doświadczenia interpretacji zapisów prawnych pokazują, że oczywiste sytuacje należy wskazywać i nazywać wprost.</p> <p>Po trzecie w grupie docelowej brakuje osób zagrożonych bezpośrednio bezdomnością w tym opuszczających więzienia czy szpitale (w tym psychiatryczne), osoby doświadczające wykluczenia mieszkaniowego np. z nakazem eksmisji, zamieszkujące budynki nie przeznaczone do zamieszkiwania, mieszkania substandardowe itd. Proszę pamiętać, że w grupie odbiorców mieszkań wspomaganych zgodnie z wytycznymi EFS w obszarze włączenia społecznego (2014-2020) mogą w oparciu o szersze wytyczne UE korzystać wszystkie kategorie osób w sytuacji wykluczenia mieszkaniowego ETHOS. Rozwiązania prawne w tym zakresie powinny tworzyć ramy i jednocześnie realizatorzy powinni mieć swobodę.</p> <p>Po czwarte, w kontekście deinstytucjonalizacji i potrzeby tworzenia alternatywy dla instytucji nieuzasadnione jest zawężenie grupy</p>	
--	--	--	---	--

			<p>odbiorców do grupy osób, które nie wymagają usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki. Wydaje się, że mieszkania wspomagane mogą przy odpowiednim zakresie usług w mieszkaniach stanowić alternatywę dla Domów Pomocy Społecznej czy Szpitali psychiatrycznych. Jednocześnie mieszkania wspomagane mogą być rozwiązaniem tymczasowym dla osób oczekujących na miejsce w opiece instytucjonalnej i należałoby dopuścić oczywiście przy spełnieniu odpowiednich warunków tworzenia, mieszkań wspomaganych także dla osób wymagających całodobowej opieki. Doświadczenia prowadzenia takich mieszkań są udziałem już wielu organizacji i samorządów.</p> <p>Po piąte, do rozważenia jest kwestia realizacji mieszkań wspomaganych dla osób niepełnoletnich na przykład od 16 roku życia. Otóż osoby wychowujące się w różnych formach pieczy zastępczej powinny trenować niezależne życie na wcześniejszych etapach życia. Trening ten musi się odbywać w praktyce a nie w teorii. Bez możliwości nauki niezależnego życia w mieszkaniu wspomaganym będzie to trudne. Oczywiście mieszkania wspomagane dla niepełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej musiałyby mieć nieco inne standardy.</p> <p>4. Uwzględnienie możliwości realizacji mieszkań wspomaganych w metodzie Housing First, czyli Najpierw Mieszkanie</p> <p>Zaproponowany podział na mieszkania treningowe oraz mieszkania wspomagane uniemożliwia i kompletnie wyklucza możliwość realizacji programów Housing First, czyli Najpierw Mieszkanie, kierowanych do różnych grup osób doświadczających bezdomności. Tymczasem metoda ta przetestowana została w Polsce, jest skuteczna i efektywna, rekomendowana także przez Komisję UE. Otóż metoda Najpierw Mieszkanie musi być realizowana w indywidualnych, samodzielnych mieszkaniach ze wsparciem, tak długo jak osoby tego potrzebują i chcą. Zasadą metody jest kierowanie się wyborem, decyzją i samostanowieniem</p>	
--	--	--	---	--

			<p>osób, co w praktyce może oznaczać, że osoba wcale nie chce i nie będzie uczestniczyć w „treningu samodzielności”. Realizując programy Najpierw Mieszkanie nie możemy opierać się na mieszkaniach treningowych, bo w istocie tymczasowe treningowe mieszkania są zaprzeczeniem zasad Najpierw Mieszkanie. Jednocześnie zapisy związane z grupą odbiorców mieszkań wspomaganych, które mogą być realizowane długoterminowo a nawet na stałe wykluczają możliwość partycypacji i włączenia osób wychodzących z kryzysu bezdomności (możliwość wsparcia tylko osób z niepełnosprawnościami oraz osób w podeszłym wieku lub przewlekle chorych). To kolejny argument za tym aby mieszkania wspomagane definiować szeroko i w sposób otwarty, tak by nie wykluczać możliwości realizacji pewnych innowacyjnych i wysoce zindywidualizowanych usług w lokalnych społecznościach.</p> <p>5. Wprowadzenie pojęcia „niezależnego życia” zamiast „samodzielności życiowej”</p> <p>Proponujemy odejście od formułowania celów związanych z mieszkaniem wspomaganiem poprzez termin „samodzielności życiowej”. W Wytycznych deinstytucjonalizacji zarówno Unii Europejskiej jak i ONZ pojęcie to zostało zastąpione sformułowaniem „niezależność życiowa” lub „niezależne życie”. Jest ono rozumiane jako - "prawo do życia w społeczeństwie dla osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu lub osób niepełnosprawnościami na równych prawach z innymi osobami. Oznacza możliwość sprawowania kontroli nad swoim życiem i podejmowania decyzji, które dotyczą ich życia, w szczególności w zakresie miejsca zamieszkania, współmieszkańców oraz sposobu organizacji życia. Niezależne życie nie oznacza samodzielności, ale swobodę dokonywania wyborów i sprawowania kontroli nad swoim życiem. Niezależne życie możliwe jest przy zapewnieniu warunków mieszkaniowych, szerokiego</p>	
--	--	--	---	--

		<p>zakresu usług społecznych i zdrowotnych świadczonych w społeczności lokalnej”.</p> <p>6. Uelastycznienie zasad dotyczących mieszkań</p> <p>Rekomendujemy możliwość skodyfikowania mieszkań wspomaganych w taki sposób, aby możliwe one były w wymiarze stałym i tymczasowym, indywidualnym i grupowym, w oparciu o umowy cywilno-prawne, mieszkań wspomaganych o profilu treningowym, interwencyjnym, opiekuńczym czy wspieranym. Mieszkań rozproszonych i skoncentrowanych (zespołów mieszkań). Stworzenie i umocowanie jednego pojęcia mieszkań wspomaganych i możliwość realizacji różnych funkcji i wariantów będzie rozwiązaniem dużo bardziej elastycznym. Rozwiązanie takie byłoby bardziej zindywidualizowane i odpowiadało na potrzeby różnych grup potrzebujących.</p> <p>7. Proponujemy przyjęcie następującej definicji mieszkań wspomaganych:</p> <p>Mieszkanie wspomagane to usługa społeczna świadczona w społeczności lokalnej w postaci mieszkania lub domu, przygotowującego osoby w nim przebywające, z udziałem specjalistów, do prowadzenia niezależnego życia lub zapewniającego pomoc w prowadzeniu niezależnego życia. Mieszkanie lub dom może być prowadzone w formule mieszkania:</p> <p>a) krótkoterminowego - przygotowującego osoby w nim przebywające do prowadzenia niezależnego życia, częściowej lub całkowitej samodzielności przy wsparciu m.in. treningu samodzielności, poradnictwa, pracy socjalnej i innych usług aktywnej integracji; mieszkanie to może również zapewniać w nagłych wypadkach osobom, z różnych przyczyn tego potrzebującym, krótkoterminowego miejsca pobytu, w tym wsparcia wychowawczego w połączeniu ze specjalistycznym wsparciem, dostosowanym do indywidualnych potrzeb;</p>	
--	--	---	--

			<p>b) długoterminowego - stanowiącego alternatywę dla pobytu w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Usługa ma charakter pobytu stałego lub okresowego (w przypadku potrzeby wsparcia wytchnieniowego) i służy osobom potrzebującym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu lub osobom z niepełnosprawnościami.</p> <p>W przedstawianych propozycjach pominięto zmiany w przepisach przejściowych. Zwracamy natomiast uwagę, że niezbędne są zmiany – co najmniej - w następujących ustawach:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu niektórych przedsięwzięć mieszkaniowych ▪ ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń ▪ ustawa z dnia 26 października 1995 r. o społecznych formach rozwoju mieszkalnictwa 	Uwaga uwzględniona
11.	Krajowa Rada Konsultacyjna do Spraw Osób Niepełnosprawnych	art. 53 ustawy	<p>I. Mieszkania wspomagane i treningowe - art. 53 ustawy</p> <p>1. Postulowany w art. 53 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej podział na mieszkania wspomagane i treningowe należy ocenić bardzo pozytywnie jako realizację zgłaszanego od dawna przez środowisko osób z niepełnosprawnościami rozwiązania. KRK popiera próbę uporządkowania tych form wsparcia o zupełnie przeciwne cele. Słusznie wskazano w uzasadnieniu do projektowanych rozwiązań, że termin „mieszkania chronione” był negatywnie odbierany zarówno przez środowisko osób z niepełnosprawnościami oraz osoby związane z organizacjami</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Przed wszystkim należy zauważyć, że obecnie funkcjonujące mieszkania wspomagane nie są uregulowaną na gruncie prawnym formą wsparcia. Prowadzone są przez samorząd lub w ramach działalności statutowej organizacji pozarządowych i często różnią się w kwestiach dotyczących organizacji mieszkania, procedury kwalifikacji</p>

		<p>pozarządowymi działającymi na ich rzecz. Dotychczasowe funkcjonowanie obu form pod wspólną nazwą „mieszkania chronione” wprowadzało chaos i było nieuzasadnione merytorycznie. Ich rozdzielenie spowoduje nie tylko przejrzystość w systemie wsparcia, ale także - co nabiera szczególnego znaczenia w realizacji podmiotowości osób z niepełnosprawnościami - wyznacza kierunek i wskazuje na potrzebę tworzenie obu z nich, jako skierowanych do różnych odbiorców. Nie ulega wątpliwości, że mieszkania chronione wspierane przyznane na czas nieokreślony stanowią zdecydowaną mniejszość pomimo, że dla znacznej części osób z niepełnosprawnościami jest to najbardziej pożądana forma wsparcia.</p> <p>2. KRK niezwykle pozytywnie ocenia również wprowadzenie formuły kontraktu mieszkaniowego, jako umownej podstawy korzystania z mieszkań wspomaganych i treningowych. To z pewnością ważny krok w kierunku samostanowienia osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>3. Wypada jednak podkreślić, iż proponowany przepis art. 53 omawianej ustawy nie odpowiada na istotne potrzeby zgłaszane przez środowisko osób z niepełnosprawnościami w ostatnich latach, a będące konsekwencją postanowień Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami. Podobnie jak w dotychczasowych rozwiązaniach, projektowany art. 53. ust. 1 ustawy o pomocy społecznej pomija osoby potrzebujące bardziej intensywnego wsparcia. Ostatnie lata funkcjonowania tego rozwiązania prowadzą do wniosku, że jest to praktyka dyskryminacyjna i wykluczająca wiele osób z niepełnosprawnościami z niezbędnych form wsparcia. Z tego też względu KRK postuluje usunięcie części przepisu w brzmieniu „[...] ale nie wymaga usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki”.</p> <p>4. Art. 53. ust. 2 wskazuje, że mieszkania są formą pomocy społecznej przygotowującą, pod opieką specjalistów, osoby tam</p>	<p>osoby wnioskującej o pobyt w mieszkaniu do skorzystania z tej formy wsparcia oraz warunków lokalowych.</p> <p>Zachodzi zatem obawa, że w praktyce część z nich nie spełnia standardów i nie jest w stanie spełnić standardów wskazanych w obecnie obowiązującym rozporządzeniu w sprawie mieszkań chronionych.</p> <p>Ponadto należy mieć na uwadze, że ta forma wsparcia w ujęciu ustawy o pomocy społecznej prowadzona jest dla szerszej grupy osób niż obecnie funkcjonujące projektowe mieszkania wspomagane, co uzasadnia koncepcję przyjętą w nowelizacji.</p> <p>Mieszkania treningowe w zaproponowanej w nowelizacji ustawy o pomocy społecznej formie co do zasady ograniczać się będą do oddziaływań zmierzających do usamodzielnienia osoby i docelowo umożliwienia im prowadzenia samodzielnego życia poza tą formą wsparcia – mieszkania wspomagane zaś przeznaczone będą dla osób, które z uwagi na wiek lub stan niepełnosprawności, które z założenia tej samodzielności raczej nie osiągną, stąd trening</p>
--	--	--	--

		<p>przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspierającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu. KRK podnosi, że kategoria „samodzielnego życia” powinna zostać uzupełniona również o kategorię „niezależnego życia” osób z niepełnosprawnościami, które zbudowane jest na możliwościach samodzielnego podejmowania decyzji przez te osoby, a nie zdolności do czynności samoobsługowych.</p> <p>5.W art. 53 ust. 10 pkt 7 ustawy zobowiązuje się mieszkańca do przestrzegania regulaminu mieszkania. KRK wskazuje, że w przypadku mieszkania wspieranego o charakterze długoterminowym rozwiązanie to nie jest zgodne z art. 1 Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami, gwarantującym osobom z niepełnosprawnościami pełny i skuteczny udział w życiu społecznym, na zasadzie równości z innymi osobami, a także z art. 19 Konwencji.</p> <p>Wprowadzanie dodatkowych regulaminów (innych niż np. regulaminy lokatorskie czy regulaminy porządku domowego) łamie tę zasadę.</p> <p>6.W art. 53. ust. 10 pkt 8 ustawy wskazano na zasady i sposoby realizacji programu usamodzielnienia osoby korzystającej ze wsparcia. Według KRK wskazanie to powinno dotyczyć tylko mieszkań treningowych. Natomiast mieszkania wspomagane co do zasady powinny być formą stałego (docelowego) zamieszkania, który realizuje zadania wskazane w art. 53 ust. 5 opiniowanego projektu i nie powinny być objęte obowiązkową koniecznością realizacji przez ich mieszkańców programów usamodzielniających. Programy usamodzielniające powinny być przewidziane natomiast dla mieszkań treningowych (co oczywiście nie wyklucza dobrowolnego udziału mieszkańców mieszkań wspomaganych w tego typu programach).</p>	<p>służy wyłącznie podtrzymaniu posiadanych umiejętności. Wyodrębnienie tych dwóch form jest także zasadne ze względu na inny profil osoby wspieranej, w mieszkaniach wspomaganych – mieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, mieszkania dla osób w kryzysie bezdomności itp., zatem następuje nawet węższa specjalizacja w zakresie udzielanego wsparcia, niż w podziale zaproponowanym w ustawie i postulowany przez autora uwagi podział na mieszkania wspomagane krótkoterminowe i długoterminowe nie będzie wystarczający.</p> <p>Ponadto zaproponowany podział na mieszkania wspomagane krótkoterminowe i długoterminowe w opinii MRiPS ze względu na proces kierowania również wymagałyby dookreślenia w aktach prawa miejscowego.</p> <p>Proponowane rozwiązanie zostanie dogłębnie przeanalizowane podczas prac nad kolejną nowelizacją ustawy o pomocy społecznej przy okazji projektowania regulacji w ramach wprowadzania do obrotu prawnego</p>
--	--	--	--

			<p>W art. 53 ust. 12 ustawy wskazuje się, że „wsparcie świadczone w mieszkaniu treningowym lub wspomagany nie stanowi zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osób lub rodzin”. KRK postuluje potraktowanie mieszkań wspomaganych jako docelowych form zamieszkania, a co za tym idzie jako zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osób lub rodzin (wraz z zastosowaniem umowy najmu). Dla wielu osób (podobnie jak obecnie w przypadku domów pomocy społecznej) tego mieszkanie wspomagane stanowić będzie ostateczne, długoterminowe miejsce zamieszkania. W celu niwelowania dyskomfortu tych osób, związanego z niepewnością kontynuacji zamieszkania, należy wprowadzić dla nich długoterminowe oraz bezterminowe umowy na zasadzie podobnej do mieszkalnictwa komunalnego. Stanowiłoby to nie tylko realizację zasady równości i niedyskryminacji sformułowanej w art. 5 Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami, ale przede wszystkim byłoby praktycznym narzędziem deinstytucjonalizacji.</p> <p>II. Mieszkania o charakterze zbiorowym a mieszkania z odrębnymi łazienkami i kuchniami/aneksami kuchennymi</p> <p>Krajowa Rada Konsultacyjna zwraca uwagę, że opiniowany projekt nie uwzględnia wymogów wynikających z Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami w zakresie formy zamieszkania. Na podstawie przepisów projektu możliwe będzie tworzenie mieszkań o charakterze zbiorowym, a ponadto nie stwarza się możliwości podjęcia decyzji przez mieszkańca, z kim będzie zamieszkiwać. Tymczasem, zgodnie z art. 19 Konwencji decyzja o wyborze formy zamieszkania, w tym decyzja o tym, z kim ktoś chce mieszkać, jest podstawowym elementem niezależnego życia. KRK rekomenduje zatem uregulowanie ustawowe zespołów mieszkań z odrębnymi łazienkami i kuchniami/aneksami kuchennymi.</p>	<p>szerokich zmian związanych z tzw. deinstytucjonalizacją usług pomocy społecznej.</p>
--	--	--	--	---

			<p>Należy zauważyć, że zaproponowane rozwiązania przyjęte zostały już w programie Wspomaganych Społeczności Mieszkaniowych, realizowanym przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Wymogi powinny dotyczyć nowych mieszkań przy jednoczesnych przepisach przejściowych odnoszących się do mieszkań już funkcjonujących.</p> <p>III. Brak wskazań dotyczących finansowania mieszkalnictwa</p> <p>KRK wyraża obawę dotyczącą realizacji projektowanych w ustawie o pomocy społecznej rozwiązań wobec braku określenia zasad finansowania mieszkalnictwa. Projekt nie wskazuje też mechanizmów stymulujących powstawanie mieszkań wspomaganych i treningowych, co niestety w świetle dotychczasowego doświadczenia w tym zakresie każe przypuszczać, że zmiany nie będą skuteczne. KRK wnioskuje o zaprojektowanie obowiązku utworzenia przez gminę lub powiat choćby minimalnej puli takich mieszkań z przeznaczeniem na mieszkania treningowe i wspomagane. Wątpliwości KRK budzi także, że projektowane przepisy nie przewidują żadnych zasad finansowania utrzymania, w tym remontów, mieszkań treningowych i wspomaganych; jedynie pośrednio z treści art. 53 ust. 10 pkt 4 i 5 ustawy (essentialia negotii kontraktu mieszkaniowego) można wywnioskować, że w kosztach tych partycypuje jednostka kierująca do tej formy pomocy oraz osoba wymagająca wsparcia. Natomiast nie wiadomo już jaki jest przewidywany poziom tej „partycypacji”.</p> <p>IV. Uzupełnienie katalogu podmiotów uprawnionych</p> <p>Krajowa Rada Konsultacyjna rekomenduje wprowadzenie do katalogu osób, którym może być przyznane wsparcie w mieszkaniu treningowym lub wspomaganych osób w kryzysie bezdomności. Postulat ten koresponduje z przewidzianym w Strategii rozwoju usług społecznych, rozwojem programów przeciwdziałania</p>	<p>Wsparcie w mieszkaniu wspomaganym nie jest tożsame z zapewnieniem całodobowej opieki.</p> <p>Projekt wskazuje, że jest to zadanie o charakterze obowiązkowym. Nie jest zasadne odgórne wskazywanie liczby mieszkań w danej jst -zależać to będzie od licznych uwarunkowań. Nie znajduje uzasadnienia dlaczego realizacja wyłącznie tego zadania miałaby być w ten sposób dookreślona.</p> <p>Uwaga uwzględniona – Do otwartego katalogu osób, które mogą skorzystać z tej formy wsparcia dodano osoby bezdomne.</p> <p>Uwaga częściowo uwzględniona – projekt został uzupełniony</p>
--	--	--	--	--

			<p>bezdolności opartych na modelu „Najpierw mieszkanie” („Housing First”).</p> <p>V. Brak ustawowego określenia standardów mieszkań treningowych i wspomaganych</p> <p>Ogromne wątpliwości KRK budzi delegacja ustawowa dla Ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego z art. 53 ust. 20 pkt 2 ustawy do określenia minimalnych standardów i zakres usług świadczonych w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych oraz minimalnych standardów pomieszczeń w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych. KRK wyraża stanowisko, iż standardy te stanowią istotę projektowej regulacji, są nierozdzielnie związane z sytuacją mieszkańców, dotyczą ich prawa do niezależnego życia i jako takie powinny zostać uregulowane w akcie o randze ustawy. W obecnie projektowanym kształcie upoważnienie ustawowe w tym zakresie wciąż zachowuje charakter blankietowy, co jest sprzeczne z art. 92 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.</p>	<p>Standardy zostaną określone w nowym akcie wykonawczym do ustawy.</p>
12.	<p>Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelaktualną</p>	<p>art. 53, art. 55a i art. 55c ustawy</p>	<p>I. Mieszkania wspomagane i treningowe – art. 53 ustawy</p> <p>1. Postulowany w art. 53 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej po-dział na mieszkania wspomagane i treningowe należy ocenić bardzo pozytyw-nie jako realizację zgłaszanego od dawna przez środowisko osób z niepełnosprawnościami rozwiązania. PSONI popiera próbę uporządkowania tych form wsparcia o zupełnie przeciw-innych celach. Słusznie wskazano w uzasadnieniu do projektowanych rozwiązań, że termin „mieszkania chronione” był negatywnie odbierany za-równy przez środowisko osób z niepełnosprawnościami oraz osoby związane z organizacjami pozarządowymi działającymi na ich rzecz. Dotychczasowe funkcjonowanie obu form pod wspólną nazwą „mieszkania chronione” wprowadzało chaos i było nieuzasadnione merytorycznie. Ich rozdzielenie spowoduje nie tylko przejrzystość</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Przed wszystkim należy zauważyć, że obecnie funkcjonujące mieszkania wspomagane nie są uregulowaną na gruncie prawnym formą wsparcia. Prowadzone są przez samorząd lub w ramach działalności statutowej organizacji pozarządowych i często różnią się w kwestiach dotyczących organizacji mieszkania, procedury kwalifikacji osoby wnioskującej o pobyt w mieszkaniu do skorzystania z tej formy wsparcia oraz warunków lokalowych.</p>

		<p>w systemie wsparcia, ale także - co nabiera szczególnego znaczenia w realizacji podmiotowości osób z niepełnosprawnościami - wyznacza kierunek i wskazuje na potrzebę tworzenie obu z nich, jako skierowanych do różnych odbiorców. Nie ulega wątpliwości, że mieszkania chronione wspierane przyznane na czas nieokreślony stanowią zdecydowaną mniejszość pomimo, że dla znacznej części osób z niepełnosprawnościami jest to najbardziej pożądana forma wsparcia.</p> <p>2. PSONI niezwykle pozytywnie ocenia również wprowadzenie formuły kontraktu mieszkaniowego, jako umownej podstawy korzystania z mieszkań wspomaganych i treningowych. To z pewnością ważny krok w kierunku samostanowienia osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>3. Wypada jednak podkreślić, iż proponowany przepis art. 53 omawianej ustawy nie odpowiada na istotne potrzeby zgłaszane przez środowisko osób z niepełno-sprawnościami w ostatnich latach, a będące konsekwencją postanowień Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami. Podobnie jak w dotychczasowych rozwiązaniach, projektowany art. 53. ust. 1 ustawy o pomocy społecznej pomija osoby potrzebujące bardziej intensywnego wsparcia. Ostatnie lata funkcjonowania tego rozwiązania prowadzą do wniosku, że jest to praktyka dyskryminacyjna i wykluczająca wiele osób z niepełnosprawnościami z niezbędnych form wsparcia. Z tego też względu PSONI postuluje usunięcie części przepisu w brzmieniu „[...] ale nie wymaga usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki”.</p> <p>4. Art. 53. ust. 2 wskazuje, że mieszkania są formą pomocy społecznej przygotowującą, pod opieką specjalistów, osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspierającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu. PSONI podnosi, że kategoria „samodzielnego życia” powinna zostać uzupełniona również o kategorię „niezależnego życia” osób z</p>	<p>Zachodzi zatem obawa, że w praktyce część z nich nie spełnia standardów i nie jest w stanie spełnić standardów wskazanych w obecnie obowiązującym rozporządzeniu w sprawie mieszkań chronionych.</p> <p>Ponadto należy mieć na uwadze, że ta forma wsparcia w ujęciu ustawy o pomocy społecznej prowadzona jest dla szerszej grupy osób niż obecnie funkcjonujące projektowe mieszkania wspomagane, co uzasadnia koncepcję przyjętą w nowelizacji.</p> <p>Mieszkania treningowe w zaproponowanej w nowelizacji ustawy o pomocy społecznej formie co do zasady ograniczać się będą do oddziaływań zmierzających do usamodzielnienia osoby i docelowo umożliwienia im prowadzenia samodzielnego życia poza tą formą wsparcia – mieszkania wspomagane zaś przeznaczone będą dla osób, które z uwagi na wiek lub stan niepełnosprawności, które z założenia tej samodzielności raczej nie osiągną, stąd trening służy wyłącznie podtrzymaniu posiadanych umiejętności. Wyodrębnienie tych dwóch form jest także zasadne ze względu na</p>
--	--	--	--

		<p>niepełnosprawnościami, które zbudowane jest na możliwościach samodzielnego podejmowania decyzji przez te osoby, a nie zdolności do czynności samoobsługowych.</p> <p>5. W art. 53 ust. 10 pkt 7 ustawy zobowiązuje się mieszkańca do przestrzegania regulaminu mieszkania. PSONI wskazuje, że w przypadku mieszkania wspieranego o charakterze długoterminowym rozwiązanie to nie jest zgodne z art. 1 Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami, gwarantującym osobom z niepełno-sprawnościami pełny i skuteczny udział w życiu społecznym, na zasadzie równości z innymi osobami, a także z art. 19 Konwencji. Wprowadzanie dodatkowych regulaminów (innych niż np. regulaminy lokatorskie czy regulaminy porządku domowego) łamie tę zasadę.</p> <p>6. W art. 53. ust. 10 pkt 8 ustawy wskazano na zasady i sposoby realizacji programu usamodzielnienia osoby korzystającej ze wsparcia. Według PSONI wskazanie to powinno dotyczyć tylko mieszkań treningowych. Natomiast mieszkania wspomagane co do zasady powinny być formą stałego (docelowego) zamieszkania, który realizuje zadania wskazane w art. 53 ust. 5 opiniowanego projektu i nie powinny być objęte obowiązkową koniecznością realizacji przez ich mieszkańców programów usamodzielniających. Programy usamodzielniające powinny być przewidziane natomiast dla mieszkań treningowych (co oczywiście nie wyklucza dobrowolnego udziału mieszkańców mieszkań wspomaganych w tego typu programach).</p> <p>7. W art. 53 ust. 12 ustawy wskazuje się, że „wsparcie świadczone w mieszkaniu treningowym lub wspomagany nie stanowi zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osób lub rodzin”. PSONI postuluje potraktowanie mieszkań wspomaganych jako docelowych form zamieszkania, a co za tym idzie jako zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osób lub rodzin (wraz z zastosowaniem umowy najmu). Dla wielu osób (podobnie jak obecnie w przypadku</p>	<p>inny profil osoby wspieranej, różnicuje się ich profile – mieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, mieszkania dla osób w kryzysie bezdomności itp., zatem następuje nawet węższa specjalizacja w zakresie udzielanego wsparcia, niż w podziale zaproponowanym w ustawie i postulowany przez autora uwagi podział na mieszkania wspomagane krótkoterminowe i długoterminowe nie będzie wystarczający.</p> <p>Ponadto zaproponowany podział na mieszkania wspomagane krótkoterminowe i długoterminowe w opinii MRiPS ze względu na proces kierowania również wymagałyby dookreślenia w aktach prawa miejscowego.</p>
--	--	---	---

		<p>domów pomocy społecznej) mieszkanie wspomagane stanowić będzie ostateczne, długoterminowe miejsce zamieszkania. W celu niwelowania dyskomfortu tych osób, związanego z niepewnością kontynuacji zamieszkania, należy wprowadzić dla nich długoterminowe oraz bezterminowe umowy na zasadzie podobnej do mieszkalnictwa komunalnego. Stanowiłoby to nie tylko realizację zasady równości i niedyskryminacji sformułowanej w art. 5 Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami, ale przede wszystkim byłoby praktycznym narzędziem deinstytucjonalizacji.</p> <p>II. Mieszkania o charakterze zbiorowym a mieszkania z odrębnymi łazienkami i kuchniami/aneksami kuchennymi</p> <p>PSONI zwraca uwagę, że opiniowany projekt nie uwzględnia wymogów wynikających z Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami w zakresie formy za-mieszkania. Na podstawie przepisów projektu możliwe będzie tworzenie mieszkań o charakterze zbiorowym, a ponadto nie stwarza się możliwości podjęcia decyzji przez mieszkańca, z kim będzie zamieszkiwać. Tymczasem, zgodnie z art. 19 Konwencji decyzja o wyborze formy zamieszkania, w tym decyzja o tym, z kim ktoś chce mieszkać, jest podstawowym elementem niezależnego życia. PSONI rekomenduje zatem uregulowanie ustawowe zespołów mieszkań z odrębnymi łazienkami i kuchniami/aneksami kuchennymi. Należy zauważyć, że zaproponowane rozwiązania przyjęte zostały już w programie Wspomaganych Społeczności Mieszkaniowych, realizowanym przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Wymogi powinny dotyczyć nowych mieszkań przy jednoczesnych przepisach przejściowych odnoszących się do mieszkań już funkcjonujących.</p> <p>III. Brak wskazań dotyczących finansowania mieszkalnictwa</p> <p>PSONI wyraża obawę dotyczącą realizacji projektowanych w ustawie o pomocy społecznej rozwiązań wobec braku określenia</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona – Proponowane rozwiązanie zostanie dogłębnie przeanalizowane podczas prac nad kolejną nowelizacją ustawy o pomocy społecznej przy okazji projektowania regulacji w ramach wprowadzania do obrotu prawnego szerokich zmian związanych z tzw. deinstytucjonalizacją usług pomocy społecznej.</p>
--	--	--	--

		<p>zasad finansowania mieszkalnictwa. Projekt nie wskazuje też mechanizmów stymulujących powstawanie mieszkań wspomaganych i treningowych, co niestety w świetle dotychczasowego doświadczenia w tym zakresie każe przypuszczać, że zmiany nie będą skuteczne. PSONI wnioskuje o zaprojektowanie obowiązku utworzenia przez gminę lub powiat choćby minimalnej puli takich mieszkań z przeznaczeniem na mieszkania treningowe i wspomagane. Wątpliwości PSONI budzi także, że projektowane przepisy nie przewidują żadnych zasad finansowania utrzymania, w tym remontów mieszkań treningowych i wspomaganych; jedynie pośrednio z treści art. 53 ust. 10 pkt 4 i 5 ustawy (essentialia negotii kontraktu mieszkaniowego) można wywnioskować, że w kosztach tych partycypuje jednostka kierująca do tej formy pomocy oraz osoba wymagająca wsparcia. Natomiast nie wiadomo już jaki jest przewidywany poziom tej „partycypacji”.</p> <p>IV. Uzupełnienie katalogu podmiotów uprawnionych</p> <p>PSONI rekomenduje wprowadzenie do katalogu osób, którym może być przyznane wsparcie w mieszkaniu treningowym lub wspomaganych osób w kryzysie bezdomności. Postulat ten koresponduje z przewidzianym w Strategii rozwoju usług społecznych, rozwojem programów przeciwdziałania bezdomności opartych na modelu „Najpierw mieszkanie” („Housing First”).</p> <p>V. Brak ustawowego określenia standardów mieszkań treningowych i wspomaganych</p> <p>Ogromne wątpliwości PSONI budzi delegacja ustawowa dla Ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego z art. 53 ust. 20 pkt 2 ustawy do określenia minimalnych standardów i zakresu usług świadczonych w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych oraz minimalnych standardów pomieszczeń w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych. PSONI wyraża</p>	<p>Projekt wskazuje, że jest to zadanie o charakterze obowiązkowym. Nie jest zasadne odgórne wskazywanie liczby mieszkań w danej jst -zależać to będzie od licznych uwarunkowań. Nie znajduje uzasadnienia dlaczego realizacja wyłącznie tego zadania miałyby być w ten sposób dookreślona.</p> <p>Uwaga uwzględniona – projekt został uzupełniony</p> <p>Uwaga częściowo-uwzględniona – przedmiotowe kwestie zostaną uregulowane w akcie wykonawczym dotyczącym dps-ów</p>
--	--	---	---

		<p>stanowisko, iż standardy te stanowią istotę projektowej regulacji, są nierozzerwalnie związane z sytuacją mieszkańców, dotyczą ich prawa do niezależnego życia i jako takie powinny zostać uregulowane w akcie o randze ustawy. W obecnie projektowanym kształcie upoważnienie ustawowe w tym zakresie wciąż zachowuje charakter blankietowy, co jest sprzeczne z art. 92 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>VI. Wsparcie krótkoterminowe w domach pomocy społecznej</p> <p>1. W projektowanym art. 55a ustawy przewiduje się możliwość organizacji przez domy pomocy społecznej wsparcia krótkoterminowego. Zamysł ten należy ocenić pozytywnie, jednak konieczne jest wskazanie dodatkowych warunków w tym zakresie. Należy w szczególności sformułować wymogi dla domów pomocy społecznej świadczących usługi wsparcia krótkoterminowego, takie jak: maksymalna liczba mieszkańców, określony procent pokoiów jednoosobowych oraz pokoiów z łazienkami i aneksami kuchennymi, każdorazowe określenie zindywidualizowanego zakresu wsparcia osoby z niepełnosprawnością (dotyczy to zwłaszcza osób wymagających intensywnego wsparcia). Tylko wtedy regulacja będzie realizowała postulat deinstytucjonalizacji. Zakłada on bowiem możliwość wykorzystania obecnie istniejącego zasobu, jednakże proces ten musi być realizowany w sposób uwzględniający w pełni standardy wynikające z Konwencji o prawach osób z niepełno-sprawnościami oraz innych dokumentów międzynarodowych.</p> <p>2. W art. 55 b ust 8 i 9 w zw. art. 97 a ustawy przewiduje się odpłatność za pobyty krótkoterminowe w domach pomocy społecznej w formie dziennej. Odpłatność ta miałaby być ustalana przez ops, na podstawie uchwały rady gminy lub powiatu, uzależniona od dochodu lub ponoszona przez świadczeniobiorcę lub jego rodzinę w pełnej wysokości. PSONI wskazuje, że pobyt krótkoterminowy w domach po-mocy społecznej byłby zatem</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona – standard usług wsparcia krótkoterminowego zostanie określony w akcie wykonawczym do ustawy</p> <p>Uwaga nieuwzględniona - pobyty krótkoterminowe w dps stanowią wsparcie w formie usług opieki krótkoterminowej, a mechanizm odpłatności za tę formę usług jest podobny jak w przypadku usług</p>
--	--	---	--

			<p>często wysokopłatną usługą, podczas gdy usługi asystenckie, usługi opieki wytchnieniowej i pobyty w innych placówkach dziennych są bezpłatne dla świadczeniobiorcy i jego rodziny. Nie ulega zatem wątpliwości, że byłaby to podwójna dyskryminacja osób, dla których niedostępne są inne placówki dzienne, skoro musiałyby korzystać z krótkoterminowych pobytów dziennych w domu pomocy społecznej. Jednocześnie korzystanie z tych usług byłoby o wiele bardziej kosztowne niż jest stałe, codzienne korzystanie ze wsparcia w placówkach dziennych. PSONI postuluje zniesienie lub ograniczenie np. do 10% kosztów wysokości opłat świadczeniobiorców i ich rodzin za krótkoterminowe pobyty w domach pomocy społecznej w formie dziennej. Propozycja niniejsza jest tym bardziej zasadna, że z OSR do projektu wynika, iż planuje się dofinansować koszty ponoszone przez gminy na takie pobyty z puli „opieka wytchnieniowa”. Przy zachowaniu odpłatności świadczeniobiorcy, zwłaszcza opieki dziennej doszłoby do sytuacji, w której świadczeniobiorca otrzymywałby w rzeczywistości usługę opieki wytchnieniowej odpłatną dla niego, co jest wbrew zapisom dotyczącym tej usługi. Warto również zaznaczyć, że konsekwencją zniesienia lub zmniejszenia odpłatności powinno być ujęcie tego zadania jako zadania zleconego samorządom z zakresu administracji rządowej i jasne określenie zasad ustalania wysokości dotacji.</p> <p>VII. Katalog zdarzeń nadzwyczajnych</p> <p>1. PSONI pozytywnie ocenia wprowadzony w art. 55c projektowanej ustawy obowiązek prowadzenia „rejstru zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych z udziałem mieszkańców domu”,</p>	<p>opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania. W przypadku usług opiekuńczych również świadczeniobiorcy partycypują w kosztach świadczenia usług, a poziom odpłatności zależny jest od dochodów i ustalony w uchwale rady gminy.</p> <p>Projekt przewiduje, że to rada gminy określi szczegółowe warunki odpłatności za usługi wsparcia krótkoterminowego oraz warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat.</p> <p>Tak więc wysokość ponoszonych opłat zależna będzie od dochodu osoby oraz tego czy i o ile przekroczy kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej, gdyż w projekt ustawy przewiduje, że osoby nie ponoszą opłat, jeżeli dochód osoby korzystającej ze wsparcia nie przekracza kwoty kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>W aktualnie procedowanym projekcie ustawy o zmianie ustawy</p>
--	--	--	--	--

		<p>jako bardzo pożądaną zmianę, poprawiającą nadzór nad domami pomocy społecznej i bezpieczeństwem mieszkańców. Mając na uwadze art. 15 Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami PSONI postuluje jednak dodanie do katalogu zdarzeń nadzwyczajnych przypadków użycia przymusu bezpośredniego. Należy podkreślić, że przymus bezpośredni jest najbardziej dolegliwą formą przymusu w domach pomocy społecznej. Z tego powodu tryb jego stosowania został szczegółowo unormowany w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego. Jednak art. 18c ust.2 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego przewiduje jedynie umieszczenie każdego przypadku zastosowania przymusu bezpośredniego w rejestrze przypadków zastosowania przymusu bezpośredniego, bez obowiązku cyklicznego raportowania tych przypadków jakimkolwiek podmiotowi. Dodanie informacji o zastosowaniu przymusu bezpośredniego do rejestru zdarzeń nadzwyczajnych przekazywanych do organów samorządowych nie przysporzy zatem pracy kierującym domami pomocy społecznej, skoro i tak zamieszczają je w innym rejestrze. Znacząco zwiększy natomiast kontrolę nad używaniem przymusu bezpośredniego, a tym samym zabezpieczy mieszkańców – często osoby bezbronne, narażone na potencjalne nadużycia ze strony personelu.</p> <p>Warto jednak zaznaczyć, że PSONI dostrzega potrzebę doprecyzowania kryteriów zdarzeń, które powinny być odnotowywane w rejestrze. Znanie jest PSONI stanowisko domów pomocy społecznej, zgodnie z którym aktualnie przygotowywane pielęgniarские, indywidualne plany wsparcia dla każdego mieszkańca, rejestry wypadków, w których to dokumentach opisywane są m.in. wszelkie wypadki, obrażenia ciała i inne zdarzenia związane z zagrożeniem życia lub zdrowia mieszkańców wydają się być wystarczające. Jak wskazują domy pomocy społecznej dokumenty te zawierają również opis działań następczych podejmowanych przez personel adekwatnie do</p>	<p>o ochronie zdrowia psychicznego przewidziano przepis, w którym zobowiązano kierownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej do niezwłocznego informowania upoważnionego przez marszałka województwa lekarza specjalistę w dziedzinie psychiatrii, o zastosowaniu przymusu bezpośredniego. Takie zdarzenia będą zatem odnotowywane.</p> <p>Uwaga uwzględniona – doprecyzowano zdarzenie objęte rejestrem</p>
--	--	--	--

		<p>konkretnego zdarzenia. Zdaniem PSONI jednak, z perspektywy dbania o sytuację mieszkańców w świetle standardów międzynarodowych, rejestr zdarzeń nadzwyczajnych jest niezbędny. Warto wprowadzić wzór rejestru w celu ujednoczenia praktyki jego prowadzenia.</p> <p>2. Konieczna jest zmiana terminów określonych w art. 55c. ust. 5 ustawy dotyczących przekazywania informacji z rejestru zdarzeń nadzwyczajnych oraz informacji o podjętych działaniach następczych właściwemu organowi samorządowemu z projektowanego okresu raz na kwartał na nie rzadziej niż raz na miesiąc. W rejestrze zdarzeń nadzwyczajnych mogą znaleźć się informacje wymagające oceny zewnętrznej, spoza placówki, w której doszło do tych zdarzeń. Stąd słuszny jest zapis, by informacje te trafiały do wójta, starosty, prezydenta miasta na prawach powiatu czy marszałka województwa. Jednak kwartał to długi okres, przez co adekwatna reakcja na informacje z rejestru np. dotyczące nadużyć może być spóźniona.</p> <p>VIII. Zezwolenie na prowadzenie domu pomocy społecznej na czas określony</p> <p>W art. 57. ust. 5 ustawy wskazuje się, że pierwsze zezwolenie na prowadzenie domu pomocy społecznej wydaje się na czas określony – 1 rok. PSONI rekomenduje wykreślenie proponowanego zapisu. Organy nadzoru mają już obecnie, na gruncie obowiązującej ustawy, narzędzia weryfikacji prawidłowości prowadzenia domu pomocy społecznej oraz cofnięcia zezwolenia w razie stwierdzenia nieprawidłowości. Jeżeli obecnie nadzór nie jest prowadzony w sposób wystarczający, należy poprawić jego metody i skuteczność. Z projektu ustawy ani z uzasadnienia nie wynika, na czym polegałby poprawa tych narzędzi w przypadku udzielania pierwszego zezwolenia na jeden rok i konieczności ubiegania się o powtórne zezwolenie. Natomiast zezwolenie na czas określony wprowadziłaby z jednej strony dodatkowe</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>W praktyce należałoby rozważyć czy liczba zgłoszeń jest aż tak znacząca, aby raportowanie musiało się odbywać w systemie miesięcznym. Wydaje się, że system trzymiesięczny jest optymalny np. w zakresie dokonania oceny skutków podjętych działań naprawczych w wyniku wystąpienia danego zdarzenia.</p> <p>Uwag uwzględniona – wykreślono proponowana regulację z projektu ustawy.</p>
--	--	--	--

			<p>obciążenia formalne po stronie podmiotu prowadzącego, zbieranie dokumentacji, co nie ma wpływu na poprawę jakości usług. Z drugiej strony wprowadziłaby dużą niepewność w działaniu np. organizacji pozarządowych chcących zakładać i prowadzić niewielkie placówki w formule domów pomocy społecznej i w rezultacie zniechęcić te organizacje do podejmowania działań. Organizacje nie miałyby bowiem gwarancji uzyskania drugiego zezwolenia, nawet w przypadku dokładania należytej staranności w prowadzeniu domu pomocy społecznej. Prowadzenie domu pomocy społecznej, zwłaszcza dla osób wymagających intensywnego wsparcia, wiąże się z wzięciem ogromnej odpowiedzialności za losy tych osób. Trudno wyobrazić sobie zaciągnięcie takiego zobowiązania w przypadku, gdy zezwolenie na prowadzenie domu otrzymuje się na jeden rok.</p>	
13.	<p>Zespół Domów Pomocy Społecznej prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi w Wieleniu</p>		<ol style="list-style-type: none"> 1. Popieramy wprowadzenie możliwości świadczenia przez domy pomocy społecznej usługi wsparcia krótkoterminowego realizowanego w formie pobytu całodobowego, które pozwoli na pełniejsze wykorzystanie potencjału zarówno lokalowego (infrastruktury) jak i kadrowego naszej placówki - obecnie wolnych mamy 43 miejsc na 311 zajętych. 2. Należy uprościć procedury, jeśli chodzi o kierowanie osób do domów pomocy społecznej na czas określony, w szczególności na okres nieprzekraczający miesiąca, tak aby osoby potrzebujące były kierowane niezwłocznie i mogły na czas otrzymać pomoc, 3. W związku z wprowadzeniem nowego rodzaju usługi świadczonej w ramach usług realizowanych przez dom pomocy społecznej, należy precyzyjnie określić warunki, jakie powinny spełniać pomieszczenia, w których wykonywana będzie usługa wsparcia krótkoterminowego. 4. Projektowana regulacja zakłada, iż usługa wsparcia krótkoterminowego realizowana w formie pobytu całodobowego 	<p>Uwagi nieuwzględnione</p> <p>Proponowana regulacja już upraszcza możliwość skorzystania z formy wsparcia jaką jest pobyt w dps.</p> <p>Uwaga częściowo-uwzględniona – przedmiotowe kwestie zostaną uregulowane w akcie wykonawczym dotyczącym dps-ów</p>

			<p>obejmować będzie m.in. czasowy pobyt całodobowy, opiekę, pielęgnację, wyżywienie i ewentualnie inne dodatkowe usługi dostosowane do potrzeb ora/, stanu zdrowia osoby korzystającej ze wsparcia, jak również możliwości domu pomocy społecznej. Wnioskujemy o zabezpieczenie wysokiej jakości usług np. poprzez premiowanie posiadania certyfikatu systemu zarządzania jakością - nasz Zespół Domów Pomocy Społecznej prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi w Wieleniu posiada od 20 lat certyfikat ISO 9001. co jest niezależnym obiektywnym potwierdzeniem wysokiej jakości świadczonych usług.</p> <p>5/6. Wsparcie krótkoterminowe w domach pomocy społecznej planowane jest do realizacji jako zadanie fakultatywne, a nie obligatoryjne. Przystąpienie do realizacji zadania będzie zależne od decyzji jednostki samorządu terytorialnego. Zwracamy jednak uwagę na możliwą dyskryminację domów pomocy społecznej, które nie są prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego. Istnieje niebezpieczeństwo nierównego traktowania domów pomocy społecznej, prowadzonych przez kościelne osoby prawne.</p> <p>6/7. Projekt przewiduje procedurę przekazywania informacji na temat zdarzeń nadzwyczajnych w celu podjęcia interwencji oraz działań naprawczych przez, odpowiednie organy. Należy tu jednak rozróżnić działania naprawcze (korekcje) oraz działania korygujące w stosunku do przyczyn zaistniałych niezgodności.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona – podczas prac nad projektem dookreślono, iż zakres usług dla osób korzystających ze wsparcia krótkoterminowego będzie adekwatny do ich indywidualnych potrzeb i zakresu usług świadczonych na rzecz mieszkańców.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona – brak uzasadnienia</p> <p>Uwaga nieuwzględniona - nie jest zasadne dokonanie takiego zróżnicowania, poza tym brak konkretnego uzasadnienia.</p>
14.	Ogólnopolskie Stowarzyszenie Powiatowych i Miejskich Ośrodków		<p>I. Usługi wsparcia krótkoterminowego świadczone przez domy pomocy społecznej.</p> <p>Zgodnie z projektowanymi zmianami odpłatność za usługę wsparcia krótkoterminowego ponosi osoba korzystająca z tego</p>	

	<p>Pomocy Rodzinie „CENTRUM”</p>	<p>rodzaju wsparcia. Jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty kryterium dochodowego osoba korzystająca ze świadczenia nie ponosi opłat. Opłatę ponosi gmina. W przypadku różnicy między ustaloną odpłatnością osoby, a odpłatnością za usługę wsparcia krótkoterminowego, różnicę ponosi gmina, która przyznała usługę wsparcia długoterminowego.</p> <p>Ponadto zgodnie z projektowanymi zmianami do świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego nie stosuje się art. 58-64b oraz art. 65 ust. 2, a zatem wyłączeniu podlega partycypacja w odpłatności rodziny, osoby korzystającej z usługi wsparcia krótkoterminowego.</p> <p>Powyższe rozwiązanie i przerzucenie kosztów związanych ze świadczeniem usługi wyłącznie na gminę (samorząd) będzie w praktyce oznaczać brak dostępności do tego rodzaju świadczenia osób o niskich i średnich dochodach (wykluczenie). Gminy nie będą zainteresowane wydawaniem decyzji przyznających prawo do usług wsparcia krótkoterminowego, jeśli będą musiały w całości lub częściowo finansować usługę.</p> <p>Świadcząc usługę wsparcia krótkoterminowego w formie całodobowej, dom pomocy społecznej nie ma obowiązku umożliwić i organizować tym osobom pomocy w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych przysługujących na podstawie odrębnych przepisów. Osoba korzystająca ze wsparcia krótkoterminowego w okresie pobytu będzie zatem pozbawiona lub będzie miała utrudniony dostęp do lekarza rodzinnego. Zmiana deklaracji wyboru lekarza rodzinnego na lekarza współpracującego z domem pomocy społecznej na tak krótki okres będzie praktycznie niemożliwa i będzie negatywnie wpływała na bezpieczeństwo zdrowotne osoby korzystającej z usługi wsparcia krótkoterminowego.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona – usługi pobytu krótkookresowego mają charakter głównie komercyjny. Korzystanie ze świadczeń opieki zdrowotnej odbywa się na takich samych zasadach jak w przypadku placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku tj. dps będzie pomagać w korzystaniu z ww. świadczeń.</p>
--	---	---	---

			<p>W uzasadnieniu projektowanych zmian wskazano, iż w celu organizacji ww. usług wymagane jest podjęcie odpowiednich działań w zakresie organizacji pracy domu pomocy społecznej tj. wydzielenie pomieszczeń oraz zapewnienie kadr świadczących te usługi. Należy zwrócić uwagę, że potrzeba realizacji usługi może nastąpić w dowolnym (nieprzewidywalnym) terminie, trudno zatem zatrudnić i zapewnić w dyspozycji kadrę wyłącznie do realizacji usługi w określonym czasie. Świadczenie usługi w oparciu o kadrę zatrudnioną w DPS byłoby najlepszym rozwiązaniem pod względem organizacyjnym i jakościowym, jednakże rygorystyczne podejście do poziomu wskaźnika zatrudnienia zespołu terapeutyczno-opiekuńczego określonego w rozporządzeniu w sprawie domów pomocy społecznej uniemożliwi realizację usług w oparciu o zasoby kadrowe DPS. Przeszkodę będą stanowić również przepisy kodeksu pracy w zakresie m. in. zlecenia pracy w godzinach nadliczbowych, zawierania tzw. umów zlecenie.</p> <p>Proponowana zmiana przepisów i umożliwienie świadczenia usługi wsparcia krótkoterminowego przez dom pomocy społecznej należy uznać za dobre, oczekiwane społecznie i potrzebne rozwiązanie. Jednakże przyjęcie w tym kształcie zmian, może skutkować znaczącym ograniczeniem w dostępie do ww. usługi.</p> <p>Często osoba lub rodzina, która chciałaby skorzystać z doraźnego wsparcia zostanie z niego wykluczona z uwagi na sytuację</p>	<p>Usługi wsparcia mogą być świadczone przez bardzo krótki czas. Natomiast zgodnie z obowiązującymi regulacjami zmianę deklaracji lekarza POZ można złożyć 3 razy w roku.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona - umożliwienie świadczenia przez domy pomocy społecznej świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego co do zasady nie może wpływać na pogorszenie standardu usług świadczonych przez dom pomocy społecznej jego mieszkańcom. Standard dot. kadry do świadczenia usług pobytu krótkoterminowego zostanie określony w akcie wykonawczym.</p>
--	--	--	---	--

		<p>finansową. Ponadto w przypadku osób z chorobą Alzheimera czy cierpiących na zespół otępienny, które nie będą mogły świadomie wyrazić swojej woli i nie posiadają opiekuna prawnego zostaną również wykluczone z tego wsparcia. Opiekunowie niechętnie będą wszczynali długotrwałą procedurę o ubezwłasnowolnienie na okoliczność skorzystania z krótkoterminowego wsparcia. Podobnie jak w przypadku Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” następuje znaczące ograniczenie beneficjentów, którzy faktycznie potrzebują wsparcia. W przypadku Programu „Opieka wytchnieniowa” mogą z niego skorzystać osoby posiadające wyłącznie orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności.</p> <p>II. Rejestr zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych z udziałem mieszkańców lub osób przebywających w domach pomocy społecznej oraz placówkach zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku.</p> <p>W mojej ocenie organy nadzorujące domy pomocy społecznej posiadają odpowiednie narzędzia oraz szerokie kompetencje w zakresie prowadzenia działań nadzorczych i kontrolnych. W obecnym stanie prawnym regularnie przeprowadzane są kontrole w zakresie jakości świadczonych usług przez domy pomocy społecznej przez organy szczebla rządowego i samorządowego, wymiaru sprawiedliwości, służb sanitarnych: Wojewodowie Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie, Sądy Rejonowe, Powiatowe Stacje Sanitarno-Epidemiologiczne, Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur przy RPO) .</p> <p>Wprowadzenie pojęcia „zdarzenia nadzwyczajne” jest pojęciem nieostrym i nieprecyzyjnym. Projektowana zmiana w art.</p>	<p>Uwaga częściowa uwzględniona - Wprowadzenie regulacji w tym zakresie stanowi realizację postulatów zgłaszanych przez Rzecznika Praw Obywatelskich w ramach Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur. Projektowane zmiany mają również na celu ograniczenie skali nieprawidłowości w domach pomocy społecznej i placówkach zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, a tym samym zwiększenie poczucia bezpieczeństwa osób starszych i niepełnosprawnych przebywających w takich domach lub placówkach. Organy</p>
--	--	---	---

		<p>szczególności" czterech zdarzeń, które w 55 c ust. 2 ogranicza się do wskazania „w sposób bardzo ogólny definiują ich nadzwyczajność i stanowią szerokie pole do nadużyć interpretacyjnych.</p> <p>Należy mieć na uwadze, że na terenie np. domu pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku bardzo często dochodzi do upadków Mieszkańców. Czy każdorazowo dyrektor placówki ma zgłaszać takie zdarzenie, mimo podejmowania natychmiastowych i oczywistych czynności interwencyjnych? Mieszkańcy DPS mimo działań prewencyjnych personelu, z uwagi na stan psychofizyczny, liczne schorzenia, zmiany otępienne mogą i często samodzielnie doprowadzają do sytuacji i zdarzeń, które mogą mieć negatywny wpływ na zdrowie lub wręcz zagrażają życiu r mieszkańca. Przykładem mogą być skutki zachowań agresywnych, depresyjnych, zachowań wynikających ze spożywania alkoholu, palenia tytoniu poza miejscami wyznaczonymi, nie stosowanie się do regulaminu DPS.</p> <p>Za dobrą praktykę należy uznać obecne stosowane procedury i narzędzia w DPS jak prowadzenie „raportów pielęgniarских", w których odnotowywane są wszystkie zdarzenia dot. mieszkańca przez dyżurujący personel, system monitoringu w przestrzeniach komunikacyjnych oraz na terenie zewnętrznym DPS, funkcjonalny system instalacji przywoławczej, umożliwiający weryfikację czasu reakcji personelu od wezwania alarmowego itp.</p> <p>Wprowadzanie przepisami ustawy „rejestr zdarzeń nadzwyczajnych" m. in. w domach pomocy społecznej, przy jednoczesnej akceptacji przez ustawodawcę stanu prawnego i faktycznego, który skutkuje od lat brakiem możliwości pozyskania i zatrudnienia przez domy pomocy społecznej odpowiedniej liczby personelu medycznego, gwarantującego w rzeczywistości bezpieczeństwo mieszkańców należy uznać za działanie pozorne, zastępcze. Prawdziwe zagrożenie dla zdrowia i życia mieszkańców</p>	<p>nadzorujące ww. podmioty zyskają dodatkowe źródło informacji o sytuacji w domach i placówkach, co pozwoli na podejmowanie na bieżąco działań naprawczych oraz kontrolnych.</p> <p>W projekcie doprecyzowano zdarzenia objęte rejestrem.</p> <p>Działanie polegające na prowadzeniu rejestrów, a w szczególności analiza zawartych w nich zgłoszeń i odpowiedzi na zgłoszenia przez organy, będzie miało walor profilaktyczny i ułatwi zarówno prowadzenie działań naprawczych i nadzorczych, jak również charakter informacyjny poprzez uzyskanie wiedzy nt. najczęstszych zdarzeń wymagających odpowiedniej reakcji w domach pomocy społecznej i placówkach zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku.</p> <p>W projekcie nie przewidziano odrębnych regulacji dotyczących działań naprawczych i nadzorczych podejmowanych przez</p>
--	--	--	---

		<p>DPS to brak dostępności do lekarza rodzinnego, lekarzy specjalistów, pielęgniarek.</p> <p>Ponadto pojawiające się w przestrzeni medialnej coraz częściej informacje o tragicznych zdarzeniach w placówkach opiekuńczych całodobowych dotyczą w zasadzie wyłącznie placówek prywatnych. Projektowane zmiany w tym zakresie powinny obejmować przede wszystkim placówki komercyjne, nastawione na zysk. Trudności w przeprowadzaniu czynności kontrolnych, ograniczanie wstępu rodzin osób przebywających w takich placówkach to powszechna praktyka.</p> <p>Należy przyjąć, że usankcjonowanie projektowanego przepisu i raportowanie o zdarzeniach nadzwyczajnych przez komercyjną placówkę nie będzie rzetelne, z uwagi na interes podmiotu prowadzącego.</p> <p>III. Zmiany regulacji dotyczącej udzielenia zezwolenia na prowadzenie domu pomocy społecznej i placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym oraz osobom w podeszłym wieku.</p> <p>Proponowaną regulację dot. czasu, na jaki wydawane będzie pierwsze zezwolenie na prowadzenie domu pomocy społecznej (czas określony - 1 roku), należy uznać za prawidłową.</p> <p>Powstawanie prywatnych placówek, często funkcjonujących na zasadzie prowadzenia zwykłej działalności gospodarczej, często bez uzyskania zezwolenia, z pominięciem wpisu do rejestru Wojewody należy uznać za patologiczne zjawisko. Właściwe zatem będą działania mające na celu zrównanie wymagań i standardów w zakresie prowadzenia placówek opiekuńczych przez samorządy i podmioty prywatne, a przede wszystkim w zakresie czynności kontrolnych.</p>	<p>odpowiednie organy na podstawie informacji pozyskanych z rejestrów. Na podstawie obowiązujących przepisów organy mogą podjąć działania</p> <p>Zdaniem projektodawcy nieuzasadnione jest różnicowanie ze względu na podmiot prowadzący daną placówkę, w dps-ach również zdarzają się niepokojące zdarzenia.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona – proponowaną regulację wykreślono z projektu ustawy.</p>
--	--	--	---

			<p>Należy podkreślić, że dostęp do usługi świadczonej przez podmiot prywatny nadal pozostaje mniej skomplikowany i czasochłonny, nie wymagający wdrożenia procedur związanych z wydawaniem kilku decyzji administracyjnych, ustalaniem sytuacji dochodowej członków rodzin itd. Tym samym placówki prowadzone przez samorządy/powiaty często są obciążone zadaniami, które nie należą do działalności statutowej i polegają na prowadzeniu kampanii informacyjnych związanych z procedurą przyjęcia do DPS, to często pracownicy DPS pomagają uzyskać skierowanie osobom potrzebującym opieki całodobowej. Ponadto powiązanie średniego kosztu utrzymania mieszkańca z liczbą mieszkańców stanowi kolejne wzywanie dla jednostki budżetowej prowadzonej przez powiaty. Wolne miejsca w DPS generują wysoki średni koszt utrzymania mieszkańca, a wysoki koszt powoduje brak skierowań i niechęć gmin do partycypacji w odpłatności za pobyt w DPS. Są to poważne problemy jednostek, prowadzonych przez powiaty. Problemów tego rodzaju pozbawione są placówki prywatne. Natomiast tragiczne zdarzenia, niepożądane zjawiska, które coraz częściej zdarzają się w prywatnych placówkach, kładą się cieniem na wizerunku wszystkich domów pomocy społecznej, nawet tych wzorowo prowadzonych przez samorządy.</p>	
15.	Środowiskowe Domy Samopomocy (146)	art. 1 – propozycja przepisu	<ul style="list-style-type: none"> • W art. 51 a po ust 2 dodaje się ust 3 w brzmieniu: „3. Pracownikowi zespołu wspierająco – aktywizującego zatrudnionemu w środowiskowym domu samopomocy, o którym mowa w art. 51a ust.1 ustawy o pomocy społecznej, jeżeli przepracował nieprzerwanie i faktycznie co najmniej 5 lat, przysługuje raz na dwa lata dodatkowy urlop wypoczynkowy w wymiarze 10 dni roboczych.” • Zmianie ulega dotychczasowa numeracja, ustęp 3-5 otrzymują numerację 4-6. 	Uwaga nieuwzględniona – projektowane regulację nie przewidują zmian w zakresie środowiskowych domów samopomocy – tym samym zgłoszona uwaga nie dotyczy proponowanych zmian.

			<p>Realizacja zadań w środowiskowych domach wymaga zatrudnienia kadry z odpowiednimi kwalifikacjami i predyspozycjami osobowościowymi, niezbędnymi w pracy z osobami przewlekłe chorującymi psychicznie oraz osobami z niepełnosprawnością, często wieloraką a także z osobami z autyzmem. Wysokospecjalistyczna kadra zespołu wspierająco – aktywizującego jest gwarantem bezpieczeństwa psychofizycznego i emocjonalnego uczestników, a także ciągłości prowadzonego procesu terapeutycznego. Praca zespołu wspierająco – aktywizującego jest bardzo wymagająca, obciążająca, co skutkuje często nadmierną eksploatacją, przemęczeniem pracowników, wypaleniem lub pogorszeniem stanu zdrowia. Złożoność wykonywanych zadań i konieczne zaangażowanie w ich realizację nie znajduje odzwierciedlenia ani w wysokości wynagrodzenia, ani też w innych formach rekompensaty za specyficznie trudne warunki pracy (skrócony czas pracy, dodatkowy urlop, dodatki specjalne itp.), co ma miejsce w innych instytucjach działających na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi w obszarze oświaty, ochrony zdrowia, czy też w przypadku pracowników Państwowej Inspekcji Pracy. Pracownicy śds obejmują wsparciem uczestników i ich rodziny, często realizując różnego rodzaju zadania i treningi w miejscu ich zamieszkania. Przy wykonywaniu zadań pracownicy śds są obowiązani kierować się zasadami etyki zawodowej, zasadą dobra osób i ich rodzin, z poszanowaniem ich godności i prawa do samostanowienia. Dodatkowe dni urlopu, w wymiarze 10 dni, nie tylko umożliwiłyby pracownikom środowiskowych domów odpoczynek, regenerację sił, ale również mogłyby być zachętą do pozostania w dotychczasowym miejscu pracy, tj. przeciwdziałać odpływowi kadry do innych struktur, gdzie znajdują korzystniejsze warunki zatrudnienia.</p> <p>Wychodząc naprzeciw problemowi braku chętnych do pracy w śds zaproponowano MRiPS nabycie uprawnień do dodatkowego urlopu wypoczynkowego w wymiarze 10 dni roboczych</p>	
--	--	--	--	--

		<p>Art. 51 c (poza projektem)</p>	<p>pracownikom, którzy spełniają wymogi dotyczące wykształcenia i stażu pracy oraz którzy wyróżniają się wysokim zaangażowaniem, inicjatywą i nowatorskim podejściem przy wykonywaniu obowiązków służbowych</p> <p>z zakresu pomocy społecznej.</p> <p>Przyjęcie zaproponowanego w projekcie ustawy rozwiązania prawnego leży w ogólnym interesie publicznym wszystkich obywateli. Umożliwi realizowanie zadań wynikających z prowadzonej przez państwo polityki społecznej, przez zwiększenie liczby wykwalifikowanych pracowników śds. Jednocześnie wzrost zatrudnienia przełoży się na wysoką jakość świadczonych usług przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej jakimi są dzienne ośrodki wsparcia.</p> <p>Proponowane zmiany są odpowiedzią na postulaty pracowników środowiskowych domów samopomocy, którzy realizują szereg odpowiedzialnych i wymagających zadań. Trud ich pracy mógłby być redukowany dodatkowym urlopem.</p> <p>„3. Wojewoda corocznie ustala średnią miesięczną wojewódzką kwotę dotacji na jednego uczestnika ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym:</p> <p>1) dla środowiskowych domów samopomocy w wysokości nie niższej niż 400 % kryterium dochodowego, o którym mowa w art.8 ust.1 pkt 1;”</p> <p>Wysokie koszty utrzymania środowiskowych domów samopomocy, już obecnie powodują znaczne uszczuplenie puli środków przeznaczanych na proces terapeutyczny uczestników, co z czasem może wpłynąć na obniżenie standardu świadczonych usług. Nie można dopuścić do powyższej sytuacji, zwłaszcza, że</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona – projektowane regulację nie przewidują zmian w zakresie środowiskowych domów samopomocy – tym samym zgłoszona uwaga nie dotyczy proponowanych zmian.</p>
--	--	-----------------------------------	--	---

			<p>może to zaprzepaścić osiągnięte dotychczas efekty pracy, co wpłynie negatywnie na dobrostan uczestnika, który jest dla sds-ów sprawą nadrzędną.</p> <p>Gwarantowane ustawowo 250% to kwota 1940 zł., której wysokość jest niedakwatna do obecnej ogólnej sytuacji finansowej, związanej ze wzrostem cen i usług spowodowanych inflacją. Mając na uwadze, że MRIPS podjęło kroki w kierunku okresowego zwiększenia dotacji z rezerwy celowej, nadal nie jest to kwota gwarantowana, która umożliwiałaby stabilne funkcjonowanie ośrodków wsparcia i podejmowanie przez sds-y wymagalnych zobowiązań, związanych chociażby z regulacją wynagrodzeń pracowników.</p> <p>W latach 2019 - 2022 płaca minimalna wzrosła o 33,78%, natomiast kwota dotacji na jednego uczestnika o 10,70%. Powyższa sytuacja nie pozwoliła na regulację wynagrodzeń pracowników zespołu wspierająco – aktywizującego do poziomu adekwatnego do kwalifikacji, umiejętności i złożoności realizowanych przez nich zadań.</p> <p>Rok 2023 to kolejny dwuetapowy wzrost minimalnego wynagrodzenia: od stycznia o 480 zł., a następnie od 1 lipca o 110 zł. – łącznie o 19,6 % (590 zł.) w stosunku do roku 2022. Wraz z podniesieniem płacy minimalnej wzrosną koszty pracodawcy związane z zatrudnieniem pracownika. Brak gwarancji odpowiedniego zabezpieczenia finansowego w roku 2023 i w latach następnych, nie pozwala na prowadzenie stabilnej polityki organizacyjno-kadrowej. Naraża sds-y na odpływ pracowników do innych ośrodków,</p> <p>w których płace są znacznie wyższe, co będzie miało bezpośredni wpływ na ciągłość procesu terapeutycznego uczestników, na ich kondycję psychiczną i fizyczną, poczucie bezpieczeństwa, a także na ich funkcjonowanie w środowisku.</p>	
--	--	--	---	--

			<p>Ogromnym wydatkiem dla środowiskowych domów jest realizacja usługi transportowej. Pomimo, w/w usługa jest fakultatywna, to jednak przy osobach z niepełnosprawnością intelektualną i z niepełnosprawnościami sprzężonymi - bezwzględnie konieczna. Wiele placówek działa na terenach wiejskich, gdzie nie jest dostępny transport publiczny i bez zorganizowanego dowozu dotarcie do placówki jest praktycznie niemożliwe.</p> <p>Biorąc pod uwagę powyżej przedstawione problemy, sygnalizowane przez środowisko na co dzień związane z osobami z zaburzeniami psychicznymi, ustawowe zagwarantowanie zwiększenia finansowania śds jest nie tylko uzasadnione, ale i konieczne. Dlatego OSPiŚSDS wnioskuje o ustalenie średniej miesięcznej wojewódzkiej kwoty dotacji na jednego uczestnika środowiskowych domów samopomocy</p> <p>w wysokości nie niższej niż 400%. Równocześnie proponuje wprowadzenie okresu przejściowego</p> <p>w dochodzeniu do pełnej wysokości dotacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w roku 2023 – wzrost o 30 %, tj. do wysokości 325 % odpowiedniego kryterium dochodowego - dotacja na jednego uczestnika miesięcznie – 2522,00zł.; • w roku 2024 – wzrost o 15 %, tj. do wysokości 350 % odpowiedniego kryterium dochodowego - dotacja na jednego uczestnika miesięcznie – 2716,00 zł.; • w roku 2025 – wzrost o 10 %, tj. do wysokości 400 % obowiązującego po weryfikacji kryterium dochodowego. 	
--	--	--	--	--

			<p>Proponowane rozwiązania finansowe zmierzają do ustalenia wysokości kwoty dotacji na jednego uczestnika, adekwatnej do podejmowanych zadań i ponoszonych rzeczywistych kosztów przez jednostki je realizujące. Finansowania na poziomie, który umożliwi środowiskowym domom realizację usług świadczonych osobom z zaburzeniami psychicznymi na poziomie oczekiwanego standardu.</p> <p>Brak regulacji gwarantujących stabilne funkcjonowanie środowiskowych domów, w niedalekiej przyszłości może doprowadzić do dalszych, zintensyfikowanych skutków, m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • braku możliwości poszerzenia oferty i zintensyfikowania działań, mających na celu aktywizację osób niepełnosprawnych, zmniejszenie kompetencji społecznych uczestników - poprzez znaczne uszczuplenie środków przeznaczonych na proces terapeutyczny; • destabilizacji zatrudnienia zespołu wspierająco-aktywizującego, trudności z zachowaniem wskaźnika zatrudnienia - poprzez brak możliwości utrzymania wykwalifikowanych pracowników; • trudności z zapewnieniem ciągłości procesu wspierająco – aktywizującego uczestnika, poprzez zwiększoną fluktuację kadry; • destabilizacji finansowej środowiskowych domów samopomocy, poprzez brak możliwości zabezpieczenia wykonania zaplanowanych zadań w całym roku budżetowym. 	
16.	Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”	Art. 50 ust. 4b	1. Wątpliwości budzą jednak zapisy zawarte w zmianie 7 projektu, gdzie w art. 50 ustawy dodaje się ustęp 4b, zgodnie z którym osoby świadczące usługi sąsiedzkie muszą ukończyć szkolenie z zakresu pierwszej pomocy. Wymóg ten może ograniczyć dostęp do tego typu usług, gdyż przedłuży to proces	Uwaga nieuwzględniona - Szkolenie z zakresu pierwszej pomocy zwiększa szanse na udzielenie takiej pomocy w sposób prawidłowy – w sytuacji opieki nad

			<p>przyznawania tej formy pomocy a także może zniechęcić opiekunów do formalizowania swojej pomocy. Tym bardziej, że ta forma pomocy jest przewidziana przede wszystkim dla seniorów, którzy nie wymagają usług opiekuńczych, a jedynie pomocy przy robieniu zakupów czy sprzątanii mieszkania.</p> <p>proponuje wprowadzenie rejestru wolnych miejsc w DPS, prowadzonego przez wojewodów, uzupełnianego na bieżąco (najlepiej raz w miesiącu). Należy przy tym wspomnieć, że dzienną opiekę świadczą aktualnie i z powodzeniem, takie jednostki opieki jak: Domy Dziennego Pobytu, Środowiskowe Domy Samopomocy, Domy Seniora czy Warsztaty Terapii Zajęciowej. Dezorganizowanie pracy DPS nową formą opieki, jaką ma być pobyt dzienny, trudno uznać za udaną próbę deinstytucjonalizacji tej formy wsparcia.</p> <p>Jak pokazał czas pandemii, mieszkańcy DPS są bardziej narażeni na infekcje, zatem zwiększenie rotacji w DPS oraz pobyt osób przybywających tam jedynie w ciągu dnia może wpłynąć niekorzystnie na stan zdrowia podopiecznych przebywających stale. Zdaniem NSZZ „Solidarność” w projekcie brakuje propozycji zapobiegającej nadmiernemu kontaktowi stałych mieszkańców DPS z podopiecznymi przebywającymi krótkoterminowo.</p>	<p>sąsiadem do czasu pojawienia się wyspecjalizowanych służb ratownictwa medycznego.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona – rejestr DPS-ów aktualizowany jest na bieżąco i w wyniku konsultacji projektu ustawy wprowadzono regulację stanowiącą, iż w rejestrze będzie widnieć informacja i prowadzeniu przez DPS takiej formy wsparcia. Jednakże wskazywanie w rejestrze wolnych miejsc będzie zbyt uciążliwe dla jst jak i dla kierowników dps oraz wojewodów.</p> <p>W przypadku świadczenia przez dps usług wsparcia krótkoterminowego – miejsca służące korzystaniu z tej formy wsparcia powinny być infrastrukturalnie wyodrębnione. Standardy ww. wsparcia zostaną określone w akcie wykonawczym w sprawie domów pomocy społecznej.</p>
--	--	--	---	--

		Art. 55b ust. 7	<p>Z projektu także nie wynika, czy miejsca pobytu krótkoterminowego mają być tworzone w zamian za wolne miejsca pobytu długoterminowego, czy obok nich. W tym drugim przypadku, dodatkowe miejsca będą tworzyć dodatkowe koszty, co może zniechęcać organizatorów usług opiekuńczych do ich tworzenia o ile nie zostaną zapewnione odpowiednie dodatkowe środki na ich tworzenie.</p> <p>Zwracam uwagę, że Ocena Skutków Regulacji nie przewiduje żadnych kosztów powstałych w wyniku proponowanych zmian. W OSR wspomina się natomiast, że gminy będą mogły wykorzystać program MRiPS „Opieka wytchnieniowa”, który ogłaszany jest na rok i nie gwarantuje stabilnego finansowania.</p>	<p>W czasie pandemii wydawane były szczegółowe rekomendacje dla dps-ów.</p> <p>Uwaga uwzględniona – projekt ustawy został uzupełniony o regulacje dotyczące zgłaszania właściwemu wojewodzie utworzenia miejsc w ramach wsparcia krótkoterminowego oraz tworzenia nowych miejsc. W przypadku przekształcenia już istniejących miejsc na pobyt całodobowy w miejsca pobytu krótkoterminowego lub utworzenia nowych miejsc – dps będzie zobowiązany zgłosić ten fakt wojewodzie, który zmieni decyzję w sprawie zezwolenia w tym zakresie.</p> <p>Aktualnie usługi sąsiedzkie są lub były realizowane w ramach różnego rodzaju projektów, także współfinansowanych ze środków unijnych, a także programów takich jak np. „Korpus Wsparcia Seniorów”. Dodatkowo proponuje się wsparcie dla jednostek</p>
--	--	-----------------	---	---

		art. 67ust. 2b	wątpliwością zdaniem NSZZ „Solidarność” jest zapis projektowanego art. 55b ust.7 - (...) przyznanie usług wsparcia krótkoterminowego, nie wymaga przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, chyba że powstaną wątpliwości (...), który wydaje się sprzeczny z projektowanym art. 55a ust. 3, gdzie (...) rodzaj i zakres usług wsparcia krótkoterminowego jest uzależniony od sytuacji osoby wymagającej wsparcia oraz jej	<p>samorządu terytorialnego, które zdecydują się na realizację usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich, w postaci programu mającego na celu dofinansowanie tych usług – w ramach wskazanego wcześniej „Korpusu Wsparcia Seniorów”. Należy zaznaczyć, że usługi sąsiedzkie są formą usług opiekuńczych, a obecnie samorzady przeznaczają środki finansowe na realizację usług opiekuńczych.</p> <p>źródła finansowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Program Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa”, - środki własne jednostek samorządu terytorialnego, - środki europejskie, - odpłatność świadczeniobiorców. <p>Uwaga nieuwzględniona – usługi pobytu krótkookresowego mają charakter głównie komercyjny. Korzystanie ze świadczeń odbywa się na takich samych zasadach jak w przypadku placówek zapewniających całodobową</p>
--	--	----------------	---	--

		Art. 2 projektu	<p>indywidualnych potrzeb (...). Nie da się tego stwierdzić bez przeprowadzenia wywiadu środowiskowego i analizy dokumentów medycznych. Praktyka dowodzi, że wywiady środowiskowe i tak będą przeprowadzane. Zatem przepis projektowanego art. 55b ust.7 powinien zostać usunięty, podobnie zapisy zawarte w art. 55b ust. 5 i 6. Usługi oczywiście przyznaje się na wniosek, ale już dokumentowanie dochodów i sytuacji osobistej powinno wchodzić w zakres wywiadu środowiskowego.</p> <p>zmiana 14 dodaje w art. 67 ustawy 2b, w którym jest mowa o wydaniu pierwszego zezwolenia na działalność gospodarczą w zakresie prowadzenia placówki zapewniającej całodobową opiekę na czas określony - 1 roku, kolejne zezwolenie wydaje się na czas nieokreślony. Okres 1 roku ma być okresem próbnym dla podmiotu prowadzącego tą działalność. Zdaniem NSZZ „Solidarność” czas ten powinien wynosić co najmniej 2 lata, tak by przynajmniej zakończyć dwa pełne cykle budżetowe. To pozwoli na pełną i obiektywną ocenę działalności danego podmiotu, jego sprawności zarządzania, ale również opieki nad podopiecznymi. Nie chodzi o to by utrudniać prowadzenie działalności, ale by wyciągać wnioski z dotychczasowych doświadczeń w tym zakresie.</p> <p>2. Projektowany art. 2 wprowadza zmiany w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych:</p> <p>a) zmienia się brzmienie art. 7 ust.4 ustawy, wprowadzając zasadę, że dotacja z budżetu państwa na działania własne gminy w zakresie wydawania decyzji i przeprowadzania wywiadu środowiskowego ma być przeznaczona na wynagrodzenia i</p>	<p>opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku tj. dps będzie pomagać w korzystaniu z ww. świadczeń.</p> <p>Uwaga uwzględniona. Proponowana regulacja została wykreślona z projektu ustawy</p> <p>Uwaga uwzględniona. Proponowana regulacja została wykreślona z projektu ustawy</p>
--	--	-----------------	--	---

		OSR	<p>dodatki do wynagrodzeń dla osób realizujących te zadania na poziomie nie mniejszym niż 80% otrzymanej dotacji. Stanowi to częściową realizację postulatów środowiska pracowników pomocy społecznej, w zakresie wzrostu wynagrodzeń, głównie pracowników Ośrodków Pomocy Społecznej, ale nie rozwiązuje to całkowicie problemu. Zdaniem NSZZ „Solidarność” powinny one dotyczyć całego środowiska, a nie ponownie niektórych grup zawodowych (pracowników socjalnych zatrudnionych w OPS). Taka propozycja wywołuje niepotrzebne antagonizmy i frustrację pominiętych grup zawodowych (opiekunów zatrudnionych w DPS).</p> <p>Jednocześnie, zdaniem NSZZ „Solidarność”, istnieje głęboka obawa, że w związku z brakiem przewidzianego trwałego finansowania zaproponowanych nowych rozwiązań nie przyniosą one oczekiwanych efektów. Bowiem zasady finansowania tej formy opieki z programu okresowego (Korpusu Wsparcia Seniorów na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. budżet programu 80 mln zł) są bardzo niestabilnym źródłem finansowania pomocy, choćby z powodu np.: ryzyka wygaszenia tego projektu z końcem 2022 roku, która również ogranicza się do prowadzenia działań opiekuńczych jedynie do grupy 65+.</p>	<p>Aktualnie usługi sąsiedzkie są lub były realizowane w ramach różnego rodzaju projektów, także współfinansowanych ze środków unijnych, a także programów takich jak np. „Korpus Wsparcia Seniorów”. Dodatkowo proponuje się wsparcie dla jednostek samorządu terytorialnego, które zdecydują się na realizację usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich, w postaci programu mającego na celu dofinansowanie tych usług – w ramach wskazanego wcześniej „Korpusu Wsparcia Seniorów”. Należy zaznaczyć, że usługi sąsiedzkie są formą usług opiekuńczych, a obecnie samorządy przeznaczają środki finansowe na realizację usług opiekuńczych.</p>
--	--	-----	--	--

				<p>źródła finansowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Program Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa”, - środki własne jednostek samorządu terytorialnego, - środki europejskie, - odpłatność świadczeniobiorców
17.	OGOLNOPOLSKI E POROZUMIENIE ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH	(art. 1 zmiana 7)	<ul style="list-style-type: none"> • Usługi sąsiedzkie <p>Należy wskazać, że w żadnym miejscu nowelizowanych przepisów nie doprecyzowano, że świadczący ten rodzaj opieki ma uprawnienie do wynagrodzenia za swoją pracę. Odnośnie tego aspektu, ani proponowany zapis art. 50 ust. 6a, co do wynagrodzenia za przedmiotowe usługi, ani uzasadnienie projektu, nie wskazuje wprost, że osobie świadczącej opiekę sąsiedzka przysługuje wynagrodzenie, choć przepis reguluje sposób kontroli świadczenia i rozliczania wykonywanych usług sąsiedzkich przez podmiot zlecający wykonanie takiej usługi. Zatem opiekujący się np. sąsiadem sąsiad, będzie zmuszony do „jakiejs formy sprawozdawczości” ze swoich działań, ale nie ma w przepisach ustawowego uprawnienia do żądania zapłaty za realizację usługi. Wiadomym jest, że profesjonalna usługa świadczona przez opiekunów wynagradzana jest zgodnie z zasadami i przepisami prawa w zależności od podstawy zatrudnienia. Zgodnie z uzasadnieniem projektu zmian ustawodawca sugeruje także, że „...gmina będzie mogła zdecydować w zależności od indywidualnych potrzeb i możliwości o formie podejmowania współpracy z opiekunami - sąsiadami” (w większości przypadków podstawą takiej współpracy będzie umowa zlecenia). Stąd proponujemy rozważyć sposób wynagradzania opieki sąsiedzkiej w oparciu o minimalną stawkę godzinową. Takie ujęcie pomocy sąsiedzkiej w kontekście</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona - projektodawca celowo nie określił ww. kwestii. Uzasadnienie jest fakt, iż organizowanie usług sąsiedzkich jest zadaniem fakultatywnym. Pozostawiamy jednostce samorządu terytorialnego dowolność w tym obszarze. Zgodnie z założeniami projektodawcy usługi sąsiedzkie mogą być również świadczone nieodpłatnie.</p>

		(art. 1 zmiana 9, odnośnie art. 53)	<p>wynagrodzenia w żaden sposób nie odróżnia jej od pomocy opiekunów osób starszych zatrudnianych w OPS, gdyż często w najuboższych gminach pracownicy - opiekunowie otrzymują najniższe wynagrodzenie, które w przeliczeniu na godziny oscyluje w granicach wskazanej kwoty minimalnej stawki godzinowej.</p> <p>Zwracamy także uwagę na zapis wprowadzający obowiązek ukończenia szkolenia z zakresu udzielania pierwszej pomocy dla osób, które miałyby realizować usługę sąsiedzką (art. 1 pkt 7 lit. c, w zakresie dodawanego ust. 4a pkt 5 w art. 50). W ocenie OPZZ warunek ten może być przeszkodą dla osób, które będą chciały realizować pomoc sąsiedzką na rzecz osób potrzebujących i zniechęceniem do podejmowania tej pomocy. Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym obowiązek udzielenia pierwszej pomocy dotyczy każdej osoby, która zauważyła sytuację zagrożenia życia lub zdrowia innego człowieka. Nie oznacza to, że każdy obywatel musi mieć ukończone szkolenie z tego zakresu, a ponadto ukończenie szkolenia czy kursu pierwszej pomocy nie jest gwarancją przyswojenia wiedzy i niezbędnych umiejętności związanych z pomocą innym, a zwłaszcza pomocą przedmedyczną. Stąd wydaje się zasadne, by zrezygnować z tego warunku w przypadku udzielania pomocy w formie usługi sąsiedzkiej.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mieszkania treningowe lub wspomagane (art. 1 zmiana 9, odnośnie art. 53 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej) OPZZ pozytywnie ocenia podział na mieszkania wspomagane i treningowe, zwracając uwagę, że jest to realizacja postulatu zgłaszanego od lat przez środowisko osób z niepełnosprawnościami. Popieramy w tym zakresie opinię Krajowej Rady Konsultacyjnej ds. Osób Niepełnosprawnych 	<p>Uwaga nieuwzględniona - Szkolenie z zakresu pierwszej pomocy zwiększa szanse na udzielenie takiej pomocy w sposób prawidłowy – w sytuacji opieki nad sąsiadem do czasu pojawienia się wyspecjalizowanych służb ratownictwa medycznego. Jednocześnie doprecyzowano projekt ustawy wskazując, iż osoba wykonująca usługi sąsiedzkie może legitymować się uprzednio ukończonym szkoleniem z pierwszej pomocy.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona - Przed wszystkim należy zauważyć, że obecnie funkcjonujące mieszkania wspomagane nie są uregulowaną na gruncie prawnym formą wsparcia. Prowadzone są przez samorząd lub w ramach działalności statutowej organizacji pozarządowych i często różnią się w</p>
--	--	-------------------------------------	---	--

		<p>(zwanej dalej „Krajową Radą”), która wskazuje, że dotychczas funkcjonujący termin „mieszkania chronione” był negatywnie odbierany zarówno przez środowisko osób z niepełnosprawnościami oraz osoby związane z organizacjami pozarządowymi działającymi na ich rzecz. Nie ulega wątpliwości, że mieszkania chronione przyznane na czas nieokreślony stanowią zdecydowaną mniejszość pomimo, że dla znacznej części osób z niepełnosprawnościami jest to najbardziej pożądana forma wsparcia. Obecne rozdzielanie spowoduje nie tylko przejrzystość w systemie wsparcia, ale także wskazuje na potrzebę tworzenia obu z nich, jako skierowanych do różnych odbiorców.</p> <p>Za zasadną uważamy także uwagę Krajowej Rady o rozważenie postulatu potraktowania mieszkań wspomaganych jako docelowych form zamieszkania, a co za tym idzie jako zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osób lub rodzin (wraz z zastosowaniem umowy najmu). Dla wielu osób (podobnie jak obecnie w przypadku domów pomocy społecznej) tego rodzaju mieszkanie wspomagane stanowić będzie ostateczne, długoterminowe miejsce zamieszkania. Można byłoby zastosować dla tej formy wsparcia długoterminowe oraz bezterminowe umowy, na zasadzie podobnej do mieszkalnictwa komunalnego.</p> <p>Zwracamy także uwagę na włączenie do projektu ustawy możliwości sporządzania wywiadu środowiskowego, odnośnie kwalifikacji do mieszkania treningowego lub wspomaganego. W naszej ocenie brak jego sporządzania będzie być może skróceniem i ułatwieniem procesu kwalifikacji, ale rodzi wątpliwości, co do właściwego pozyskania informacji o potencjalnym uczestniku tej formy wsparcia. Osoby z wieloletnią praktyką w prowadzeniu mieszkań chronionych podkreślają, jak ważne są informacje uzyskane przed umieszczeniem danej osoby w mieszkaniu i jak ułatwiają późniejszą pracę, w tym</p>	<p>kwestiach dotyczących organizacji mieszkania, procedury kwalifikacji osoby wnioskującej o pobyt w mieszkaniu do skorzystania z tej formy wsparcia oraz warunków lokalowych.</p> <p>Zachodzi zatem obawa, że w praktyce część z nich nie spełnia standardów i nie jest w stanie spełnić standardów wskazanych w obecnie obowiązującym rozporządzeniu w sprawie mieszkań chronionych.</p> <p>Ponadto należy mieć na uwadze, że ta forma wsparcia w ujęciu ustawy o pomocy społecznej prowadzona jest dla szerszej grupy osób niż obecnie funkcjonujące projektowe mieszkania wspomagane, co uzasadnia koncepcję przyjętą w nowelizacji.</p> <p>Mieszkania treningowe w zaproponowanej w nowelizacji ustawy o pomocy społecznej formie co do zasady ograniczać się będą do oddziaływań zmierzających do usamodzielnienia osoby i docelowo umożliwienia im prowadzenia samodzielnego życia poza tą formą wsparcia – mieszkania wspomagane zaś przeznaczone będą dla osób, które z uwagi na wiek lub stan niepełnosprawności,</p>
--	--	--	---

		art. 1 pkt 10, w zakresie	<p>opracowanie szczegółowego planu pracy i wsparcia dla osoby korzystającej z tej formy terapii.</p> <p>Projekt w tej części nie precyzuje zasad finansowania mieszkalnictwa.</p> <p>Z treści art. 53 ust. 10 pkt 4 i 5 ustawy można wnioskować, że w kosztach tych partycypuje jednostka kierująca do tej formy pomocy oraz osoba wymagająca wsparcia, choć nie wiadomo, jaki jest przewidywany poziom tej „partycypacji”.</p> <p>Projektowane przepisy nie przewidują także żadnych zasad finansowania utrzymania, w tym remontów, mieszkań treningowych i wspomaganych - w naszej ocenie zasadne byłoby wskazanie obowiązku utworzenia przez gminę lub powiat choćby minimalnej puli takich mieszkań, z przeznaczeniem na mieszkania treningowe i wspomagane.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie krótkoterminowe w domach pomocy społecznej (art. 1 pkt 10, w zakresie dodawanego art. 55a ust. 1 i 2) 	<p>które z założenia tej samodzielności raczej nie osiągną, stąd trening służy wyłącznie podtrzymaniu posiadanych umiejętności.</p> <p>Wyodrębnienie tych dwóch form jest także zasadne ze względu na inny profil osoby wspieranej, w mieszkaniach wspomaganych – mieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, mieszkania dla osób w kryzysie bezdomności itp., zatem następuje nawet węższa specjalizacja w zakresie udzielanego wsparcia.</p> <p>Projekt wskazuje, że jest to zadanie o charakterze obowiązkowym. Nie jest zasadne odgórne wskazywanie liczby mieszkań w danej jst -zależać to będzie od licznych uwarunkowań. Nie znajduje uzasadnienia dlaczego realizacja wyłącznie tego zadania miałyby być w ten sposób dookreślona.</p> <p>- Uwaga częściowo uwzględniona – projekt ustawy został uzupełniony o regulacje dotyczące zgłaszania właściwemu wojewodzie utworzenia miejsc w ramach wsparcia krótkoterminowego.</p>
--	--	---------------------------	--	--

		<p>dodawanego art. 55a ust. 1 i 2)</p>	<p>Możliwość organizacji przez domy pomocy społecznej wsparcia krótkoterminowego oceniamy pozytywnie, zwracamy jednak uwagę na konieczność wskazania dodatkowych warunków, w szczególności wymogów dla domów pomocy społecznej świadczących usługi wsparcia krótkoterminowego. Chodzi np. o maksymalną liczbę mieszkańców, określony procent pokoiów jednoosobowych oraz pokoiów z łazienkami i aneksami kuchennymi, określenie zindywidualizowanego zakresu wsparcia osoby z niepełnosprawnością, zwłaszcza osób wymagających intensywnego wsparcia. Dodatkowo w projekcie nie doprecyzowano, czy miejsca krótkoterminowego pobytu w domach pomocy społecznej są organizowane w ramach miejsc objętych zezwoleniem wojewody, czy poza nimi. Wydaje się także zasadne doprecyzowanie minimalnej liczby dni pobytu krótkoterminowego (np. 3 dni), bowiem przyjęcie osoby nawet na pobyt krótkoterminowy będzie wymagało od DPS spełnienia określonych warunków, również w zakresie personelu. Warto byłoby także doprecyzować zakres usług dostępnych w ramach pobytu krótkoterminowego (art. 55 b ust. 11). Projekt ustawy przewiduje odpłatność za pobyty krótkoterminowe w domach pomocy społecznej w formie dziennej (art. 55 b ust 8 i 9 w zw. art. 97 a). Odpłatność ta miałyby być ustalana przez OPS, na podstawie uchwały rady gminy lub powiatu, uzależniona od dochodu lub ponoszona przez świadczeniobiorcę lub jego rodzinę w pełnej wysokości. W ocenie OPZZ należałoby znieść lub znacznie ograniczyć, np. do 10 proc. kosztów wysokości opłat świadczeniobiorców i ich rodzin za krótkoterminowe pobyty w domach pomocy społecznej w formie dziennej. Propozycja niniejsza jest tym bardziej zasadna, że z OSR do projektu wynika, iż planuje się dofinansować koszty ponoszone przez gminy na takie pobyty z puli „opieka wytchnieniowa”. Przy zachowaniu odpłatności świadczeniobiorcy, zwłaszcza opieki dziennej doszłoby do</p>	<p>W przypadku przekształcenia już istniejących miejsc na pobyt całodobowy w miejsca pobytu krótkoterminowego lub utworzenia nowych miejsc dla pobytów krótkoterminowych – dps będzie zobowiązany zgłosić ten fakt wojewodzie, który zmieni decyzję w sprawie zezwolenia w tym zakresie. Szczegółowe omówienie potrzeby wprowadzenia takiej formy usług wskazano w uzasadnieniu do projektu. Kwestia kadry świadczącej usługi wsparcia krótkoterminowego oraz standardów tych usług zostanie określona w rozporządzeniu.</p> <p>Aktualnie usługi sąsiedzkie są lub były realizowane w ramach różnego rodzaju projektów, także współfinansowanych ze środków unijnych, a także programów takich jak np. „Korpus Wsparcia Seniorów”. Dodatkowo proponuje się wsparcie dla jednostek samorządu terytorialnego, które zdecydują się na realizację usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich, w postaci programu mającego na celu dofinansowanie</p>
--	--	--	--	---

		<p>(art. 1 pkt 10, w zakresie dodawanego art. 55a ust. 1 i 2)</p>	<p>sytuacji, w której świadczeniobiorca otrzymywałby w rzeczywistości usługę opieki wytchnieniowej odpłatną dla niego, co jest wbrew zapisom dotyczącym tej usługi. Warto również zaznaczyć, że konsekwencją zniesienia lub zmniejszenia odpłatności powinno być ujęcie tego zadania zleconego samorządom jako zadania zleconego z zakresu administracji rządowej i jasne określenie zasad ustalania wysokości dotacji.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Katalog zdarzeń nadzwyczajnych (art. 1 pkt 10, w zakresie dodawanego art. 55a ust. 1 i 2) Wiele emocji wzbudza wprowadzony obowiązek prowadzenia „rejestrów zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych z udziałem mieszkańców domu”, choć w naszej ocenie wpłynie to na poprawę nadzoru nad domami pomocy społecznej i bezpieczeństwem mieszkańców. Często zgłaszane są także postulaty o dodanie do katalogu zdarzeń nadzwyczajnych przypadków użycia przymusu bezpośredniego - choć jest on najbardziej dolegliwą formą przymusu w domach pomocy społecznej. Pomimo, iż tryb jego stosowania został szczegółowo unormowany w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego, w art. 18c ust. 2 tej ustawy przewiduje się jedynie umieszczenie każdego przypadku zastosowania przymusu bezpośredniego w 	<p>tych usług – w ramach wskazanego wcześniej „Korpusu Wsparcia Seniorów”. Należy zaznaczyć, że usługi sąsiedzkie są formą usług opiekuńczych, a obecnie samorządy przeznaczają środki finansowe na realizację usług opiekuńczych.</p> <p>źródła finansowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Program Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa”, - środki własne jednostek samorządu terytorialnego, - środki europejskie, - odpłatność świadczeniobiorców <p>Uwaga uwzględniona - w projekcie doprecyzowano zdarzenia objęte rejestrem.</p> <p>Działanie polegające na prowadzeniu rejestrów, a w szczególności analiza zawartych w nich zgłoszeń i odpowiedzi na zgłoszenia przez organy, będzie miało walor profilaktyczny i ułatwi zarówno prowadzenie działań naprawczych i nadzorczych, jak również charakter informacyjny poprzez uzyskanie wiedzy nt.</p>
--	--	---	---	---

		<p>rejestrze przypadków zastosowania przymusu bezpośredniego, bez obowiązku cyklicznego raportowania tych przypadków jakiegokolwiek podmiotowi. Dodanie informacji o zastosowaniu przymusu bezpośredniego do rejestru zdarzeń nadzwyczajnych przekazywanych do organów samorządowych nie przysporzy zatem pracy kierującym domami pomocy społecznej, skoro i tak zamieszczają je w innym rejestrze. Znacząco zwiększy natomiast kontrolę nad używaniem przymusu bezpośredniego, a tym samym zabezpieczy mieszkańców - często osoby bezbronne, mogące być narażone na potencjalne nadużycia ze strony personelu. Warto rozważyć ten wątek podczas prac nad projektem. Uważamy także, że należałoby zobowiązać dyrektorów do opracowania, wdrożenia i stosowania procedur postępowania w sytuacjach wystąpienia zdarzeń zagrażających życiu i zdrowiu podopiecznego oraz rozliczania z ich stosowania w ramach bieżącego nadzoru odpowiednich organów.</p> <p>Za konieczną uważamy także zmianę terminów (art. 55 c ust. 5 ustawy) dotyczących przekazywania informacji z rejestru zdarzeń nadzwyczajnych oraz informacji o podjętych działaniach następczych właściwemu organowi samorządowemu z projektowanego okresu „raz na kwartał” na: „nie rzadziej niż raz na miesiąc”. Stąd słuszny jest zapis, by informacje te trafiały do wójta, starosty, prezydenta miasta na prawach powiatu czy marszałka województwa. Jednak kwartał to długi okres, przez co adekwatna reakcja na informacje z rejestru np. dotyczące nadużyć może być spóźniona.</p>	<p>najczęstszych zdarzeń wymagających odpowiedniej reakcji w domach pomocy społecznej i placówkach zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona W aktualnie procedowanym projekcie ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego przewidziano przepis, w którym zobowiązano kierownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej do niezwłocznego informowania upoważnionego przez marszałka województwa lekarza specjalistę w dziedzinie psychiatrii, o zastosowaniu przymusu bezpośredniego. Takie zdarzenia będą zatem odnotowywane.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona W praktyce należałoby rozważyć czy liczba zgłoszeń jest aż tak znacząca, aby raportowanie musiało się odbywać w systemie miesięcznym. Wydaje się, że system trzymiesięczny jest optymalny np. w zakresie</p>
--	--	---	--

		(art.1 pkt 11, w zakresie art. 57 ust. 5 i 6)	<ul style="list-style-type: none"> • Zezwolenie na prowadzenie domu pomocy społecznej na czas określony (art.1 pkt 11, w zakresie art. 57 ust. 5 i 6) Projekt wskazuje, że pierwsze zezwolenie na prowadzenie domu pomocy społecznej wydaje się na czas określony - 1 rok. W naszej ocenie nie jest to dobre rozwiązanie. Organy nadzoru mają już obecnie na gruncie obowiązującej ustawy narzędzia weryfikacji prawidłowości prowadzenia domu pomocy społecznej oraz cofnięcia zezwolenia w razie stwierdzenia nieprawidłowości. Jeżeli obecnie nadzór nie jest prowadzony w sposób wystarczający, należy poprawić jego metody i skuteczność. Z projektu ustawy ani z uzasadnienia nie wynika, na czym polegałby poprawa tych narzędzi w przypadku udzielania pierwszego zezwolenia na jeden rok i konieczności ubiegania się o powtórne zezwolenie. Natomiast zezwolenie na czas określony wprowadziłaby dodatkowe obciążenia formalne po stronie podmiotu prowadzącego, czy zbieranie dokumentacji, co nie ma wpływu na poprawę jakości usług. Prowadzenie domu pomocy społecznej, zwłaszcza dla osób wymagających intensywnego wsparcia innych, wiąże się z wzięciem ogromnej odpowiedzialności za losy tych osób. Trudno wyobrazić sobie zaciągnięcie takiego zobowiązania w przypadku, gdy zezwolenie na prowadzenie domu otrzymuje się na jeden rok. 	<p>dokonania oceny skutków podjętych działań naprawczych w wyniku wystąpienia danego zdarzenia.</p> <p>Uwaga uwzględniona – zrezygnowano z proponowanej zmiany</p>
--	--	---	---	---

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾

z dnia

w sprawie mieszkań treningowych i wspomaganych

Na podstawie art. 53 ust. 24 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) minimalne standardy usług świadczonych w mieszkaniach treningowych lub mieszkaniach wspomaganych;
- 2) minimalne standardy pomieszczeń w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych.

§ 2. W mieszkaniu treningowym lub mieszkaniu wspomaganim zapewnia się:

- 1) usługi bytowe w postaci miejsca całodobowego pobytu oraz inne usługi dostosowane do indywidualnych potrzeb mieszkańców;
- 2) pracę socjalną, o której mowa w art. 6 pkt 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, dostosowaną do indywidualnych potrzeb mieszkańców.

§ 3. W ramach minimalnego standardu usług świadczonych w mieszkaniu treningowym zapewnia się usługi polegające na nauce, rozwijaniu lub utrwalaniu umiejętności praktycznych służących niezależnemu życiu, w zakresie:

- 1) samoobsługi;
- 2) zaspokajania codziennych potrzeb życiowych, w tym przygotowywania posiłków;
- 3) efektywnego zarządzania czasem;
- 4) efektywnego zarządzania finansami;
- 5) prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 6) załatwiania spraw urzędowych;
- 7) utrzymywania więzi rodzinnych;
- 8) rozwiązywania konfliktów personalnych i autonomii decyzyjnej;

¹⁾ Minister Rodziny i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej – zabezpieczenie społeczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 października 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rodziny i Polityki Społecznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 416).

- 9) uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej;
- 10) poszukiwania pracy oraz utrzymania zatrudnienia.

§ 4. W ramach minimalnego standardu usług świadczonych w mieszkaniu wspomaganym zapewnia się usługi obejmujące pomoc w:

- 1) wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym dotyczących:
 - a) przemieszczania się,
 - b) utrzymania higieny osobistej,
 - c) ubierania się,
 - d) prania i sprzątania,
 - e) zakupów i przygotowywania posiłków;
- 2) rozwijaniu lub utrwalaniu umiejętności praktycznych służących niezależnemu życiu, dotyczących:
 - a) samoobsługi,
 - b) zaspokajania codziennych potrzeb życiowych,
 - c) załatwiania spraw osobistych,
 - d) prowadzenia gospodarstwa domowego,
 - e) efektywnego zarządzania czasem,
 - f) poszukiwania pracy oraz utrzymania zatrudnienia,
- 3) realizacji kontaktów społecznych przez umożliwienie osobie:
 - a) utrzymywania więzi rodzinnych,
 - b) uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej.

§ 5. W przypadku gdy osoby korzystające z usług w mieszkaniu wspomaganym są osobami niepełnosprawnymi, starszymi lub przewlekle chorymi, usługi, o których mowa w § 4 pkt 1 lit. a–c są świadczone w różnych porach dnia i adekwatnie do występujących potrzeb przez 7 dni w tygodniu, jednak nie krócej niż 3 godziny dziennie.

§ 6. Osobom korzystającym z usług w mieszkaniu wspomaganym, niebędącym osobami niepełnosprawnymi, starszymi lub przewlekle chorymi nie świadczy się usług, o których mowa w § 4 pkt 1.

§ 7. W mieszkaniu wspomaganym możliwe jest świadczenie usług w szerszym zakresie niż określony w § 4, jeżeli wymagają tego indywidualne potrzeby osoby korzystającej ze wsparcia w tym mieszkaniu.

§ 8. 1. Minimalna powierzchnia użytkowa przypadająca dla jednej osoby korzystającej ze wsparcia w mieszkaniu treningowym lub wspomagany nie może być mniejsza niż 12 m², przy czym liczba osób w mieszkaniu nie może być wyższa niż 6.

2. W pokoju mieszkalnym nie może zamieszkiwać więcej niż dwie osoby.

3. Mieszkanie treningowe lub wspomagane, oprócz pomieszczeń mieszkalnych, składa się z:

- 1) kuchni lub aneksu kuchennego;
- 2) łazienki;
- 3) wydzielonego ustępu lub miski ustępowej w łazience;
- 4) przestrzeni komunikacji wewnętrznej.

4. W przypadku gdy mieszkanie treningowe lub wspomagane składa się z aneksu kuchennego znajdującego się w pokoju mieszkalnym, mogą z niego korzystać wyłącznie osoby zamieszkujące w tym pokoju.

5. Wszystkie pomieszczenia w mieszkaniu treningowym lub wspomagany, w którym ze wsparcia korzystają osoby niepełnosprawne ruchowo, są pozbawione barier architektonicznych i dostępne dla tych osób z zewnątrz.

6. W pomieszczeniu mieszkalnym, dla każdej osoby, zapewnia się:

- 1) łóżko lub tapczan;
- 2) szafę ubraniową;
- 3) szafkę nocną;
- 4) krzesło lub fotel.

7. Kuchnia lub aneks kuchenny są wyposażone w:

- 1) kuchenkę;
- 2) zlewozmywak;
- 3) chłodziarkę;
- 4) meble kuchenne, sprzęt i naczynia do przygotowywania i spożywania posiłków.

8. Łazienka jest wyposażona w:

- 1) wannę lub natrysk;
- 2) umywalkę;
- 3) miskę ustępową, jeżeli nie ma wydzielonego ustępu.

9. Wydzielony ustęp jest wyposażony w umywalkę.

10. Mieszkanie treningowe i mieszkanie wspomagane jest wyposażone w pralkę automatyczną, a także telewizor lub komputer z dostępem do Internetu.

§ 9. 1. Liczba osób w mieszkaniu treningowym i mieszkaniu wspomaganym, o której mowa w § 8 ust. 1, do dnia 31 grudnia 2023 r. nie może być wyższa niż 10.

2. Liczba osób w mieszkaniu treningowym i mieszkaniu wspomaganym, o której mowa w § 8 ust. 1, do dnia 31 grudnia 2024 r. nie może być wyższa niż 7.

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem²⁾.

MINISTER

RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie mieszkań chronionych (Dz. U. z 2023 r. poz. 75), które traci moc z dniem wejścia w życie ustawy z dnia o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz.).

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 53 ust. 24 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Dz. U. z 2023 r. poz. 901), które zostało wprowadzone ustawą z dnia o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz.....).

Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie mieszkań treningowych i wspomaganych zawiera przepisy określające minimalne standardy usług świadczonych w mieszkaniach treningowych i wspomaganych oraz minimalne standardy pomieszczeń w mieszkaniach treningowym i wspomaganych – kierując się potrzebą zapewnienia właściwych usług i pomocy oraz uwzględniając indywidualne potrzeby i możliwości psychofizyczne osób korzystających ze wsparcia w mieszkaniu treningowym lub wspomaganych.

Wprowadzenie formy mieszkań wspomaganych w ustawie z dnia..... o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw zgodne jest z kierunkami Strategii rozwoju usług społecznych, polityki publicznej do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.) (przejętej Uchwałą nr 135 Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2022 r.). Zmiany przewidywały odejście od funkcjonującego nazewnictwa mieszkań określonych jako „chronione” i zmieniły ich formuły. Nazwa „mieszkania chronione” zastąpiona została nazwą „mieszkania treningowe i wspomagane”. Sformułowanie „mieszkania chronione” było odbierane w sposób negatywny przez środowisko osób niepełnosprawnych oraz osoby związane z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz tej grupy osób. Celem powyższej regulacji było również podkreślenie podmiotowości osób niepełnosprawnych. Uznano także, że różnice pomiędzy dwoma typami mieszkań chronionych są na tyle istotne, że warto podkreślić ich odrębność dokonując wyraźnego podziału na dwie formy wsparcia.

Wydanie rozporządzenia w sprawie mieszkań treningowych i wspomaganych wynika z potrzeby określenia minimalnych standardów usług i minimalnych standardów pomieszczeń we wprowadzonych ustawą nowymi rodzajami mieszkań: treningowymi i wspomaganych. Celem tych regulacji jest zagwarantowanie właściwego poziomu usług oddzielnie dla mieszkań treningowych oraz dla mieszkań wspomaganych i zapewnienie dogodnych warunków pobytu.

Mieszkania te są formą pomocy społecznej przygotowującą, przy wsparciu specjalistów, osoby tam przebywające, do prowadzenia niezależnego życia lub wspierającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu.

Wsparcie w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym może zostać przyznane osobie pełnoletniej, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność czy chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym funkcjonowaniu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie bezdomnej, osobie opuszczającej pieczę zastępczą w rozumieniu przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, okręgowy ośrodek wychowawczy, zakład poprawczy, schronisko dla nieletnich, a także cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2021 r. poz. 2354, z późn. zm.).

W mieszkaniu treningowym świadczone są usługi bytowe oraz nauka w obszarze rozwijania lub utrwalania niezależności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia prowadzenia niezależnego życia.

W mieszkaniu wspomaganym świadczone są usługi bytowe oraz pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w codziennym funkcjonowaniu i realizacji kontaktów społecznych, w celu utrzymania lub rozwijania niezależności osoby na poziomie jej psychofizycznych możliwości.

Kierowanie do mieszkań treningowych lub wspomaganych należy do kompetencji gminy lub powiatu (podmiotu kierującego), w zależności od podstawy i okoliczności udzielanego wsparcia. Objęcie pomocą w formie pobytu w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym poprzedza zawarcie kontraktu mieszkaniowego (swoistego rodzaju ustaleń) pomiędzy podmiotem kierującym do tej formy wsparcia, podmiotem prowadzącym mieszkanie treningowe lub wspomagane, a osobą ubiegającą się o pobyt w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym (lub jej przedstawicielem ustawowym – gdy osoba ta nie ma zdolności do czynności prawnych). Przyznanie wsparcia następuje w drodze decyzji administracyjnej.

W § 2 projektu określono wspólne dla mieszkań treningowych i dla mieszkań wspomaganych, minimalne standardy dotyczące świadczenia usług bytowych w postaci miejsca całodobowego pobytu oraz innych usług dostosowane do indywidualnych potrzeb mieszkańców oraz pracy socjalnej, o której mowa w art. 6 pkt 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, dostosowaną do indywidualnych potrzeb mieszkańców.

Projekt w § 3 określa, które usługi muszą być zapewnione w mieszkaniu treningowym, w zależności od indywidualnej sytuacji życiowej osoby korzystającej ze wsparcia. Wskazuje się również rodzaje usług treningowych w zakresie m. in. samoobsługi, zaspokajania codziennych potrzeb życiowych, w tym przygotowywania posiłków, efektywnego zarządzania czasem, efektywnego zarządzania finansami, prowadzenia gospodarstwa domowego, załatwiania spraw urzędowych, utrzymywania więzi rodzinnych, rozwiązywania konfliktów personalnych i autonomii decyzyjnej, uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej oraz poszukiwania pracy oraz utrzymania zatrudnienia.

Z kolei w § 4 określono minimalny standard usług wsparcia w mieszkaniu wspomaganym polegających na pomocy: wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym tj.: przemieszczania się, utrzymania higieny osobistej, ubierania się, prania, sprzątanía, zakupów i przygotowywania posiłków. Ponadto w projekcie przewidziano, iż usługi wsparcia obejmują również rozwijanie lub utrwalanie umiejętności praktycznych służących niezależnemu życiu, tj.: samoobsługi, zaspokajania codziennych potrzeb życiowych, załatwiania spraw osobistych, prowadzenia gospodarstwa domowego, efektywnego zarządzania czasem, poszukiwania pracy oraz utrzymania zatrudnienia. Ponadto wsparcie to polega na pomocy w realizacji kontaktów społecznych przez umożliwienie osobie utrzymywania więzi rodzinnych i uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej.

Dodatkowo w § 5 określono, iż w przypadku gdy osoby korzystające z usług w mieszkaniu wspomaganym są osobami niepełnosprawnymi, starszymi lub przewlekle chorymi, minimalny zakres tygodniowy i dzienny podstawowych usług niezbędnych w życiu codziennym w mieszkaniu wspomaganym wynosi nie krócej niż 3 godziny dziennie przez 7 dni w tygodniu.

Jednocześnie w projekcie rozporządzenia w § 6 i 7 wskazano, iż osobom korzystającym z usług w mieszkaniu wspomaganym, niebędącym osobami niepełnosprawnymi, starszymi lub przewlekle chorymi nie świadczy się usług obejmujących pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym. Ponadto w mieszkaniu wspomaganym możliwe jest świadczenie usług w szerszym zakresie niż minimalny standard usług świadczony w tym mieszkaniu.

W § 8 wskazano, iż minimalna powierzchnia użytkowa przypadająca dla jednej osoby korzystającej ze wsparcia w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym nie może być mniejsza niż 12 m², przy czym liczba osób w mieszkaniu nie może być wyższa niż 6.

W projekcie przedmiotowego akty wykonawczego wskazano, iż w pokoju mieszkalnym nie może zamieszkiwać więcej niż dwie osoby.

Projektowane przepisy rozporządzenia wskazują również rodzaje pomieszczeń, które powinny znajdować się w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym (w zależności od liczby osób w mieszkaniu) oraz rodzaj niezbędnego wyposażenia w tych pomieszczeniach. Tym samym każde mieszkanie treningowe lub wspomagane, oprócz pomieszczeń mieszkalnych, składa się z kuchni lub aneksu kuchennego, łazienki, wydzielonego ustępu lub miski ustępowej w łazience oraz przestrzeni komunikacji wewnętrznej. Natomiast w przypadku gdy mieszkanie treningowe lub wspomagane składa się z aneksu kuchennego znajdującego się w pokoju mieszkalnym, to mogą z niego korzystać wyłącznie osoby w nim zamieszkujące.

Co istotne wszystkie pomieszczenia w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym, w którym ze wsparcia korzystają osoby niepełnosprawne ruchowo, są pozbawione barier architektonicznych i dostępne dla tych osób z zewnątrz.

Projekt rozporządzenia reguluje również kwestie przejściowe.

Liczba osób w mieszkaniu treningowym i mieszkaniu wspomaganym do dnia 31 grudnia 2023 r. nie może być wyższa niż 10, a do dnia 31 grudnia 2024 r. nie może być wyższa niż 7 (§9).

Przewiduje się, że projekt wejdzie w życie z dniem

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Regulacje zawarte w projekcie nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), w związku z tym nie podlega on notyfikacji.

Zgodnie z § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348) projekt nie podlega opinii właściwych instytucji i organów Unii Europejskiej, w tym Europejskiego Banku Centralnego w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt rozporządzenia nie będzie miał wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów projekt zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Rodziny i Polityki

Społecznej oraz na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny z dniem skierowania do uzgodnień, opiniowania i konsultacji publicznych.

Projektowane przepisy nie stwarzają zagrożeń korupcyjnych.

Brak jest możliwości podjęcia alternatywnych środków osiągnięcia celu projektowanej regulacji w stosunku do działań legislacyjnych.

Projekt rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Stosownie do przepisu art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

Projektowana regulacja nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

Projekt rozporządzenia nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projektowana regulacja nie stwarza zagrożeń korupcyjnych.

Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie mieszkań treningowych i wspomaganych.	Data sporządzenia 05.05.2023 r.
Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej	Źródło art. 53 ust. 24 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901)
Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Stanisław Szwed – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej	Nr w Wykazie prac
Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Grzegorz Baranowski – Dyrektor Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej, tel. 538 117 280, tel. 538 117 280, e-mail: sekretariat.dps@mriips.gov.pl	

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 53 ust. 24 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, które zostało wprowadzone ustawą z dnia o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz.....).

Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie mieszkań treningowych i wspomaganych zawiera przepisy określające minimalne standardy usług świadczonych w mieszkaniach treningowych i wspomaganych oraz minimalne standardy pomieszczeń w mieszkaniach treningowym i wspomaganych – kierując się potrzebą zapewnienia właściwych usług i pomocy oraz uwzględniając indywidualne potrzeby i możliwości psychofizyczne osób korzystających ze wsparcia w mieszkaniu treningowym lub wspomaganych.

Wprowadzenie formy mieszkań wspomaganych w ustawie z dnia..... o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw zgodne jest z kierunkami Strategii rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.) (przejętej uchwałą nr 135 Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2022 r.). Zmiany przewidywały odejście od funkcjonującego nazewnictwa mieszkań określonych jako „chronione” i zmieniły ich formuły. Nazwa „mieszkania chronione” zastąpiona została nazwą „mieszkania treningowe i wspomagane”. Sformułowanie „mieszkania chronione” było odbierane w sposób negatywny przez środowisko osób z niepełnosprawnościami oraz osoby związane z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz tej grupy osób. Celem powyższej regulacji było również podkreślenie podmiotowości osób z niepełnosprawnościami. Uznano także, że różnice pomiędzy dwoma typami mieszkań chronionych są na tyle istotne, że warto podkreślić ich odrębność dokonując wyraźnego podziału na dwie formy wsparcia.

Wydanie rozporządzenia w sprawie mieszkań treningowych i wspomaganych wynika z potrzeby określenia minimalnych standardów usług i minimalnych standardów pomieszczeń we wprowadzonych ustawą nowymi rodzajami mieszkań: treningowymi i wspomaganych. Celem tych regulacji jest zagwarantowanie właściwego poziomu usług oddzielnie dla mieszkań treningowych oraz dla mieszkań wspomaganych i zapewnienie dogodnych warunków pobytu.

Nie jest możliwe rozwiązanie problemu przez działania pozalegisłacyjne.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Mieszkanie treningowe lub wspomagane są formą pomocy społecznej przygotowującą, przy wsparciu specjalistów, osoby tam przebywające, do prowadzenia niezależnego życia lub wspierającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu.

W mieszkaniu treningowym świadczone są usługi bytowe oraz nauka w obszarze rozwijania lub utrwalania niezależności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia prowadzenia niezależnego życia.

W mieszkaniu wspomaganych świadczone są usługi bytowe oraz pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w codziennym funkcjonowaniu i realizacji kontaktów społecznych, w celu utrzymania lub rozwijania niezależności osoby na poziomie jej psychofizycznych możliwości.

Kierowanie do mieszkań treningowych lub wspomaganych należy do kompetencji gminy lub powiatu (podmiotu kierującego), w zależności od podstawy i okoliczności udzielanego wsparcia. Objęcie pomocą w formie pobytu w mieszkaniu treningowym lub wspomaganych poprzedza zawarcie kontraktu mieszkaniowego (swoistego rodzaju ustaleń) pomiędzy podmiotem kierującym do tej formy wsparcia, podmiotem prowadzącym mieszkanie treningowe lub wspomagane, a osobą ubiegającą się o pobyt w mieszkaniu treningowym lub wspomaganych (lub jej przedstawicielem ustawowym – gdy osoba ta nie ma zdolności do czynności prawnych). Przyznanie wsparcia następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Minimalne standardy dotyczące świadczenia usług bytowych w postaci miejsca całodobowego pobytu oraz innych usług dostosowane do indywidualnych potrzeb mieszkańców oraz pracy socjalnej, o której mowa w art. 6 pkt 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, dostosowaną do indywidualnych potrzeb mieszkańców.

Usługi muszą być zapewnione w mieszkaniu treningowym, w zależności od indywidualnej sytuacji życiowej osoby korzystającej ze wsparcia. Wskazuje się również rodzaje usług treningowych w zakresie m. in. samoobsługi, zaspokajania codziennych potrzeb życiowych, w tym przygotowywania posiłków, efektywnego zarządzania czasem, efektywnego zarządzania finansami, prowadzenia gospodarstwa domowego, załatwiania spraw urzędowych, utrzymywania więzi rodzinnych, rozwiązywania konfliktów personalnych i autonomii decyzyjnej, uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej oraz poszukiwania pracy oraz utrzymania zatrudnienia.

Minimalny standard usług wsparcia w mieszkaniu wspomaganym polegający na pomocy: wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym tj.: przemieszczania się, utrzymania higieny osobistej, ubierania się, prania, sprzątanía, zakupów i przygotowywania posiłków. Ponadto w projekcie przewidziano, iż usługi wsparcia obejmują również rozwijanie lub utrwalanie umiejętności praktycznych służących niezależnemu życiu, tj.: samoobsługi, zaspokajania codziennych potrzeb życiowych, załatwiania spraw osobistych, prowadzenia gospodarstwa domowego, efektywnego zarządzania czasem, poszukiwania pracy oraz utrzymania zatrudnienia. Ponadto wsparcie to polega na pomocy w realizacji kontaktów społecznych przez umożliwienie osobie utrzymywania więzi rodzinnych i uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej.

W projekcie określono, iż w przypadku gdy osoby korzystające z usług w mieszkaniu wspomaganym są osobami niepełnosprawnymi, starszymi lub przewlekle chorymi, minimalny zakres tygodniowy i dzienny podstawowych usług niezbędnych w życiu codziennym w mieszkaniu wspomaganym wynosi nie krócej niż 3 godziny dziennie przez 7 dni w tygodniu.

Jednocześnie w projekcie rozporządzenia wskazano, iż osobom korzystającym z usług w mieszkaniu wspomaganym, niebędącym osobami niepełnosprawnymi, starszymi lub przewlekle chorymi nie świadczy się usług obejmujących pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym. Ponadto w mieszkaniu wspomaganym możliwe jest świadczenie usług w szerszym zakresie niż minimalny standard usług świadczony w tym mieszkaniu.

Minimalna powierzchnia użytkowa przypadająca dla jednej osoby korzystającej ze wsparcia w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym nie może być mniejsza niż 12 m², przy czym liczba osób w mieszkaniu nie może być wyższa niż 6.

W projekcie przedmiotowego akty wykonawczego wskazano, iż w pokoju mieszkalnym nie może zamieszkiwać więcej niż dwie osoby. Uregulowano kwestię rodzaju pomieszczeń, które powinny znajdować się w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym oraz rodzaj niezbędnego wyposażenia w tych pomieszczeniach. Tym samym każde mieszkanie treningowe lub wspomagane, oprócz pomieszczeń mieszkalnych, składa się z kuchni lub aneksu kuchennego, łazienki, wydzielonego ustępu lub miski ustępowej w łazience oraz przestrzeni komunikacji wewnętrznej. Natomiast w przypadku gdy mieszkanie treningowe lub wspomagane składa się z aneksu kuchennego znajdującego się w pokoju mieszkalnym, to mogą z niego korzystać wyłącznie osoby w nim zamieszkujące.

Co istotne wszystkie pomieszczenia w mieszkaniu treningowym lub wspomaganym, w którym ze wsparcia korzystają osoby niepełnosprawne ruchowo, są pozbawione barier architektonicznych i dostępne dla tych osób z zewnątrz.

Projekt rozporządzenia reguluje również kwestie przejściowe.

Liczba osób w mieszkaniu treningowym i mieszkaniu wspomaganym do dnia 31 grudnia 2023 r. nie może być wyższa niż 10, a do dnia 31 grudnia 2024 r. nie może być wyższa niż 7.

Przewiduje się, że projekt wejdzie w życie z dniem

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Rozwiązywane problemy nie podlegają regulacjom zawartym w przepisach prawnych krajów członkowskich OECD/UE.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Wojewodowie	16	Dane administracyjne	W zakresie kontroli i nadzoru określonego standardu usług
Powiaty	314 powiatów i 66 miast na prawach powiatu	GUS – stan na 1 stycznia 2022 r. https://stat.gov.pl/statystyka-regionalna/jednostki-terytorialne/podzial-administracyjny-polski/	W zakresie prowadzonej działalności
Gminy	2 477	Gminy – GUS – stan na 1 stycznia 2022 r. https://stat.gov.pl/statystyka-regionalna/jednostki-terytorialne/podzial-administracyjny-polski/	W zakresie prowadzonej działalności

Mieszkania chronione (treningowe i wspierane) prowadzone przez gminę lub na jej zlecenie, przez powiat lub na jego zlecenie	1.475	Dane za rok 2021 ¹⁾	W zakresie prowadzonej działalności
Liczba mieszkańców mieszkań chronionych	4.454	Dane za rok 2021 ¹⁾	W zakresie dostępności do formy wsparcia w postaci pobytu w mieszkaniu chronionym

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348) na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt zostanie przesłany do Rady Dialogu Społecznego na podstawie art. 5 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z późn. zm.).

Projekt zostanie przesłany na podstawie art. 8 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 759) do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Projekt zostanie przedłożony do zaopiniowania w trybie:

- 1) ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 854) następującym podmiotom:
 - a) Forum Związków Zawodowych,
 - b) NSZZ „Solidarność”,
 - c) Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych;
- 2) ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2022 r. poz. 97) następującym podmiotom:
 - a) Konfederacji „Lewiatan”,
 - b) Związkowi Pracodawców Business Centre Club,
 - c) Związkowi Rzemiosła Polskiego,
 - d) Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej,
 - e) Związkowi Przedsiębiorców i Pracodawców,
 - f) Federacji Przedsiębiorców Polskich.

Planowane jest skierowanie projektu do konsultacji publicznych w I kwartale 2023 r., zaś podmioty konsultujące będą miały 21 dni na zgłoszenie uwag. Wyniki konsultacji publicznych zostaną ujęte w raporcie z konsultacji. W ramach konsultacji publicznych zostanie przedłożony:

- 1) Radzie Pomocy Społecznej;
- 2) Radzie Działalności Pożytku Publicznego;
- 3) Krajowej Radzie Konsultacyjnej do Spraw Osób Niepełnosprawnych;
- 4) Stowarzyszeniu Samorządowych Ośrodków Pomocy Społecznej FORUM;
- 5) Polskiemu Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną;
- 6) Polskiemu Forum Osób Niepełnosprawnych;
- 7) Małopolskiemu Forum Pomocy Społecznej;
- 8) Dolnośląskiemu Forum Pomocy Społecznej;
- 9) Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych;
- 10) Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Powiatowych i Miejskich Ośrodków Pomocy Rodzinie „Centrum”;
- 11) Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej „Razem”;
- 12) Polskiej Federacji Związkowej Pracowników Socjalnych i Pomocy Społecznej;
- 13) Stowarzyszeniu Pracy Socjalnej Auxilio Venire;
- 14) Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Organizatorów i Menadżerów Pomocy Społecznej i Ochrony Zdrowia;
- 15) Konwentowi Dyrektorów i Kierowników Ośrodków Pomocy Społecznej Województwa Lubuskiego;
- 16) Wspólnocie Roboczej Związków Organizacji Socjalnych;

¹⁾ Sprawozdanie MRiPS-06 – „Wybrane jednostki organizacyjne pomocy społecznej i inne jednostki pomocy społecznej oraz zatrudnienie w systemie pomocy społecznej” za styczeń-grudzień 2021 r.

- 17) Polskiej Federacji Psychoterapii;
 18) Polskiemu Towarzystwu Psychiatrycznemu;
 19) Lubelskiemu Stowarzyszeniu Ochrony Zdrowia Psychicznego;
 20) Polskiemu Stowarzyszeniu Terapii Behawioralnej;
 21) Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Samorządowych Dyrektorów Domów Pomocy Społecznej.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0											
budżet państwa	0											
JST	0											
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0											
Wydatki ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												

Źródła finansowania

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Podstawą do sporządzenia OSR były resortowe dane statystyczne pozyskiwane w ramach sprawozdań resortowych oraz sprawozdań jednorazowych (dane za lata 2021-2022).

Proponowane zmiany nie niosą za sobą dodatkowych skutków finansowych.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Przedmiotowy projekt nie zawiera regulacji dotyczących majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej, a zatem nie podlega obowiązkowi						

		dokonania oceny przewidywanego wpływu proponowanych rozwiązań na działalność mikro-, małych i średnich przedsiębiorców.
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	
Niemierzalne		
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorstw, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe. Projektowane regulacje wpłyną pozytywnie na sytuację ekonomiczną i społeczną osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☐ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy	
Komentarz: Projekt nie wprowadza obciążeń regulacyjnych.		
9. Wpływ na rynek pracy		
Regulacja nie wpływa na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Nie dotyczy.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Rozporządzenie wejdzie w życie z dniem.....		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Ewaluacja realizacji wprowadzonych zmian będzie dokonywana każdorazowo po zakończeniu roku budżetowego. Efekty monitorowane będą sprawozdaniami resortowymi MRiPS-03, MRiPS-05, MRiPS-06 lub w drodze sprawozdań jednorazowych.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Nie dotyczy.		

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾

z dnia

zmieniające rozporządzenie w sprawie domów pomocy społecznej

Na podstawie art. 57 ust. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 734) wprowadza się następujące zmiany:

1) po § 5 dodaje się § 5a w brzmieniu:

„§ 5a. 1. Usługi wsparcia krótkoterminowego realizowane w formie pobytu całodobowego zapewniają standard usług:

- 1) bytowych, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 1, z wyłączeniem lit. c,
- 2) opiekuńczych, o których mowa w pkt 2,
- 3) wspomagających, których mowa w § 5 ust. 1 pkt 3 lit. a–c

– odpowiedni dla danego typu domu, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb osób korzystających z tej formy wsparcia.

2. Usługi wsparcia krótkoterminowego realizowane w formie dziennej zapewniają standard usług wsparcia krótkoterminowego realizowanego w formie pobytu całodobowego, z wyłączeniem usług bytowych, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 1 lit. a.”;

2) po § 6 dodaje się § 6a w brzmieniu:

„§ 6a. 1. Świadczenie przez dom usług wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego lub formie dziennej wymaga wydzielenia pomieszczeń domu do świadczenia tych usług.

2. Pomieszczenia do świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego oraz dostęp do nich pozbawione są barier architektonicznych.

¹⁾ Minister Rodziny i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej – zabezpieczenie społeczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 października 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rodziny i Polityki Społecznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 416).

3. Dom realizując usługi wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego zapewnia warunki, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 3–5, z wyłączeniem pkt 4 lit. d.

4. Dom realizując usługi wsparcia krótkoterminowego w formie dziennej zapewnia następujące pomieszczenia, odrębne od pomieszczeń przeznaczonych do świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego, jak również pomieszczeń przeznaczonych dla mieszkańców domu:

- 1) ogólnodostępne wyposażone w stoły i krzesła lub kanapy i fotele pełniące funkcję sali spotkań, jadalni o powierzchni co najmniej 4 m² na jedną osobę;
- 2) umożliwiające odpoczynek wyposażone w miejsca do leżenia;
- 3) pełniące funkcję szatni dla osób korzystających z usług wsparcia krótkoterminowego w formie dziennej, z indywidualnymi szafkami, w liczbie adekwatnej do liczby miejsc;
- 4) co najmniej dwie toalety, dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, wyposażone w umywalkę, osobno dla kobiet i mężczyzn, przy czym jedna toaleta przeznaczona jest dla nie więcej niż 10 osób.

5. Dom realizując usługi wsparcia krótkoterminowego zapewnia uczestnikom możliwość korzystania z pomieszczeń ogólnodostępnych dla mieszkańców domu, w szczególności:

- 1) pomieszczeń do terapii i rehabilitacji,
- 2) łazienki wyposażonej co najmniej w prysznic i umywalkę, umiejscowione poza pomieszczeniami związanymi z pokojami mieszkalnymi,
- 3) bibliotekę,
- 4) miejsca kultu religijnego

– o ile korzystanie z tych pomieszczeń nie wpłynie negatywnie na dostępność tych pomieszczeń dla mieszkańców domu.

6. Osobom korzystającym z usług wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego zapewnia się co najmniej 3 posiłki dziennie, w tym jeden gorący, zaś osobom korzystającym z usług wsparcia krótkoterminowego w formie dziennej zapewnia się co najmniej 2 posiłki dziennie, w tym jeden gorący.

7. Wskaźnik zatrudnienia pracowników świadczących usługi wsparcia krótkoterminowego wynosi w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy:

- 1) nie mniej niż 0,4 na jedną osobę korzystającą z usług wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego;
- 2) nie mniej niż 0,2 na jedną osobę korzystającą z usług wsparcia krótkoterminowego w formie dziennej.

8. Wskaźnik zatrudnienia, o którym mowa w ust. 7, dotyczy osób, które w sposób bezpośredni świadczą opiekę nad osobami korzystającymi z usług wsparcia krótkoterminowego.

9. W momencie rozpoczęcia świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego wyznaczony pracownik domu:

- 1) informuje osobę korzystającą z usług o zasadach i zakresie świadczonych usług;
- 2) przeprowadza rozmowę z osobą korzystającą z usług, podczas której uzyskuje informacje na temat aktualnej sytuacji zdrowotnej i rodzinnej osoby korzystającej z usług, a także danych kontaktowych do opiekuna na co dzień sprawującego opiekę nad tą osobą.”;
- 3) załącznik do rozporządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem

MINISTER

RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Załącznik
do rozporządzenia
Ministra Rodziny i Polityki Społecznej
z dnia
(poz.)

WZÓR

WNIOSEK O WYDANIE ZEZWOLENIA
NA PROWADZENIE DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ

1. Nazwa podmiotu / imię i nazwisko w przypadku osoby fizycznej, siedziba, adres, numer telefonu*

.....
.....
.....

2. Numer w rejestrze przedsiębiorców albo w Krajowym Rejestrze Sądowym albo wskazanie dokumentu określającego status prawny podmiotu

.....
.....
.....

3. Numer identyfikacji podatkowej (NIP)

.....

4. Numer identyfikacyjny REGON

.....
.....

5. Numer PESEL (w przypadku osoby fizycznej)

.....

6. Nazwa, adres i typ domu pomocy społecznej

.....
.....
.....

7. Liczba miejsc przeznaczonych dla mieszkańców domu

.....

8. Liczba miejsc przeznaczonych dla osób korzystających z usług wsparcia krótkoterminowego

.....

9. Struktura zatrudnienia i zakres usług świadczonych przez poszczególne grupy personelu

.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....

(miejsowość, data)

.....

(podpis osoby składającej wniosek)

Załączniki:

1)	4)
2)	5)
3)	6)

* Niepotrzebne skreślić.

UZASADNIENIE

Zmiany w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 75), wynikają z konieczności dostosowania przepisów rozporządzenia do projektowanych zmian do ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901) w zakresie odnoszącym się do obszaru funkcjonowania domów pomocy społecznej.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw (wpisany do wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod nr UD 467), przewiduje wprowadzenie regulacji umożliwiających świadczenie usług wsparcia krótkoterminowego przez domy pomocy społecznej. Zakłada się, że usługi wsparcia krótkoterminowego, zarówno świadczone w formie pobytu całodobowego jak i formie dziennej, będą mogły zostać przyznane na czas określony nie dłuższy niż 30 dni w roku kalendarzowym, z możliwością przedłużenia pobytu, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, nie dłużej niż o kolejne 30 dni w roku kalendarzowym. Natomiast usługi wsparcia krótkoterminowego w formie dziennej będą mogły zostać przyznane w wymiarze nie mniejszym niż 4 godziny dziennie i nie większym niż 12 godzin dziennie, nie dłużej niż 30 dni w roku kalendarzowym, z możliwością przedłużenia wsparcia, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, nie dłużej jednak niż o kolejne 30 dni w roku kalendarzowym. W projekcie zmian do ustawy wskazano tryb przyznawania usług wsparcia krótkoterminowego.

Biorąc pod uwagę, iż rozporządzenie w sprawie domów pomocy społecznej określa standard podstawowych usług świadczonych przez domy, wymagane jest wprowadzenie do rozporządzenia przepisów określających również standard świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego.

Projekt określa standard usług świadczonych w ramach wsparcia krótkoterminowego, zarówno w odniesieniu do usług bytowych, opiekuńczych, jak i wspomagających. Usługi wsparcia krótkoterminowego realizowane w formie pobytu całodobowego są adekwatne do zakresu usług realizowanych przez dom na rzecz jego mieszkańców, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb osób korzystających z tej formy wsparcia. Natomiast usługi wsparcia krótkoterminowego realizowane w formie dziennej obejmują usługi, o których mowa wyżej, z wyłączeniem pobytu całodobowego. Projektowane przepisy zakładają konieczność wyodrębnienia w domu pomieszczeń do świadczenia usługi wsparcia krótkoterminowego. Podstawową działalnością domu jest świadczenie usług mieszkańcom, o których mowa w art.

55 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej – to jest osobom przebywającym w domu co do zasady na pobyt stały. Świadczenie przez dom pomocy społecznej dodatkowej działalności polegające na świadczeniu usług wsparcia krótkoterminowego nie może w sposób negatywny wpływać na standard usług świadczonych przez dom mieszkańcom oraz na komfort tych osób, dla których dom jest stałym miejscem pobytu. Biorąc pod uwagę, iż usługi te są zróżnicowane i mają różnych odbiorców zasadnym jest, aby pomieszczenia do świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego były w sposób klarowny wydzielone.

W rozporządzeniu zapisano również, iż pomieszczenia do świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego muszą być pozbawione barier architektonicznych biorąc pod uwagę, iż usługi skierowane są do określonych grup osób (osoby starsze, osoby niepełnosprawne, przewlekle chore).

Biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia odpowiednich warunków świadczenia usług oraz zapewnienia odpowiedniego komfortu dla osób korzystających z usług wsparcia krótkoterminowego niezbędnym jest określenie minimalnych wymogów dotyczących poszczególnych pomieszczeń, zarówno w odniesieniu do usług świadczonych w formie pobytu całodobowego, jak i w formie dziennej.

Projekt przewiduje, iż świadczenie usług wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego może odbywać się w pokojach o standardzie tożsamym z pokojami mieszkalnymi, z których korzystają mieszkańcy domu. Również w zakresie wymogów dotyczących odpowiedniej liczby łazienek wymogi dotyczące świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego będą tożsame jak w przypadku mieszkańców domu.

Odrębne wymogi dotyczące pomieszczeń przewidziano w przypadku świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego świadczonego w formie dziennej. Projekt przewiduje, iż usługi w formie dziennej mogą odbywać się w pomieszczeniu pełniących funkcję sali spotkań bez ograniczeń dotyczących ilości osób, jednak z zastrzeżeniem, że powierzchnia użytkowa przeznaczona do świadczenia usług w formie dziennej przypadająca na jedną osobę wynosi nie mniej niż 4 m². Dodatkowo niezbędne jest zapewnienie pomieszczenia do odpoczynku z miejscami do leżenia oraz pomieszczenia pełniącego funkcję szatni. W zakresie wymogów sanitarnych wskazano konieczność zapewnienia co najmniej dwóch toalet, dostosowanych do

potrzeb osób niepełnosprawnych, wyposażonych w umywalkę, osobno dla kobiet i mężczyzn, przy czym jedna toaleta przeznaczona jest dla nie więcej niż 10 osób.

Obecnie domy pomocy społecznej dysponują różnorodną infrastrukturą lokalową (poza pokojami mieszkalnymi) – taką jak sale do rehabilitacji czy terapii, miejsca kultu religijnego, biblioteki. Tym samym, zasadnym jest, umożliwienie korzystania z tych pomieszczeń również osobom korzystającym z usług wsparcia krótkoterminowego, z zastrzeżeniem, że powyższe nie wpłynie na ograniczenie dostępności do tych pomieszczeń dla mieszkańców domu.

Projekt rozporządzenia reguluje kwestię zapewnienia posiłków osobom korzystającym ze wsparcia w formie pobytu całodobowego, określając iż wymogiem jest zapewnienie minimum trzech posiłków, zaś w przypadku pobytu w formie dziennej wymogiem jest zapewnienie minimum dwóch posiłków (w obydwu przypadkach przynajmniej jeden posiłek powinien być posiłkiem gorącym). W przypadku osób korzystających ze wsparcia w formie dziennej zapewnienie odpowiedniej ilości posiłków winno zostać dopasowane do zakresu wsparcia, tj. liczby godzin usług (możliwy czas udzielanego wsparcia to od 4 do 12 godzin dziennie), więc kwestia ilości zapewnianych posiłków w przypadku usług świadczonych w formie dziennej może być różna w każdym indywidualnym przypadku oraz faktycznego czasu świadczenia usług w ciągu dnia. Niemniej jednak minimalnym określonym w rozporządzeniu wymogiem jest zapewnienie co najmniej dwóch posiłków dla osób korzystających ze wsparcia w formie dziennej.

Biorąc pod uwagę, iż usługi te będą realizowane na terenie domu pomocy społecznej, który posiada rozwiniętą infrastrukturę, sporządzanie posiłków może odbywać się również przy wykorzystaniu pomieszczeń do przygotowywania posiłków dla mieszkańców domu, o ile nie będzie się to odbywało kosztem standardu usług świadczonych mieszkańcom domu.

Uregulowana została w rozporządzeniu kwestia związana z minimalnymi wymogami dotyczącymi liczby pracowników świadczących usługi wsparcia krótkoterminowego, co wynika z konieczności zapewnienia odpowiedniego poziomu tego wsparcia. Wskaźnik dotyczący zatrudnienia określony w rozporządzeniu dotyczy tylko pracowników bezpośrednio świadczących usługi wsparcia krótkoterminowego (nie odnosi się do personelu administracyjnego, czy np. personelu przygotowującego posiłki). Minimalnym wymogiem dotyczącym kadr jest zapewnienie odpowiedniej liczby osób świadczących usługi, w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy. W odniesieniu do usług wsparcia krótkoterminowego świadczonych w formie pobytu całodobowego, określono wymóg nie mniej niż 0,4 pełnego wymiaru czasu pracy na jedną osobę korzystającą z usług wsparcia

krótkoterminowego świadczonego w formie pobytu całodobowego. Mniejsze wymogi dotyczą zatrudnienia osób świadczących wsparcie w formie dziennej - pełny wymiar czasu pracy nie mniej niż 0,2 na jedną osobę korzystającą z usług wsparcia krótkoterminowego świadczonych w formie dziennej.

Biorąc pod uwagę, iż zakres usług powinien być dostosowany do stanu zdrowia i potrzeb osoby korzystającej z usług wsparcia krótkoterminowego, zasadnym jest ustalenie w momencie rozpoczynania świadczenia usług aktualnej sytuacji zdrowotnej osoby, tak aby dostosować ofertę wsparcia do potrzeb osób korzystających. Mając na względzie, iż wsparcie ma charakter krótkoterminowy i uzupełniający w stosunku do opieki, jaka na co dzień świadczona jest przez inne osoby, zasadnym jest ustalenie sytuacji rodzinnej oraz danych kontaktowych do opiekuna osoby, co zostało określone w projektowanych przepisach.

Przewiduje się, że projekt wejdzie w życie z dniem

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Regulacje zawarte w projekcie nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), w związku z tym nie podlega on notyfikacji.

Zgodnie z § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348) projekt nie podlega opinii właściwych instytucji i organów Unii Europejskiej, w tym Europejskiego Banku Centralnego w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt rozporządzenia nie będzie miał wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów projekt zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Rodziny i Polityki

Społecznej oraz na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny z dniem skierowania do uzgodnień, opiniowania i konsultacji publicznych.

Projektowane przepisy nie stwarzają zagrożeń korupcyjnych.

Brak jest możliwości podjęcia alternatywnych środków osiągnięcia celu projektowanej regulacji w stosunku do działań legislacyjnych.

<p>Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej zmieniające rozporządzenie w sprawie domów pomocy społecznej</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Stanisław Szwed, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Grzegorz Baranowski – Dyrektor Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej tel. 538 117 280, e-mail: sekretariat.dps@mrips.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 13.04.2023</p> <p>Źródło art. 57 ust. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901)</p> <p>Nr w Wykazie prac</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw (wpisany do wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod nr UD467), przewiduje wprowadzenie regulacji umożliwiających świadczenie usługi wsparcia krótkoterminowego przez domy pomocy społecznej, jako nowej usługi świadczonej przez te placówki.

Biorąc pod uwagę, iż zgodnie z art. 57 ust. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej rozporządzenie w sprawie domów pomocy społecznej określa m.in. obowiązujący standard podstawowych usług świadczonych przez domy, jak również tryb przyjmowania osób do domu, zasadnym jest wprowadzenie zmian do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2018, poz. 284), mających na celu określenie standardu usług w odniesieniu do usługi wsparcia krótkoterminowego.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

W projektowanych przepisach wprowadzono wymogi lokalowe, jakie powinny zostać spełnione w domu pomocy społecznej, w sytuacji świadczenia przez dom usług wsparcia krótkoterminowego, zarówno w odniesieniu do pomocy świadczonej w formie całodobowej, jak i dziennej. Kluczowa kwestia w tym zakresie to konieczność wydzielenia pomieszczeń w których będą świadczone usługi wsparcia krótkoterminowego, tak aby oddzielić świadczenie tych usług od standardowych usług świadczonych przez dom tj. zapewnienia pobytu mieszkańcom domu.

Projekt określa standard usług świadczonych w ramach wsparcia krótkoterminowego, zarówno w odniesieniu do usług bytowych, opiekuńczych, jak i wspomagających. Usługi wsparcia krótkoterminowego realizowane w formie pobytu całodobowego są adekwatne do zakresu usług realizowanych przez dom na rzecz jego mieszkańców, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb osób korzystających z tej formy wsparcia. Natomiast usługi wsparcia krótkoterminowego realizowane w formie dziennej obejmują usługi, o których mowa wyżej, z wyłączeniem pobytu całodobowego. Projektowane przepisy zakładają konieczność wyodrębnienia w domu pomieszczeń do świadczenia usługi wsparcia krótkoterminowego. Podstawową działalnością domu jest świadczenie usług mieszkańcom, o których mowa w art. 55 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej – to jest osobom przebywającym w domu co do zasady na pobyt stały. Świadczenie przez dom pomocy społecznej dodatkowej działalności polegające na świadczeniu usług wsparcia krótkoterminowego nie może w sposób negatywny wpływać na standard usług świadczonych przez dom mieszkańcom oraz na komfort tych osób, dla których dom jest stałym miejscem pobytu. Biorąc pod uwagę, iż usługi te są zróżnicowane i mają różnych odbiorców zasadnym jest, aby pomieszczenia do świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego były w sposób klarowny wydzielone.

W projekcie przewidziano również, iż pomieszczenia do świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego muszą być pozbawione barier architektonicznych biorąc pod uwagę, iż usługi skierowane są do określonych grup osób (osoby starsze, osoby niepełnosprawne, przewlekle chore).

Biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia odpowiednich warunków świadczenia usług oraz zapewnienia odpowiedniego komfortu dla osób korzystających z usług wsparcia krótkoterminowego niezbędnym jest określenie minimalnych wymogów dotyczących poszczególnych pomieszczeń, zarówno w odniesieniu do usług świadczonych w formie pobytu całodobowego, jak i w formie dziennej.

Projekt przewiduje, iż świadczenie usług wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego może odbywać się w pokojach o standardzie tożsamym z pokojami mieszkalnymi, z których korzystają mieszkańcy domu. Również w zakresie wymogów dotyczących odpowiedniej liczby łazienek wymogi dotyczące świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego będą tożsame jak w przypadku mieszkańców domu.

Odrębne wymogi dotyczące pomieszczeń przewidziano w przypadku świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego świadczonego w formie dziennej. Projekt przewiduje, iż usługi w formie dziennej mogą odbywać się w pomieszczeniu pełniących funkcję sali spotkań bez ograniczeń dotyczących ilości osób.

Projekt rozporządzenia reguluje kwestię zapewnienia posiłków osobom korzystającym ze wsparcia w formie pobytu całodobowego, określając iż wymogiem jest zapewnienie minimum trzech posiłków, zaś w przypadku pobytu w formie dziennej wymogiem jest zapewnienie minimum dwóch posiłków (w obydwu przypadkach przynajmniej jeden posiłek powinien być posiłkiem gorącym). W przypadku osób korzystających ze wsparcia w formie dziennej zapewnienie odpowiedniej ilości posiłków winno zostać dopasowane do zakresu wsparcia, tj. liczby godzin usług (możliwy czas udzielanego wsparcia to od 4 do 12 godzin dziennie), więc kwestia ilości zapewnianych posiłku w przypadku usług świadczonych w formie dziennej może być różna w każdym indywidualnym przypadku oraz faktycznego czasu świadczenia usług w ciągu dnia. Niemniej jednak minimalnym określonym w rozporządzeniu wymogiem jest zapewnienie co najmniej dwóch posiłków dla osób korzystających ze wsparcia w formie dziennej.

Uregulowana została w rozporządzeniu kwestia związana z minimalnymi wymogami dotyczącymi liczby pracowników świadczących opiekę nad osobami korzystającymi ze wsparcia, co wynika z konieczności zapewnienia odpowiedniego poziomu opieki. Wskaźnik dotyczący zatrudnienia określony w rozporządzeniu dotyczy tylko pracowników bezpośrednio świadczących usługi wsparcia krótkoterminowego.

Brak jest alternatywnych możliwości osiągnięcia celu projektu za pomocą innych środków z uwagi na uregulowanie zagadnień, których dotyczy projekt, w rozporządzeniu.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Rozwiązany problem nie podlega regulacjom zawartych w przepisach prawnych krajów członkowskich OECD/UE.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Domy pomocy społecznej	827	Dane ze sprawozdanie MRPiPS-05 za rok 2021	Możliwa zmiana funkcjonowania domów poprzez świadczenie dodatkowych usług mających charakter usług środowiskowych – zadanie o charakterze fakultatywnym.
Gminy	2 477	Gminy – GUS – stan na 1 stycznia 2022 r. https://stat.gov.pl/statystyka-regionalna/jednostki-terytorialne/podzial-administracyjny-polski/	Zwiększenie oferty wsparcia przyznawanego przez gminy na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, jak również opiekunów osób starszych i niepełnosprawnych.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348).

Projekt rozporządzenia zostanie przesłany na podstawie art. 8 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 759) do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Projekt zostanie przedłożony do zaopiniowania w trybie:

- 1) ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 854) następującym podmiotom:

- a) Forum Związków Zawodowych,
 - b) NSZZ „Solidarność”,
 - c) Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych;
- 2) ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2022 r. poz. 97) następującym podmiotom:
- a) Konfederacji „Lewiatan”,
 - b) Związkowi Pracodawców Business Centre Club,
 - c) Związkowi Rzemiosła Polskiego,
 - d) Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej,
 - e) Związkowi Przedsiębiorców i Pracodawców,
 - f) Federacji Przedsiębiorców Polskich.

Planowane jest skierowanie projektu do konsultacji publicznych w II kwartale 2023 r., zaś podmioty konsultujące będą miały 21 dni na zgłoszenie uwag. Wyniki konsultacji publicznych zostaną ujęte w raporcie z konsultacji. W ramach konsultacji publicznych projekt rozporządzenia zostanie przedłożony:

- 1) Radzie Pomocy Społecznej;
- 2) Radzie Działalności Pożytku Publicznego;
- 3) Stowarzyszeniu Samorządowych Ośrodków Pomocy Społecznej FORUM;
- 4) Małopolskiemu Forum Pomocy Społecznej;
- 5) Dolnośląskiemu Forum Pomocy Społecznej;
- 6) Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych;
- 7) Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Powiatowych i Miejskich Ośrodków Pomocy Rodzinie „Centrum”;
- 8) Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej „Razem”;
- 9) Polskiej Federacji Związkowej Pracowników Socjalnych i Pomocy Społecznej;
- 10) Stowarzyszeniu Pracy Socjalnej Auxilio Venire;
- 11) Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Organizatorów i Menadżerów Pomocy Społecznej i Ochrony Zdrowia;
- 12) Konwentowi Dyrektorów i Kierowników Ośrodków Pomocy Społecznej Województwa Lubuskiego;
- 13) Wspólnocie Roboczej Związków Organizacji Socjalnych (WRZOS);
- 14) Polskiej Federacja Psychoterapii;
- 15) Polskiemu Towarzystwu Psychiatrycznemu;
- 16) Lubelskiemu Stowarzyszeniu Ochrony Zdrowia Psychicznego;
- 17) Polskiemu Stowarzyszeniu Terapii Behawioralnej.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Źródła finansowania	Budżety jednostek samorządu terytorialnego.											

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie projektowanego rozporządzenia spowoduje dodatkowe obciążenie dla jednostek samorządu terytorialnego, które zdecydują się na realizowanie usługi wsparcia krótkoterminowego w domu pomocy społecznej. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej prowadzenie domów pomocy społecznej jest zadaniem własnym samorządu gminnego, powiatowego oraz wojewódzkiego. Mając na względzie powyższe przygotowanie warunków lokalowych do realizacji zadania przez domy pomocy społecznej będzie finansowane z budżetów własnych samorządów prowadzących domy. Biorąc pod uwagę, iż oszacowanie liczby samorządów, które przystąpią do realizacji zadania oraz wartości nakładów finansowych, jakie będą musiały ponieść samorządy w celu dostosowania pomieszczeń do świadczenia usługi wsparcia krótkoterminowego, jest obecnie trudne do oszacowania, wskazanie ogólnych kosztów realizacji zadania również jest w chwili obecnej niemożliwe.
--	--

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki

Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Przedmiotowy projekt nie zawiera regulacji dotyczących majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej. Zawarte w projekcie regulacje nie będą miały wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Przedmiotowe rozporządzenie oddziałuje na osoby wymagające wsparcia ze względu na wiek lub niepełnosprawność, jak również na opiekunów osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w sposób istotny zwiększając ofertę wsparcia.						
Niemierzalne								

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projekt nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość. Projekt pozytywnie wpłynie na sytuację osób starszych i osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin czy opiekunów faktycznych tych osób. Projekt pozytywnie wpłynie na życie obywateli.
--	---

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowana regulacja będzie miała nieznaczny wpływ na rynek pracy – zwiększenie zatrudnienia przy świadczeniu usług świadczonych przez domy pomocy społecznej.

10. Wpływ na pozostałe obszary

środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 sądy powszechne,
administracyjne lub wojskowe

demografia
 mienie państwowe
 inne:

informatyzacja
 zdrowie

Omówienie wpływu

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na pozostałe obszary.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Rozporządzenie wejdzie w życie z dniem.....

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ze względu na przedmiot regulacji nie jest planowana ewaluacja efektów projektu.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak